



HYVINKÄÄ

Kaupunginhallituksen esitys 28.10.2024

Talousarvio 2025

Taloussuunnitelma 2025 - 2027

Investointisuunnitelma 2025 - 2029



Sisällys

Yleisperustelut.....	4
Hyvinkään kaupungin organisaatio.....	6
Hyvinkääläisen hyvinvointi	7
Talousarvio- ja strategiaprosessi	8
Toimintaympäristö.....	9
Väestö.....	9
Työllisyys	11
Yritysten määrän kehitys ja työpaikat	11
Rakentaminen	12
Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys.....	12
Taloudelliset lähtökohdat.....	14
Talouden kehitysnäkymät.....	14
Kuntatalouden tilanne ja näkymät	15
Kaupungin talous.....	16
Henkilöstö	21
Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet.....	22
Talousarvion sitovat toiminnalliset tavoitteet	28
Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025.....	29
Aktiivinen elämiskaupunki	29
Laadukas koulutuspolku.....	30
Kehittyvä kaupunkikeskusta	30
Business Hyvinkää.....	30
Käyttötalousosa.....	34
Valtuustoon nähden sitovat taloutta tasapainottavat toimenpiteet.....	35
Kaupunginvaltuusto	39
Tarkastuslautakunta.....	40
Keskusvaalilautakunta	41
Kaupunginhallitus.....	42
Kaupungin johto	43
Omaisuuksien luovutustulot ja -menot.....	44
Konsernipalvelut ja hallinto	46
Elinvoima	47
Henkilöstö.....	49
Talous.....	51
Hallinto.....	53
Sivistystoimi	56
Opetuslautakunta.....	56
Hallinto ja kehittäminen.....	58
Koulutus.....	60

Varhaiskasvatuspalvelut	66
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta.....	71
Tekniikka ja ympäristö.....	78
Tekninen lautakunta	79
Hallinto ja kehittäminen.....	80
Tekninen keskus	82
Tilakeskus	84
Ympäristölautakunta	87
Ympäristökeskus.....	87
Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous.....	91
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	92
Hyvinkään Vesi.....	94
Tuloslaskelmaosa	98
Verotulot.....	102
Valtionosuudet.....	104
Investointiosa.....	107
Investointien perustelut.....	107
Investointilaskelma 2025–2029.....	108
Investointien hankekortit.....	112
Rahoitusosa.....	121
Hyvinkään kaupunkikonserni	124
Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet.....	126
Hyvinkään Lämpövoima Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025	126
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025	128
Hyvinkään Villatehdas Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025.....	129
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025	131
Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernihallinnan perusteet.....	133
Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet	139
Liitteet.....	141
Kaupunginjohtajan esityksen tarkennukset.....	141
Kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025	142
Kaupunginhallitukseen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	142
Opetuslautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	147
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	149
Tekninen lautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	150
Ympäristölautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	153
Hyvinkään Vesi - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025	155
Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta	157

h



Yleisperustelut

Kaupunkistrategia

Hyvinkään kaupungin toimintamalli ja organisaatio

Talousarvio- ja strategiaprosessi

Hyvinkään kaupungin organisaatio

Toimintaympäristö

Väestö

Työllisyys

Rakentaminen

Alueelliset kehittämishankkeet

Taloudelliset lähtökohdat

Kansantalouden kehitysnäkymät

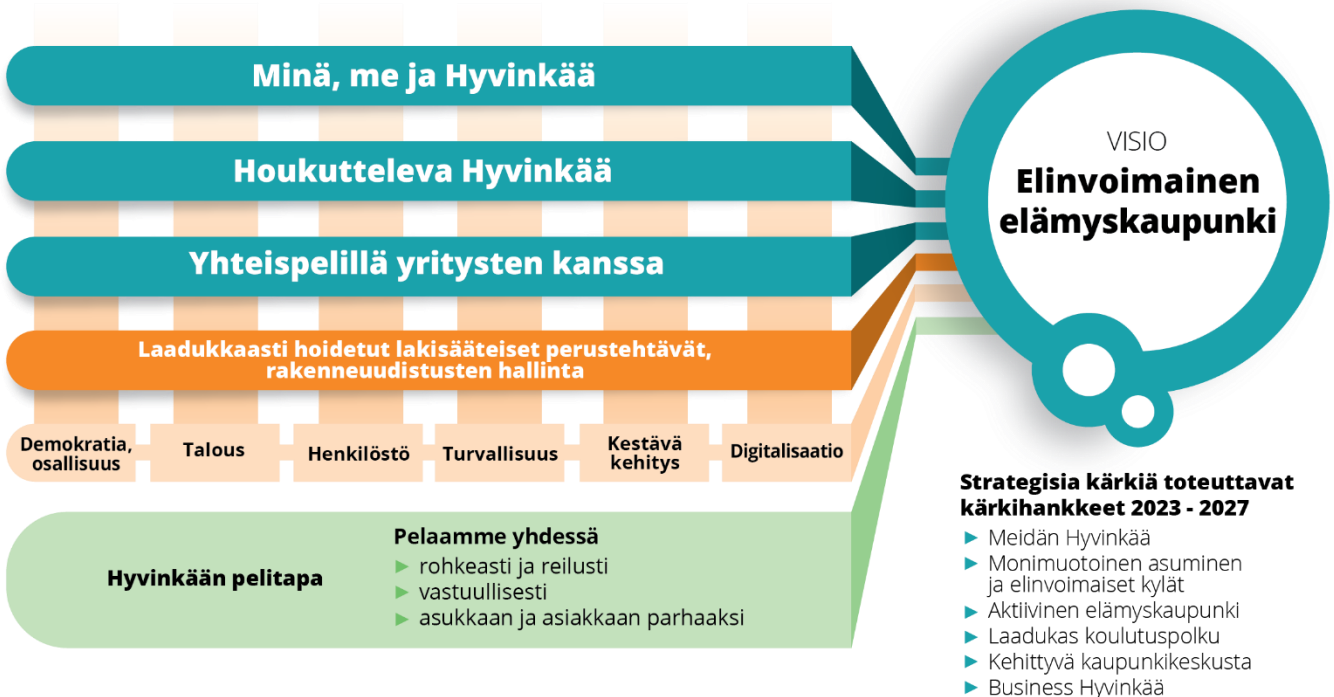
Julkinen talous ja kuntatalous

Kaupungin talous

Henkilöstö

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

Yleisperustelut



Strategian toteuttaminen – Hyvinkään Pelikirja 2.0

Kuva 1. Hyvinkään Pelikirja 2.0:n pelikartta.

Kaupunkistrategia on valtuuston hyväksymä asiakirja ja keskeinen johtamisen ja toiminnan ohjauksen väline. Hyvinkäällä kaupunkistrategia on nimetty Hyvinkään Pelikirjaksi, ja nykyinen Pelikirja 2.0 on käytössä vuodesta 2023 lähtien.

Hyvinkään tahtotilana on Pelikirjan mukaisesti olla elinvoimainen elämyskaupunki. Kaupungin elinvoima on uudistumiskykyä, jota tarvitaan asukkaiden hyvinvoinnin, palvelujen toimivuuden ja taloudellisen kasvun edistämiseksi. Tämän myötä Hyvinkäällä panostetaan strategiassa erityisesti kolmeen kärkeen: yhteisöllisyyden ja Hyvinkää-hengen vahvistamiseen, kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen sekä yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön. Strategiakauden aikana kehitettäväksi valitut kokonaisuudet on jäsennetty edelleen kärkihankkeiden muotoon. Kärkihankkeita on valittu kuusi ja kunkin hankkeen keskeiset päämäärät on määritelty Pelikirjassa tarkemmin:

- Meidän Hyvinkää
- Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät
- Aktiivinen elämyskaupunki
- Laadukas koulutuspolku
- Kehittyvä kaupunkikeskusta
- Business Hyvinkää

Kärkihankkeiden lisäksi Pelikirja toteutuu osana kaupungin kaikkea palvelutuotantoa, viranomais tehtävien hoitamista sekä näihin kytkeytyvää päätöksentekoa ja johtamista.

Vuositasolla Pelikirjan ohjaava vaikutus ilmenee myös talousarviotavoitteiden suunnittelun kautta. Talousarviotavoitteiden suunnittelu pohjautuu Pelikirjaan koko kaupunkiorganisaation osalta.

Pelikirjan tukipilarit ja yhteinen tapa toimia

Strategisten päämäärien saavuttamista ja sen myötä kärkihankkeiden ja laadukkaasti hoidettujen perustehtävien toteuttamista tukevat Pelikirjan kuusi tukipilaria. Ne ovat organisaation läpileikkaavia toimintoja, jotka mahdollistavat arjen toimivuuden ja tukevat strategian toteuttamista. Hyvinkään Pelikirjan mukaiset tukipilarit ovat: demokratia ja osallisuus, talous, henkilöstö, turvallisuus, kestävä kehitys ja digitalisaatio.

Kaupunkistrategian yhteinen arvopohja / yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi. Hyvinkään pelitavan mukaisesti toimintaamme kuvaa, että pelaamme yhdessä rohkeasti ja reilusti, vastuullisesti sekä asukkaan ja asiakkaan parhaaksi.

Uudistuvat palvelut

Lakisääteisten perustehtävien osalta keskeisimmät muutokset ovat viime vuosina koskeneet sosiaali- ja terveystalv palveluja. Vuoden 2019 alusta lukien sote-palvelut siirtyivät Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän järjestämisvastuulle.

Vuoden 2023 alusta lähtien sote-palveluiden järjestämistä vastuu on ollut Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palvelut) järjestämistä vastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Keski-Uudenmaan kuntiin muodostuu vuoden alusta palvelutorien verkosto. Hyvinkään palvelutoritoiminnassa ovat mukana kaupungin työllisyys- kotouttamis-, elinkeino ja nuorten ohjainpalvelut, KELA, Hyria ja Keski-Uudenmaan työllisyysalue. Lisäksi muita toimijoita tulee työskentelemään palvelutorilla case by case -periaatteella.

Hyvinkään pelitapa ja Pelikirja

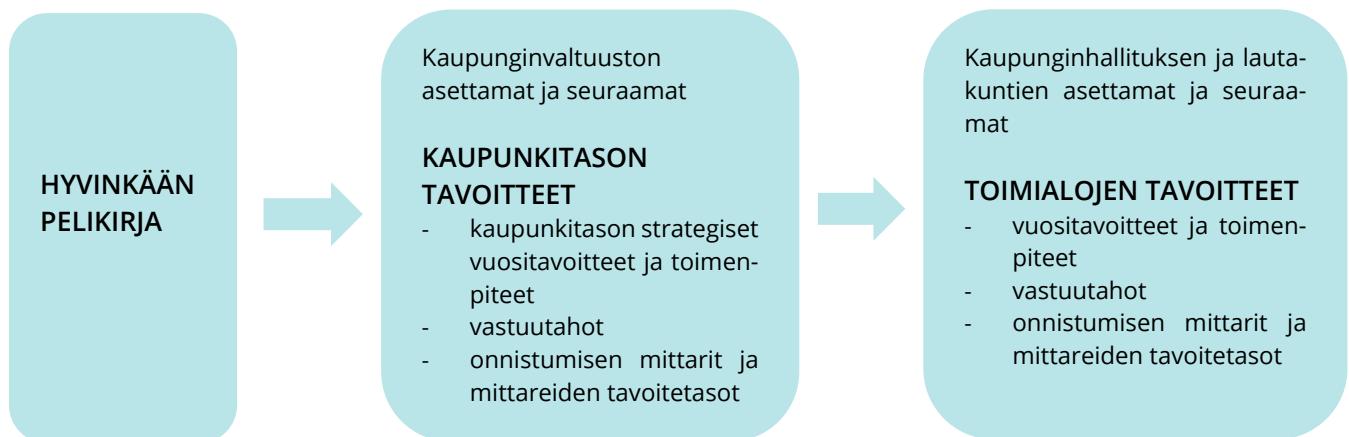
Kaupunkistrategian yhteinen arvopohja / yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi. Hyvinkään pelitavan mukaisesti toimintaamme kuvaa, että toimimme yhdessä rohkeasti ja reilusti, vastuullisesti sekä asukkaan ja asiakkaan parhaaksi.

Pelikirjan toimeenpano

Pelikirjan avulla Hyvinkään kaupunki viestii, mitä valintoja se on tehnyt tulevaisuuden kehittämisen suhteen ja mitkä periaatteet kaupungin toiminnan kehittämistä ohjaavat.

Pelikirjassa määritellään strategiakauden keskeiset päämäärät ja lähivuosien kehittämisen painopistealueet. Linjauksia täsmennetään ohjelmien ja kehittämissuunnitelmien sekä talousarvioon kirjattavien toiminnallisten tavoitteiden avulla. Samanaikaisesti Pelikirja on laadittu tavalla, joka mahdollistaa reagoimisen toimintaympäristön muutoksiin.

Talousarvioletavoitteiden laatiminen on keskeisin väline Pelikirjan toimeenpanon varmistamiseksi sekä toiminnan kehittämiseen liittyvien muutosten ja korjausliikkeiden toteuttamiseksi. Kaupunginvaltuusto asettaa ja seuraa strategisten / keskeisimpien kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumista. Talousarvioon kytkeytyvien tavoitteiden konkretisoiminen ja pilkkominen pienempiin osiin tapahtuu kaupunginhallituksen ja lautakuntatason tavoitteiden avulla.



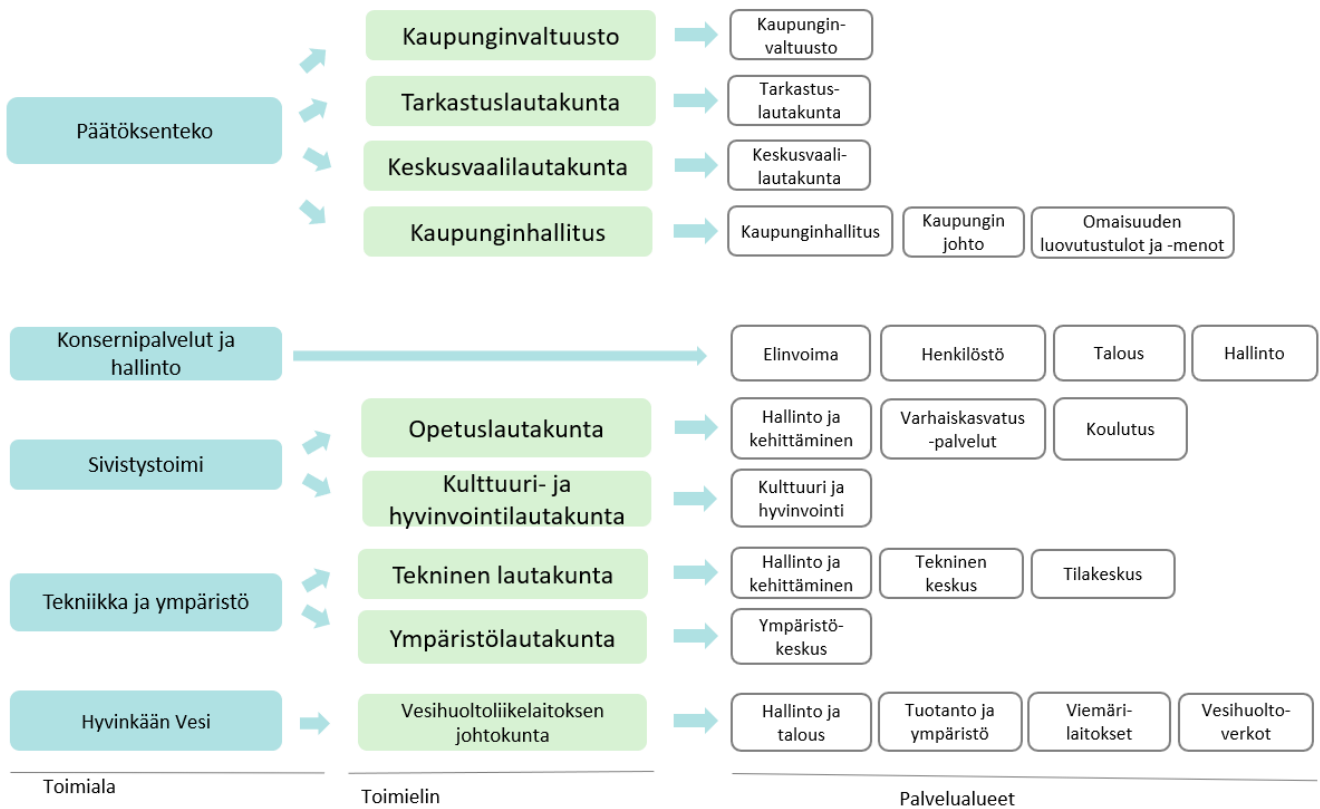
Hyvinkään kaupungin organisaatio

Kaupungin nykyisen organisaatiomallin perusteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2023 osana hallintosäännön uudistamista. Tässä yhteydessä kehittämisjaosto ja henkilöstöjaosto poistettiin ja niille kuuluneet tehtävät siirrettiin kaupunginhallituksen alaisuuteen. Organisaatio kuvataan hallintosäännössä toimiala- ja palvelualueetasolla ja kaupunginjohtaja päättää palvelualueen yksikkörakenteesta toimialajohtajien esitysten pohjalta. Uuden hallintosäännön myötä tietohallinto siirtyi Talous -palvelualueelta

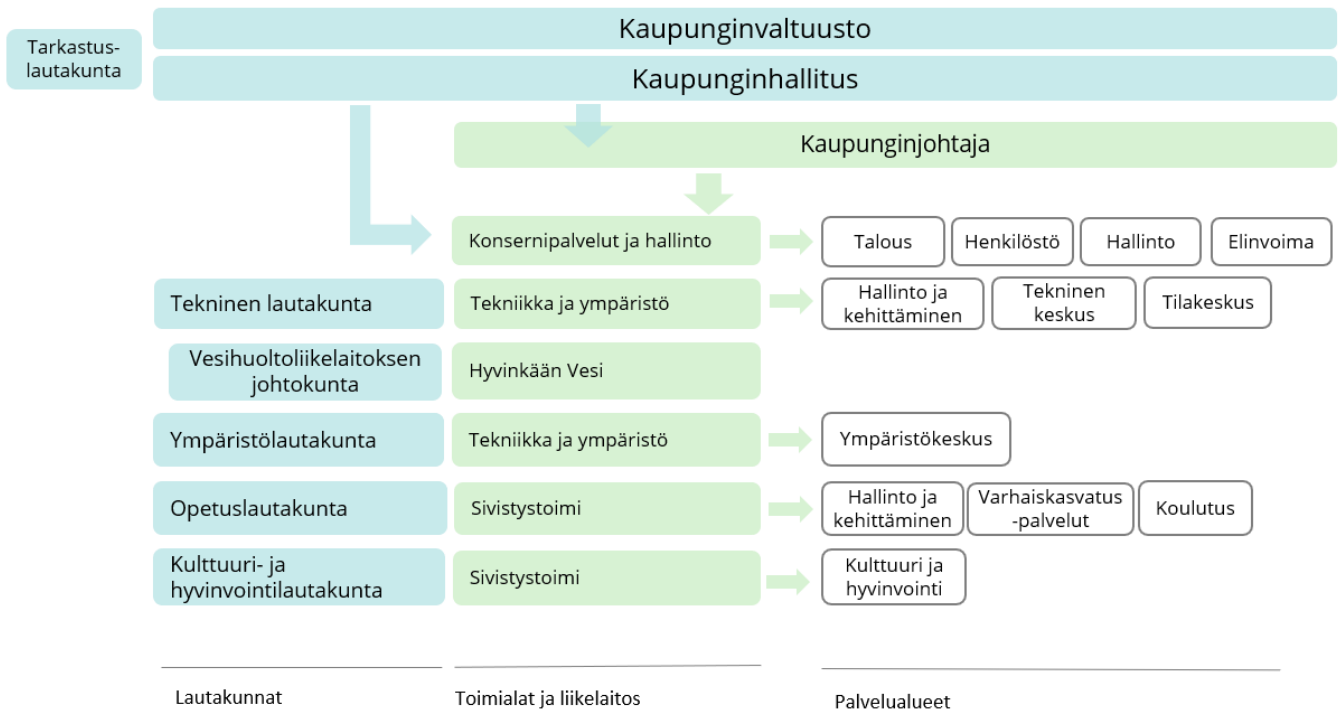
Hallinto -palvelualueelle (ent. demokratia ja johdon tuki) ja paikkatietopalvelut Elivoima -palvelualueelle. Sivistystoimessa perusopetuksen palvelualue on muuttunut koulutuksen palvelualueeksi 1.7.2024 alkaen sisältäen myös yleissivistävän koulutuksen.

Alla on esitetty kuvat hallinnollisesta organisaatiosta ja taloushierarkiasta niin kuin ne on huomioitu talousarvion laadinnassa.

Talousarvion hierarkia 2025



Hyvinkään kaupungin hallinnollinen organisaatio



Hyvinkääläisen hyvinvointi

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Tämä Kuntalain 1 §:n kohta merkitsee sitä, että kaikki Hyvinkään kaupungin organisaatiossa tehtävä työ lopulta edistää kaupunkilaisen hyvinvointia, riippumatta siitä, millä toimialalla työtä tehdään. Samoin hyvinkääläisen hyvinvointia edistään myös niissä toiminnoissa, joissa Hyvinkään kaupunki toimii järjestäjänä. Tällöin tuottaja on jokin muu taho kuin kaupunki itse ja kaupunki asettaa hyvinvointitavoitteita ja seuraa niiden toteutumista muun muassa jäsenenä (kuntayhtymät), omistajana (osakeyhtiöt), ostajana tai avustajana. Itse tuotetuille ja muiden tuottamille hyvinvointipalveluille on usein yhteistä se, että niiden rahoituksesta vastaa viime kädessä kaupunki eli hyvinkääläiset veronmaksajat.

Sote-uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Uudistuksen myötä kunnilla ei ole 1.1.2023 alkaen enää toimivaltaa järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita.

Kuntalain lisäksi Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja erityisesti sen 6 § määrittelee hyvinvoinnin ja ter-

veyden edistämistä kunnassa. Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Kunnat vastaavat jatkossakin muun muassa päivähoitosta, opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho. Hyvinkään kaupungilla vastuu on kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnalla.

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä maini-

tuista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

Uudellamaalla Helsingin kaupunki laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa. Muiden Uudenmaan maakunnan kuntien on toimitettava hyvinvointikertomuksensa ja -suunnitelmansa HUS-yhtymälle. Kunkin Uudenmaan maakunnan kunnan on toimitettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Helsingin kaupungin on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä HUS-yhtymän sekä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Kaupungin operatiivinen hyvinvointityön koordinaatio kaupungin sisäisten hyvinvointitoimijoiden kesken sekä kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kesken tapahtuu kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa. Vastuutahoista omistajaohjaukseen, edunvalvontaan ja äänivallan käyttämiseen liittyen päätetään tapauskohtaisesti erikseen hallintosäännön mukaisesti kuten tähänkin asti.

Talousarvio- ja strategiaprosessi

Kaupungin talousarvion laadintaa on ohjannut Hyvinkään Pelikirja eli kaupunkistrategia. Tämä näkyy konkreettisesti toiminnallisissa tavoitteissa – ennen kaikkea tavoitteiden sisällöissä ja niiden laadintaprosessissa, mutta hieman myös niiden esittämistavassa. Myös määrärahakohdennuksia on pyritty tekemään Pelikirjan hengessä.

Kaupunginhallitus on käsitellyt kokouksissaan 10.6.2024, 24.6.2024 sekä 26.8.2024 talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohtia. Lopullisesta, tarkennetusta laadintakehyksestä kaupunginhallitus päätti 26.8.2024. Talousarvion laadintakehyksen laatimisen lähtökohta on ollut tasapainoinen talous taloussuunnitelmakaudella.

Lautakunnat ovat antaneet talousarvioesityksensä syyskuussa. Kaupunginhallitus käsittelee kaupunginjohtajan ta-

lousarvioesitystä 28.10.2024 ja tekee kaupunginvaltuustolle oman esityksensä vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelmaksi.

Kaupunginvaltuusto käsittelee talousarviota 11.11.2024, jolloin valtuutetut esittävät mahdolliset muutosesityksensä talousarvioon. Samassa valtuuston kokouksessa valtuusto päättää kunnan keskeisistä tuloperusteista eli päättää tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2025.

Lautakunnat ja viranhaltijat tekevät valtuuston talousarviopäätöstä tarkentavat käyttösuunnitelmapäätökset kaupunginvaltuuston talousarviopäätöksen jälkeen, viimeistään talousarviovuoden tammikuussa. Tällöin kaupunginhallitus ja lautakunnat tarkentavat valtuuston talousarviopäätöstä niiltä osin kuin kyseessä ei ole valtuustoon nähden sitova erä.

Toimintaympäristö

Väestö

Väestönkasvu on yksi keskeisimmistä kunnan vetovoiman mittareista ja se vaikuttaa suoraan mm. kunnan verotuloihin. Hyvinkää on ollut perinteinen kasvukunta. Viimeisen kymmenen vuoden aikana keskimääräinen kasvutahti on ollut 0,1 % vuodessa. Vuonna 2023 Hyvinkään väestömäärä kasvoi 104 henkilöllä. Kaupungissa oli vuoden lopussa 46 901 asukasta. Kuluvana vuonna väestömäärä on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kasvanut 134 asukkaalla tammi-elokuun aikana.

Syntyvyys on laskenut koko Suomessa vuosina 2011–2020. Tämä trendi oli myös nähtävissä Hyvinkään väestönkehityksessä. Syntyneiden määrä on laskenut kaupungissa pysyvästi matalammalle tasolle. Vuosina 2001–2010 Hyvinkäälle syntyi vuosittain keskimäärin 500 lasta, mutta vuosina 2011–2020 syntyneitä on ollut keskimäärin 402. Vuonna 2023 syntyneiden määrä oli 298 lasta.

Kuolleisuus on ollut Hyvinkäällä korkeampaa kuin syntyvyys vuodesta 2017 lähtien. Luonnollinen väestönlisäys oli vuonna 2023 hyvin voimakkaasti negatiivinen (-194). Kuluvana vuonna luonnollinen väestönlisäys on ollut edellisvuotta negatiivisempaa. Tammi-elokuun aikana kuolleita on ollut 143 henkilöä enemmän kuin syntyneitä.

Hyvinkään väestönkasvu on riippuvainen muuttovoitosta. Viimeisen kymmenen vuoden aikana (2014–2023) nettomuutto on ollut vuosittain keskimäärin 140 asukasta. Vuonna 2023 nettomuutto oli 291 asukasta. Kuluvana vuonna nettomuutto on ollut elokuun loppuun mennessä yhteensä 286 asukasta. Erityisesti maahanmuutto on kasvanut Hyvinkäällä parin viime vuoden aikana ja sitä selittää vain osaltaan Hyvinkäälle muuttaneet ukrainalaiset.

Väestön ikärakenne

Väestön määrän lisäksi myös väestön ikärakenteella on merkittävä vaikutus talousarvion tuloihin ja menoihin. Esi-merkiksi valtionosuuskriteereihin kuuluu monia väestörakenteen tunnuslukuja ja ei-työikäisten määrä vaikuttaa väistämättä verotulokertymään. Hyvinkään väestörakenne eroaa monin tavoin useista KUUMA-kunnista. Yksi keskeinen ero muihin lähikuntiin nähden on, että Hyvinkään väestö on keskimäärin vanhempaa. Väestön keski-ikä on kasvanut suurten ikäluokkien ikääntyessä.

Hyvinkääläisten keski-ikä vuonna 2000 oli 36,6 vuotta, vuonna 2010 keski-ikä nousi 40,9 vuoteen ja vuonna 2023 keski-ikäsi muodostui 44,7 vuotta. Hyvinkään väestön keski-ikä on korkeampi kuin Uudellamaalla (41,4) ja koko maassa (43,8) keskimäärin. Toinen väestön ikärakennetta kuvaava tunnusluku on väestöllinen huoltosuhde. Väestöllinen huoltosuhde oli vuoden 2023 lopussa 62,5 eli Hyvinkäällä oli jokaista sataa 15–64-vuotiasta kohden 62,5 ei-työikäistä henkilöä. Koko maan väestöllinen huoltosuhde oli vuoden 2023 lopussa 61,9 ja Uudenmaan 51,3. Hyvinkään huoltosuhdetta kasvattaa erityisesti iäkkäämmän väestön suuri osuus.

Väestönkasvu lähitulevaisuudessa

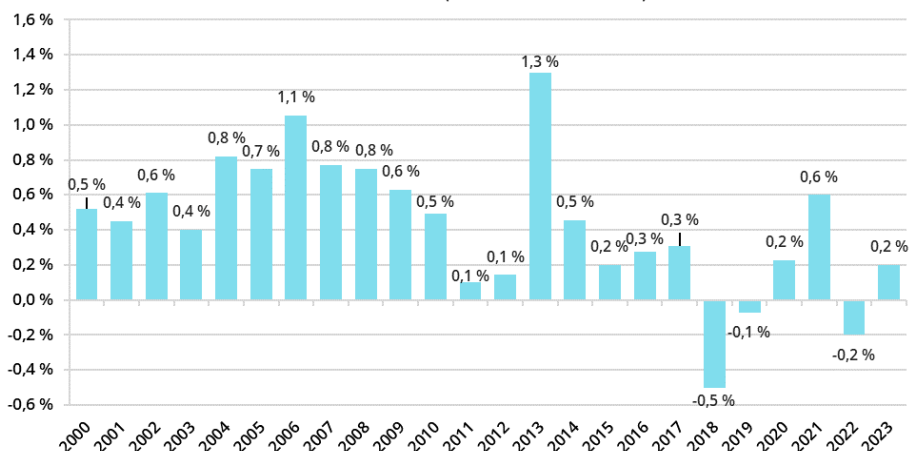
Väestönkasvun ennakointi on yksi osa talouden ja toiminnan suunnittelua. Talousarvion verotulokehityksen arvioinnissa käytetään väestönkasvun osalta Hyvinkään kaupungin väestösuunnitteen trendiennustetta, jossa on huomioitu ennusteen mukainen asukasluvun ja ikärakenteen muutos.

Väestöennusteen mukaan Hyvinkään väestö ikääntyy voimakkaasti tulevaisuudessa. Trendiennusteen mukaan 0–6-vuotiaiden määrä tulee laskemaan edelleen tulevaisuudessakin. Koululaisten määrät ala- ja yläkouluissa tulee väheneään lähivuosina voimakkaasti. Muutos alkaa myös näymään lähivuosina lukion puolella.

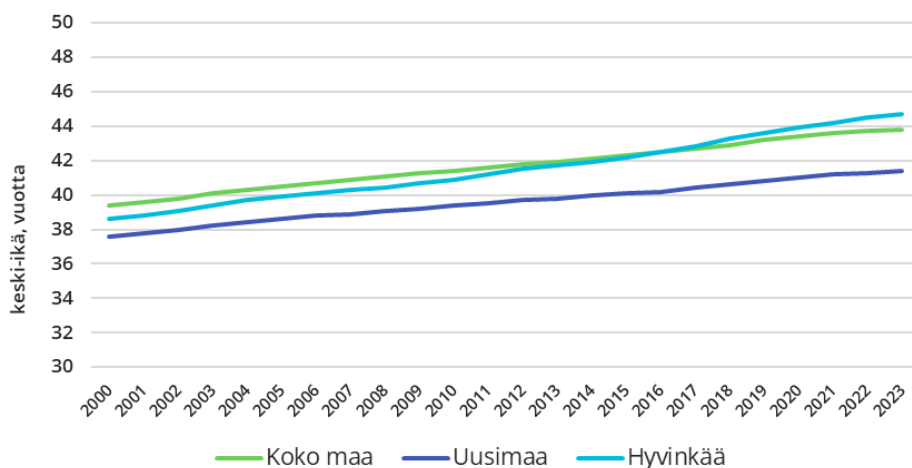
Mikäli muuttovoitto ei kasva viime vuosien tasosta, tulee työikäisten määrä hieman laskemaan lähivuosina. Samaan aikaan yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa noin 1600 henkilöllä (14 %) vuoden 2029 loppuun mennessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jatkossa yhä suurempi osa kunnallisverotuloista kertyy eläkkeistä.

Ikärakenteen muutos vaikuttaa väistämättä myös kuntien menoihin, sillä ikäsidonnaisten palvelujen järjestäminen kohdistuu osittain myös kuntien tuottamiin palveluihin. Väestön ikääntyminen on tosiasia, jonka tuomat haasteet ja mahdollisuudet on tärkeää huomioida Hyvinkäälläkin. Trendiennusteen mukaan ikäluokkaan 75–84 kuuluvien osuus kasvaa 27,1 prosenttia vuoden 2029 loppuun mennessä ja yli 85-vuotiaiden ikäryhmässä 25,4 % vuoden 2029 loppuun mennessä.

Hyvinkään vuosittainen väestönkasvu (%)
2000-luvulla (Lähde: Tilastokeskus)



Väestön keski-ian kehitys (Lähde: Tilastokeskus)



Väestömäärän kehitys ikäryhmittäin vuosina 2023 - 2029

Ikäryhmä	tot2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Muutos	
								2023-2029	Muutos-%
0-6	2 716	2 610	2 586	2 591	2 598	2 558	2 541	-175	-6,5 %
7-12	2 944	2 885	2 811	2 715	2 643	2 595	2 571	-373	-12,7 %
13-15	1 634	1 613	1 577	1 573	1 511	1 494	1 444	-190	-11,7 %
16-18	1 672	1 685	1 681	1 624	1 609	1 577	1 564	-108	-6,5 %
19-24	2 669	2 711	2 785	2 848	2 883	2 906	2 871	202	7,6 %
25-44	11 626	11 524	11 515	11 479	11 359	11 294	11 269	-357	-3,1 %
45-64	12 320	12 290	12 199	12 117	12 135	12 125	12 083	-237	-1,9 %
65-74	5 983	5 932	5 972	6 047	6 106	6 122	6 177	194	3,2 %
75-84	3 932	4 168	4 412	4 499	4 715	4 885	4 999	1067	27,1 %
Yli 84	1 405	1 474	1 481	1 624	1 630	1 683	1 761	356	25,4 %
Yht.	46 901	46 893	47 020	47 117	47 188	47 240	47 278	377	0,8 %

Lähde: Tilastokeskus ja Hyvinkään kaupunki

Työllisyys

Hyvinkään 20-64-vuotiaiden työllisyysaste oli vuonna 2022 77 %. Työllisyysaste oli sekä koko maan keskiarvoa (74,8 %) että Uudenmaan keskiarvoa (76,3 %) korkeampi.

Hyvinkään työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan elokuun 2024 lopussa 10,5 %, mikä on 1,1 %-yksikköä korkeampi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Koko Uudenmaan työttömyysaste oli keskimäärin 10,8 % ja koko maan 10,4 %.

Alle 25-vuotiaita työttömiä oli elokuun lopussa 307. Määrä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna 19 %. Kaikista työttömistä työnhakijoista heidän osuutensa oli 12,6 %.

Kaupungin talouden näkökulmasta erityisen ongelmallista on pitkäaikaistyöttömyys. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli elokuun lopussa 1012. Määrä on kasvanut 3 % viime vuoteen verrattuna. Kaupungin maksamien työmarkkinatuen kuntaosuusmenojen määrä tammi-elokuulta 2024 oli yhteensä lähes 3,1 milj. euroa. Määrä on pienentynyt 0,5 % edellisvuoteen nähden.

Lomautettujen määrä on koronavuosien jälkeen palannut normaalille tasolle. Vuosien 2022-2023 aikana lomautettuja oli keskimäärin 114 henkilöä kuukaudessa. Lomautettuja

oli elokuun 2024 lopussa yhteensä 119. Määrä on 39 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin.

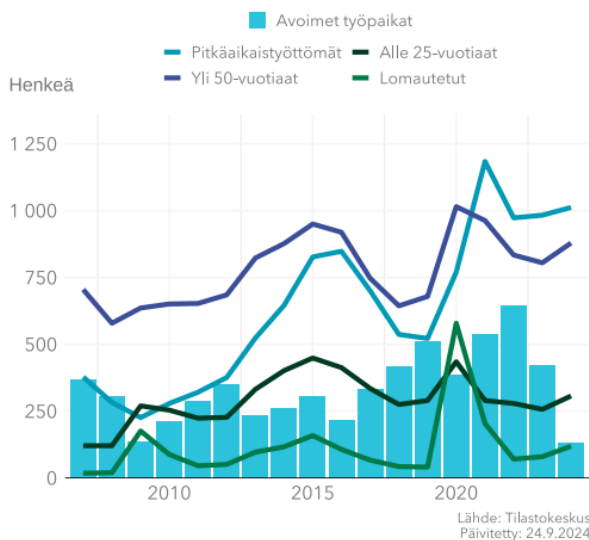
Avoimien työpaikkojen määrä on laskenut selvästi tämän vuoden aikana. Elokuun lopussa 2024 Hyvinkäällä oli avoimia työpaikkoja 130, joka on 69 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Uudellamaalla avoimien työpaikkojen määrä elokuun lopussa oli laskenut edellisvuoteen nähden 58 % ja koko maassa 53 %.

Yritysten määrän kehitys ja työpaikat

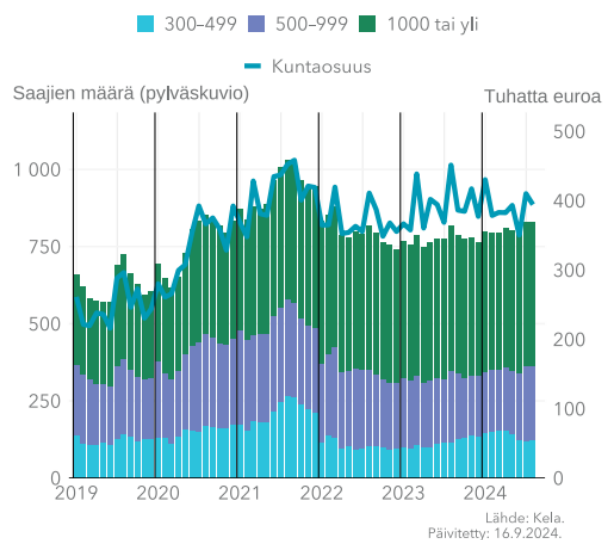
Hyvinkäällä oli maaliskuun 2024 lopussa yhteensä 3 301 yritystä. Määrä oli kasvanut edellisvuoteen nähden 3 %. Viimeisen kymmenen vuoden aikana konkurssihakemuksia on pantu vireille keskimäärin 18 kpl vuodessa. Vuonna 2023 määrä oli 23 ja tammi-elokuussa 2024 hakemuksia on pantu vireille 22 kpl.

Työllisen työvoiman määrä oli Hyvinkäällä vuoden 2022 lopussa yhteensä 20 917. Määrä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna 169 henkilöllä (0,8 %). Hyvinkäällä oli työpaikkoja vuoden 2022 lopussa yhteensä 19 913. Määrä on korkea suhteessa työllisen työvoiman määrään. Hyvinkään työpaikkaomavaraisuusaste oli vuoden 2022 lopussa 95,2 ja se oli Uudenmaan neljänneksi korkein.

Avoimet työpaikat ja työttömät työnhakijat eri ryhmissä Elokuun lopussa



Työmarkkinatuen saajien määrä keston mukaan sekä kuntaosuusmenot 2019 - 2024



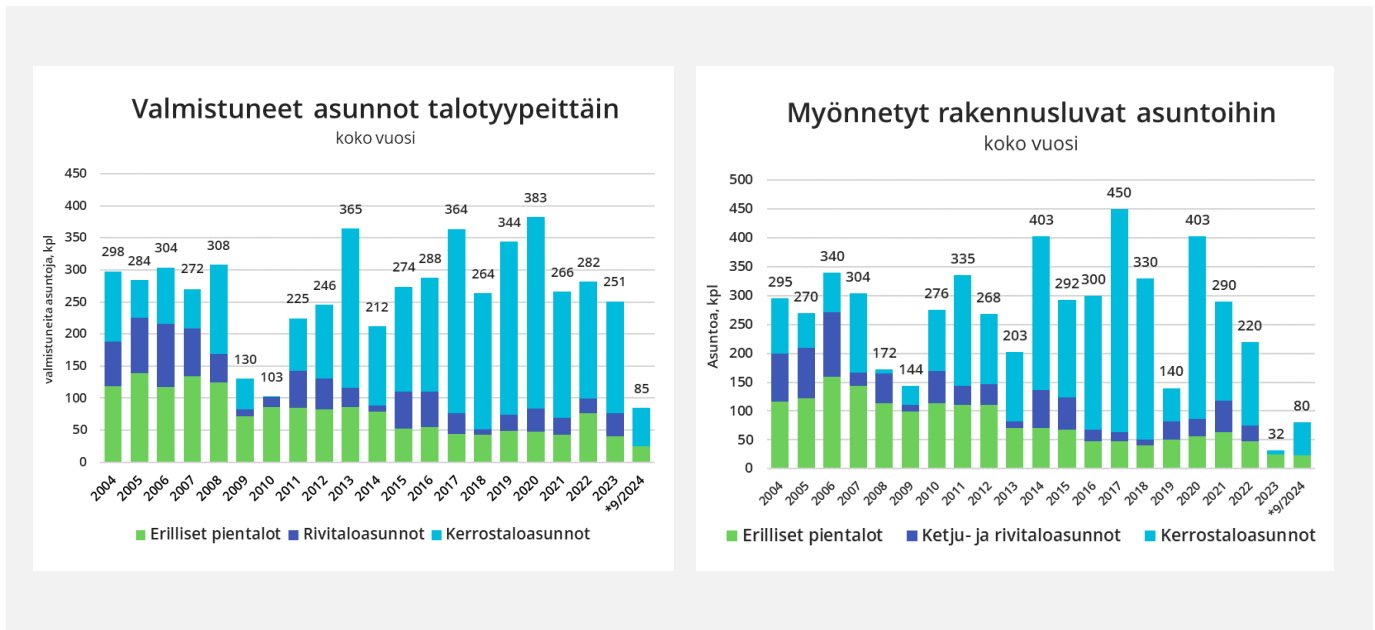
Rakentaminen

Viimeisten kymmenen vuoden aikana asuntoja on valmistunut Hyvinkäällä keskimäärin noin 293 kappaletta vuodessa. Vuonna 2023 asuntoja valmistui yhteensä 251 kpl. Niistä kerrostaloasuntoja oli 175 kpl ja erillisiä pientaloja 41 kpl ja rivitaloasuntoja 35 kpl.

Tämän vuoden aikana tammi-syyskuussa uudisrakennuksiin on valmistunut asuntoja yhteensä 85 kappaletta, joista 60 on kerrostaloasuntoja ja erillisiä pientaloja 25 kpl.

Tulevaisuuden rakentamista heijastelee myönnettyjen rakennuslupien määrä. Rakennuslupia on myönnetty viimeisten kymmenen vuoden aikana keskimäärin 286 asuntoon vuodessa. Vuonna 2023 rakennuslupia uusiin asuntoihin on myönnetty yhteensä vain 32 kappaletta. Niistä 8 lupaa on myönnetty erillisiin pientaloihin ja 24 lupaa kerrostaloasuntoihin.

Tammi-lokuun 2024 aikana rakennuslupia on myönnetty yhteensä 80 asuntoon. Niistä 23 pientaloihin ja 57 kerrostaloasuntoihin.



Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys

Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö luovat perustan kaupunkien elinvoimalle, houkuttelevuudelle ja sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväälle kehitykselle. Rakennettu ympäristö muodostaa pääosan Suomen kansallisvarallisuudesta. Yhdyskuntarakenne rakennuksineen, katuineen ja muine rakenteineen luo kuntalaisten arkielämälle ja yritysten toiminnalle puitteet, joiden suunnittelusta ja rakentamisesta merkittävä osa on kunnan vastuulla.

Vuonna 2025 maankäytön suunnittelu uudistuu lakimuu-
tosten myötä ja näin myös Hyvinkäällä. Uusi rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025, ja samalla maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL 2000) muuttuu nimeltään alueidenkäyttölaiksi, jonka uudistustyö jatkuu vielä vuonna 2025. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä säilyy alueidenkäyttölaissa kuitenkin pääpiirteissään entisenlaisena; maakunta-
kaava, yleiskaava ja asemakaava.

Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset asumisen laadulle, yritystoiminnalle, kaupallisten ja julkisten palvelujen järjestämismahdollisuuksille ja riittäville tilavarauksille

sekä ydinkeskustassa että asuntoalueiden alakeskuksissa. Kaupunkiympäristön toimivuus, saavutettavuus ja elinympäristön laatu ovat vetovoimatekijöitä, jotka vaikuttavat muuttoliikkeeseen ja yritysten sijoittumispäätöksiin. Hyvinkää on tiivis radanvarsikaupunki, ja matkat keskustaajamassa ovat lyhyitä ja helposti hoidettavissa eri kulkumuodoilla. Hyvinkää on myös kokoluokassaan hyvä joukkoliikennekaupunki.

Hyvinkään keskustaajaman kaupunkirakenteen, maankäytön ja liikenneverkon kehittymistä ohjataan yleiskaavalla. Sen mukaisella yksityiskohtaisemmalla asemakaavoituksella ja katujen, puistojen ja vesihuollon suunnittelulla luodaan edellytykset suunnitellun maankäytön rakentumiselle. Asemakaavoituksen painopiste on lähivuosina Hängonsillan alueella, pääradan varrella keskustassa ja muun keskusta-alueen täydennysrakentamisessa ja liikennejärjestelyissä. Keskusta uudistuu kehittämishankkeiden, liiketilojen uudistamisen ja täydentävän asuntorakentamisen myötä.

Hyvinkään Pelikirjan 2.0 tavoitteita asumisen ja keskustan kehittämisen osalta toteutetaan yhteistyössä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Keskustan kehittymistä edistetään erityisesti kärkihankkeessa Kehittyvä kaupunkikeskusta. Keskustan tärkeimpien asemakaavoituksen ja liikenne- ja katusuunnittelun kehittämishankkeiden ajoituksessa noudatetaan vaiheistusta, joka on esitetty valtuuston vuoden 2022 lopulla valitsemaa Keskustan kehittämissuunnitelmaa tarkentavassa viitesuunnitelmassa. Keskusta-alueelle laaditaan myös Hyvinkään pysäköinnin linjaukset-asiakirjan toimenpideohjelman mukaisesti keskitetyn pysäköinnin kokonaissuunnitelma, jonka pohjana on em. viitesuunnitelman yhteydessä laadittu karttatarkastelu keskiteytystä pysäköinnistä.

Hyvinkää on sitoutunut Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen 2023-2035 (MAL sopimus). Sopimuksen pohjana on MAL 2023-suunnitelma, jonka päätavoitteena on hiilineutraali, hyvinvoiva ja menestyvä Helsingin seutu. MAL-sopimus sisältää tavoitetilan vuodelle 2035, kehityspolun sekä tarvittavat toimenpiteet vuosille 2024-2027 tavoitteisiin pääsemiseksi. Asuntotuotantoon soveltuvan asemakaavavarannon tulee vastata vähintään viiden vuoden asuntotuotantotarvetta. MAL 2023-suunnitelman mukaan Hyvinkäällä vuoden kaavoitustarve on 36400 asuntokerrosalaa ja asuntotuotantotavoite 400 asuntoa.

Asuntorakentamisen painopiste on Hangonsillassa ja Metsäkalteavassa. Näille alueille kohdistuu myös merkittävin väestönkasvu, ja niille rakentuu myös palveluita. Hangonsillan 2. vaiheen asuinalueen toteutusta edistetään yhteistyössä valittujen kumppaneiden kanssa. Hangonsillan alueen palveluita täydentävät lähivuosina Hangonsillan alakoulu ja päiväkotit sekä monitoimiareena ja pysäköintilaitos. Asuinkerrostalojen uudisrakentamisen potentiaalia on myös Sveitsin-Härkävehmaan alueella ja pääradan varrella mm. Urakansuun ja Koritsoonin alueilla. Asuntotuotannon määrän kasvattamisen ohella ydinkeskustassa on tavoitteena monipuolistaa keskustatoimintoja mm. Aseman koulun alueella, jonka osalla kokonaisuuden lopullinen sisältö tarkentuu idea-/laatukilpailun myötä haettavan toteuttamiskelpoisen suunnitelman ja asemakaavaprosessin myötä.

Kaupunki kasvaa rautatiehen tukeutuen myös etelään. Palopuron asemanseutu on keskustaajaman osayleiskaavassa reservialuetta, jonka on arvioitu toteutuvan 2030-luvulta alkaen. Alueen osayleiskaavaa laaditaan Metsäkaltevaan tukeutuvan rakennemallin pohjalta, jolloin aseman vaikutuspiiriin on saatavissa riittävä väestömäärä, 10 000-15 000 asukasta. Uusi asemapaikka parantaa joukkoliikenneyhteyksiä entisestään. Asemanseutu on huomioitu myös Uusimaa 2050- kokonaismaakuntakaavassa.

Asemakaavoitettua yritystonttivarantoa on Sveitsin portaalissa, Antinsaareissa ja Kytäjänkadun varrella sekä vanhemmilla alueilla Hakakalliossa ja Martinlehdossa. Kalevankadun pohjoispäätä ja Hiiltomon vanhaa teollisuusaluetta kehitetään tulevaisuudessa kaupunkikuvallisesti edustavamaksi yritystoiminnan alueeksi. Moottoritien viereisen VT3 Veikkarin liikekiinteistöjen toinen asemakaava mahdollistaa alueen rakentumisen jatkossakin kaupallisten toimintojen alueena liikerakennuksin. Sveitsinportaalien kaupan alueen toimintaedellytyksiä ja houkuttelevuutta pyritään puolestaan parantamaan Hellektorpan yritysalueen asemakaavalla, jonka tavoitteena on mahdollistaa alueelle tilaa vaativaa kauppaa. Kehätien yritysalueella Kesko Oy:n Onnisen ja K-auton logistiikkakeskus valmistuu vaiheittain vuosien 2025-2030 aikana. Kulomäen asemakaava mahdollistaa käytöstä poistetun sorakuopan alueelle Hyvinkään Lämpövoiman noin 300 000 kuution lämpökuoppavaraston, joka on toteutuessaan merkittävä vihreän siirtymän hanke.

Maaseutualueilla rakentaminen tapahtuu oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen pohjalta pääasiassa yksittäisinä hankkeina. Maaseutualueilla tavoitteena on kylämäisen asutuksen sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten tukeminen. Kytäjällä laaditaan maanomistajan ja kaupungin yhteistyönä myös asemakaavoja osayleiskaavan asettamien reunaehtojen mukaisesti. Kaupunginvaltuusto vahvisti vuonna 2018 Hyvinkään kylien kehittämisen toimintasuunnitelman, jota on päivitetty vuosille 2023-2027. Kylien kehittäminen jatkuu osana Pelikirjan 2.0 kärkihanketta Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät.

Taloudelliset lähtökohdat

Talouden kehitysnäkymät

Valtionvarainministeriön syyskuussa julkistamassa Taloudellisessa katsauksessa¹ (43/2024) esitetään vuosien 2024–2026 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Lyhyen ajan talousennusteen ohella se sisältää myös vuoteen 2028 ulottuvan talouden keskipitkän ajan kehitysarvion.

Ennusteen mukaan Suomen talous näyttäisi nyt selättäneen taantumaa. Bruttokansantuote (BKT) supistuu vielä 0,2 prosenttia vuonna 2024, mutta talouskasvu on käynnistynyt vuoden 2024 alkupuoliskolla. Loppuvuotta 2024 kohden talouden toipumisen odotetaan vahvistuvan. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat kulutusta ja investointeja.

Vuonna 2025 investointien ennustetaan kääntyvän kasvuun, samoin BKT:n ennustetaan kasvavan 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson. Työllisyys heikkenee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 20–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 78,7 prosenttiin ja työttömyysaste alenee 7,2 prosenttiin. Työllisyyden supistuessa palkkasumman ennakoidaan vuonna 2024 lisääntyvän noin kaksi prosenttia, samalla kun nimellisansioiden nousuvauhdin odotetaan hidastuvan. Vuosina 2025 ja 2026 ansioiden nousuvauhdin odotetaan nopeutuvan tästä vuodesta ja työllisyyden kääntyvän kasvuun, joten palkkasumma lisääntyy runsaat neljä prosenttia vuodessa vuosina 2025 ja 2026.

Vuonna 2024 inflaatio on keskimäärin 1,8 prosenttia KHI:llä mitattuna. Vuonna 2025 inflaatio on keskimäärin 1,4 prosenttia, ja vastaavasti vuonna 2026 1,3 prosenttia. Inflaation hidastuminen vuonna 2025 on seurausta omistusasumisen vaikutuksen kääntymisestä negatiiviseksi korkojen laskiessa. Sen sijaan YKHI:llä mitattu inflaatio kiihtyy, kun mm. energian negatiivinen vaikutus pienenee, välillisten verojen korotukset kiihdyttävät inflaatiota ja muiden hyödykkeiden kysyntä elpyy vähitellen. Riskit hintakehityksen suhteen ovat lyhyellä aikavälillä melko tasapainossa, mutta painottuvat pitkällä aikavälillä ylös. Korkea hintataso, odotettua pidempään korkealla pysyvät korot, arvonlisäveron nousu, ja heikko työllisyystilanne saattavat vähentää kysyntää odotettua enemmän. Lisäksi yritykset eivät välttämättä

pysty siirtämään veromuutoksia täysin hintoihin, jolloin vaikutus inflaatioon jäisi ennustettua pienemmäksi. Toisaalta yläsuuntaisina riskeinä lyhyellä aikavälillä ovat edelleen palkkojen nousun vaikutus sekä geopoliittisista jännitteistä seuraavat hintavaikutukset. Lisäksi rahtihintojen pysyminen korkealla voi välittyä hintoihin enemmän kuin ennustettu. Pidemmällä aikavälillä on mahdollista, että globalisaation hidastuminen edelleen, kauppakiistat, tuotantoketjujen kriisivarmuuden parantaminen, sekä ilmastonmuutoksen torjunta ja sen vaikutukset nostavat hintoja totuttua enemmän tulevina vuosina.

Suomen talouden kehitys on ollut viime vuosina selvästi heikompaa kuin euroalueella keskimäärin. Suomessa tuotanto supistui vuoden 2022 toisen neljänneksen jälkeen vuoden 2023 loppuun mennessä yhteensä noin 2,5 prosenttia. Tuotannon laskun takana olivat hintojen ja korkojen nousu sekä Venäjän hyökkäyssodan suorat vaikutukset euroalueella erityisesti Suomen talouteen. Tuotannon odotetaan elyvän vuodesta 2025 alkaen vientikysynnän vauhdittaman teollisuustuotannon lisäksi myös korkojen laskun mahdollistaman rakentamisen elpymisen ja sitäkin kautta syntyvien palveluiden kautta.

Euroalueella kasvu on käynnistynyt jo vuoden 2024 alkupuoliskolla ja ensi vuodesta alkaen myös kasvun odotetaan nopeutuvan. Yhdysvalloissa talouden kasvu jatkuu, vaikka kasvuvauhti hieman hidastuukin vuonna 2025. Maailmankaupan ennustetaan toipuvan vauhdikkaammin kuin maailmantalouden, mikä hyödyttää Suomen tavaravientiä. Suomen kustannuskilpailukyky on säilynyt kohtuullisen hyvänä ja tukee vientiä, kun kysyntä vientimarkkinoilla elpyy.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Alijäämä supistuu vähitellen talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä pienenee 3,2 prosenttiin. Vaikka menoja kasvattavat muun muassa suuret puolustushankinnat, hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeustoimet vähentävät menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen ja asettuu 2,1 prosenttiin vuonna 2028. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 80 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan 2 % suhteessa BKT:hen.

¹ Valtionvarainministeriö 2024: *Taloudellinen katsaus, syksy 2024*. Saantitapa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-680-0>

Kokonaistaloudellinen kehitys (VM ennuste 9/2024)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BKT:n arvo, mrd. euroa	268,7	274,9	278,9	289,8	301,0	312,1	322,8
BKT, määrän muutos, %	1,6	-1,2	-0,2	1,7	1,5	1,3	1,2
Työllisten määrä, muutos-%	2,5	0,3	-0,5	0,7	1,2	1,1	0,9
Työttömyysaste, %	6,8	7,2	8,0	7,6	7,2	6,6	6,5
Työllisyysaste (15–16-vuotiaat), %	73,8	73,6	72,8	73,1	74,1	75,0	75,8
Kuluttajahinnat, muutos	7,1	6,2	1,8	1,4	1,3	1,8	2,0
Yleinen ansiotaso, muutos	2,4	4,2	2,9	3,4	3,1	3,0	3,0
Kuntien ansiotaso, muutos	2,0	5,2	3,5	3,7	3,7	3,7	3,0
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos	3,7	4,5	2,1	3,4	3,3	3,2	2,7

Kuntatalouden tilanne ja näkymät

Valtion vuoden 2025 talousarvioesityksen antamisen yhteydessä 23.9.2024 julkaistiin myös syksyn 2024 Kuntatalousohjelma². Kuntatalousohjelmassa vuodelle 2025 esitetään ennusteet talouden ja kuntatalouden talouden kehitykselle. Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa sekä kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä valtion talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella ja päätetyillä toimenpiteillä.

Kuntatalousohjelman mukaan vuosi 2023 oli kuntataloudessa poikkeuksellinen sote-uudistuksen vuoksi. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui lähes 0,5 miljardilla eurolla 1,75 miljardiin euroon vuonna 2023, mutta ilman sote-uudistuksen kertaluonteisia verorahoituseriä tulos olisi jäänyt lähelle nollaa.

Sote-uudistuksen johdosta talouden volyyymien supistumisen lisäksi myös tulo- ja menorakenteissa tapahtui ja tapahtuu merkittäviä muutoksia. Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2024 noin miljardi euroa negatiiviseksi.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa heikentyä vuosina 2025–2028 noin 1,9–2,1 miljardia euroa negatiiviseksi. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino edellyttää palveluiden sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin.

Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien ja kuntien muodostamien yhteistoiminta-alueiden vastuulle.

Muutos kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja reilulla 800 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna. Uudistus laajentaa kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuskien rahoituksesta, mikä puolestaan heijastuu vuonna 2025 avustusmenojen tason muutokseen. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen seurauksena entistä suurempi vaikutus kuntatalouteen, ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille.

Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös työllisyyden kehitys sekä varhaiskasvatuksen osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina nousussa.

Kuntatalouden kehitysarvion mukaan vuosikatteet eivät riitä vuosina 2025–2028 nettoinvestointeihin tai edes poistoihin. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa, kiinteistöjen tehokas käyttö, kaupungistuminen, syntyvyyden pienentyminen sekä vihreä siirtymä edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja, joissa yhteistyö korostuu.

Kuntatalouden kehitysarvion mukaan toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna tulojen ja menojen epätasapaino syvenee vuonna 2025 -1,9 miljardiin euroon, vuonna 2026 noin -2,0 miljardiin euroon ja vuonna 2027 noin -2,1

² Valtiovarainministeriö 2024: Kuntatalousohjelma vuodelle 2025: Syksy 2024. Saantitapa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-832-3>

miljardiin euroon. Kun valtionosuuksiin tehtävät takautuvat sote-vähennykset ja hallituskauden aikainen indeksijarru poistuvat, asettuu toiminnan ja investointien rahavirta -1,9 miljardiin euroon vuonna 2028.

Kaupungin talous

Hyvinkään kaupungin talous on heilahdellut merkittävästi: vuoroin talous on ollut voimakkaasti alijäämäinen ja voimakkaasti ylijäämäinen. Hyvinkään kaupungin talous toteutui alijäämäisenä vuonna 2018 ja erityisesti vuonna 2019. Erityisesti vuoden 2019 heikon tuloksen myötä kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä pieni niin pieneksi, että tilikausien jatkuminen alijäämäisenä olisi ilman toimenpiteitä johtanut kuntalain 110 § mukaiseen alijäämän kattamisvelvollisuuteen ja lopulta 118 § mukaiseen erityisen vaikeassa tilanteessa olevan kunnan arviointimenettelyyn. Näin ollen kaupungissa valmisteltiin keväällä 2020 Kestävän talouden ohjelma vuosille 2020–2024 ja valtuusto päätti ohjelmasta 15.6.2020.

Kestävän talouden ohjelman ja hyvän verorahoituksen kasvun myötä kaupungin taloudellinen tilanne ei heikentynyt vuosina 2020–2023, varsinkaan kun valtio kompensoi koronaviruksen aiheuttamat menetykset. Hyvien tulosten vuoksi kaupungin talouden liikkumavara parani ja kaupungin taseessa on kertynyt ylijäämää ja lainakanta laski 94,2 milj. euroon (2009 €/asukas).

Vuoden 2023 ylijäämäistä tulosta 26,6 milj. euroa selittää suurimmalta osin hyvinvointialueuudistuksesta aiheutunut kertaluonteinen ”verohäntä”, kun vuodelle 2023 kertyi vielä vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloja, jotka maksuunpantiin ennen hyvinvointialueuudistusta voimassa olleilla korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla.

Vuonna 2024 Hyvinkään kaupungin talous toteutuu alijäämäisenä. Toisen osavuositarkastuksen mukaan tilikausi toteutuu 5,2 milj. euroa alijäämäisenä. Talouden alijäämäistymisen taustalla on koko kuntakokonaisuuteen kohdistuvat tekijät: hyvinvointialueuudistukseen liittyvät muutokset kuntien rahoituksessa, toimintamenojen kasvu erityisesti palkkojen kasvun vuoksi sekä yleisen taloustilanteen myötä pienentyneet myyntituotot ja verorahoitus.

Hyvinvointialueuudistus vaikuttaa kaikkien kuntien valtionosuuksiin vuosina 2024–2028. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi Hyvinkään kaupungin jokavuotista valtionosuutta leikataan pysyvästi aikaisempien rahoitussiirtojen lisäksi noin 4 milj. eurolla. Lisäksi vuosina 2025–2027 valtionosuutta vähentää vuosien 2023-2024 rahoituslakien näkökulmasta ylimääräisen rahoituksen takaisinperintä, joka on Hyvinkään kaupungin osalta noin 2 milj. euroa / vuosi.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen mukaisesti vuoden 2025 talous oli tasapainossa. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys piti sisällään 3,1 milj. euron edestä toimintakatetta parantavia taloutta tasapainottavia toimenpiteitä.

Nämä on esitetty erikseen talousarviokirjan kappaleessa ”Valtuustoon nähden sitovat taloutta tasapainottavat toimenpiteet”. Lisäksi kaupunginjohtajan talousarvioesitys piti sisällään veronkorotuksia, joilla saatava tuotto parantaa vuoden 2025 tilikauden arviolta 2,1 milj. euroa. Tästä noin miljoona vastaa tasapainottamistoimenpiteenä esitetyn hulevesimaksun tuottoa. Hulevesimaksun käyttöönoton asemesta veronkorotus ei aiheuta samassa määrin hallinnointikustannusten kasvua. Tuloveroprosentin korotus pienimmällä mahdollisella korotuksella eli 0,1 prosenttiyksiköllä parantaa arvioitua verotuottoa 1,1 milj. euroa. Yleisen maapohjan kiinteistöveron ja yleisen rakennusten kiinteistöveroprosentin korottaminen 1,30 prosentista 1,35 prosenttiin, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentin korottaminen 0,45 prosentista 0,50 prosenttiin, rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveron korottaminen 4,30 prosentista 4,35 prosenttiin sekä voimalaitosten kiinteistöveron määrittelyminen 3,10 prosenttiin tuottaa arvion mukaan 1,0 milj. euroa. Toimintakatteen kasvua hillitsevät toimenpiteet sekä muut talouden tasapainoa parantavat toimenpiteet ovat tärkeitä, sillä talousarvio pitää sisällään riskejä arvioitua heikommalle talouskehitykselle ja taloussuunnitelmakausina talous uhkaa kiristyä edelleen.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä taloussuunnitelmavuodet 2026–2027 ovat alijäämäisiä ja tulorahoitus ei riitä poikkeuksellisen korkeaan investointitasoon. Arvio alijäämästä taloussuunnitelmakauden lopussa eli vuoden 2027 lopussa on 4,0 milj. euroa ja lainakanta on kasvanut vuoden 2023 tilinpäätöksen 94,2 milj. eurosta (2 009 euroa/asukas) 228,3 milj. euroon (4 838 euroa/asukas).

Kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyssä vuoden 2025 toimintakatetta parantavia toimenpiteitä poistettiin ja niitä muokattiin siten, että tilikauden käyttötalous heikkeni 0,3 milj. euroa. Muutosten myötä arvio tilikauden ylijäämästä kääntyi 0,2 milj. euron alijäämäksi. Vastaava 0,3 heikennys toimintakatteessa heijastuu myös taloussuunnitelmavuosien 2026-2027 talouteen.

Suhdannenäkymien vuoksi verotulokehitykseen liittyy kuitenkin epävarmuuksia. Kaupungilla on myös erinomaisia kehityskohteita, joiden myötä – erityisesti suhdannetilanteen parantuessa – kaupungille voi kertyä nyt arvioitua enemmän tuloja. Siksi talouden keskipitkän aikavälin tasapainoa on syytä seurata tarkasti ja pyrkiä aktiivisesti kehittämään kaupungin tulovirtoja ja palvelutuotannon tuottavuutta.

Talouden tasapaino ei ole vain tuloslaskelmassa näkyvää tasapainoa, se on myös rahoituslaskelmassa näkyvää tasapainoa: sitä, että investointimenot kyetään kattamaan vuosikatteella. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeisessä kunnassa myös lainakannan ja investointien riskit korostuvat. Talousarvion investointisuunnitelman 2025–2029 sisältämät investoinnit ovat merkittävästi yli sen, mitä näinä vuosina syntyy tulorahoitusta eli vuosikatetta. Näin ollen

edessä on kaupungin merkittävä velkaantuminen tilanteessa, jossa velkaantumisen riskit ovat yleisesti kasvaneet, kaupungin talouden sopeuttamismahdollisuudet ovat aiempaa pienemmät ja velan kustannukset ovat korkotason nousun myötä kasvaneet. Tästä huolimatta on huomattava, että myös elinvoiman ja siten verorahoituspohjan

kehittäminen on aiempaa tärkeämpää. Kasvua ja elinvoimaa tukevia investointeja on myös kyettävä tekemään, samoin kun on arvioitava mahdollisuutta hallita velkakannan kasvua omaisuuden myynnillä valtuuston hyväksymien omistajapolitiittisten periaatteiden mukaisesti.

Tuloslaskelma, 1000 € koko kaupunki, ulkoinen	TP 2022	TP 2023	Muutettu		TA 2025	TS 2026	TS 2027
			TA 2024	LTK 2025			
Toimintatulot	47 958	41 046	37 842	37 937	37 096	37 867	39 220
Valmistus omaan käyttöön	1 754	1 842	2 177	2 067	2 067	2 067	2 067
Toimintamenot	-325 068	-140 834	-145 499	-150 990	-151 966	-154 791	-158 647
Toimintakate	-275 355	-97 947	-105 480	-110 986	-112 803	-114 857	-117 359
Verotulot	240 853	124 574	113 600	117 700	121 600	126 600	131 200
Valtionosuudet	70 347	21 067	11 516	13 460	14 785	12 782	11 652
Rahoitustulot ja -menot	-53	-818	-1 940	-2 340	-2 090	-3 840	-5 740
Vuosikate	35 791	46 876	17 696	17 834	21 492	20 685	19 752
Poistot ja arvonalentumiset	-21 026	-20 316	-21 900	-21 900	-22 100	-22 850	-25 800
Tilikauden tulos	14 766	26 561	-4 204	-4 066	-608	-2 165	-6 048
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	367	367	367	367	367	367	825
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)	-5 000	-15 000					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 132	11 927	-3 837	-3 699	-241	-1 798	-5 223

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys päättyy 26 353 euron ylijäämään eli esitys on 3,7 milj. euroa lautakuntien esitystä heikompi. Muutos johtuu seuraavista asioista:

- Tasausmaksun arviota on laskettu 0,5 milj. euroa
- Palkkojen sivukulujen arviota on nostettu 0,3 milj. euroa
- Perusopetuksen oppimisen tuen uudistukseen on lisätty määrärahoja 0,3 milj. euroa
- Talouden tasapainotustoimenpiteiden arviota on tarkennettu ja niiden osalta toiminnan nettomenot kasvavat 1,4 milj. euroa
- Verotuloarviota nostettiin 3,9 milj. eurolla vastaamaan päivitettyjä veroennusteita, josta 2,1 milj. euroa on talouden tasapainotustoimina esitettyjen veroprosenttimuutosten osuutta
- Valtionosuusrahoitusta on parannettu 1,3 milj. eurolla vastaamaan päivitetty valtionosuuslaskelmaa
- Korkokuluja vähennetty 0,3 milj. euroa
- Poistojen määrää on lisätty 0,2 milj. euroa investointilaskelmien tarkentumisen myötä.

Kaupunginjohtajan esitystä laadittaessa on tehty myös 0,2 milj. euron määrärahasiirto kaupunginhallituksen varauksesta Elinvoiman palvelualueelle elinvoimahankkeiden edistämiseen. Siirto ei vaikuta toimintakatteeseen. Koonti kaupunginjohtajan esityksen tarkennuksista on talousarviokirjan lopussa.

Kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyssä talouden tasapainotustoimia vähennettiin 267 750 eurolla. Muutosten jälkeen vuoden 2025 talousarvion alijäämäksi muodostuu 0,2 milj. euroa.

Vuoden 2025 talousarvio, vuosien 2026-2027 taloussuunnitelma ja investointisuunnitelma vuosille 2025-2029 antavat hyvän pohjan kaupungin kehittymiselle. Kehittymiselle onkin entistä suurempi tilaus, sillä kuntatalouden yleiset näkymät ovat haastavat.

Lainsäädäntömuutokset

Maan hallituksen hallitusohjelmassa ja lainsäädäntöohjelmassa on hallituskaudelle lukuisia kuntiin vaikuttavia lainsäädäntöhankkeita. Tällaisia hankkeita ovat muun muassa kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen, kiinteistövero-uudistus ja lunastuslain uudistus. Myös Hyvinkään kaupungin tulee kyetä osallistumaan ja vaikuttamaan lainsäädäntötyöhön erilaisin keinoin.

TE-uudistus ja kotoutumislaki

Merkittävin lainsäädännön muutos koskee työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistusta, jonka myötä valtiolta siirtyy kunnille tehtäviä ja vastuita työllisyyden hoidosta. Eduskunta hyväksyi TE-uudistukseen liittyvän lakipaketin 1.3.2023. Vuoden 2025 alusta lähtien TE-palvelut siirtyvät kuntien tehtäväksi ja valtion työ- ja elinkeinotoimistot lakkautetaan. Työvoima-

palveluista tulee osa kunnan peruspalveluja ja niiden rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta. TE-uudistus kasvattaa riskiä kuntatalouden suhdannevaihteluihin ja varsinkin kuntakohtaiset vaikutukset voivat olla suuriakin. TE-uudistus on huomioitu talousarviovalmistelussa sekä työllisyystoiminnan menoissa että valtionosuusarviossa.

TE-palveluiden järjestämistä sekä kotoutumislakia koskevat suuren mittaluokan lakiuudistukset – jäljempänä TE24 ja KOTO24, siirtävät työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun sekä työttömyysturvan laajemman rahoitusvastuun kunnille 1.1.2025 alkaen. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalveluiden tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Uudistuksella on arvioitu olevan noin 7 000 - 10 000 lisätyöllisen työllisyysvaikutus pitkällä aikavälillä. TE24 -uudistuksella on voimaantulovaiheessa merkittäviä kuntatalousvaikutuksia ja työllisyyskehityksellä tulee uudistuksen jälkeen olemaan entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Verotulojen kehityksen lisäksi työllisyyskehityksellä on suora vaikutus kunnan työttömyysetuuksien maksuvastuisiin. TE-palveluiden järjestämisvastuun siirron myötä kuntien tehtäväkenttä laajenee huomattavasti ja henkilöstöä arvioidaan siirtyvän kuntiin ja kuntien muodostamiin yhteistoimintaelimiin yhteensä reilun 4 000 henkilötyövuoden verran.

Uutta lakisäätöistä tehtävää koskeva lainsäädäntö velvoittaa kuntia järjestämään työ- ja elinkeinopalvelut yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohja on vähintään 20 000 henkilöä. Työikäisen väestön määrä (18–64-vuotiaat) muodostaa yhden kriteerin ja toinen rahoitusta kohdentava kriteeri on laajan määritelmän mukainen työttömien määrä, joka käsittää sekä työttömät työnhakijat että palveluissa olevat. Tämän lisäksi malliin sisältyy kotoutumiskoulutusta koskeva poikkeus, jonka rahoitus kohdennetaan vieraskielisyyskriteerin kautta. Kahden vuoden siirtymäkauden aikana rahoitus on osittain laskennallista valtionosuutta ja osittain toteutuneeseen kustannukseen perustuva ja muuttuu siirtymäkauden jälkeen kokonaan laskennalliseen valtionosuuteen.

Myös kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista laajenee. Uudistuksen jälkeen kunnat osallistuvat työttömyysetuuden perusosan suuruisen osan rahoitukseen nykyistä varhaisemmassa vaiheessa. Kunnan rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan myös ansio- ja peruspäivärahaa. Uudistuksesta aiheutuva kasvu kuntien etuusmenoissa kompensoidaan kunnille erillisellä valtionosuuden lisäyksellä. Työttömyysturvan rahoitusvastuun laajenemisen kuntakompensaatio määritellään uudistuksen voimaantulovaiheessa niin, että kompensaatio perustuisi vuoden 2023 lopun tilanteen työttömyysetuuspäiväkertymiin ja niiden perusteella kuntien maksettavaksi tuleviin työttömyysetuuksiin vuoden 2024 työttömyysturvan

perusosan tasolla. Kompensaatio jää pysyväksi osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ja sen kokonaistaso tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Kuntakohtaista kohdentumista tai kompensaation tasoa ei muilta osin tarkisteta jälkikäteen. Jatkossa laajenevan rahoitusvastuun nettovaikutus kunnan talouteen riippuu siitä, miten kunta onnistuu työttömyysjaksojen vähentämisessä ja lyhentämisessä ja sen myötä etuusmenojen pienentämisessä suhteessa poikkileikkaushetken tilanteeseen.

Uudistuksen myötä kuntien valtionosuuksia ja valtionosuustehtäviä lisätään yhteensä noin 658 miljoonalla eurolla. Kuntien kustannukset kasvavat kokonaisuutena sen sijaan vähemmän, 607 miljoonaa euroa, koska kunnat ovat saaneet valtiolta palkkatukea myös ennen uudistusta. Uudistuksessa palkkatuki siirtyy valtionavustuksista valtionosuuksiin, ja kokonaisuutena kuntien saamien valtionapujen muutos on 607 miljoonaa euroa vastaten kustannusten muutosta. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna. Myös ostot kasvavat uudistuksen seurauksena.

Hyvinkää kuuluu Keski-Uudenmaan työllisyysalueeseen yhdessä Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kanssa. Keski-Uudenmaan TE-palvelut toimii yhteistyösopimuksen mukaisesti ja työllisyysalueen vastuukuntana toimii Järvenpään kaupunki.

Muut lainsäädäntömuutokset

Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuutta ollaan uudistamassa vastaamaan kuntien uutta roolia sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeisessä tilanteessa. Uudistuksen tavoitteena on, että erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisäätöiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa turvataan. Uudistusta ei ole huomioitu talousarviossa, sillä uudistuksen voimaantuloa siirrettiin lokakuun 2024 lopulla vuodella eteenpäin ja uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta. Hallituksen esitys laiksi tulee lausuttavaksi vuonna 2025.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä ei ole huomioitu valmistelussa olevaa lakihanketta, joka koskee kiinteistöveron uudistamista. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelman mukaan asiaa koskeva hallituksen esitys on suunniteltu annettavaksi syksyllä 2024. On toki huomioitava, että uudistuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia veroprosenttien vaihteluvälejä tarkistettaisiin uudistuksen yhteydessä niin, että kunnat voisivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaa- miskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskun- taorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Kuntien normien keventämisen ja kokeilujen ohjelma pyr- kii vahvistamaan kuntien toimintaedellytyksiä purkamalla normeja ja edistämällä kokeiluja. Osana kokonaisuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan 22,7 milj. euron valtionosuuden vähennys vuonna 2025. Sellaisia normeja, jotka aidosti kyettäisiin toimeenpane- maan niin, että kuntien kustannukset laskisivat, ei ole vielä tiedossa.

Käynnissä olevaa hankintalakiuudistusta ei ole huomioitu kaupungin talousarviossa. Erityisesti lakihankkeen mah- dolliset muutokset kuntien sidosyksikkömuodossa järjes- tämään palvelutuotantoon aiheuttavat toteutuessaan lisä- työtä konsernirakenteiden uudistamisessa ja palvelutuot- tannon kustannusten kasvua.

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoi- minnassa, kunnan ja kuntakonsernin hallinnossa ja organisaatiossa sekä henkilöstöpolitiikassa

Merkittävin muutos kuntien yhteistoiminnassa ja kunnan organisaatiossa liittyy TE-uudistukseen. Keski-Uudenmaan kuusi kuntaa Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula kuuluvat 1.1.2025 alkaen samaan

työllisyysalueeseen, ja ne järjestävät kuntalaisilleen työvoi- mapalvelut yhdessä. Tämä merkitsee työllisyysalueen kun- tien rakenteellista yhteistyötä ja vaikuttaa kuntien henkilös- töön ja kuntien toimintamalleihin. Keski-Uudenmaan TE- palveluissa vastuukuntana on Järvenpään kaupunki.

Yrityspalveluiden organisoitumiseen vaikuttaa myös se, että Hyvinkään ja Riihimäen kaupunkien sekä Hausjärven ja Lopen kuntien omistama Yritysvoimala Oy lakkautetaan vuonna 2024 ja aloittavien ja olemassa olevien yritysten pe- rusneuvontapalvelut siirtyvät kunnille.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntien koko ja rooli on muuttunut. Tämä lisää tarvetta arvioida kuntien välisen yh- teistyön lisäämistä. Vaikka uudistus astuihin voimaan 1.1.2023, yhteistyörakenteet ja koordinaatio kuntien ja hy- vinvointialueen kesken vaatii edelleen kehittämistä.

Myös konserniyhteisöjen osuus kaupunkikonsernin koko- naisuudesta on kasvanut suhteessa pienentyneeseen kau- punkiorganisaatioon nähden. Lisäksi hyvinvointialueuudis- tuksen myötä kaupunkia koskee lakisääteinen yhtiöittämis- velvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöihin liit- tyen. Tämä tarkoittaa sitä, että konserniyhteisöjen paino- arvo kaupungille jääneiden tavoitteiden toteuttamisessa kasvaa. Samalla kasvaa myös konserniyhteisöjen riskit suh- teessa pienentyneeseen emokaupungin talouden liikkuma- varaan ja sopeutumiskykyyn. Näin ollen konserninäkö- kulma tulee korostumaan kaupungin johtamisessa.

Kiihtyvä eläköityminen ja pula ammattitaitoisesta työvoi- masta haastaa myös Hyvinkään kaupunkia.

Talousarvion riskit

Talousarvio perustuu laadintaprosessin aikana käytössä oleville tiedoille. Tehtyihin arvioihin sisältyy aina riskejä

siitä, että toteuma on suurempi tai pienempi. Alla on esitelty joitakin riskejä ja niiden suuruusluokkaa. Arviot suuruusluokasta ovat suuntaa antavia ja lista ei ole kattava.

Riski ja riskin luonne	Riskin suuruus
Positiivinen tai negatiivinen riski: Talouden, ansiotulojen ja verotulojen kehittyminen heikommin tai paremmin. Arvio koskee tulovero- ja yhteisöverokertymää. Talouskehityksen heiketessä todennäköisyys negatiiviselle kehitykselle kasvaa. Kertaluonteinen tai pysyvä.	2 milj. € positiivinen tai negatiivinen, riskit painottuvat negatiivisiin
Positiivinen riski: Arvioitua suuremmat myyntivoitot Kertaluonteinen, markkinatilanteen ja suhdanteen muuttuessa.	2 milj. € positiivinen
Negatiivinen riski: työllisyyskehitys ja TE-uudistuksen epäonnistuminen Työmarkkinatuen kuntaosuuksien kehitys. Kertaluonteinen.	1,5 milj. €. negatiivinen
Negatiivinen riski: Sosiaali- ja terveydenhuollon takautuvat menot ja kuntayhtymän vastuut Vaikutus kertaluonteinen	0,5 milj. € negatiivinen
Negatiivinen riski: palkkakehitys Työvoiman saatavuushaasteet ja mahdolliset palkkaliukummat. Pysyvä.	0,5 milj. € negatiivinen
Negatiivinen riski: hintojen kasvun jatkuminen tai korkojen nousu Liittyy erityisesti globaaleihin riskeihin. Pysyvä.	2 milj. € negatiivinen
Negatiivinen riski: opetuksen ja kasvatuksen talousarvioriskit Syksyllä 2024 erityisesti perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa on sellaisia ylitysuksia, jotka mahdollisesti jäävät ns. budjettipohjaan. Pysyvä.	1 milj. € negatiivinen
Negatiivinen riski: lainsäädännön muutokset Oppimisen tuen uudistuksen toteutuminen arvioitua kalliimpana ja/tai hankintalain sidosyksikköjä koskevan sääntelyn muuttuessa taloudellisesti nykyistä epäedullisemmaksi. Pysyvä.	1 milj. € negatiivinen

Henkilöstö

Vuoden 2025 talousarviossa henkilöstömenot ovat 86,6 milj. euroa. Vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot kasvavat 1,2 milj. euroa. Henkilöstömenojen budjetoinnissa on huomioitu henkilöstömäärän arvioitu väheneminen 10 henkilöllä sekä varaus kehittämisohjelman mukaiseen vuoden 2025 korotukseen. Kuntalan työehtosopimusten kausi päättyy 30.4.2025 ja muilta osin talousarvio sisältää varauksen kaupungin oman arvion mukaiseen palkkaratkaisuun.

Kevään 2022 sopimusratkaisun 2022–2025 mukainen yleiskorotus 1.6.2022 lukien oli 2,0 % ja järjestelyerä 1.10.2022 lukien 0,5 %. 1.6.2023 lukien yleiskorotus oli 2,2 % ja paikallinen järjestelyerä 0,7 %. 1.6.2024 lukien yleiskorotus on 2,27 % ja paikallinen järjestelyerä 0,73 %. Muista sopimuksista poiketen OVTES:n piiriin kuuluvilla yleiskorotuksesta maksetaan 0,77 % 1.5.2024 lukien ja 1,5 % 1.6.2024 lukien.

Osana sopimusratkaisua on sovittu palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevasta kehittämisohjelmasta vuosille 2023–2027. Kehittämisohjelmassa pyritään muun muassa paikallisten järjestelyerien avulla parantamaan työvoiman saatavuutta. 1.6.2023 lukien paikallinen järjestelyerä oli 1,2 % palkkasummasta, 1.2.2024 alkaen 0,4 % ja 1.6.2024 alkaen 0,6 %. Vuoden 2025 kehittämiserän suuruus on 0,8 %.

Henkilöstömäärän arvioidaan vähenevän kaupunkitasolla 10 henkilöllä vuoden 2024 talousarvioon suunnitellusta henkilöstömäärästä. Henkilöstömäärän muutoksesta merkittävä osa kohdentuu sivistystoimeen.

Toimiala/palvelualue	TP2023, hlömäärä	TP2023, eurot	TA2024, hlömäärä	TA2024, eurot	TA2025, hlömäärä	TA2025, eurot	Muutos, hlömäärä
Päätöksenteko	3	754 220	3	929 633	3	709 164	0
Konsernipalvelut ja hallinto	83	8 129 756	86	9 152 773	89	8 585 415	3
Elinvoima	32	2 571 827	35,5	3 152 300	41	3 052 545	5,5
Henkilöstö	18	3 595 086	18,5	3 849 453	18	3 388 742	-0,5
Talous	20	1 194 668	14	988 826	13	993 088	-1
Hallinto	13	768 175	18	1 162 194	17	1 151 040	-1
Sivistystoimi	1153	57 892 486	1120	58 199 963	1101	59 738 481	-19
Hallinto ja kehittäminen	10	581 160	10	560 993	10	582 281	0
Varhaiskasvatuspalvelut	458	18 933 919	427	19 014 522	423	19 193 922	-4
Koulutus	598	34 674 509	594	34 701 836	588	36 195 919	-6
Kulttuuri ja hyvinvointi	87	3 702 898	89	3 922 612	80	3 766 359	-9
Tekniikka ja ympäristö	325	14 970 806	323,5	15 431 775	330,5	15 662 824	7
Hallinto ja kehittäminen	8	421 723	7	429 356	11	611 994	4
Tekninen keskus	230	10 127 074	233	10 065 616	229	10 091 775	-4
Tilakeskus	62	2 894 649	57	3 381 331	67	3 475 595	10
Ympäristökeskus	25	1 527 360	26,5	1 555 472	23,5	1 483 460	-3
Hyvinkään Vesi	31	2 179 034	38	2 291 581	37	2 461 276	-1
Yhteensä	1595	83 926 302	1570,5	86 005 725	1560,5	87 157 160	-10

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

Yleistä

Talousarvio sisältää kaupungin strategian ja siitä johdetut toimialoitteiset valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet sekä euromääräiset resurssit eri toimialoille.

Kuntalain 110 § säätelee talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio sitoo kunnan toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla näiden valvonnan väline. Talousarvion muutoksista päättää valtuusto.

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä.

Talousarvion tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa toimivat kunnan kokonaistalouden ohjausvälineinä. Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalous jaettuna varsinaisen toiminnan menoihin ja tuloihin, verotuloihin, valtionosuuksiin, rahoituseriin ja suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toiminnan menokehitys tulee sopeuttaa keskeisten tuloerien kehitykseen. Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot varsinaisen toiminnan ja investointien osalta rahoitetaan.

Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa toimivat toiminnan ohjauksen välineinä.

Talousarvion 2025 sitovuudet

Talousarvion valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty talousarviokirjan yleisperusteluosassa. Valtuuston hyväksymä sitova tavoite sitoo myös toimielimiä ja henkilöstöä samoin kuin määräraha. Toimiala voi lisäksi asettaa itselleen muitakin tavoitteita. Liitteenä on lautakuntien hyväksymät lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2025. Palvelualuekohtaisesti on talousarviossa lisäksi määrärahojen muutoksiin liittyvää perustelutekstiä ja suoritetietoa, jotka ovat luonteeltaan informatiivisia.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan. Tavoitteisto tulee pitää ajan tasalla myös määrärahojen ja tuloarvioiden mahdollisesti muuttuessa.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha on valtuuston toimitelmille/palvelualueelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on valtuuston toimitelmille/palvelualueelle asettama tulotavoite. Näiden erotus on toimintakate (nettomeno tai -tulo).

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden yleissitovuutena kaupunginvaltuustoon nähden on palvelualueen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus. Määrärahaan ja tuloarvioon sisältyvät ns. sisäisen laskutuksen kautta kirjattavat sisäiset ostot ostajapuolelle ja myynnit myyvälle puolelle. Määrärahan ulkopuolella ovat suunnitelman mukaiset poistot ja vyörytyserät.

Käyttötalousosassa valtuustoon nähden sitovia taloudellisia tavoitteita ovat sekä toimenpidetasolla että määräraha-vaikutusten osalta kappaleessa ”Valtuustoon nähden sitovat taloutta tasapainottavat toimenpiteet”.

Tekniikan ja ympäristön toimialan sisällä on kaksi kohderahoitusta yksikköä, Ateria- ja puhtauspalvelut sekä Tilakeskus. Ateria- ja puhtauspalveluiden sitovuustasona on toimintakate. Tilakeskuksen sitovuutena on tulos. Tulokseen sisältyvät suunnitelmapoistot. Näiden yksikköjen osalta on talousarviokirjassa erikseen esitetty yhdistetty tuloslaskelma erotettuna budjettirahoitteisista yksiköistä.

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä kaupunginvaltuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja -kulujen netto.

Investointiosan sitovuutena on investointimenojen ja -tulojen välinen erotus investointityypeittäin.

Investointiosassa käsitellään vain poistonalaiset eli aktivoitavat hankintamenot. Aktivoinnin raja on 10 000 euroa sekä rakennuksissa ja rakennelmissa 30 000 euroa, jota suuremmat käyttöomaisuushankinnat, ensikertainen kalustaminen ja osakkeiden ja osuuksien hankinta, käsitellään investointiosassa. Käyttöomaisuuskirjanpidosta on ohjeistettu tarkemmin kaupunginjohtajan antamassa Talousohjeessa.

Rakennusten osalta sitovuus on hankekohtainen. **Muut rakennukset** -ryhmä tulkitaan tässä yhdeksi hankkeeksi. Teknisellä lautakunnalla on oikeus tehdä määrärahasiiroja hankkeiden välillä edellytyksellä, että hankkeen laajuus ei oleellisesti muutu (enintään 10 % kustannusarviosta). Muut rakennukset -ryhmässä Teknisellä lautakunnalla on lupa sitoa talousarviovuotta edeltävänä vuonna seuraavan vuoden määrärahasta enintään 500 000 euroa peruskorjausinvestointihankkeiden kilpailutusta varten.

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden liikunta- ja ulkoilualueiden kokonaismääräraha sitoo kulttuuri- ja hyvinvointilautakuntaa ja muun julkisen käyttöomaisuuden kokonaismääräraha teknistä lautakuntaa. Talonrakennushankkeiden ja kunnallistekniikan osalta tilakeskuksella ja teknisellä keskuksella on lupa sitoa talousarviovuotta edeltävänä

vuonna seuraavan vuoden määrärahasta 30 % talonrakennushankkeiden tai kunnallisteknisten töiden kilpailutusta varten, mikäli hankkeista ja käyttösuunnitelmista on tehty hallintosäännön edellyttämät päätökset.

Elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien myynnin sekä niiden kunnallistekniikan ja vesihuollon rakentamisesta on erilliset määräraha- ja tulovaraukset, joiden käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Koneiden ja kaluston määräraha sekä maaperä- ja vesivahinkojen määräraha on sitova yhdessä ko. toimialan käyttötalouden toimintakatteen kanssa. Kalustojen ja koneiden hankinnan suunnitteluvaiheessa ei ole välttämättä vielä tiedossa, täytyykö aktiivoinnin raja vai ei. Määrärahasiirtovaltuus investointi- ja käyttötaloulosan kesken on tältä osin ao. lautakunnalla ja se tulee tehdä heti tarpeen ilmetyä talousarviovuoden aikana toteutuneiden kulujen mukaan. Päätös toimitetaan tiedoksi talouspalveluille. Rakennusten ensikertaisen kalustamisen määräraha on kuitenkin kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Aineettomassa omaisuudessa ja sijoituksissa nimettyjen kohteiden määrarahat ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia. Mahdollisen varauksen käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Kaupungin tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ovat sitovia ilman liikelaitosta. Liikelaitoksen laskelmat esitetään erillisinä. Laskelmat sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

Hyvinkään Veden sidotun oman pääoman korko kaupungille on 5,8 %.

Hyvinkään kaupunki ei myönnä sosiaalisia luottoja. Laki sosiaalisesta luototuksesta osoittaa tehtävän hyvinvointialueelle.

Lainanottoa koskevat rajoitukset

Voimassa olevan hallintosäännön II osan 6:n luvun 2 §:ssä määritellään kaupunginhallituksen päätösvalta. Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamisesta, lainojen takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta.

Taloudellisen tilanteen sen salliessa talousarvioon merkitty pitkäaikaisten lainojen muutos voidaan alittaa tai korvata markkinatilanteesta riippuen lyhytaikaisella luotolla. Olemassa olevia pitkäaikaisia luottoja voidaan vaihtaa lainaehdoiltaan edullisempiin ylittäen rahoituslaskelmaan merkitty pitkäaikaisten lainojen lyhennysten ja lisäysten määrä.

Hallintosäännön 8 luvun 3 § mukaan talousjohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta rahalaitoksista tai tytäryhtiön maksuvalmiuden niin salliessa tytäryhtiöltä kaupungin

maksuvalmiuden turvaamiseksi kaupunginvaltuuston vuosittain talousarvion yhteydessä vahvistaman enimmäismäärän puitteissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Lyhytaikaista luottoa saa olla enimmillään 90 000 000 euroa, joka voi olla kuntatodistuksia, shekkilimiittä tai muuta lyhytaikaista luottoa. Enimmäisrajaan eivät sisälly konsernin sisällä välitetyt luotot eivätkä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä vastaan lyhytaikaisiin luottoihin kirjatut osuudet, joiden määrää ei ole rajoitettu.

Käyttösuunnitelmat

Talousarviokirjassa tavoitteet, määrarahat, tuloarviot ja toimintakatteet on esitetty sitovina palvelualueetasolla. Lisäksi käyttösuunnitelmassa toimintamäärärahat on esitetty palveluyksiköittäin lisäinformaationa.

Lautakunnat ja kaupunginhallitus päättävät talousarvion käyttösuunnitelmasta sekä investointien käyttösuunnitelmasta palveluysikkötasolla. Tässä yhteydessä toimitelimit myös hyväksyvät sitovista tavoitteista johdetut alemman tason tavoitteet eri palvelualueiden noudatettaviksi.

Palveluysikköä alemman tason tavoitteet ja käyttösuunnitelmat hyväksyy viranhaltija toimielimen hyväksymien valtuuksien mukaisesti.

Käyttösuunnitelman palvelualuekohtaisen toimintakatteen tulee vastata eurolleen valtuuston hyväksymää toimintakattetta.

Tilivelvollisten määrittely

Tarkastuslautakunta on alun alkaen määritellyt tilivelvolliset viranhaltijat. Tilivelvollisten luetteloa on tarkistettu organisaatiomuutoksia vastaavasti. Tilivelvolliset määritellään kunkin vuoden talousarvion yhteydessä. Kuntalain tulokintateoksen (Harjula-Prättälä 2015 s. 821) mukaan tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle.

Tilivelvollisten määrittelyminen liittyy sisäisen valvonnan ketjun varmistamiseen. Tilivelvolliset on määriteltävä mm. siksi, että valtuuston vastuuvapauslausunto tilinpäätöksestä kohdistuu tilivelvollisiin. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi. Näin ollen tilivelvolliseen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja tilivelvolliselle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti *tilivelvollinen on kunnan toimielimen jäsen ja kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnan johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavissa vastuullisessa tehtävässä*. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat.

Tilivelvollisuus ei tuo esimerkiksi viranhaltijalle mitään selaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle hänen asemansa perusteella muutoinkin - esihenkilönä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation

alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa toimintaa koskevasta valvontavastuusta. Valvontavastuu koskee sekä toimintaa että taloutta.

Vuoden 2025 talousarvion osalta tilivelvolliset viranhaltijat määritellään seuraavasti:

Toimielin/Palvelualue	Tilivelvollinen viranhaltija
Tarkastuslautakunta	tarkastussihteeri
Keskusvaalilautakunta	hallintojohtaja
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Hallinto	hallintojohtaja
Talous	talousjohtaja
Henkilöstö	henkilöstöjohtaja
Elinvoima	kaupunkikehitysjohtaja
Opetuslautakunta	sivistystoimenjohtaja
Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen	sivistystoimenjohtaja
Koulutus	koulutusjohtaja
Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatuksen johtaja
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tekninen lautakunta	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Toimialan hallinto ja kehittäminen	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Tekninen keskus	tekniinen johtaja
Tilakeskus	kiinteistöjohtaja
Ympäristölautakunta	ympäristötoimenjohtaja
Ympäristökeskus	ympäristötoimenjohtaja
Hyvinkään veden johtokunta	vesihuoltojohtaja
Investointiosa	
Maa- ja vesialueet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Rakennukset (tekniinen lautakunta)	kiinteistöjohtaja
Kiinteät rakenteet ja laitteet	kaupunginjohtaja
Kunnallistekniikka	tekniinen johtaja
Urheilu- ja ulkoilualueet	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Koneet ja kalusto	
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Opetustoimi	sivistystoimenjohtaja
Kulttuuri ja hyvinvointi	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tekniikka ja ympäristö	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Aineettomat hyödykkeet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Sijoitukset (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Vesihuolto	vesihuoltojohtaja
Rahoitusosa	talousjohtaja

Talousarviomuutokset

Sitoviin eriin talousarviovuoden aikana tulevista muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muutokset voivat koskea määrärahaa, tuloarviota tai tavoitteita. Muutosta haetaan pääsääntöisesti osavuosisikatsausten yhteydessä (poikkeukset pääsäännöstä talousjohtajan harkinnan mukaan) muutostarpeen tultua tietoon tai vuoden lopulla niin, että se voidaan käsitellä joulukuun kaupunginvaltuustossa. Toimielimen, jossa on useita palvelualueita, tulee etsiä ensin mahdollisuudet kattaa ylitystarve toimialan sisällä määrärahasiirtoina. Seuraavalle vuodelle jäävät määrärahaylytykset käsitellään ylityksinä ja niille haetaan ylitysoikeus, jonka yhteydessä niistä annetaan selvitykset kaupunginvaltuustolle. Ylitysoikeuskäsittelyyn lähdetään vain, mikäli ylitys on sitovaan määrärahaan nähden niin huomattava, että se on syytä käsitellä erikseen ennen tilinpäätöksen hyväksymistä.

Määrärahasiirroista sitovien palvelualueiden välillä päättää valtuusto, lukuun ottamatta Päätöksenteon tai Konsernipalvelut ja -hallinto toimialan määrärahojen siirtoa kaupungin toimialojen välillä, josta päättää kaupunginhallitus. Esityksissä määräraha/tuloarviosiirroista tulee riittävän selkeästi mainita palvelualueet ja palveluyksikkö, josta siirretään ja minne siirretään. Kaupunginvaltuuston tai -hallituksen päätöksen jälkeen tulee lisäksi toimittaa Talouspalvelut -yksikköön yksityiskohtainen, meno/tulotilikohtainen erittely siirrettävästä summasta muutoksen kirjaamista varten. Määrärahasiirtoja ei enää tilikauden jälkeen voi tehdä.

Mikäli palveluyksikkö- tai tätä alemmalla tasolla halutaan tehdä määrärahasiirtoja talousarviossa talousarviovuoden aikana, näistä päättää käyttösuunnitelman hyväksynyt toimielin/viranhaltija. Siirtojen kirjaamista varten talousarvioon tulee päätös sekä yksityiskohtainen meno/tulotilikohtainen erittely toimittaa talouspalveluiden Talouspalvelut -yksikköön.

Taloutta koskevat säännöt ja ohjeet

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 10.12.2018 ja on päivittänyt tätä edellisen kerran 17.6.2024. Hyväksytyssä hallintosäännössä on myös kunnan taloudenhoitoa säätelevä osa III. Tämän säännön lisäksi toimintaohjeina on toimielimen tai viranhaltijan päätöksin hyväksytty noudatettavaksi talousohje (2023), varainhankinnan sekä takaus- ja antolainastoiminnan periaatteet (2022), sisäisen valvonnan toimintaohje (2003), urakoiden, maa-aineslupien yms. vakuudet – toimintaohje (2010), hankinta- ja sopimusohje (2017), omistajapoliittiset linjaukset (2022), hyvä hallinto- ja johtamistapa kaupunkikonsernissa (2021) ja konserniohje (2021).

Kaupungin hallintosäännössä on yleiset ohjeet talousarvion yleisestä täytäntöönpanosta, laskujen ja maksuasiakirjojen hyväksymisestä, talousarvion muutoksista, poistosuunnitelman hyväksymisestä, rahatoimen hoitamisesta, maksujen määräämisestä sekä riskienhallinnasta.

Arvonlisävero

Talousarvion laadintahetkellä on voimassa Verohallinnon ”Kuntien ja hyvinvointialueiden arvonlisäverotusohje” VH/5527/00.01.00/2022.

Arvonlisäveron verokannat ovat 25,5 %, 14 % ja 10 %. Lisäksi kunta saa laskennallisen 5 %:n palautuksen varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun päivähoitoon kohdistuvista arvonlisäverottomista hankinnoista. Kunnalla on myös oikeus saada laskennallinen palautus verottoman varhaiskasvatuspalvelun harjoittajalle tätä toimintaa varten antamastaan tuesta tai avustuksesta

Kunnan toiminnot jakautuvat verolliseen ja verottomaan toimintaan. Merkittävä osa kuuluu verottomiin palveluihin. Arvonlisävero saadaan palautuksena verottomassa toiminnassa ja verollisessa toiminnassa arvonlisävero saadaan vähentää. Verollisen toiminnan myyntihintaan tulee lisätä verokannan mukainen arvonlisävero, joka tilitetään valtiolle.

Toimialojen määrärahat ja tuloarviot ovat talousarviossa ilman arvonlisäveroa.

Poikkeuksena verottomuuteen on henkilökunnan lahjat ja edustusmenojen käsittely. Edustusmenoihin ja lahjoihin sisältyvä arvonlisävero ei ole palautus- eikä vähennyskelpoinen, vaan meno käsitellään bruttoperusteisesti.

Edustusmenot

Edustaminen kohdistuu yleensä tiettyyn ennalta määrättyyn tahoon, tiettyyn asiakkaaseen, joihinkin henkilöpiireihin tai yritykseen ja kunnan ulkopuoliseen tahoon. Edustusmenoja eivät ole työtehtäviin liittyvät kokous- ja neuvottelumenot ja koulutustilaisuudet eikä henkilöstölle kohdennetut merkkipäivä- tai esimerkiksi pikkujoulutilaisuuden menot.

Tarjoilu-, edustus- ja suhdetoimintalaskujen varmentaminen:

Tarjoilu ym. laskut tulee varmentaa siten, että verottaja tai muu viranomainen voi niistä selkeästi todeta, onko kyseessä edustusmeno vai työtoimintaan liittyvä kulu. Tositteessa tulee näkyä tilaisuuden nimi ja tarkoitus sekä tilaisuudessa läsnäolleet henkilöt joko nimeltä tai ryhmän nimenä. Laskun hyväksyjän/asiatarkastajan tulee merkitä tositteeseen, onko kyseessä edustus/työkokous.

Valtionosuuksien ja -avustusten hakeminen

Rahoitusosan valtionosuudet jaetaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen muuhun valtionosuuteen. Ne ovat yleiskatteisia tuloja varsinaisen toiminnan menojen kattamiseen.

Valtionosuuden tarkastaminen ja oikaisuvaatimuksen tekeminen yleiskatteisista valtionosuuksista kuuluu kaupunginhallitukselle.

Erilliset valtionavustukset toimialoilla erilaisiin hankkeisiin ja projekteihin kirjataan ko. toimialan tuloksi, jolloin tuloja voidaan käyttää toimintamenojen katteeksi.

Investointien perustamiskustannusten valtionavustusten hakemisesta ja selvityksistä vastaa se toimiala, jonka alaisesta hankkeesta on kysymys. Valtionavustus kirjataan ko. hankkeen rahoitusosuudeksi jaksotettuna investoinnin toteutumisen mukaan. Tilakeskus valvoo rakennushankkeiden valtionlainojen ja -avustusten hakemista.

Sisäinen laskutus – kustannusten kohdentaminen

Sisäisen laskutuksen tavoitteena on kustannusten kohdentaminen aiheuttamisperiaatteen mukaan. Laskutuksen kohteena oleva palvelutoiminta tulee olla säännöllistä ja toistuvaa. **Yksittäisiä palvelutapahtumia kaupungin eri yksiköiden välillä ei laskuteta.**

Sisäisen palvelutoiminnan laskutushinnan määräytyminen on ohjeistettu kaupunginjohtajan päättämän Talousohjeen kappaleessa 6.

Tekninen lautakunta tekee esityksen sisäisistä vuokrasta kaupunginhallitukselle, joka vahvistaa myös sisäisten vuokrien laskentaperiaatteet.

Toiminta markkinoilla (Kuntalaki, 15 luku)

Kaupungin yksiköt eivät lähtökohtaisesti harjoita taloudellista toimintaa kilpailuilla markkinoilla. Oman tuotannon palvelujen ja tuotteiden myynti kaupungin ulkopuolisille markkinoille on mahdollista vain lainsäädännön määrittelemissä tilanteissa. Mikäli myynti kaupungin ulkopuolelle on lain mukaan mahdollista, on hinnoittelu tehtävä markkina-perusteisesti ja on varmistettava toiminnan ja taloushallinnon läpinäkyvyys.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on linjannut markkinaperusteista hinnoittelua, ks [Suuntaviivat markkinaperusteisesta hinnoittelusta – käytännön arviointiperiaatteet – Kilpailu- ja kuluttajavirasto \(kkv.fi\)](#)

Hinnoittelussa palvelujen myynti markkinoille tulee huomioida seuraavat, osittain toisiaan täydentävät asiat:

- Toimintaan ei kanavoida julkisesta asemasta tai omistuksesta johtuvia perusteettomia etuja.
- Markkinoille myytävien palvelujen hintojen tulee kattaa kaikki niiden tuotannon aiheuttamat kustannukset:
 - toimintaan kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaan kaikki sen aiheuttamat kustannukset, myös hallinnon vyörytykset
 - markkinoille suuntautuva toiminta ei saa olla tappiollista ja tämä pitää voida todentaa sekä suunnittelu- että seuranta-vaiheessa
 - tuotannon aiheuttamien kustannusten lisäksi ulkoisten palvelujen hintaan lasketaan sisälle 6,0 % lisä, joka heijastelee kohtuullista tavoitetuottoa
- Myytäessä oikein hinnoiteltuja palveluita markkinoille on huomioitava kilpailulain mukainen kirjanpidon eriyttämismuoto (ks KKV:n ohje edellä).

Hankkeet, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta

Toimialojen tulee pitää rekisteriä projekteista, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta ja tallentaa rekisteri yhteiseen hakemistoon. Projekteista tulee merkitä seuraavat tiedot:

- Toimiala
- Projektin nimi
- Projektin vastuuhenkilö
 - Projektin toteutusaika
 - Projektin kustannusarvio, rahoitus ja niitä koskevat päätökset
 - Maksatuspäätökset/tilitysaikataulu
 - Projektin raportointitapa
 - Projektin yhteystiedot

Projektien käynnistämiseen, ohjaukseen ja kustannusseurantaan on laadittu erillinen talouspalveluiden toiminta-ohje (ohje nro 5, päivitys 2011).

Talousarvion seuranta ja raportointi

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion ja tunnuslukujen seuranta tulee olla jatkuvaa ja se on osa toiminnan ja talouden ohjausta johtamisessa.

Lautakuntien ja kaupunkikonserniin kuuluvien merkittävien tytäryhtiöiden tulee raportoida toiminnastaan ja talouden kehittymisestä puolivuositain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Näissä katsauksissa informoidaan toimialan olennaisista tapahtumista sekä selvitetään tavoitteiden, tunnuslukujen ja talousarvion toteutumista. Merkittävistä poikkeamista tulee erikseen tehdä selkoa ja raportoida niistä korjaustoimenpiteistä, joihin ryhdytään talousarviossa pysymiseksi ja erityisesti selvittää ylitysuhan kohteena olevat toiminnot, ylitysten syyt ja mahdollisuudet päästä talousarvioon tai vähentää ylityksen määrää.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti

Taloudesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle neljännesvuositain. Tammi-maaliskuun ja tammi-syyskuun raportit ovat kuukausiraportin kaltaisia kevyempiä raportteja ja kattavampi osavuosisikatsaus laaditaan ajalta 1.1 - 30.6. Viimeinen osavuosisikatsaus on yhtä kuin toimintakertomus koko vuoden toiminnasta. Osavuosisikatsauksen lisäksi talouspalvelut raportoi kaupunginhallitukselle myös välikuukausina talouden toteutumisesta ja olennaisista tapahtumista siinä määrin kuin raportointi on tarkoituksenmukaista.



Valtuustotason sitovat tavoitteet

Talousarvion sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talousarvio käsittää talouden ja toiminnan tavoitteet. Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteuttavat Hyvinkään Pelikirjaa eli kaupunkistrategiaa. Pelikirjan toteuttamiseksi toiminnalliset talousarviotavoitteet jaotellaan kärkihanke-tavoitteisiin, tukipilaritavoitteisiin ja tavoitteisiin, jotka liittyvät kehittyviin palveluihin ja rakenneuudistusten hallintaan.

Strategiatyö on pitkäjänteistä ja sen vaikutukset nähdään vuosien ja vuosikymmenten aikana. Strategiatyön vaikuttavuutta mitataan strategisten kärkien mukaan jaotelluilla mittareilla. Strategiakaudella 2023 – 2027 strategiatyön vaikuttavuutta seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä seuraavilla mittareilla.

Minä, me ja Hyvinkää -kärki

- Koettu yksinäisyys
- Peruskoulun päättötodistuksen saaneet
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat

Houkutteleva Hyvinkää -kärki

- Kuntien välinen nettomuutto
- Valmistuneet asunnot
- Turvallista asua ja elää (Muuttohalukkuus -tutkimus)
- Hyvinkään tunnettuus
- CO₂ -päästöt
- Välitön matkailutulo, €
- Matkailun välittömät työllisyysvaikutukset, htv

Yhteisellä yritysten kanssa -kärki

- Yrityskanta
- Yrittäjämysteisyys (Kuntien imago -tutkimus)
- Työpaikkaomavaraisuusaste
- Työpaikat
- Työikäisten (25-64 v.) määrä
- Työttömyysaste
- Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä
- Yli vuoden työttömänä olleiden määrä
- Hyvinkäällä asuvien toisen ja korkeasteen opiskelijoiden määrä
- Keskustan elinvoimaluku
- Kaupungin yhteisöverotuotto
- Kaupunkilaisten yhteenlasketun palkkatulon summa

Laadukkaasti hoidetut lakisäätöiset palvelut

- HYTE-kerroin, € / asukas
- HYTE-kerroin, kokonaispisteet 0-100
- TEAviisari, kokonaispisteet
- TEAviisari, kuntajohto
- TEAviisari, perusopetus
- TEAviisari, lukiokoulutus
- TEAviisari, liikunta
- TEAviisari, kulttuuri



Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025

Kärkihanketavoitteet

Meidän Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on hyvinvointipäällikkö.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Ei kaupunginvaltuuston nähden sitovia tavoitteita			

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on kaupunkikehitysjohtaja.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia nykyisille ja tuleville asukkaillemme.	Asumisen linjaukset -ohjelman päivittämisen käynnistäminen.	Työryhmä on nimetty ja valmistelu on käynnistetty. Valmistelu etenee Pelikirjan päivitystyön kanssa rinnakkain.	Kaupunkikehitysjohtaja

Aktiivinen elämyskaupunki

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Olemme houkutteleva ja aktiivinen elämyskaupunki	Monitoimiareenan rakentamisen käynnistyminen	Rakentaminen on aloitettu vuoden 2025 aikana.	Kiinteistöjohtaja

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankkeen vastuhenkilö on koulutusjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus ovat Hyvinkään vetovoimatekijöitä.	Paavolatalon onnistunut käyttöönotto	Käyttöönotto elokuussa 2025.	Kiinteistöjohtaja Varhaiskasvatusjohtaja
Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus ovat Hyvinkään vetovoimatekijöitä.	Hangonsillan alueen uuden koulun ja päiväkodin toiminnallinen suunnittelu.	Suunnitteluissa on huomioitu uudet toimintamallit yhteistyön kehittämiseen yhteneväisen koulutuspolun näkökulmasta (tilat, henkilöstö ja toiminnallisuus)	Koulutusjohtaja Varhaiskasvatuksen johtaja
Lapset ja nuoret kohtaavat toiminnan laadun opetusta koskevien päätösten ja käytännön toteutuksen kautta.	Opetusryhmien tavoiteryhmäkoot	Perusopetuksessa 1–2 lk. ryhmäkoko 20 oppilasta ja 3–9 lk. 22 oppilasta	Koulutusjohtaja

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaavoituspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Ei valtuustoon nähden sitovia tavoitteita			

Business Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuhenkilö on elinkeinopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Ei valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.			

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Päätöksenteon edellytysten turvaaminen uudella valtuustokaudella	Luottamushenkilöiden perehdytuskoulutukset ovat kattavia ja antavat valmiudet toimia luottamushenkilönä.	Valitut luottamushenkilöt ovat tyytyväisiä (kysely) saamaansa perehdytykseen ja valtuustotyöskentelyn edellytyksiin.	Hallintojohtaja

Talous

Tukipilarin vastuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Tasapainoinen talous	Talouden rakenteellisen epätasapainon kasvaminen enintään suunnitellusti	Tilikauden 2025 tulos ennen satunnaisia eriä on vähintään valtuuston hyväksymän talousarvion mukainen.	Kaupunginhallitus
Tasapainoinen talous	Talouden rakenteellisen epätasapainon kasvaminen enintään suunnitellusti	Kausille 2026-2028 laadittavassa taloussuunnitelmassa a) suunnitelmakauden viimeinen vuosi ei ole alijäämäinen ja b) talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2028 mukainen lainakanta suunnitelmakauden lopussa on pienempi kuin 20 000 - 50 000 asukkaan kunnissa keskimäärin.	Kaupunginhallitus

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Ei valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.			

Henkilöstö

Tukipilarin vastuhenkilö on työhyvinvointi- ja työsuojelupäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Ei valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.			

Kestävä kehitys

Tukipilarin vastuhenkilö on ympäristötoimenjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Toimintamme rakentuu kestäväälle pohjalle. Toimimme vastuullisella tavalla, joka on ekologisesti kestävä.	Hyvinkään ekologisen kestävyys tien kartan päivittäminen	Päivitys on tehty vuoden 2025 loppuun mennessä	Ympäristötoimenjohtaja

Turvallisuus

Tukipilarin vastuhenkilö on turvallisuuspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Ei valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.			

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Kaupungin strategia on ajantasainen	Kaupunkistrategian päivittämistyön aloittaminen	Hyvinkään Pelikirjan päivittäminen on organisoitu, aikataulutettu ja käynnistetty vuoden 2025 aikana.	Strategiapäällikkö
Tavoitteen lisäys, kaupunginhallitus 28.10.2024 Palvelutuotannon ja -rakenteiden kehittäminen on jatkuvaa ja taloudellisesti kestävä.	Omistajapolitiikan toteuttaminen kiinteistöjen omistamisessa	<ul style="list-style-type: none"> - Valtuusto on hyväksynyt omistajapolitiikan päivityksen erityisesti kiinteistöomistuksen osalta - Kaupunginhallitus on hyväksynyt kiinteistöjen salkutuksen omistajapolitiikan mukaisesti - Kehitettävät kiinteistöt on huomioitu kaavoitusohjelmassa - Myytävien kiinteistöjen osalta myyntiin johtavat toimet ovat käynnissä 	Kaupunkikehitysjohtaja
Palvelutuotannon ja -rakenteiden kehittäminen on jatkuvaa ja taloudellisesti kestävä.	Sivistystoimen palveluverkkosuunnitelman valmistelun aloittaminen.	Palveluverkkosuunnitelman valmistelu on käynnistynyt.	Sivistystoimenjohtaja Kiinteistöjohtaja
Hyvinvointialueuudistuksen haitallisten vaikutusten minimointi	Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kiinteistöihin liittyvien lainsäädännöllisten velvoitteiden toteuttaminen ja kiinteistöriskien hallinta	Sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen myynti-/yhtiöittäminen on toteutettu lain edellyttämällä tavalla vuoden 2025 loppuun mennessä.	Kaupunginhallitus
Hyvinvointialueuudistuksen haitallisten vaikutusten minimointi	Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kiinteistöihin liittyvien lainsäädännöllisten velvoitteiden toteuttaminen ja kiinteistöriskien hallinta	Kaupunki on laatinut yhdessä hyvinvointialueen kanssa säännöllisen yhteistyörakenteen ja päättänyt työsuunnitelman "Hyvinkään sote-pela- kiinteistökehityssuunnitelman" 2035 laadinnasta vuoden 2025 loppuun mennessä.	Kaupunginhallitus

h

Käyttötalousosa



Valtuustoon nähden sitovat taloutta tasapainottavat toimenpiteet

Kaupunginhallituksen kokouksessaan 29.10.2024 muuttamat kohdat merkitty *-merkillä. Poistettu esitys on yliviivattu ja mikäli esitystä on muutettu, samalle järjestysnumerolle on kirjattu kaupunginhallituksen päättämä uusi tasapainotustoimi.

Nro	Toimiala/Palvelualue	Tasapainotustoimenpide	Eurovaikutus
1	kaikki palvelualueet	Palkattomat vapaat säästösyistä	200 000 €
2	kaikki palvelualueet	Lomarahavapaisiin kannustaminen/lomarahojen vaihtaminen vapaaksi	50 000 €
3	usea palvelualue	Seminaarimatkat (luottamustoimielimet)	20 000 €
4	Päätöksenteko/Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston kokousten ja valtuustoinfojen määrä (jatkossa 7 kokousta ja 2 seminaaria, nykyisin 10-11)	40 000 €
5*	Päätöksenteko/Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen kokouksia jatkossa vain joka toinen viikko (n. 20 kokousta per vuosi, nykyisin n. 30)	20 000 €
5*	Päätöksenteko/Kaupunginhallitus	Kh 28.10.2024: Kaupunginhallitusten kokousten määrää vähennetään, ellei merkittävien päätettävien asioiden juoheva eteneminen muuta edellytä	10 000 €
6	Päätöksenteko/Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunnan säästötoimenpiteet toiminnoista	20 000 €
7	Päätöksenteko/Kaupunginjohto	Kärkihankerahoituksen palauttaminen KesTo-tasolle (200t), sisältää osallistuvan budjetoinnin leikkauksen	214 000 €
8	Päätöksenteko/Kaupunginjohto	Sisäisen tarkastuksen ja tietosuojan säästötoimenpiteet toiminnoista	25 000 €
9	Konsernipalvelut ja -hallinto/Talous	Talousprosessien tehostaminen (talousasiantuntijan vakanssin poistaminen, tuuraukset harjoittelijoilla, maksamisen järjestelyt, myyntilaskujen määrän vähentäminen)	50 000 €
10	Konsernipalvelut ja -hallinto/Talous	Ostolaskuprosessin tehostaminen (viivästyskorot)	2 500 €
11	Konsernipalvelut ja -hallinto/Talous	Hankinnat (hankintojen ja sopimusohjauksen prosessien ja toimintamenetelmien kehittäminen)	50 000 €
12	Konsernipalvelut ja -hallinto/Henkilöstö	Valmennuksista, Liideri-esihenkilökoulutuksesta, ym. luopuminen, keskitettyihin koulutuksiin jää n. 50 000 euroa (n. 30 euroa/hlö)	70 000 €
13	Konsernipalvelut ja -hallinto/Henkilöstö	Uudelleen sijoittaminen, toiminnon kokonaan lopettaminen (ei ole käytetty v. 2023)	33 000 €
14	Konsernipalvelut ja -hallinto/Hallinto	Asianhallintasihteerin tehtävän täyttämättä jättäminen (eläköityminen 6/2024)	40 000 €
15	Konsernipalvelut ja -hallinto/Hallinto	Kehittämishankkeiden käyttötalousmenojen sopeutus vastaamaan aiempien vuosien toteumaa (mr-varaus 425t), investoinneista 100t vähennys	200 000 €
16	Konsernipalvelut ja -hallinto/Hallinto	Markkinointiyhteistyö ja edustustoiminta	20 000 €
17	Konsernipalvelut ja -hallinto/Elinvoima	Kaupunkiyhdistyksen avustus (jää 13 500 €, vuonna 2023 myönnetty lisäavustus 15t/vuosi)	10 000 €
18	Konsernipalvelut ja -hallinto/Elinvoima	Maankäytön hintojen nosto (indeksikorotuksen 1,3 % lisäksi)	15 000 €
19	Konsernipalvelut ja -hallinto/Elinvoima	Elinvoima-palvelualueen asiantuntijapalvelut	100 000 €
20	Sivistystoimi/Hallinto ja kehittäminen	Hyvinkään taidekoulun tuen leikkaus 20 %	2 660 €
21	Sivistystoimi/Hallinto ja kehittäminen	Sivistystoimen hallinnon leikkaukset materiaali- ja palveluostoista	5 000 €
22	Sivistystoimi/Koulutus	Työpajasopimusten muutos	22 000 €
23	Sivistystoimi/Koulutus	Hyvinkään lukion työntekijöiden ravintoedun poistaminen	30 000 €
24	Sivistystoimi/Koulutus	Hyvinkään Opiston työntekijöiden ravintoedun poistaminen	3 000 €
25	Sivistystoimi/Koulutus	Oppimateriaaleista säästäminen	5 000 €

26	Sivistystoimi/Koulutus	Musiikkiopiston avutuksen leikkaus 20 % (syksy 2025)	49 000 €
27	Sivistystoimi/Koulutus	Taito Etelä-Suomen avustuksen leikkaus 20 % (koko vuoden avustus 54 400€)	11 080 €
28	Sivistystoimi/Koulutus	Lasten ja nuorten kuvataidekoulun toiminnan supistaminen (n. 10 %)	40 000 €
29	Sivistystoimi/Koulutus	TVT-tutortoiminnan vähentäminen	11 000 €
30	Sivistystoimi/Koulutus	Martin alkuluokkatoiminnan lakkauttaminen	27 000 €
31	Sivistystoimi/Koulutus	Perusopetuksen tuntijako kansalliseen minimiin	82 000 €
32	Sivistystoimi/Varhaiskasvatustalvet	Martintalon alkuluokkatoiminnan lakkauttaminen	40 000 €
33*	Sivistystoimi/Varhaiskasvatustalvet	Viisiryhmäisen (noin 100 paikkainen) kunnallisen päiväkodin (Kaupunkisilta) yksityistäminen vuoden 2025 aikana	210 000 €
33*		Kh 28.10.2024: tasapainotustoimi poistettu	0 €
34*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Hyte-avustusten leikkaus 50 %	53 500 €
34*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kh 28.10.2024 Hyte-avustusten leikkaus 25 %	26 750 €
35	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Nuorisopalvelujen avustusmäärärahan leikkaus 50 % (jaettujen avustusten leikkaus n. 20 %)	14 000 €
36	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kirjaston materiaalihankintojen supistaminen	20 000 €
37	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan avustusten leikkaus 50 %	3 500 €
38	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Otteluisännyydet ja markkinointiyhteistyö	30 000 €
39	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Liikunnan avustusten leikkaus 20 %. (Kaikki avustukset yhteensä 93 000 €)	18 600 €
40*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kankurin tekonurmikentän ylläpitokustannusten vähennys	30 000 €
40*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kh 28.10.2024: tasapainotustoimi poistettu	0 €
41*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Liikuntapalveluiden palvelumaksujen nostot 10 % (indeksikorotuksen 1,3 % lisäksi)	150 000 €
41*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kh 28.10.2024: Liikuntapalveluiden palvelumaksujen nostot 15 % (indeksikorotuksen 1,3 % lisäksi)	225 000 €
42	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Hankkeiden omavastuut, liikuntapalvelut	20 000 €
43	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Sisäuimalan kesäsulku toukokuun puoliväli-elokuun puoliväli (ei uimavalvontaa, uimakoulu käyttää ja saunat käytössä)	45 000 €
44	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kirjaston aukioloaikojen supistaminen	10 000 €
45	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kirjaston henkilöstömäärän vähentäminen eläköitymistä hyödyntämällä	50 000 €
46*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kirjaston Hakalan toimipisteestä luopuminen	66 000 €
46*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kh 28.10.2024: tasapainotustoimi poistettu	0 €
47*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Museopalveluiden supistaminen	10 000 €
48*	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Museopalveluiden henkilöstömäärän vähentäminen eläköitymistä hyödyntämällä	40 000 €
47*+	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Kh 28.10.2024: Museopalvelut etsii toimenpiteet toimintakatteen parantamiseksi.	50 000 €
49	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Nuorisopalvelujen toiminnan supistaminen	10 000 €

50	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Nuorisopalveluiden henkilöstömäärän vähentäminen eläköitymistä hyödyntämällä	40 000 €
51	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Hyvinkääsalin maksujen nostot 10 % (indeksikorotuksen 1,3 % päälle)	50 000 €
52	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Hyvinkään Taiteilijaseura ry:n avustuksen leikkaus 50 %	5 450 €
53	Sivistystoimi/Kulttuuri ja hyvinvointi	Hyvinkään Orkesterin tuen leikkaus 20 %	29 700 €
54	Tekniikka ja ympäristö/Hallinto ja kehittäminen	Tekniikan ja ympäristön asiantuntijapalveluiden ostojen vähentäminen	20 000 €
55*	Tekniikka ja ympäristö/Tekninen keskus	Ensilumen ladusta maksullinen tai ladusta luopuminen	40 000 €
55*	Tekniikka ja ympäristö/Tekninen keskus	Kh 28.10.2024: Ensilumen ladusta maksullinen	40 000 €
56	Tekniikka ja ympäristö/Tekninen keskus	Vapaaehtoisista yksityistieavustuksista luopuminen	80 000 €
57	Tekniikka ja ympäristö/Tekninen keskus	Viheralueiden kunnossapidon tason laskeminen / priorisointi	40 000 €
58	Tekniikka ja ympäristö/Tekninen keskus	Tekniikan ja ympäristön hintojen korotukset 5 % (indeksikorotusten 1,3 % päälle)	40 000 €
59	Tekniikka ja ympäristö/Tekninen keskus	Liikuntapaikkojen kunnossapidon vähennys (korvattu toimenpide postiautopalvelun loppumisesta)	20 000 €
60	Tekniikka ja ympäristö/Tekninen keskus	Liikuntapaikkojen kunnossapidon tasoa lasketaan lopettamalla virka-ajan ulkopuolista liikuntapaikkojen kunnossapitoa merkittävästi	50 000 €
61	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen -> rahoittaa sähkön viherryttämisen	59 000 €
62	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	Paavolan palvelukeskuksen alahovin alasajo	20 000 €
63	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	HYK poistetaan käytöstä 1.7.2025	50 000 €
64	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	Sveitsin lukiorakennuksen osittainen alasajo 1.1.2025	40 000 €
65	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	Kiertovartiointin vähentäminen	30 000 €
66	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	Ulkoisten rakentamispalveluiden ja konsulttipalveluiden ostamisen vähentäminen	50 000 €
67	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	Sandelininkadun pääterveysaseman rakennuksen sulkeminen -> B rakennus jää käyttöön	80 000 €
68	Tekniikka ja ympäristö/Tilakeskus	Sääksin leirikeskusten saunojen avaus yleisölle ja saunamaksun veloitus (saunamaksulla katettaisiin Sääksin kustannukset)	37 000 €
69	Tuloslaskelmaosa	Kunnallisveroprosentin nosto	1 145 000 €
70	Tuloslaskelmaosa	Kiinteistöveroprosentin nosto	978 000 €
Yhteensä*			5 191 990 €
Kh 28.10.2024: Yhteensä*			4 924 240 €



Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalikunta
Kaupunginhallitus
Kaupunginjohto
Omaisuuuden luovutustulot ja -menot

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	45	0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut	-237 713	-307 850	-217 563	-217 274	-29,4	-220 316	-224 282
Toimintakate	-237 668	-307 850	-217 563	-217 274	-29,4	-220 316	-224 282

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-5	-7	-4,6	2

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Valtuustossa on 51 valtuutettua

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Kokousten ja valtuustoinfojen määrän vähentäminen. Toimenpiteessä vähennetään valtuuston kokousten määrää seitsemään ja kahteen seminaariin. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi valtuuston kustannuksia 171 euroa.

Lisättiin seminaarimatkojen kulujen vähennys osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 460 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan kaupunginvaltuustolle 40 460 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	8 813	8 833	8 853	8 853	0,2	8 977	9 139
Toimintakulut	-156 677	-173 931	-157 095	-156 472	-10,0	-158 663	-161 519
Toimintakate	-147 864	-165 098	-148 242	-147 619	-10,6	-149 686	-152 380

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Tarkastuslautakunta tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa sekä talousarvion mukaisten toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista omalla arviointitoiminnallaan ja antamallaan arviointikertomuksella.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalain 14 luvussa ja Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin. Se valmistelee valtuustolle toimi-alaansa kuuluvat asiat. Lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä siitä, onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta.

Kaupunkistrategia ja talousarviossa asetetut tavoitteet ohjaavat tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista ja painotuksia. Lautakunta laatii vuosittaisen työohjelman arviointityötään varten, joka pohjautuu valtuustokaudelle laadittuun arviointisuunnitelmaan.

Hyvinkään kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Nykyinen sopimus tilintarkastuspalvelujen hankinnasta on voimassa siihen saakka, kunnes tilivuoden 2024 tilinpäätös on tarkastettu ja tilintarkastaja on antanut siitä tilintarkastuskertomuksensa. Tili-vuosia 2025–2028 koskeva tilintarkastuspalvelujen hankinta tullaan kilpailuttamaan loppuvuodesta 2024.

Tilintarkastajasta ja heidän tehtävistään säädetään kunta-laissa. Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja

toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Talousarvioesitys sisältää taloutta tasapainottavina toimina tarkastuslautakunnan kokousmäärän vähentämisen, tilintarkastuspäivien määrän vähentämisen sekä tarkastuslautakunnan koulutusmäärärahojen vähentämisen.

Kokousten vähentäminen tarkoittaa sitä, että arviointikohteita tulee olla aiempaa oleellisesti vähemmän.

Koulutusmäärärahojen vähentämisen vuoksi vain pieni osa uusista tarkastuslautakunnan jäsenistä voi osallistua ulkopuolisen tahon järjestämiin tarkastuslautakunnan jäsenille tarkoitettuihin koulutuksiin.

Tilintarkastuspäivien vähentäminen on tehty maltillisesti, jotta tilintarkastuksen voi suorittaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisessa laajuudessa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan lautakunnalle 20 000 euron toimintakattetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi lautakunnan kustannuksia 277 euroa.

Lisättiin seminaarimatkojen kulujen vähennys osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 900 euron toimintakattetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan lautakunnalle 20 900 euron toimintakattetta parantava vaikutus.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstömäärään ei ole suunniteltu muutoksia vuodelle 2025.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	0,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	0,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-3	-4	-3	0

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	87 998	274 500	53 000	53 000	-80,7	53 742	54 709
Toimintakulut	-109 115	-285 078	-188 631	-188 946	-33,7	-191 591	-195 040
Toimintakate	-21 117	-10 578	-135 631	-135 946	1 185,2	-137 849	-140 331

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	0	0	-2,9	-3

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalilain tarkoittamista kunnan keskusvaalilautakunnalle määräytyistä vaalien ja eri laeilla säädettyjen kansanäänestysten järjestelyihin liittyvistä tehtävistä.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Vuoden 2025 huhtikuussa järjestetään ensimmäistä kertaa samassa vaalissa alue- ja kuntavaalit. Keskusvaalilautakunta vastaa kuntavaalien ehdokasasettelusta, molempien

vaalien äänestysjärjestelyistä ja ääntenlaskennasta sekä kuntavaalien tuloksen vahvistamisesta.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Ei talouden tasapainottamistoimenpiteitä vuodelle 2025.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi lautakunnan kustannuksia 315 euroa.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	45	0		0	0	0	0
Toimintakulut	-685 653	-1 913 279	-2 323 791	-2 126 560	11,1	-2 156 332	-2 195 146
Toimintakate	-685 608	-1 913 279	-2 323 791	-2 126 560	11,1	-2 156 332	-2 195 146

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja viestinnästä sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunginhallituksella on iso rooli niiden merkittävien päätösten päätöksentekoprosessissa.

Kaupunginhallituksen talousarvio sisältää 1,4 milj. euron varauksen, jolla on varauduttu mahdollisia rakennusten purkuun, konsernirakenteen uudistukseen tai TE-palvelu-uudistukseen liittyviä määräraharakenteita varten sekä erilaisiin kaupungista riippumattomiin syihin liittyviin ulkoisiin kustannuksiin. Määrärahan käytöstä tehdään erillispäätökset.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Kokousten määrän vähentäminen. Pidetään vain joka toinen viikko kaupunginhallituksen kokous. Kokousten määrä putoaa noin 30 kokouksesta vuodessa noin 20 kokoukseen. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen ja kaupunginhallituksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi kaupunginhallituksen kustannuksia 269 euroa.

Lisättiin seminaarimatkojen kulujen vähennys osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 7 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 27 769 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Edellisten lisäksi kaupunginhallituksen määrärahoista on tehty 200 000 euron siirto Elinvoiman palvelualueelle Hyvinkää Areenan kaupunkikehityshanketta varten. Kaupunkikehityshankemäärä-rahalla on tarkoitus kattaa sellaisia Hyvinkää Areenan valmisteluun liittyviä käyttötalousmenoja, jotka eivät ole aktivointikelpoisia, jotka eivät liity rakentamiseen ja ovat välttämättömiä hankkeen käyttöönottoihin onnistumiselle.

Kaupunginhallituksen talousarvioesityksen muutokset kaupunginjohtajan esitykseen nähden

Kaupunginhallitus päätti muuttaa kokousten määrän vähentämistä koskevaa toimenpidettä. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan kokousten määrää vähennetään, ellei päätettävien asioiden eteneminen muuta edellytä. Muutos heikensi toimintakatetta 10 000 euroa ja säästösummaksi jäi 10 000 euroa.

Kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen muutosten jälkeen talousarvion esityksen talouden tasapainottamistoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 17 769 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-15	-41	-49	-8

Kaupungin johto

Kaupungin johto	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	61	0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut	-623 772	-884 106	-645 972	-646 981	-26,8	-656 039	-667 847
Toimintakate	-623 711	-884 106	-645 972	-646 981	-26,8	-656 039	-667 847

Toiminnan kuvaus

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kaupungin johdon alaisuudessa toimii myös sisäinen tarkastus ja tietosuojatyö.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen, konsernijohdon ja kaupunginjohtajan apuna heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumisessa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunginjohtajan erityisiin painopistealueisiin vuonna 2025 vaikuttaa kuntavaalit. Kaupunginjohtaja on keskeinen linkki luottamushenkilöorganisaation ja viranhaltijaorganisaation välillä. Valtuustokauden vaihtuminen merkitsee Kuntalain mukaan myös kuntastrategian päivittämistä ja Hyvinkään Pelikirjan päivittämisen johtaminen on luonnollisesti kaupunginjohtajan tehtävä.

Kaupungin keskeiset painopistealueet vuodelle 2025 ovat työllisyys ja erityisesti työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistus, elinvoimainvestoinnit sekä talouden tasapaino. Vaikka näissä hankkeissa onkin omat vastuuhenkilönsä, mainittuihin painopistealueisiin liittyy Pelikirjan kärkihankkeiden tapaan strategisen tason merkitystä ja kaupungin kannalta sellaisia riskejä, jotka edellyttävät aktiivista johtamista.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Kärkihankerahoituksen palauttaminen kestävän talouden ohjelman tasolle. Toimenpiteellä on 214 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Sisäisen tarkastajan ja tietosuojavastaavan eläköitymisen myötä tehtävien uudelleenjärjestely. Toimenpiteellä on 25 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan kaupungin johdolle 239 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi kaupungin johdon kustannuksia 1 009 euroa.

Poistettiin toimenpide sisäisen tarkastajan ja tietosuojavastaavan eläköitymisen myötä tehtävien uudelleenjärjestely talousarvioesityksestä.

Lisättiin toimenpide sisäisen tarkastuksen ja tietosuojaan säästötoimenpiteet toiminnoista. Toimenpiteellä on 25 000 euroa toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan kaupungin johdolle 239 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja.

Henkilöstösuunnitelma

Ei muutoksia henkilöstömäärissä.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	2,0	2,0	2,0	0,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	0,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-13	-19	-14	5

Omaisuuuden luovutustulot ja -menot

Omaisuuuden luovutustulot	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	3 164 072	2 000 000	2 000 000	2 000 000	0,0	2 500 000	3 500 000
Toimintakulut	-101	0	0	0			
Toimintakate	3 163 971	2 000 000	2 000 000	2 000 000	0,0	2 500 000	3 500 000

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettotulot euroa/asukas	68	43	43	0

Toiminnan kuvaus

Kaupungin maanomaisuuden myynnistä syntyvät luovutusvoitot, tai -tappiot kirjataan tämän palvelualueen tietoihin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Maaomaisuuden myynnistä saatavien myyntivoittojen edellytys on onnistuminen maankäyttöpolitiikassa ja kaupungin houkuttelevuuden säilymisessä. Pelikirjan kärkihankkeiden toteuttaminen palvelee myyntivoittotavoitteen

toteutumista. Kaupunki pyrkii aktiivisesti vauhdittamaan sellaisten rakennusten ja kiinteistöjen myyntiä, joiden omistamiselle ei ole omistajapolitiikan mukaista perustetta.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Ei talouden tasapainottamistoimenpiteitä vuodelle 2025.



Konsernipalvelut ja hallinto

Elinvoima
Henkilöstö
Talous
Hallinto

Konsernipalvelut ja hallinto

Konsernipalvelut ja hallinto

Elinvoima

Nettomenot
282 €/asukas

Henkilöstö

Nettomenot
107 €/asukas

Talous

Nettomenot
49 €/asukas

Hallinto

Nettomenot
79 €/asukas

Toimialan kuvaus

Toimiala muodostuu Elinvoima-, Henkilöstö-, Talous- ja Hallinto -palvelualueista.

Elinvoima -palvelualueen tehtävät ovat omistajaohjaus ja elinkeinotoimi, kaavoitus, tonttipalvelut ja työllisyyspalvelut.

Henkilöstö -palvelualueen tehtävät ovat palvelussuhdeasiat, palkanlaskentapalvelut, johdon ja esimiestentukipalvelut, osaamisen kehittäminen, työhyvinvointipalvelut ja työkykyjohtaminen sekä työsuojelu.

Talous -palvelualueen tehtävät ovat hankintapalvelut ja talouspalvelut.

Hallinto -palvelualue koostuu seuraavista tehtäväalueista: kaupunginkanslia, tietohallinto, viestintä, turvallisuus- ja valmiussuunnittelu.

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	3 922 608	3 545 248	3 513 411	3 573 411	0,79	3 616 679	3 673 088
Myyntituotot	789 001	576 548	809 461	809 461	40,40	820 793	835 568
Maksutuotot	207 687	242 000	248 000	248 000	2,48	251 472	255 998
Tuet ja avustukset	747 615	718 700	422 850	482 850	-32,82	482 850	482 850
Muut toimintatuotot	2 178 305	2 008 000	2 033 100	2 033 100	1,25	2 061 563	2 098 672
Valmistus omaan käyttöön	288	0	0	0			
Toimintakulut	-19 136 395	-21 086 454	-27 836 065	-27 912 955	32,37	-28 303 736	-28 813 204
Henkilöstökulut	-8 129 756	-9 026 157	-9 022 025	-8 585 415	-4,88	-8 705 611	-8 862 312
Palkat ja palkkiot	-4 761 876	-5 451 132	-5 257 502	-5 254 213	-3,61	-5 327 772	-5 423 672
Henkilösivukulut	-3 367 879	-3 701 641	0	-3 331 202	-10,01	-3 377 839	-3 438 640
Eläkekulut	-3 224 185	-3 555 675	-3 618 750	-3 160 457	-11,12	-3 204 703	-3 262 388
Muut henkilösivukulut	-143 694	-145 966	-145 773	-170 745	16,98	-173 135	-176 252
Palvelujen ostot	-5 235 664	-6 931 986	-10 498 577	-10 978 577	58,38	-11 132 277	-11 332 658
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 887	-57 750	-51 850	-51 850	-10,22	-52 576	-53 522
Avustukset	-4 795 971	-4 255 000	-7 072 598	-7 086 098	66,54	-7 185 303	-7 314 639
Muut toimintakulut	-920 117	-815 561	-1 191 015	-1 211 015	48,49	-1 227 969	-1 250 073
Toimintakate	-15 213 499	-17 541 206	-24 322 654	-24 339 544	38,76	-24 687 058	-25 140 116

Elinvoima

Elinvoima							
Omistajaohjaus ja elinkeinotoimi	Kaavoitus		Tonttipalvelut		Työllisyyspalvelut		
Nettomenot 14 €/asukas	Nettomenot 16 €/asukas		Nettomenot 24 €/asukas		Nettomenot 276 €/asukas		
Elinvoima	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muu- tos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	3 297 610	2 945 000	2 965 950	2 965 950	0,71	3 007 473	3 061 608
Valm. omaan käyttöön	288	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-8 884 726	-8 988 303	-16 214 512	-16 526 170	83,86	-16 757 536	-17 059 172
Toimintakate	-5 586 828	-6 043 303	-13 248 562	-13 560 220	124,38	-13 750 063	-13 997 564

Toiminnan kuvaus

Palvelualueen tehtävänä on elinvoiman edistäminen sekä osaltaan omistajaohjaus ja sen kehittäminen. Elinvoiman edistämiseen kuuluvat elinkeinotoimi, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelujen järjestäminen, maa- ja tonttipolitiikka, asuntopolitiikan valmistelu, kaavoitus ja kaupunkia koskevien yleisten kehittämishankkeiden valmistelu ja ohjaus.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Pelikirjan mukaisesti vetovoimainen elämiskaupunkimme houkuttelee uusia asukkaita, yrityksiä, työntekijöitä, opiskelijoita ja matkailijoita. Elinvoiman palvelualueella edistetään erityisesti pelikirjan kärkiä; Houkutteleva Hyvinkää sekä Yhteisapelillä yritysten kanssa. Pelikirjan kärkiä toteutetaan Pelikirjan mukaisten kärkihankkeiden kautta.

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät kärkihankkeen osalta edistämme Hangonsillan asuinalueen rakentamista jatkamalla kerrostalotonttien luovutuksia tuleville rakentajille. Jatkamme kylien elinvoimaisuuden edistämistä osana Hyvinkään asumisen markkinointia.

Kehittyvä kaupunkikeskusta kärkihankkeen osalta jatkamme keskustan täydennysrakentamisen asemakaavotusta suunnitelmallisesti keskustan kehittämiselle asetettujen tavoitteiden ja priorisoinnin mukaisesti. Työhön integroituu myös keskustan liikenteen yleissuunnitelmatyö.

Yritysneuvonta siirtyy kaupungin elinkeinotoimen tehtäväksi vuoden alusta YritysVoimala Oy:n toiminnan laka- tessa. Asiakasnäkökulmasta muutos ei ole suuri, YritysVoimalasta siirtyvä henkilökunta jatkaa neuvontaa kaupungin organisaatiossa. Samaan aikaan toteutuva TE-uudistus ja alkava palvelutoritoiminta ja sen mukana syntyvät uudet

toimintaprosessit tulevat lisäämään toimijoiden verkosto- maista yhteistyötä, siten toiminta yritysten suuntaan tehos- tuu entisestään. Viestintään, tapahtumien järjestämiseen ja vuoropuheluun kumppaneiden kanssa panostetaan edelleen. Yritystonttimarkkinoinnilla ja potentiaalisten si- joittuvien yritysten kontaktoinnilla ja sijoittumista harkitse- vien yritysten kanssa käytävillä neuvotteluilla haetaan rat- kaisuja uusille investointi- ja sijoittumispäätöksille. Busi- ness Hyvinkää kärkihankkeessa tullaan laatimaan Hyvin- kään Elinkeino-ohjelma. Asiakirjassa kuvataan toimintaym- päristön vahvuuksia ja keinoja, joilla yritysten toiminta- edellytyksiä Hyvinkäällä edistetään sekä turvataan kaupun- gin ja yritysten yhteistyönä.

Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palvelut) järjes- tämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Keski-Uuden- maan kuntiin muodostuu vuoden alusta palvelutorien ver- kosto. Hyvinkään palvelutoritoiminnassa ovat mukana kau- pungin työllisyys- kotouttamis-, elinkeino ja nuorten ohjaa- mopalvelut, KELA, Hyria ja Keski-Uudenmaan työllisyys- alue. Lisäksi muita toimijoita tulee työskentelemään palve- lutorilla case by case -periaatteella. Palvelutori palvelee sekä henkilö- että yritysasiakkaita. Tavoitteena ovat hel- posti saavutettavat monipuoliset matalan kynnyksen pal- velut yhdestä toimipisteestä.

Laki kotoutumisen edistämisestä muuttuu 1.1.2025 alkaen ja se tulee joltain osin muuttamaan kuntien velvollisuuksia kotoutumispalvelujen järjestämisessä. Uuden lain mukaan kunnan tulee tarjota kotoutujille kotoutumishjelma, joka on palvelujen valikoima sisältäen mm. monikielisen yhteis- kuntaorientaation, kotouttavaa koulutusta sekä ohjausta ja neuvontaa. Valtio tulee leikkaamaan kunnille maksettavia korvauksia vuonna 2025, mutta vielä ei ole tiedossa, mihin leikkaukset kohdentuvat.

Maankäytön toteuttamishojelman mukaisesti kaupunki tarjoaa rakennettavaksi tontteja asuntorakentamiseen sekä työpaikkarakentamiseen. Asuntorakentamisen suhdannetilanne jatkuu arvioiden mukaan edelleen vaikeana. Tämä vaikuttaa muun muassa uusien kohteiden käynnistyspäätöksiin ja sillä on negatiivisia vaikutuksia muun muassa tonttien luovutusmäärään, rakennuslupien määrään sekä pidemmällä ajalla myös asuntojen valmistusmäärään.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Kaupunkiyhdistyksen avustuksen lakkauttaminen. Mahdolliset vaikutukset kaupunkiyhdistykseen, jolla edistetään kaupungin elinvoimatoimintaa. Toimenpiteellä on 23 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Maankäytön hintojen nosto. Toimenpiteellä on 15 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Asiantuntijapalveluiden ostojen vähentäminen. Palvelualueen prosessit hidastuvat. Toimenpiteellä on 100 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Techvillan harkinnanvaraisen tuen lopettaminen. Johtaa yhtiön toiminnan loppumiseen. Toimenpiteellä on 90 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Elinvoimaan kohdistuu noin 25 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on arvioitu olevan noin 4 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan elinvoiman palvelualueelle noin 233 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 10 762 euroa.

Kaupunkiyhdistyksen avustuksen vähentäminen 10 000 eurolla lakkauttamisen sijaan. Avustusta jää jäljelle 13 500 euroa.

Poistettiin toimenpide Techvillan harkinnanvaraisen tuen lopettaminen talousarvioesityksestä.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 2 604 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 132 104 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Edellisten lisäksi Elinvoiman määrärahoihin on tehty 200 000 euron lisäys Hyvinkää Areenan kaupunkikehityshanketta varten. Määräraha on vastaavasti vähennetty kaupunginhallituksen määräraharavauksesta, jolla on varauduttu mahdollisia rakennusten purkuun, konsernirakenteen uudistukseen tai TE-palvelu-uudistukseen liittyviä määrärahatarpeita varten. Kaupunkikehityshankemäärärahalla on tarkoitus kattaa sellaisia Hyvinkää Areenan valmisteluun liittyviä käyttötalousmenoja, jotka eivät ole aktiivointikelpoisia, jotka eivät liity rakentamiseen ja ovat välttämättömiä hankkeen käyttöönottovaiheen onnistumiselle.

Merkittävät investoinnit

Palvelualueella ei ole merkittäviä investointeja vuonna 2025.

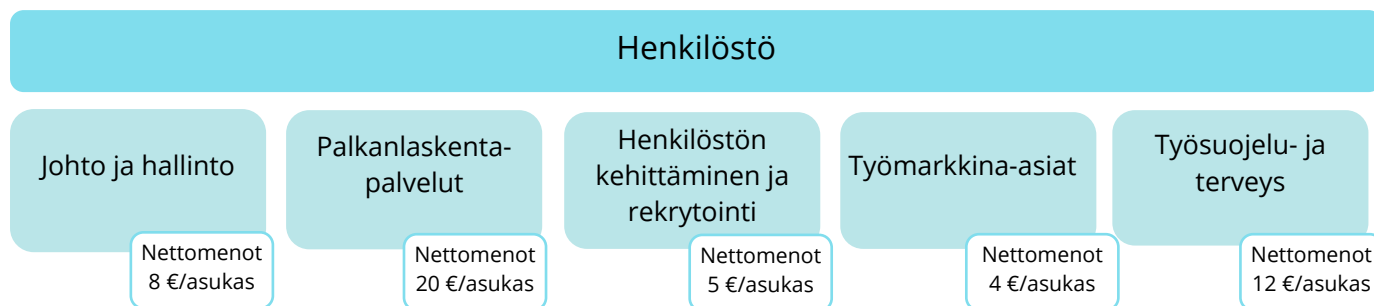
Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstömäärän muutoksessa on näkyvissä Yritysvoimalan henkilöstön siirtyminen kaupungin palvelukseen. Lisäksi kesätyöntekijät ja harjoittelijat on huomioitu määräaikaisen henkilöstömäärän luvuissa.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	26,0	33,0	39,0	6,0
Määräaikaiset	6,0	2,5	2,0	-0,5
Yhteensä	32,0	35,5	41,0	5,5

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-120	-129	-282	-152
Kaavoitus				0
Hyv. asemakaavat, kpl	8	10	10	0
Hyv. asemakaavat, ha	46	60	20	-40
Tontit hyv. as.kaavat, kpl	31	90	50	-40
Tonttipalvelut				0
Tonttien luovutus, kpl	16	20	22	2

Henkilöstö



Henkilöstö	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	471 597	453 077	377 949	437 949	-3,34	444 080	452 074
Toimintakulut	-5 080 215	-5 801 014	-5 432 570	-5 171 546	-10,85	-5 243 948	-5 338 339
Toimintakate	-4 608 618	-5 347 937	-5 054 621	-4 733 597	-11,49	-4 799 867	-4 886 265

Toiminnan kuvaus

Palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa toimialoille ja yksiköille sekä hallinnollisia peruspalveluja että strategisempia, johtoa, esihenkilöitä ja henkilöstöä tukevia ja ohjaavia palveluita koko palvelussuhteen elinkaaren ajan.

Toiminta-ajatus on henkilöstökokemuksen kehittäminen ja esihenkilötyön tukeminen. Palvelualue luo ja toimeenpääntee yhtenäisiä HR-käytänteitä ja toimintatapaohjeita sekä -malleja. Palvelualue valmistee henkilöstöpoliittiset linjat, henkilöstön kehittämisen ja yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin suuntaviivat kaupungin hallitukselle ja vastaa näiden täytäntöönpanosta.

Henkilöstöpalvelut linjaa, auttaa, tukee ja neuvoo johtoa, esihenkilöitä ja henkilöstöä kaikissa henkilöstötyötä koskevissa asioissa. Palvelualue vastaa yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin ja -mallien luomisesta ja käyttöönotosta kaupungissa. Henkilöstöpalveluja tuotetaan yhteistyössä kaupungin johdon, esihenkilöiden ja henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Hallinnollisia peruspalveluja ovat palkanlaskentapalvelut, palvelussuhdepalvelut ja koko henkilöstön osaamisen kehittämisen palvelut. Peruspalveluja ovat lisäksi työterveyshuoltopalvelujen järjestäminen, työsuojelun, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukeminen.

Henkilöstöpalvelut tukevat myös johtoa ja esimiehiä rekrytoinneissa, perehdytyksessä, osaamisen kehittämisessä, suorituksen johtamisessa ja työkykyjohtamisessa. Palvelualue huolehtii työnantajan veloitteista ja lakisääteisistä raportoinneista. Lisäksi palvelualue kehittää palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää yhteistyössä johdon, toimialojen ja henkilöstöedustajien kanssa.

Henkilöstöpalvelut edistää ja koordinoi henkilöstön osallisuuden ja yhteistoiminnan sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kaupungilla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualue keskittyy vahvistamaan perustehtävänsä mukaista toimintaa. Painopisteet toiminnassa ovat seuraavat:

- mahdolliseen hr-järjestelmäudistukseen ja sen yhteydessä tehtävään henkilöstöprosessien kehittämiseen ja toiminnan tehostamiseen valmistautuminen (esiselvitys),
- palkitsemisjärjestelmien kehittäminen valtakunnallisen sopimusratkaisun mukaisesti,
- työterveyshuoltoyhteistyön vaikuttavuuden varmistaminen,
- työturvallisuustyökalun käyttöönotto, sekä
- tuloksellinen ja vuorovaikutteinen yhteistyö linjajohdon kanssa sekä säännöllinen yhteistoiminta henkilöstöjärjestön edustajien kanssa.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen tarkoitettua määrärahan vähentäminen. Toimenpiteellä on heikentäviä vaikutuksia henkilöstön osaamiseen ja esihenkilötyöhön. Pitkällä aikavälillä vaikutukset voivat heijastua veto- ja pitovoimaan sekä työnantajamielikuvaan. Toimenpiteellä on 70 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Työterveyshuollon palvelujen rajaaminen lakisääteiseen minimiin. Toimenpide voi aiheuttaa henkilöstön työkyvyn heikentymistä, sairauspoissaoloista johtuvien kustannus-

ten lisääntymistä sekä vaikuttaa negatiivisesti veto- ja pito-voimaan sekä työnantajamielikuvaan. Toimenpiteellä on 100 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Sääksin leirikeskusten sulkeminen. Negatiivinen vaikutus kohdistuu veto- ja pito-voimaan, työnantajamielikuvaan sekä henkilöstön työhyvinvointiin. Toimenpiteellä on 17 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Uudelleensijoittamistoiminnan lopettaminen ei tuo muutosta nykytilanteeseen. Toimenpiteellä on 33 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Henkilöstön liikunta- ja kulttuuriedun lopettaminen. Palkitsemisen keinot vähenevät sekä työnantajamielikuva voi heiketä. Toimenpiteellä on 30 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Henkilöstön palvelualueelle kohdistuu noin 25 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on arvioitu olevan noin 4 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan henkilöstön palvelualueelle noin 254 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 4 046 euroa. Lisäksi Henkilöstö-palvelualueelle kohdennettua tasausmaksua (ent. eläkemenoperusteinen maksu) pienennettiin 455 070 euroa vastaamaan Kevan tarkennettua arviota.

Poistettiin toimenpide työterveyshuollon palvelujen rajaaminen lakisääteiseen minimiin talousarvioesityksestä.

Poistettiin toimenpide Sääksin leirikeskusten sulkeminen. Toimenpiteelle on vaihtoehtoinen toimi tilakeskuksen palvelualueella talousarvioesityksestä.

Poistettiin toimenpide henkilöstön liikunta- ja kulttuuriedun lopettaminen talousarvioesityksestä.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 124 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja vuodelle 2025.

Henkilöstösuunnitelma

Ei muutoksia vuodelle 2025.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	16,0	18,0	18,0	0,0
Määräaikaiset	2,0	0,5	0,0	-0,5
Yhteensä	18,0	18,5	18,0	-0,5

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-99	-115	-101	14

Talous

Talous

Talospalvelut- ja hankintapalvelut

Nettomenot
51 €/asukas

Talous	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	132 649	94 527	141 580	141 580	49,78	143 562	146 146
Toimintakulut	-3 937 490	-2 488 511	-2 458 850	-2 462 070	-1,06	-2 496 539	-2 541 477
Toimintakate	-3 804 841	-2 393 984	-2 317 270	-2 320 490	-3,07	-2 352 977	-2 395 330

Toiminnan kuvaus

Talous -palvelualueen tehtävänä on ohjata, tukea, koordinoita ja kehittää kaupunkikonsernia talous- ja hankinta-asioissa. Palvelualueeseen kuuluu talouden suunnittelu, seuranta ja raportointi, sekä tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laadinnan järjestäminen. Lisäksi palvelualueen tehtävänä on kirjanpidon ja maksuliikenteen järjestäminen sekä rahoituksen riittävyyden turvaaminen. Palvelualueelle kuuluu myös hankintojen yleinen ohjaaminen, tukeminen, koordinointi ja kehittäminen sekä hankinta- ja sopimusaamisen lisääminen. Lisäksi palvelualueella valmistellaan kaupungin omistajapolitiikkaan liittyvät asiat. Talospalvelualue muodostuu talous- ja hankintapalvelut-yksiköstä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Vuoden 2025 toiminnassa painottuu vuoden 2025 talousarvion toimeenpano ja sen seuranta niin palvelualueen oman toiminnan osalta kuin koko kaupunginkin osalta.

Uudistuneet taloushallinnon järjestelmät asettavat painopistealueeksi järjestelmämuutokseen liittyvän asiakasviestinnän sekä henkilöstön kouluttamisen ja neuvonnan. Myös uusien järjestelmien mahdollistama prosessien kehittäminen on selkeä painopistealue.

Myös muiden toiminnallisten tietojärjestelmäkokonaisuuksien uudistaminen vaikuttaa talousprosesseihin ja järjestelmiin. Vuonna 2025 talospalvelut osallistuu uudistustyöhön siinä määrin, että talousprosessit ja niiden tehokkuus huomioidaan etenkin rakennetun ympäristön järjestelmäkokonaisuuden kehitystyössä.

Kaupunkikonsernissa tapahtuu muutoksia ja konserni myös velkaantuu merkittävästi. Talospalveluiden henkilöstö tukee konsernirakenteen muutoksia ja varmistaa rahoituksen riittävyyttä suunnittelemalla ja toimeenpanemalla lainanottoa. Lisäksi korkoriskin hallinta on vuoden 2025 painopistealue.

Talospalveluiden painopisteinä on myös valtionosuusdistuksen aktiivinen seuranta ja vaikuttaminen tulevaan lainsäädäntöön siinä määrin kuin se kaupungin toimin on mahdollista.

Hankintapalveluiden painopistealue on vuonna 2024 hyväksytyin hankintaohjelman toimenpiteiden toteuttamisessa. Kaupungin talousarvioon sisältyvä sopimushallinnan ja hankintatoimen prosessien ja toimintamenetelmien kehittäminen ja näiden kautta saatavien säästöjen aikaansaaminen on toinen hankintapalveluiden painopistealue.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Talousprosessien tehostaminen. Talousprosessien kehittäminen hidastuu vakanssin poiston myötä ja mahdolliset vaikutukset loma-ajoilla tarjottaviin palveluihin. Toimenpiteellä on 50 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Ostolaskuprosessin tehostaminen. Pyritään vähentämään maksettuja viivästyskorkoja tehostamalla ostolaskujen käsitteilyprosessia. Toimenpiteellä on 2 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Hankintojen ja sopimusohjauksen prosessien ja toimintamenetelmien kehittäminen siten, että kaupungin toimintamenot pienenevät, kun kaupunkia tarkastellaan kokonaisuutena. Toimenpiteellä on 50 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Talouden palvelualueelle kohdistuu noin 25 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on arvioitu olevan noin 4 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan talous- ja hankintapalveluihin noin 107 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 3 518 euroa.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 298 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 107 298 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Taloushallinnon perusjärjestelmien käyttöönotto pääosin loppuvuonna 2024, mutta jatkuu myös vuoden 2025 puo-

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	19,0	14,0	12,5	-1,5
Määräaikaiset	1,0	0,0	0,5	0,5
Yhteensä	20,0	14,0	13,0	-1,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-82	-51	-49	2

lella. Järjestelmien käyttöönottoon liittyvä koulutus ja järjestelmien mahdollistama prosessien kehittäminen jatkuu vuonna 2025. Raportoinnin kehittämisessä pyritään huomioimaan erityisesti kasvavat tarpeet TE-toiminnan raportoinnin osalta.

Henkilöstöhallinnon järjestelmä uudistusprojekti alkaa vuonna 2025.

Henkilöstösuunnitelma

Osana talouden tasapainottamista palvelualueella jätetään täyttämättä talousasiantuntijan sekä asianhallintasihteerin avoinna oleva tehtävä.

Hallinto

Hallinto							
Hallinto	Kaupunginkanslia		Viestintä		Tietohallintopalvelut		
	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
	Nettomenot 18 €/asukas		Nettomenot 10 €/asukas		Nettomenot 51 €/asukas		
Toimintatuotot	20 751	52 644	27 932	27 932	-46,94	28 323	28 833
Toimintakulut	-1 233 964	-3 935 242	-3 730 133	-3 753 169	-4,63	-3 805 713	-3 874 216
Toimintakate	-1 213 213	-3 882 598	-3 702 201	-3 725 237	-4,05	-3 777 390	-3 845 383

Toiminnan kuvaus

Hallinto -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä ja tietohallinto.

Kaupunginkanslian keskeisimpiä tehtäviä ovat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen valmistelu-, sihteeri- ja täytäntöpanotehtävät, muiden toimielinten esityslista-/ pöytäkirjatehtävät, yleisiin vaaleihin ja kansanäänestyksiin liittyvät tehtävät, lakiasiat, kuntayhteistyön ja edunvalvonnan ja kansainvälisen yhteistyön koordinointi, kirjaamotehtävät sekä asianhallinta- ja arkistotoimen ohjaaminen, koordinointi ja kehittäminen.

Viestintäyksikön tehtäviin kuuluvat kaupunkiorganisaation viestinnän ja markkinoinnin johtaminen, ohjaus, kehittäminen, koordinointi ja toteuttaminen.

Tietohallintoyksikön tehtäviin kuuluvat toimittaja- ja kumppaniyhteistyö, hankinta-, sopimus- ja palveluhallinta mm. perustietotekniikkapalvelut (Telia Finland Oy), kaupungin ICT-kokonaisarkkitehtuurin ja digitaalisen turvallisuuden (kyberturvallisuus, tietoturvallisuus, toiminnan jatkuvuuden hallinta ja varautuminen, riskienhallinta) ylläpito, ohjaaminen ja kehittäminen. Tietohallinto on mukana tietojärjestelmä ja -palveluhankinnoissa sekä niihin liittyvissä projekteissa. Tietohallinnon tehtäviin kuuluvat myös tiedonhallintamallin ylläpito, kaupungin digitaalisuuden kehittäminen (Pelikirjan digitaalisuus tukipilari, Suomi.fi palvelut, ehyvinkaa.fi sähköinen asiointi), digitiekartan omistajuus ja ylläpito sekä digiryhmän vetovastuu ja uuden teknologian tuomien mahdollisuuksien tutkiminen Hyvinkään kaupungin tarpeisiin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupungin sisäisen viestinnän pääkanavan, intranetin uudistushanketta edistetään 2025. Hankkeen eteneminen on sidoksissa projektityöntekijän henkilöresurssiin.

Hyvinkään brändityö osana kaupungin vetovoiman ja pito-voiman kasvattamista jatkuu vuonna 2025 yhteistyössä markkinointikumppani Aava & Bangin kanssa.

Tietohallinnon painopiste vuonna 2025 on digitaalisen turvallisuuden ylläpito ja kehittäminen muuttuvien maailmantielanteiden mukaisesti. Tavoitteena on jatkuvana kehittämisenä huolehtia, että tietojärjestelmät ja -palvelut kykenevät vastaamaan organisaation tarpeisiin myös tulevaisuudessa. Digiryhmän tavoitteena on kaupungin digitaalisuuden kehittämisen edistäminen yhdessä toimialojen kanssa entistä suunnitellummin digitiekartan tavoitteiden mukaisesti.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Asianhallintasihteerin tehtävän täyttämättä jättäminen. Vaikutukset palvelupyyntöjen vastausaikoihin sekä mahdolliset vaikutukset palvelun laatuun. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tietohallinnon kehittämishankkeiden käyttötalousmenojen sopeutus. Vähennetään määrärahavarausta vastaamaan edellisten vuosien toteumaa. Toimenpiteellä on 200 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Edustus- ja yhteistoimintalippukulujen sopeuttaminen. Tasapainotustoimenpide vähentää kaupungin viestintä- ja markkinointinäkyvyyttä. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Hallinnon palvelualueelle kohdistuu noin 25 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on arvioitu olevan noin 4 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan hallinnon palvelualueelle noin 284 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 4 077 euroa.

Poistettiin toimenpide edustus- ja yhteistoimintalippukulujen sopeuttaminen talousarvioesityksestä.

Lisättiin toimenpide markkinointiyhteistyöstä ja edustus-toiminnasta vähentäminen. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 1 041 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 265 541 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja vuodelle 2025.

Henkilöstösuunnitelma

Yhden henkilötyövuoden vähenemä vuodelle 2025. Vähenemä on osa talouden tasapainotustoimenpiteitä.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	12,0	18,0	17,0	-1,0
Määräaikaiset	1,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	13,0	18,0	17,0	-1,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	27	-83	-79	4

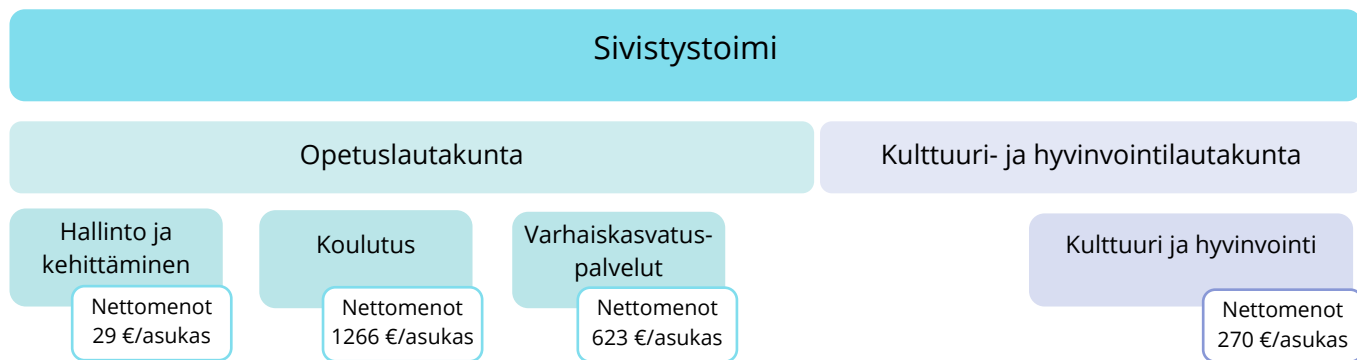


Sivistystoimi

Opetuslautakunta
Hallinto ja kehittäminen
Koulutus
Varhaiskasvatuspalvelut

Kulttuuri- hyvinvointilautakunta
Kulttuuri ja hyvinvointi

Sivistystoimi



Sivistystoimi	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muu- tos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	9 788 219	7 993 338	7 782 000	7 984 500	-0,1	8 096 283	8 242 016
Toimintakulut	-107 941 971	-108 812 126	-110 673 060	-111 891 427	2,8	-113 457 907	-115 500 149
Toimintakate	-98 153 752	-100 818 788	-102 891 060	-103 906 927	3,1	-105 361 624	-107 258 133

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluja. Toimialaa ohjaavat opetuslautakunta ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta. Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät

hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Talousseuranta ja suunnittelu, sekä erilaiset tukitoimet ovat oleellinen osa sivistystoimen hallinnon tehtävissä.

Opetuslautakunta

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muu- tos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	7 263 733	5 838 238	5 448 800	5 526 300	-5,3	5 591 544	5 676 604
Myyntituotot	2 028 858	2 048 638	2 049 800	2 049 800	0,1	2 078 497	2 115 910
Maksutuotot	2 885 269	2 934 000	2 566 000	2 610 500	-11,0	2 647 047	2 694 694
Tuet ja avustukset	2 299 643	839 100	813 000	813 000	-3,1	813 000	813 000
Muut toimintatuotot	49 963	16 500	20 000	53 000	221,2	53 000	53 000
Toimintakulut	-92 629 160	-93 435 103	-95 651 730	-96 710 231	3,5	-98 064 174	-99 829 329
Henkilöstökulut	-54 189 589	-54 090 540	-54 955 633	-55 972 122	3,5	-56 755 732	-57 777 335
Palkat ja palkkiot	-44 845 740	-45 176 585	-45 708 717	-46 391 094	2,7	-47 040 569	-47 887 300
Henkilösivukulut	-9 343 849	-8 913 955	-9 246 916	-9 581 028	7,5	-9 715 162	-9 890 035
Eläkekulut	-7 652 859	-7 704 146	-7 979 130	-8 073 371	4,8	-8 186 398	-8 333 753
Muut henk.sivukulut	-1 690 990	-1 209 809	-1 267 786	-1 507 657	24,6	-1 528 764	-1 556 282
Palvelujen ostot	-14 815 040	-15 423 430	-16 258 583	-15 964 998	3,5	-16 188 508	-16 479 901
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 597 936	-1 790 562	-2 063 980	-2 063 980	15,3	-2 092 876	-2 130 547
Avustukset	-3 802 200	-2 777 975	-2 360 700	-2 583 960	-7,0	-2 620 135	-2 667 298
Muut toimintakulut	-18 224 395	-19 352 596	-20 012 834	-20 125 171	4,0	-20 406 923	-20 774 248
Toimintakate	-85 365 427	-87 596 865	-90 202 930	-91 183 931	4,1	-92 472 630	-94 152 725

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunginhallituksen asettama ulkoinen toimintakate sivistystoimelle on -65 776 263 euroa. Opetuslautakunnan alaisen toiminnan toimintakate tästä on lautakunnan talousarvioesityksessä -90 202 930 euroa ja ulkoinen toimintakate on -61 482 478 euroa.

Hallinto ja kehittäminen

Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Vuonna 2025 hyvinvointityön rakennetta ja toimintaa kehitetään sekä omana että osin yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa.

Perusopetuslain oppimisen tuen ja tuntijaon muutosten toimeenpano ovat keskiössä tulevan vuoden toiminnassa.

Koulutus

Perusopetuksen oppilasmäärän odotetaan laskevan lukuvoonna 2025–26 noin 100 oppilaalla vuoden 2024 elokuuhun verrattuna. Vähenemä kuitenkin jakaantuu keskustan ja kyläalueiden välillä, joten opetusryhmien vähentäminen oppilasmäärän laskun suhteessa johtaisi yli 30 oppilaan ryhmiiin ja nopeampiin henkilöstövähennyksiin.

Vuodelle 2025 ei ole suunniteltu muutoksia perusopetuksen palveluverkkoon.

Henkilöstökulut muodostavat 93 % perusopetuksen menoista, joten säästötoimet kohdistuvat pääosin henkilöstöön.

Oppilaille hankitaan henkilökohtaisia laitteita, ja koulujen AV-laitteet uusitaan kolmen vuoden ohjelman mukaisesti.

Hyvinkään lukion keskeisiä tavoitteita ovat yhteisöllisyyden ylläpitäminen, yksinäisyyden vähentäminen, kansainvälisen toiminnan organisointi sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen. Lukio toimii hyvin Kipinässä, mutta opiskelijoiden suorituspaineeet ja pahoinvointi ovat haasteita. Erityisopetukseen on saatu lisäresursseja hankerahoituksella.

Hyvinkään Opiston markkinointia tehostetaan uuden markkinointisuunnitelman ja sähköisen viestinnän avulla. Osan kursseista voi suorittaa opintopisteinä, jotka voidaan siirtää Koski-järjestelmään tai liittää lukion opintoihin. Ilmoittautumisia kursseille on lisääntynyt, mutta vuoden 2025 tuotto-odotukset voivat olla haastavia saavuttaa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen painopisteet talousarviovuodelle ovat palvelusetelijärjestelmään siirtyminen, Paavolatalon valmistaminen ja henkilöstön työolojen kehittäminen. Talouden tasapainottamiseen liittyy haasteita, erityisesti Kaupunkisillan yksityistämisen epävarmuuden vuoksi.

Hyvinkäällä useat lapset ovat yksityisessä varhaiskasvatuksessa, ja muutokset yksityisissä palveluissa voivat vaikuttaa kustannuksiin, joita talousarvio ei kata. Yksityisen hoidon tuen Hyvinkää-lisä lopetetaan elokuussa 2025, ja tilalle tulee tuki perhepäivähoitoon.

Henkilöstön työoloihin liittyy huolia työkyvyttömyysriskistä ja työhyvinvoinnin heikkenemisestä. Työn merkityksellisyys koetaan vahvana, mutta työolosuhteet ja kehitysmahdollisuudet aiheuttavat tyytymättömyyttä. Toimenpiteitä on tehty työhyvinvoinnin parantamiseksi, kuten apulaisjohtajamallin käyttöönotto ja vakituisten varahenkilöiden lisääminen.

Paavolatalon ja Hangonsillan uuden koulun ja päiväkodin suunnittelu jatkuu osana varhaiskasvatuksen kehitystä.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Toimialalle kohdistetaan palkattomia vapaita säästöyistä 134 000 euroa. Vapaat on jaettu toimialan sisällä suhteessa vuonna 2023 pidettyihin palkattomiin vapaisiin. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa menoja vähentävänä eränä, vaikka niitä on joka vuosi pidetty.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 196 195 euroa.

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto ja kehittäminen	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	5 113	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 343 467	-1 453 814	-1 368 903	-1 375 331	-5	-1 394 586	-1 419 688
Toimintakate	-1 338 354	-1 453 814	-1 368 903	-1 375 331	-5	-1 394 586	-1 419 688

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluja. Toimialaa ohjaavat opetuslautakunta ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta.

Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Talousseuranta ja suunnittelu, sekä erilaiset tukitoimet ovat oleellinen osa sivistystoimen hallinnon tehtävissä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Vuonna 2025 hyvinvointityön rakennetta ja toimintaa kehitetään sekä omana että osin yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa.

Perusopetuslain oppimisen tuen ja tuntijaon muutosten toimeenpano ovat keskiössä tulevan vuoden toiminnassa.

Valtuuston päättämien taloudensopeuttamistoimien täytäntöönpano. Lisäksi talouden sopeuttamisohjelman seuraavan vaiheen suunnittelu aloitetaan heti.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Hyvinkään taidekoulun tuen lopettaminen. Tuen lakkaamisen myötä toiminta todennäköisesti lakkaa. Toimenpiteellä on 13 300 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Opetuslautakunta toivoo, että toimenpidettä ei toteuteta osana kaupungin talousarviota.

Sivistystoimen hallinnon materiaali- ja palveluostojen vähentäminen. Toimenpiteen vaikutuksena hallinnon työhyvinvointitoiminta lopetetaan. Toimenpiteellä on 5 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	10	10	10	0
Määräaikaiset	0	0	0	0
Yhteensä	10	10	10	0

Hallintoon ja kehittämiseen kohdistuu noin 1 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on 1 858 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle 20 158 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 2 028 euroa.

Hyvinkään taidekoulun tukea vähennetään 20 % tuen lopettamisen sijaan. Toimenpiteellä on 2 660 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin seminaarimatkojen kulujen vähennys osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 6 240 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksen talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle 15 758 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

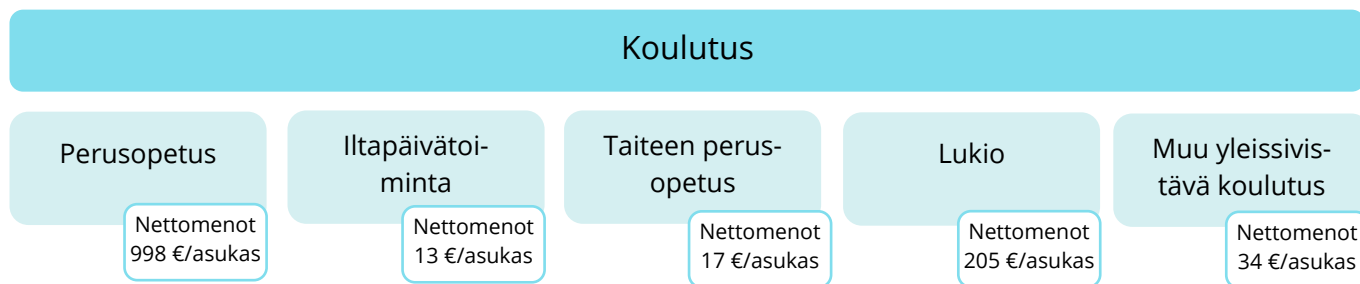
Ei investointeja.

Henkilöstösuunnitelma

Ei suunniteltuja muutoksia vuoden 2024 tilanteeseen.

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-29	-31	-29	2
Hallinon osuus toimialan bruttokust.	1,2 %	1,3 %	1,2 %	0,0

Koulutus



Koulutus	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	4 449 468	3 447 038	3 552 000	3 585 000	4,0	3 635 190	3 700 623
Toimintakulut	-60 158 890	-60 651 939	-63 087 771	-63 692 932	5,0	-64 584 633	-65 747 156
Toimintakate	-55 709 422	-57 204 901	-59 535 771	-60 107 932	5,1	-60 949 443	-62 046 533

Toiminnan kuvaus

Koulutuksen palvelualueen toiminta-ajatus on toteuttaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä lukiolain ja -asetuksen sekä opetussuunnitelmien mukainen opetus ja siihen liittyvät tukipalvelut. Lisäksi koulutuksen palvelualueeseen kuuluvat Hyvinkään opiston ja taiteen perusopetuksen toiminnot.

Perusopetus

Perusopetuksen toiminnan perusyksikkö kouluilla on opetusryhmä. Opetusryhmän muodostuminen ja sen koko ovat ratkaisevassa roolissa opetussuunnitelman tavoitteiden ja lainmukaisuuden toteutumisessa. Jos opetusryhmän koko kasvaa selvästi nykyistä suuremmaksi, on opetussuunnitelman toteutuminen epätodennäköistä ja opetuksen laatu sekä taso kärsii selvästi aiempaan verrattuna. Lisäksi opetusryhmän koko on tärkein kunnan taloudellisiin kustannuksiin vaikuttava tekijä perusopetuksessa.

Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla pääosa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Perusopetus ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Hyvinkään kaupungissa toimii 15 perusopetusta antavaa koulua. Näistä yhtenäiskouluja on neljä, alakouluja kymmenen ja yläkouluja yksi. Ruotsinkielistä opetusta annetaan vuosiluokilla 1-6 Svenka Skolan i Hyvingessä ja Hyvinkään englanninkielistä opetusta toteutetaan vuosiluokilla 1 – 6 tällä hetkellä Aseman koulussa.

Painotettu opetus

Hyvinkään alakoulujen musiikkiluokat toimivat Aseman koulussa. Yläkoulun musiikkiluokat toimivat Tapainlinnan koulussa. Hyvinkään kaupungin yläkoulun matematiikkaluokat toimivat Tapainlinnan koulussa ja urheiluluokat Vehkojan koulussa.

Valmistava opetus

Vastikään maahan saapuneiden opetusta toteutetaan valmistavassa opetuksessa. Valmistavaa opetusta tarvitsevien määrä vaihtelee ja sen myötä myös valmistavan opetuksen luokkien lukumäärä. Ukrainan tilanteen ja muutenkin vilkastuneen maahanmuuton myötä valmistavan opetuksen tarve on lisääntynyt vuosikymmenen alkuun verrattuna. Lukuvuosi 2024–2025 on aloitettu viidellä valmistavan opetuksen ryhmällä, jotka olivat lukuvuoden alkaessa jo täynnä. Ainakin yhden lisäryhmän tarve valmistavaan opetukseen on varmistunut jo heti lukuvuoden 2024–2025 alettua. Valmistavan opetuksen kustannukset näkyvät perusopetuksen menoina. Valmistavan opetuksen rahoitus valtiolta tulee normaalisti jälkikäteen raportoitujen toteutuneiden läsnäolokuukausien perusteella.

Hyvinkäälle sijoitettujen lasten opetus

Hyvinkäälle sijoitettujen vieraskuntalaisten lasten koulunkäynti pyritään järjestämään ensisijaisesti lähikouluissa. Poikkeuksena tähän ovat Peiponpesän ja Lemmilän lastensuojeluyksiköt. Lastensuojelulaitos Peiponpesässä asuvien lasten opetus järjestetään lähes poikkeuksetta laitoksen omissa tiloissa kahdessa opetusryhmässä.

Helsingin kaupungilla on Lemmilän lastensuojeluyksikkö Hyvinkään Ridajärvellä. Hyvinkään kaupunki järjestää Lemmilän opetuksen lastensuojeluyksikön tiloissa. Kunta

(tässä tapauksessa Helsinki), joka on lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sijoitetun esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikunta opetuksen aikana, on velvollinen maksamaan opetusta järjestävälle kunnalle tai muulle opetuksen järjestäjälle oppilaan esi- tai perusopetuksesta aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen. Kotikuntalaskutuksessa opetuksen järjestäjälle aiheutuvista kuluista on vähennettävä valtion kunnalle maksama kotikuntakorvaus täysimääräisesti. Valtiovarainministeriö päättää vuosittain tästä kotikuntakorvausperusteen määrästä.

Helsingillä on laajentamassa Lemmilän lastensuojeluyksikköä yhdellä ryhmällä vuonna 2025, mikä tulee myös lisäämään Hyvinkään järjestämää opetusta ja siitä aiheutuvia kuluja. Muutos tulee todennäköisesti voimaan elokuussa 2025.

Opetuksen tukipalvelut

Perusopetukseen osallistuminen on oppilaalle maksutonta. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada myös opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto ja tarvittavat tulkintamis- ja avustuspalvelut. Ohjaajapalveluja järjestetään asiantuntijalausuntojen perusteella opetuksen järjestäjän harkinnan mukaan niihin oikeutetuille oppilaille. Edellä mainitun takia on mahdollista, että kunta, tässä tapauksessa Hyvinkää, voi joutua palkkaamaan oppilaille ohjaajia, vaikka kunta olisi päättänyt avustajien määrän ylärajan.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoolto toimii moniammatillisesti jokaisessa koulussa. Opiskeluhoollon palvelut järjestetään hyvinvointialueella alueellisesti.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Hyvinkäällä järjestetään perusopetuslain mukaista ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa 1-2. luokan oppilaille, sekä erityistä tukea tarvitseville oppilaille. Toiminta ei ole lakisääteistä. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua.

Hyvinkäällä aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään ostopalveluna sekä omana toimintana. Palveluntuottajina toimivat tällä hetkellä Hyvinkään Seudun Urheilijat ry sekä Pilke päiväkodit Oy.

Avustetun toiminnan aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Aseman, Hämeenkadun ja Martin kouluilla, sekä iltapäivätoimintaa Hyvinkäänkylän, Paavolan, Puolimatkan ja

Vehkojan kouluilla. Ensimmäinen oman toiminnan (perusopetuksen järjestämä) aamu- ja iltapäivä ryhmä perustettiin Kytäjän koululle elokuussa 2020. Syksystä 2023 alkaen omana toimintana aamu- ja iltapäivä toimintaa järjestetään Hakalantalon, Kytäjän, Metsäkaltevan, Nopon, Ridasjärven ja Tapainlinnan kouluilla sekä Talvisillan opetusyksikössä (Puolimatkan koulu).

Aamu- ja iltapäivätoiminta on maksullista toimintaa huoltajille. Iltapäivätoiminnassa on mahdollisuus hakea maksuvapautusta tai alennettua asiakasmaksua riippuen perheen tulojen ja koon mukaan. Maksuvapautuksen saavien määrä (euroissa) on ollut vuosittain kasvussa. Maksualennukseen tai -vapautukseen oikeuttavat tulorajat määräytyvät varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain tulorajojen mukaisesti. Tulorajoissa tapahtuneet korotukset nostavat kaupungin kustannuksia aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta.

Lisäksi Hyvinkäällä järjestetään esiopetusta täydentävää aamu- ja iltapäivätoimintaa niillä kouluilla, joissa esiopetus järjestetään perusopetuksen toimesta koululla yhdessä alkuopetuksen kanssa. Esiopetusta täydentävään aamu- ja iltapäivätoimintaan on mahdollisuus hakea maksuvapautusta tai hinnan alennusta (100 % / 50 %). Maksualennukseen tai -vapautukseen oikeuttavat tulorajat määräytyvät varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain tulorajojen mukaisesti. Syksystä 2023 Metsäkaltevaton, Nopon, Talvisillan, Ridasjärven ja Kytäjän koulujen esiopetusikäisillä lapsilla on ollut mahdollisuus osallistua edellä mainittujen koulujen esiopetusta täydentävään aamu- ja iltapäivätoimintaan. Kaikilla ko. koulujen huoltajilla on mahdollisuus valita lapselleen vaihtoehtoisesti myös varhaiskasvatuksen järjestämä ja varhaiskasvatuksen tiloissa toteutettava esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus. Toimintamallin muutoksella on pyritty mahdollistamaan lasten toiminta- ja oppimisympäristön jatkumo koulun tiloissa saman henkilöstön toimesta, mutta myös helpottamaan varhaiskasvatushenkilöstön rekrytoinnin suuria haasteita. Todellisenä riskinä, varsinkin pienissä yksiköissä, on henkilökunnan saatavuus ja toiminnan haavoittuvuus esimerkiksi sairaustapausten aikana. Jos henkilökuntaa ei saada, toiminta joudutaan lopettamaan, mikä aiheuttaa muutoksia niin lapsille ja heidän huoltajilleen sekä kouluille ja kylille ylipäätään.

Lasten ja nuorten kuvataidekoulu

Hyvinkään kaupungin ylläpitämä Hyvinkään kuvataidekoulu, tuttavallisemmin Artun kuvis, tarjoaa kouluajan ulkopuolella järjestettävää, visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta hyvinkääläisille 4-19 -vuotiaille lapsille ja nuorille. Koulussa tutkitaan visuaalista kulttuuria piirtämisestä tietokoneanimaatioon ja kuvanveistosta robottirakenteluun, taiteen historiaa unohtamatta. Taiteen perusopetuksen tukien tarkastelu on osana

talouden tasapainottamistoimenpiteitä ja voi vaikuttaa myös lasten ja nuorten kuvataidekoulun toimintaan.

Lukio

Hyvinkään lukio järjestää ja tarjoaa monipuolista ja korkeatasoista opetusta peruskoulunsa päättäneille nuorille ja aikuisille. Hyvinkään lukiossa toimii yleislinjan lisäksi luonnontiedelinja. Tämä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtakunnallinen erityistehtävä jatkuu toistaiseksi. Hyvinkään lukiossa opiskelija voi valita keskimääräistä enemmän taideaineiden kursseja. Hyvinkään lukiossa on syyskuun 10.9. tilaston mukaan 965 opiskelijaa, aikuislinjalla on noin 70 opiskelijaa. Tutkintokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa on 37 ja aikuisten perusopetuksessa 49 opiskelijaa. Tilanne opiskelijamäärän osalta on erinomainen.

Muu yleissivistävä koulutus

Hyvinkään Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön osalta aikuisille monipuolisen ja laadukkaan kurssitarjonnan. Hyvinkään Opisto ja lukiot tekevät tiiviisti yhteistyötä mm. harvinaisten kielten kurssien osalta. Näin saadaan ryhmät elinvoimaisiksi ja pystytään houkuttelemaan pätevää henkilökuntaa.

Hyria koulutus Oy:n kanssa lukio ja Hyvinkään Opisto tekevät monipuolista yhteistyötä mm. maahanmuuttajaopetuksen kaksoistutkintojen osalta. Työpajatoiminnasta Hyvinkään kaupungilla ja Hyria-säätiöllä on toistaiseksi voimassa oleva yhteistyösopimus. Hyvinkään kaupungin kotouttamispalvelut vastaa kunnan lakisääteisistä kotoutumisen palveluista. Kotouttamispalvelut ovat siirtyneet vuoden 2023 alussa elinvoiman yhteyteen.

Hyvinkään Opisto toteuttaa Opetushallituksen rahoituksella luku- ja kirjoitustaidon opetusta maahanmuuttajille. Koulutuksen ehtona kurssilaisille on, että kotouttamisaika on voimassa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Koulutuksen palvelualueen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -59 535 771 euroa ja ulkoinen toimintakate on -38 790 945 euroa.

Toimintakate pitää sisällään suunnitellut talouden tasapainottamistoimenpiteet vuodelle 2025. Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä laskee tiedossa olevien lapsimäärien mukaan lukukauden 2025–26 alussa noin 100 oppilaalla verrattuna elokuuhun 2024. Oppilasmäärän väheneminen johtuu pääsääntöisesti ensimmäiselle luokalle tulevien oppilaiden pienemmästä määrästä verrattuna peruskoulunsa päättävien yhdeksäsluokkalaisten määrään. Alakoulujen oppilasmäärän aleneminen koskee sekä keskusta-alueita

että kyliä. Se tekee oppilasryhmien vähentämisen oppilasmäärän vähenemisen suhteessa käytännössä mahdotto-maksi, mikä aiheuttaa paineita perusopetuksen taloudelle. Lisäksi Paavolan alueen oppilasmäärässä on lievää kasvua, mikä aiheuttaa painetta opetusryhmien määrään ko. koulussa.

Mikäli opetusryhmiä tässä tilanteessa kuitenkin vähennettäisiin suoraan oppilasmäärän vähenemisen suhteessa, tarkoittaisi se automaattisena seurauksena opetusryhmien yhdistämistä keskusta-alueen kouluilla. Tämä merkitsisi käytännössä yli 30 oppilaan opetusryhmien hyväksymistä normaaliksi tilanteeksi jatkossa. Tämä merkitsee henkilökunnan suunniteltua nopeampaa vähentämistä. Eläköityminen ei tulisi tätä vähenemää ratkaisemaan.

Mahdollisuudet palveluverkontiivistämiseen osana talouden tasapainottamistoimia olisi hyvä selvittää.

Palveluverkon osalta v. 2025 muutoksia perusopetuksen palveluverkkoon koulujen osalta ei ole tulossa. Palveluverkossa edetään kaupunginvaltuuston päätöksen (13.6.2022 § 51) mukaisesti. Paavolatalon rakentamisen pitäisi valmistua vuoden 2025 heinäkuussa, jolloin koulu saa käyttöönsä uudet liikuntatilat sekä uudistetun pihan. Hangonsiltaan sijoittuvan uuden alakoulun ja päiväkodin kokonaisuuden toiminnallinen suunnittelu on käynnissä.

Henkilöstökulujen osuus perusopetuksen ulkoisista menoista on noin 93 %. Talouden tasapainottamistoimenpiteet kohdistuvat perusopetuksen osalta henkilöstöön, koska lähes kaikki ulkoisista kustannuksista ovat henkilöstökuluja.

Sairauslomien aiheuttamat sijaiskulut ovat ennakoinnaton kuluerä. Sijaisten palkkaaminen on koulujen toiminnan kannalta kriittinen asia.

Perusopetuslain oppimisen tuen ja tuntijaon muutosten toimeenpano ovat keskiössä tulevan vuoden toiminnassa.

Opetussuunnitelman mukaisen nykyaikaisen opetuksen mahdollistamiseksi ja oppilaiden tv-taitojen varmistamiseksi laitekannan lisääminen on tärkeää. Lisäksi toisen asteen opiskelu tapahtuu nykyään ja tulevaisuudessa sähköisesti. Perusopetuksen yhtenä tehtävänä on antaa oppilaille riittävät valmiudet jatko-opiskeluun, ja tv-taidot ovat tärkeä osa näitä taitoja. Oppilaskohtaisten laitteiden hankinta aloitettiin 08/2022 hankkimalla kaikille kuudesluokkalaisille henkilökohtaisessa käytössä oleva oppilaslaite. Laite on oppilaan käytössä leasingajan neljä vuotta eli yhdeksän luokan loppuun saakka, minkä jälkeen laite vaihtuu normaalin leasingkierron mukaan uuteen. Laitteiden hankkimista jatketaan suunnitelman mukaisesti seuraavien kah-

den vuoden aikana. Syksyllä 2025 hyvinkäläisillä perusopetuksen 6.–9. -luokan oppilailla pitäisi jokaisella olla käytössään henkilökohtainen oppilaslaite.

Koulujen AV-laitteet ovat suurimmalta osaltaan joko tulleet tai tulossa käyttökänsä päähän. Niiden ajantasaistamiseksi on suunniteltu kolmen vuoden ohjelma, missä laitteiden uusiminen aloitetaan kouluilta, jossa laitteisto on vanhinta. Laitteiden uusiminen on tarkoitus rahoittaa osaksi investoinneista ja osaksi käyttötalouden leasingkustannuksista.

Hyvinkään lukion keskeisiä tavoitteita ovat yhteisöllisyyden ylläpitäminen ja yksinäisyyden vähentäminen, kansainvälisen toiminnan organisointi sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen. Käytännön arki lukiossa toimii hyvin ja Kipinä paikkana on hyvä ja vetovoimainen. Opiskelijoiden suorituspaineeet ja yleinen pahoinvointi näkyvät myös Hyvinkään lukiossa. Opetushallituksen hanke- rahoituksen turvin on saatu lisäresursseja erityisopetukseen.

Hyvinkään Opiston kurssien markkinointia yritetään tehostaa uuden markkinointisuunnitelman ja sähköisen viestinnän avulla ja kaupungin viestinnän tuella. Hyvinkään Opistossa osan kursseista kurssilainen voi suorittaa opintopistekursseina, joista siirretään opintopisteet Koski- tietojärjestelmään tai sisällytetään esim. lukion opintoihin. Opintopiste kurssija on suunniteltu 17 kaudelle 2024–2025.

Opiston kursseille on 270 ilmoittautumista enemmän elosyyskuussa kuin edellisenä vuonna. Silti Hyvinkään opiston osalta vuoden 2025 tuotto-odotusten tason saavuttaminen voi osoittautua haasteelliseksi.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Perusopetuksen osalta esitetyt talouden tasapainottamistoimet pyrkivät turvaamaan opetuksen järjestäjän lakisääteiset toiminnot eli perusopetuksen valtuuston hyväksymissä tavoiteryhmäkoon mukaisissa opetusryhmissä. Taiteen perusopetukseen esitetyt tasapainottamistoimenpiteet ovat ei-lakisääteisiin palveluihin kohdistuvia ja eivät siis ole kunnan järjestämis-/tukemisveloitteen piirissä. Jos ei-lakisääteisten toimintojen esitettyjä säästöjä joudutaan kohdistamaan lakisääteiseen perusopetukseen, tarkoittaa se opetustyhmäkokojen kasvattamista ja myös koulunkäynnin ohjaajien vähentämistä kouluilla. Nämä molemmat toimenpiteet aiheuttavat suoria vähentäviä henkilö- tövaikutuksia.

Taiteen perusopetuksen ja musiikkiopiston tukea sopeutetaan osana talouden tasapainottamista. Avustuksen sopeuttaminen mahdollisesti vähentää toiminnan määrää ja

heikentää laatua. Toimenpiteellä on 245 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Opetuslautakunta toivoi, että avustuksen sopeuttaminen poistetaan osana talousarvioesitystä.

TVT-tutortoiminnan vähentäminen. Opetuspalvelun laatu heikkenee, mutta ei vaikuta perustoiminnan toteutumiseen. Toimenpiteellä on 11 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Martin alkuluokkatoiminnan lakkauttaminen. Toiminta palvelee nyt vain yhtä kaupunginosaa. Toiminnan lakkauttaminen selkiyttää oppilaaksi ohjausta, eikä vaikuta perustoiminnan toteutumiseen. Toimenpiteellä on 27 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tuntijaon pienentäminen valtakunnalliseen minimiin. (-1,5 vvt) Toimenpide heikentää opetuksen laatua, mutta ei vaikuta perustoiminnan toteutumiseen. Toimenpiteellä on 82 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Hyvinkään yhteiskoulu poistetaan käytöstä. Liikuntatilat poistuvat käytöstä, jolloin liikuntakäyttö lakkaa. Nykyisillään tila on Hyvinkään opiston ja lukion viikoittaisessa käytössä. Toimintakate vaikutus on tekniikan ja ympäristön toimialalla.

Työpajasopimusten muutos 1.8.2025 alkaen. Toimenpide vaikuttaa heikentävästi työpajojen asiakkaiden tilanteeseen. Toimenpiteellä on 22 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Oppimateriaaleista supistaminen. Toimenpide on toteutettavissa budjettiraamin puitteissa. Vaikutukset kuntalasiin ovat vähäiset. Toimenpiteellä on 5 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lasten ja nuorten kuvataidekoulun toiminnan supistaminen. Toiminnan laatu todennäköisesti heikkenee. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus, joka on noin 10 % kokotoiminnasta. Opetuslautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarvioesitystä.

Taito Etelä-Suomen avustuksen lopettaminen. Toiminta todennäköisesti lakkaa. Toimenpiteellä on 27 700 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Opetuslautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarviota.

Koulutuksen palvelualueelle kohdistuu noin 70 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on arvioitu olevan noin 94 099 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan koulutuksen palvelualueelle 553 799 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 127 869 euroa.

Kaupunginjohtajan esitykseen lisättiin oppimisen tuen uudistuksen euromääräinen vaikutus. Muutoksen arvioidaan lisäävän kustannuksia 280 000 eurolla.

Taiteen perusopetuksen ja musiikkiopiston avustuksen vähentäminen 20 % tuen puolittamisen sijaan. Tuen leikkaus kohdistuu syksylle 2025. Toimenpiteellä on 49 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus vuodelle 2025.

Taito Etelä-Suomen avustuksen vähentäminen 20 % avustuksen lopettamisen sijaan. Toimenpiteellä on 11 080 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin toimenpide hyvinkään opiston työntekijöiden ravintoedun poistaminen osaksi talousarviota. Toimenpiteellä on 3 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin toimenpide lukion työntekijöiden ravintoedun poistaminen osaksi talousarviota. Toimenpiteellä on 30 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 15 328 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksessä talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan koulutuksen palvelualueelle 389 265 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Palveluverkkopäätöksen (KV 13.6.2022 § 51) perustuen Paavolatalon rakentaminen on käynnistynyt 07/2024 ja pitäisi valmistua 07/2025. Hangonsiltaan sijoittuvan uuden koulun ja päiväkodin toiminnallinen suunnittelu jatkuu yhdessä tilakeskuksen kanssa.

Koulujen AV-laitteet ovat suurimmalta osaltaan tulleet käyttökänsä päähän. Laitteiden uusiminen on tarkoitus rahoittaa osaksi investoinneista ja osaksi käyttötalouden leasing-kustannuksista.

Henkilöstösuunnitelma

Kokonaisuuden kannalta merkittävin opetuksen laatuun, työhyvinvointiin ja henkilöstön määrään vaikuttava lähtökohta on opetusryhmäkoko. Tavoitteiden mukaiset opetusryhmäkoot antavat myös selkärangan talouden suunnittelulle ja seurannalle.

Perusopetuksen henkilöstömäärässä ei ole tulossa merkittäviä muutoksia vuonna 2025, ellei talouden tasapainottamisohjelma sitä tule edellyttämään opetusryhmien koon kasvattamisen takia tai koulunkäynnin ohjaajien vähentämisen kautta. Oppilasmäärän selkeä lasku tulevina vuosina tulee vääjäämättä alentamaan myös perusopetuksen henkilöstön määrää.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	459,0	461,0	466,0	5
Määräaikaiset	139,0	133,0	122,0	-11
Yhteensä	598,0	594,0	588,0	-6

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-1197	-1225	-1278	-53
Perusopetus				
Oppilasmäärä	4 662	4 593	4 447	-146
Opetustuntien määrä	341 216	340 274	332 200	-8 074
€/oppilasmäärä, netto	9 554	9 893	10 552	659
Opetustunnit/oppilas	73,2	74,1	74,7	1
Aamu- ja iltapäivätoiminta				0
Ohjaustunnit	45 328	47 880	48 308	428
€/tunti, netto	11,70	15,3	12,57	-3
Taiteen perusopetus				0
Oppilasmäärä	320	337	337	0
Opetustuntien määrä	4 035	3 930	3 930	0
€/oppilasmäärä, netto	3 122	3 124	2 328	-796
Opetustunnit/oppilas	12,6	11,7	11,66	0,0
Lukio-opetus				0
Oppilasmäärä	1 099	1 148	1 148	0
€/oppilas, netto	7 412	7 301	8 395	1 094
Hyvinkään Opisto				0
Opetustunnit	12 311	12 500	11 500	-1 000
Menot, €/opetustunti	111	116	130	14
Tulot, €/opetustunti	31	30	36	6

Vuoden 2025 tunnuslukuja

Oppilaita
perusopetuksessa

4447



Opetustuntien
määrä/vuosi

332 200



Nettomeno/oppilas
€

10 552



Aamu- ja iltapäivätoiminnan
ohjaustunnit

48 308



Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

Nettomenot
632 €/asukas

Varhaiskasvatus	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	2 809 151	2 391 200	1 896 800	1 941 300	-18,8	1 968 478	2 003 911
Toimintakulut	-31 126 803	-31 329 350	-31 195 056	-31 641 968	1,0	-32 084 956	-32 662 485
Toimintakate	-28 317 652	-28 938 150	-29 298 256	-29 700 668	2,6	-30 116 477	-30 658 574

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä ja tavoitteena on varhaiskasvatuslain velvoitteiden täyttäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatukseen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Laadukas varhaiskasvatus on merkittävä tekijä varhaisen tuen mahdollistamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Varhaiskasvatuslaki, laki yksityisen hoidon tuesta, laki kotihoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen ja esiopetuksen kuljetusten osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Laki varhaiskasvatukseen asiakasmaksuista säätää kunnan päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä ostopalvelussa ja palvelusetelillä tuotetusta varhaiskasvatuksesta perittävistä asiakasmaksuista. Lisäksi toimintaa ohjaavat opetuslautakunnan päätökset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmista ja asiakasmaksuista.

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä ostopalveluna ja palvelusetelinä yksityisillä palveluntuottajilla. Varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen toimintayksiköt ja ryhmät muodostetaan siten, että lasten pedagoginen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelma toteutuu, mutta myös siten, että taloudelliset ja toiminnalliset resurssit huomioidaan. Avointa varhaiskasvatusta järjestetään Pikku-Veturissa ja Päiväpirtissä sekä kerhoissa.

Kunnallisen varhaiskasvatuspaikan sijaan perhe voi valita kunnan hyväksymän yksityisen palveluntuottajan. Yksityiseen varhaiskasvatukseen perhe voi saada lakisääteistä yksityisen hoidon tukea. Hyvinkää-lisää ja yksityisen varhaiskasvatukseen sisaruslisää on mahdollista saada 31.7.2025 asti yksityiseen varhaiskasvatukseen. Yksityiseen perhepäivähoitoon tai ryhmäperhepäivähoitoon perhe voi saada yksityistä hoidon tukea, Hyvinkää -lisää ja sisaruslisää. Lasten kotihoitoon on tarjolla myös lakisääteinen kotihoito tuki.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valvira ja aluehallintoviranomainen (AVI) ovat linjanneet ja ohjeistaneet, että varhaiskasvatukseen yhteydessä järjestettävä muu mahdollinen maksullinen toiminta ei ole varhaiskasvatusta. Joten tällainen muu mahdollinen toiminta sijoitetaan Hyvinkäällä varhaiskasvatuspäivän loppuun.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Varhaiskasvatukseen toiminnan painopisteet tulevalle talousarviovuodelle ovat palvelusetelituotannon kasvattaminen, Paavolatalon valmistuminen ja henkilöstön työolojen kehittäminen ja ylläpitäminen.

Haasteet syntyvät talouden tasapainottoimien toteutumisesta ja niihin liittyvistä epävarmuustekijöistä, joista suurin on Kaupunkisillan yksityistäminen.

Ostopalvelu, tulosidonnainen palveluseteli, avustukset / yksityinen varhaiskasvatus

Hyvinkäällä yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja ostopalvelussa on useita hyvinkääläisiä lapsia. Kun ja jos yksityisessä varhaiskasvatuksessa tai sen toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia esim. uuden yksikön aloittamisia tai nykyisen toiminnan lopettamisia, on sillä vaikutuksia myös varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseen ja kustannuksiin, joita talousarviossa ei ole ollut mahdollista huomioida.

Hyvinkäällä varhaiskasvatukseen suorahankinta- ja ostopalvelusopimukset ovat voimassa opetuslautakunnan päätösten mukaisesti 31.7.2025 ja 31.7.2026 asti. Esiopetuksen ostopalvelusopimukset yksityisten palveluntuottajien kanssa tehdään toimintavuositain suomen- ja ruotsinkielisessä esiopetuksessa lautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisena.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisän ns. Hyvinkää-lisän lakauttaminen nykyisessä muodossaan 1.8.2025 lähtien sisältyy talousarvioon. Opetuslautakunnan 27.8.2024 §73 esityksen kautta asia on menossa kaupungin valtuuston

päätettäväksi. Yksityisen hoidon tuen kuntalisä ns. Hyvinkää-lisä perhepäivähoitoon valmistellaan käyttöön otettavaksi 1.8.2025 lähtien.

Talousarvion lähtökohtana on yksityisen hoidon tuen käytön väheneminen ja loppuminen kokonaan 1.8.2025 lähtien päiväkotien osalta ja siirtyminen ostopalvelusopimuksista yhä enemmän tulosidonnaisen palvelusetelin käyttöön. Tämän muutoksen arvioidaan lisäävän ko. kustannuksia noin 634 674 eurolla, mikä on huomioitu talousarviossa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön työolosuhteet

Varhaiskasvatuspalveluiden palvelualueen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -29 298 256 ja ulkoinen toimintakate on -21 915 691 euroa.

Kevan tutkimus- ja tilastotiedoissa 1/2024 korostuu varhaiskasvatuksen henkilöstön kohonnut työkyvyttömyysriski, joka näkyy niin sairauspoissaoloina kuin pidempiaikaisena työkyvyttömyytenä. Tuloksissa näkyy huoli varhaiskasvatuksen työolojen ja työhyvinvoinnin heikentymisestä. Aiempaa harvempi työntekijä kokee henkisen tai fyysisen työkykynsä hyväksi. Tämän lisäksi työssä koettu työn ilo ja innostus ovat vähentyneet. Yhä useampi kokee työnsä kuormituksen niin henkisesti kuin fyysisesti kasvaneen. Joka toinen kokee, ettei työyhteisössä ole riittävästi työntekijöitä tai aikaa työn tekemiseen. Joka kolmas kertoo kohdanneensa työssään väkivaltaa tai sen uhkaa. Myös omaan työhönsä liittyviin asioihin vaikuttaminen koetaan heikentyneet. Kevan tutkimuksessa varhaiskasvatuksen henkilöstö pitää voimavaratekijöinä mm. työn tärkeyttä ja merkityksellisyys sekä osaamista. Lähes kaikki saavat tukea ja apua työhönsä työkavereiltaan ja kaksi kolmesta on tyytyväisiä esihenkilön johtamistapaan.

[Varhaiskasvatuksen henkilöstön työkyky ja sen johtaminen: työkyvyttömyysriskeistä ratkaisuihin \(keva.fi\)](#)

Useilla varhaiskasvatuksen opettajilla ja/tai sijaisilla ei ole varhaiskasvatuslain mukaista kelpoisuutta. Tällä on vaikutuksia varhaiskasvatuksen laatuun. Lisäksi jatkuvat henkilöstömuutokset kuormittavat sekä hoito-kasvatus-opetushenkilöstöä että esihenkilöitä, mikä vaikuttaa koko henkilöstön työhyvinvointiin, jaksamiseen, työnantajaan sitoutumiseen ja työntajakuvaan.

Hyvinkään varhaiskasvatuksen kevään 2023 henkilöstötutkan tulokset ovat yhteneväiset Kevan tuloksien kanssa. Työntekijät kokivat työnsä hyvin merkityksellisenä ja tärkeänä. Työhyvinvointia tukee oman asiantuntijuuden ja taitojen koettu riittävyys sekä mahdollisuudet omien taitojen sekä työtoiminnan kehittämiseen. Kehittymismahdollisuudet ja työolosuhteet aiheuttivat eniten tyytymättömyyttä.

Jotta laadukas koulutuspolku kärkihanke varhaiskasvatuksen näkökulmasta voi toteutua, tulee varhaiskasvatuksen henkilöstön työolosuhteisiin, saatavuuteen, osaamiseen, mentorointiin ja perehdyttämiseen edelleen panostaa,

jotta esim. lasten haasteisiin pystyttäisiin vastaamaan ja että ongelmat eivät siirtyisi pahempina koulun puolelle.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalveluiden työolosuhteiden kehittämiseksi otettiin 1.1.2024 lähtien käyttöön apulaisjohtajamalli. Myös vakituista varahenkilöjärjestelmää on vahvistettu. Lapsiryhmien suunnittelu tehdään huomioiden lasten ikä ja mahdolliset kasvun ja oppimisen tuen tarpeet (ts. ryhmää pienennetään tai ryhmään sijoitetaan varhaiskasvatuksen erityisavustaja). Työergonomiaan ja osaamisen kehittämiseen on panostettu niillä resursseilla, joita on ollut käytössä. Myös sairauspoissaoloihin on kiinnitetty huomioita ja yhteistyö työterveyshuollon kanssa on kantanut hedelmää. Henkilöstökoulutuksessa keskitytään yhteisöllisyyttä tukevan ilmapiirin ja aikuisten välisen sujuvan vuorovaikutuksen kehittämiseen, mutta myös pedagogisesti innostavien oppimisympäristöjen toteuttamiseen.

Varhaiskasvatuslain mukaisen kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuteen, joka turvaisi laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, ei ole löytynyt paikallista eikä valtakunnallista ratkaisua.

Laadukas koulutuspolku kärkihanke sisältää myös Paavolatalon ja Hangonsillan alueen uuden koulun ja päiväkodin toiminnallisen suunnittelun.

Muita olennaisia tapahtumia

Päivähoitoyksiköt muutetaan 1.1.2025 alkaen varhaiskasvatuksen yksiköiksi. Samalla Paavolan päiväkodin nimi muutetaan Aittatien päiväkodiksi.

Toimintatuotot

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot on arvioitu vuoden 2024 tulokertymän ennusteen perusteella ottaen huomioon indeksikorotuksen. Asiakasmaksutulokertymän arvioidaan kertyvän noin 1 687 204 euroa, mikä on 608 068 euroa pienempi kuin arvio vuodesta 2024. Asiakasmaksun pieneminen johtuu 1.8.2025 päättyvistä ostopalvelusopimuksista ja toiminnan siirtymisestä palveluseteliin. Palvelusetelillä tuotetusta varhaiskasvatuksesta kunta ei voi periä asiakasmaksua (asiakasmaksulaki 2016/1503 14 § 2 mom).

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Varhaiskasvatuksen osalta esitetyt talouden tasapainottamistoimet pyrkivät turvaamaan varhaiskasvatuksen järjestäjän lakisääteiset toiminnot, jotka määrittellään varhaiskasvatuslaissa. Tasapainottamistoimet kohdentuvat varhaiskasvatukselle 1.8.2025 alkaen.

Martintalon alkuluokkatoiminnan lakkauttaminen. Esioppilaiden määrä vähenee vuoden 2025 aikana. Toiminta palvelee nyt vain yhtä kaupunginosaa. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunkisillan kunnallisen päiväkodin yksityistäminen. Palvelu ostetaan tulevaisuudessa palvelusetelimuotoisena. Toimenpiteellä on suorat henkilöstövaikutukset. Kaupunkitasoinen vaikutus on noin 210 000 euroa vuodelle 2025. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus varhaiskasvatuspalveluiden palvelualueelle vuodelle 2025.

Nopon päiväkodin toiminnan lakkauttaminen. Lapset ja henkilöstö siirretään Hyvinkäänkylän koululle. Toimenpiteen toimintakate vaikutukset ovat tekniikan ja ympäristön toimialueella. Opetuslautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarvioesitystä.

Ryhmäavustajien irtisanominen. Toimenpiteen myötä varhaiskasvatuksen laatu heikkenee ja henkilöstö kuormittuu entistä enemmän. Ryhmäavustajat ovat myös toimineet sijaisina tilanteissa, joissa sijaisia ei olla saatu. Ryhmäavustajan tehtävä on ei-lakisääteinen tehtävä. Toimenpiteellä on 134 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Varhaiskasvatuspalveluihin kohdistuu noin 25 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on noin 33 197 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan varhaiskasvatuspalveluiden palvelualueelle noin 247 197 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 66 298 euroa.

Poistettiin toimenpide varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien irtisanominen osana talousarvioesitystä.

Poistettiin toimenpide Nopon päiväkodin sulkeminen osana talousarvioesitystä.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 7887 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksessä talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan varhaiskasvatuspalveluiden palvelualueelle 121 084 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginhallituksen talousarvioesityksen muutokset kaupunginjohtajan esitykseen nähden

Kaupunginhallitus päätti poistaa kaupunginjohtajan esityksestä kaupunkisillan kunnallisen päiväkodin yksityistämisen osana talousarviota. Toimenpiteen poistamisen kustannusvaikutus on 210 000 euroa.

Kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen muutosten jälkeen talousarvioesityksen talouden tasapainottamistoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 37 197 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Varhaiskasvatuspalveluihin kohdentuu palveluverkkopäätöksen (KV 13.6.2022 § 51) mukaiset investoinnit: Paavolatalon ja Hangonsillan päiväkotikoulun hankkeet.

Paavolatalo etenee aikataulussa ja varhaiskasvatustoiminta aloittanee 09/2025. Paavolatalossa aloittaa 5 ryhmää ja yhteensä 6 kasvatusvastaullista työntekijää sekä avustavaa henkilökuntaa. Tämä tarkoittaa 105 laskennallista varhaiskasvatuspaikkaa. Jussilan päiväkodin ja Paavolan koulun esiopetusryhmän toiminta siirtyy Paavolataloon. Näin ollen varhaiskasvatuksen kapasiteetti Paavolan alueella kasvaa yhdellä ryhmällä eli 21 laskennallisella paikalla.

Paavolatalon ensisijaiseen kalustamiseen sekä materiaalin hankintaa ja ict-kustannuksiin varataan määrärahat investointi- ja käyttösuunnitelmassa.

Hangonsillan päiväkotikoulun hanke etenee aikataulussa ja on arvioitu valmistuvan vuonna 2027.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstöbudjetti on tehty päiväkotikohtaisesti työntekijätasolle niin, että jokaiselle päiväkodille varataan syksyllä 2024 olleen henkilöstömäärän mukainen budjetti. Varauksissa on otettu huomioon talouden tasapainottamistoimet 1.8.2025 alkaen.

Henkilöstömäärä yhteensä 423 henkilöä. Määrä pienenee vuoteen 2024 verrattuna. Henkilöstömäärän vähentämisestä kohdistuu Martintalon alkuluokkatoiminnan lakkauttamiseen 2 henkilöä. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluista vähenee 4,5 henkilöä Kapulatien päiväkodin tilojen vuokrasopimuksen loppumisen vuoksi elokuussa 2024.

Määräaikaiset henkilöt työskentelevät "Tasa-arvoinen varhaiskasvatus 2024–2027" -hankkeessa.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	362,0	419,5	415,0	-5
Määräaikaiset	96,0	7,5	8,0	1
Yhteensä	458,0	427,0	423,0	-4

Taulukossa talousarvioiden osalta henkilöstömäärä on kuvattu vakanssien määränä ja määräaikaiset -sarakeessa on huomioitu hanketyöntekijät.

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-609	-620	-632	-12
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Varhaiskasvatus hoitopäivät	347 887	338 549	338 549	0
-joista avoin pk ja parkki hoitopäivät	3 249	5 175	5 175	0
Esiopetus läsnäolopäivät	73 678	66 645	67 895	1 250
Varhaiskasvatustalot**	2 097	2 002	1 843	-159
Kunnallinen	1 731	1 689	1 574	-115
Päiväkoti	1 643	1 607	1 357	-250
Kerho	31	32	33	1
Avoin päiväkoti ja parkki	57	50	50	0
Ostopalvelu	187	136	175	39
Yksityinen	179	177	166	-11
Päiväkoti	162	160	149	-11
Perhepäivähoito	17	17	17	0
Esiopetus	394	390	382	-8
Varhaiserityiskasvatus*		170	184	14
Toimintakate/hoitopäivä	63	67	68,4	1
Toimintakate/hoitopaikka	12 659	13 615	15 204	1 589
Lastenhoidon tuet				
Lasten kotihoidon tuki				
Tuensaajia/perheitä, k.a.	412	435	465	30
Tuensaajia/lapsia, k.a.	459	475	517	42
€/kotih.tuen saaja/kk	358	295	271	-24
Yksityisen hoidon tuki				
Lapsia, k.a.	162	177	59	-118
€/yks.hoidontuen saaja/kk	606	264	1 662	1 398

** sisältää kunnallisen, ostopalvelun ja yksityisen varhaiskasvatuksen

* sisältää erityisen tuen päätökset, tehostetun tuen ja seurannan lapset

Vuoden 2025 tunnuslukuja

Lapsia varhaiskasvatuksessa yhteensä

1843



Lapsia esiopetuksessa

382



Toimintakate / hoitopäivä €

49,8

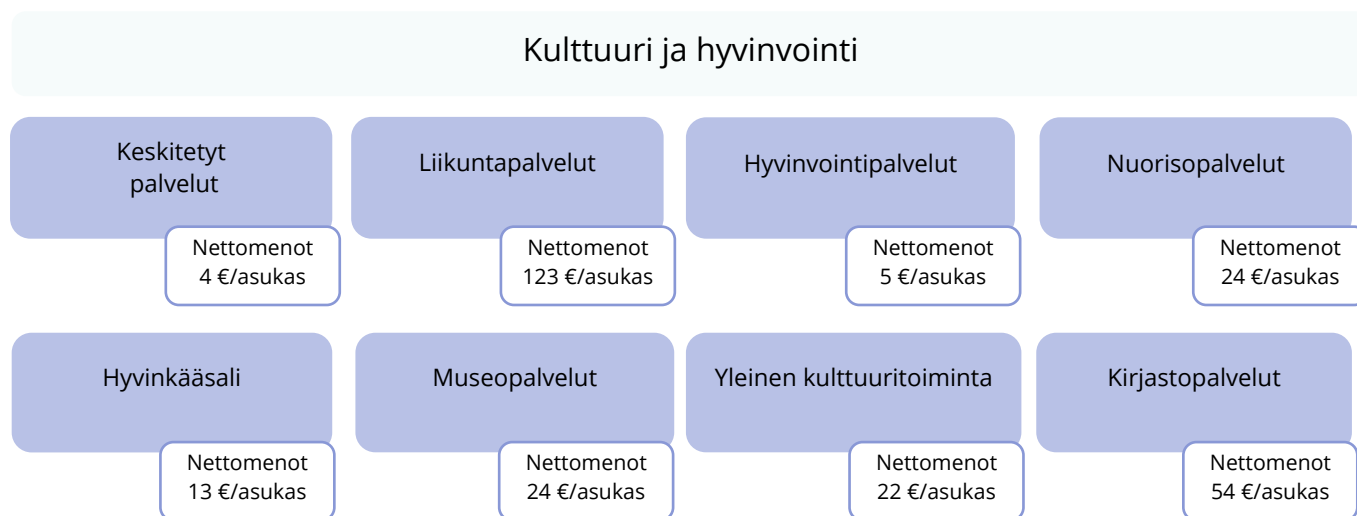


Lasten kotihoidon tukea saavia perheitä

465



Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta



Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	2 524 487	2 155 100	2 333 200	2 458 200	14,1	2 479 684	2 507 694
Myyntituotot	77 709	39 000	40 100	50 100	28,5	50 801	51 716
Maksutuotot	1 500 438	1 179 400	1 369 500	1 484 500	25,9	1 505 283	1 532 378
Tuet ja avustukset	99 888	31 100	40 000	40 000	28,6	40 000	40 000
Muut toimintatuotot	846 452	905 600	883 600	883 600	-2,4	883 600	883 600
Toimintakulut	-15 312 811	-15 377 023	-15 021 330	-15 181 196	-1,3	-15 393 733	-15 670 820
Henkilöstökulut	-3 702 898	-3 882 665	-3 736 048	-3 766 359	-3,0	-3 819 088	-3 887 832
Palkat ja palkkiot	-3 079 434	-3 246 642	-3 113 687	-3 125 395	-3,7	-3 169 151	-3 226 195
Henkilösivukulut	-623 464	-636 023	-622 361	-640 964	0,8	-649 937	-661 636
Eläkekulut	-513 366	-549 458	-536 665	-539 703	-1,8	-547 259	-557 110
Muut henk.sivukulut	-110 098	-86 565	-85 696	-101 261	17,0	-102 679	-104 527
Palvelujen ostot	-3 488 499	-3 193 860	-3 138 833	-3 159 388	-1,1	-3 203 619	-3 261 285
Aineet, tarv. ja tavarat	-731 974	-701 250	-666 550	-721 550	2,9	-731 652	-744 821
Avustukset	-986 260	-868 945	-734 445	-788 445	-9,3	-799 483	-813 874
Muut toimintakulut	-6 403 180	-6 730 303	-6 745 454	-6 745 454	0,2	-6 839 890	-6 963 008
Toimintakate	-12 788 324	-13 221 923	-12 688 130	-12 722 996	-3,8	-12 914 048	-13 163 126

Toiminnan kuvaus

Kuntalain (410/2015) ja Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021) mukaan kunnan ja hyvinvointialueen tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä alueensa elinvoimaa siltä osin kuin tämä kytkeytyy niiden lakisääteisiin tehtäviin. Palvelut on järjestettävä ekologisesti, ekonomisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021) mukaan kunnan (§ 6) ja hyvinvointialueen (§ 7) on myös edistettävä hyte-työtä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Ehkäisevän päihdetyön laki (8.7.2022/549 § 5) edellyttää, että kunnat ja hyvinvointialueet tekevät yhdessä ehkäisevää päihdetyötä. Lisäksi Kuntalain (410/2015) mukaan kunnalla on oltava vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto. Näistä vastaa Hyvinkäällä käytännössä vahvasti kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualueen yksiköt.

Kunta voi tuottaa palvelut itse tai hankkia ne joltain muulta palveluntuottajalta. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kunnan omalla palveluntuotannolla ja myös mahdollistamalla muiden tahojen, kuten Hyvinkäällä vahvan kolmannen sektorin, toimintaa. Sote-, pelastus- ja ensihoitopalvelut tuotetaan nykyään hyvinvointialueella.

Paikallisten kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, hyvinvointi- ja muiden vapaa-aikapalveluiden tuottaminen ja kehittäminen lisää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä ehkäisten inhimillisesti ja taloudellisesti kalliiden korjaavien sote-palveluiden tarvetta.

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut ovat tärkeä kaupungin veto- ja pitovoimatekijä. Hyvinkään houkuttelevuutta lisäävät aktiivisesti kaupungissa näkyvät, kuuluvat ja osallistavat kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut sekä tapahtumat ja erinomaiset liikkumismahdollisuudet. Perheiden kannalta on merkittävää, että kaupungissa pystyy harrastamaan vapaa-aikana monipuolisesti.

Tapahtumat työllistävät laajasti ja niiden elinvoimaa ja paikallakunnan houkuttavuutta lisäävä merkitys on suuri. Tapahtumien taloudellinen vaikutus ulottuu suoraan ja välillisesti useimmiten tapahtumapaikkakuntaa laajemmalle alueelle.

Kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualue tarjoaa monipuolisesti palveluja kuntalaisten arkeen ja juhlaan.

Hyvinkään kaupungin hyvinvointipalvelut. Kuntalain (410/2015) ja Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021) mukaan kunnan tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Kaupungin hyvinvointipalvelut edistää hyvinvointia ja terveyttä vahvistavaa sisäistä, paikallista ja alueellista verkostotyötä ja tekee näkyväksi hyvinvointitietoa ja olemassa olevia, koko palvelujärjestelmän tuottamia hyvinvointipalveluita. Hyvinvointipalvelujen tehtävänä on yksikkönä toimia vuoropuhelun ja yhteistyön edistäjänä, hiljaisen tiedon välittäjänä ja ymmärryksen lisääjänä hyvinvointia ja terveyttä vahvistavia palveluja tuottavien toimijoiden välillä.

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019), jonka tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle. Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa, jonka toteuttamiseksi kunta edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjoaa mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle sekä edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi kunta edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osalli-

suutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa.

Kirjastopalveluiden toiminnan ja arvojen perustana toimii kirjastolaki (1492/2016). Yleisten kirjastojen palvelut ovat kaikille avoimia ja peruspalvelut maksuttomia. Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edesauttaa tiedon saatavuutta ja käyttöä, tukea lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa ja antaa mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Lisäksi lain tavoitteena on tukea aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Lähtökohtaisesti tavoitteena ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Kirjasto on kuntalaisen peruspalvelu, joka toteuttaa jokaisen kansalaisen sivistyksellisiä oikeuksia. Kirjastopalveluiden keskeisenä tehtävänä on lukemisen edistäminen. Matalan kynnyksen neuvontapaikkoina kirjastot tarjoavat myös tukea erilaisiin tietoteknisiin ongelmiin sekä erilaisia tietoisuuksia digitaalisten kehittämiseen.

Hyvinkään kaupungin museopalvelut muodostavat Hyvinkään kaupunginmuseo ja Hyvinkään taidemuseo, jotka toimivat yhdessä museokeskus Taikassa Jussintorilla.

Hyvinkään kaupunginmuseon tehtävänä on vaalia, tutkia, tallentaa sekä esitellä Hyvinkään alueen ja sen asukkaiden historiaa tämän päivän ihmisille. Museo esittelee Hyvinkään historiaa näyttelytoimintansa kautta luoden kiinnostavia paikallisuuteen sekä tarjoten työkaluja kotiutumiseen ja paikallisidentiteetin rakentamiseen. Museopalveluille asetettuja tehtäviään Hyvinkään kaupunginmuseo toteuttaa kokoelmatyönsä avulla tallentamalla Hyvinkään historiaan liittyviä esineitä, valokuvia ja arkistoaineistoja. Toiminnallaan museo luo hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.

Hyvinkään taidemuseo tarjoaa mahdollisimman laajalle yleisölle elämyksiä ja tietoa visuaalisesta kulttuurista monipuolisten ja laadukkaiden näyttelyiden, kokoelmien hoidon ja esittelyn, museopedagogiikan sekä asiantuntijapalveluiden muodossa. Taidemuseon tavoitteena on olla kaupunkilaisten ja kuvataiteen elämyksellinen kohtaamispaikka ja sen palvelut tukevat hyvinvointia, terveyttä ja viihtyvyyttä. Toiminnan painopisteenä on oman alueen taide ja visuaalinen kulttuuriperintö. Taidemuseo tuo myös kuvataiteen valtakunnallisia ja kansainvälisiä ilmiöitä lähelle asukkaita.

Liikuntalaki (390/2015) edellyttää, että kunta turvaa eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa. Kuntien tehtävänä on huomioida väestön hyvinvointia, terveyttä ja toteuttaa ennaltaehkäisevää toimintaa kuntalaisten fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Hyvinkään ur-

heiluseurat ovat merkittävässä roolissa liikuntalaissa määrätellyssä kansalaistoiminnan ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Liikuntapalveluiden tärkeänä tehtävänä on vastata, että liikuntalain mukaisia eettisiä periaatteita ja eriarvoisuuden vähentämistä toteutetaan hyvinkääläisissä seuroissa, liikuntapalveluiden toiminnassa sekä huippu-urheilussa. Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia kehitetään yhteistyössä seurojen, yhdistysten ja kaupungin omien organisaatioiden kesken. Hyvinkään liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalain mukaista terveiden elämäntapojen edistämistä sekä kestävä kehityksen ja asukasystävällisen ympäristön vaalimista vapaa-aikatoiminnan edistämiseksi. Kolmannen sektorin toimijat, säätiöt ja laitokset tuottavat suuren osan kuntalaisten palveluista. Yhteistyö heidän kanssaan on keskeistä kaikkien tulosityksiköiden kohdalla.

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaa nuorisolaki (1285/2016). Lain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa; tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista; tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Näiden asioiden toteuttamiseksi kaupunki tarjoaa nuorille monipuolisia nuorisotyön palveluita ja lisäksi tukee muiden toimijoiden nuorten parissa tekemää työtä.

Kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualueen eri yksiköiden tehtävänä on mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimintamahdollisuudet ylläpitämällä toiminnan vaatimia tiloja ja suorituspaikkoja sekä myöntämällä avustuksia avustussäännön mukaisesti. Yksiköt järjestävät kuntalaisille toimintaa niiltä osin kuin yhdistykset, säätiöt ja laitokset eivät niitä tuota. Taloudellisesti merkitykselliseksi kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualueen roolin tekee yhteiskunnan painopisteen muuttuminen tuotantokeskeisyydestä kohti palvelukeskeisyyttä. Taloudessa korostuvat enenevässä määrin sisältö- ja kokemuskeskeisyys, jolloin myös perinteisten toimialojen kehitys ja monipuolistuminen voivat hyötyä luovien alojen osaamisesta. Kyseessä on siis merkittävä henkisen hyvinvoinnin ja taloudellisen toiminnan tukipilari.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kulttuuri ja hyvinvointilautakunnan toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -12 688 130 ja ulkoinen toimintakate -4 293 785 euroa.

Palvelualueen kaikki yksiköt sopeuttavat toimintaansa huomioiden nousevat kustannukset ja tasapainotustoimenpiteet vuodelle 2025. Tämä tarkoittaa asiakastaksojen ja -

maksujen korottamista sekä joidenkin toimintojen uudelleen organisointia tai palveluista luopumista.

Tasapainotustoimet kohdistuvat voimakkaimmin yhdistystoimintaan ja sitä kautta kuntalaisten harrastustoimintaan, vapaaehtoistyöhön sekä hyvinvointiin ja terveyteen.

Talouden tasapainotustoimet ja niiden vaikutukset

Hyvinkäällä on 250–300 kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja hyvinvointiyhdistystä. Avustusmäärärahojen leikkaamisen tai lakkauttamisen seurauksena yhdistysten, seurojen ja vapaaehtoisten toiminta vaikeutuu tai loppuu kokonaan. Jäljempänä käsitellään mitä avustuksia on listattu osana tasapainotustoimia.

Hyvinvointiavustusten lakkauttaminen. Kolmannen sektorin hyvinvointitoimintaa tarjoavien toiminta vaarantuu tai loppuu kokonaan. Toimenpiteellä on 107 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarvioita.

Nuorisopalvelujen avustusten lakkauttaminen. Nuorisoyhdistysten toiminta hankaloituu, jolla on vaikutuksia toiminnan aktiivisuuteen sekä tapahtumiin. Toimenpiteellä on 28 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että nuorisopalvelujen avustukset puolitettaisiin lakkauttamisen sijaan osana talousarvioesitystä.

Kirjastopalveluiden materiaalihankintojen supistaminen. Kirjaston palvelut heikentyvät suppeamman tarjonnan myötä. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan avustusten lakkauttaminen. Käsittelee Kaukasten kylän asukas yhdistyksen avustuksen, jolla ylläpidetään yhdistyksen toimintaa sekä juhlatilaa. Toimenpiteellä on 7 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kulttuuripolkutoiminnan supistaminen. Toimenpiteellä on vaikutus lasten kokemiin kulttuurielämyksiin taustasta riippumatta. Toimenpiteellä on 32 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Otteluisännyyksien ja markkinointiyhteistöiden lakkauttaminen. Toimenpide vaikuttaa kaupungin näkyvyyteen valtakunnallisesti sekä hankaloittaa seurojen mahdollisuuksia toimia. Toimenpiteellä on 30 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarvioesitystä.

Kankurin kentän lämmityksen lopettaminen. Kaupungissa olevat jalkapallon talvikauden harrastusolosuhteet heikenevät. Toimenpiteellä on 55 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tekonurmen kustannusten vähennys. Kankurin tekonurmen käytöstä aiemmin maksettu, mutta nyt kaupungin omistuksessa. Toimenpiteellä on 35 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Liikuntapalveluiden palvelumaksujen nostaminen. Toimenpiteellä on mahdolliset vaikutukset kysyntään sekä suora vaikutus kaupunkilaisten mahdollisuuksiin käyttää kaupungin tarjoamia palveluita. Toimenpiteellä on 150 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että liikuntapalveluiden palvelumaksuja nostettaisiin 15 %, jolloin vaikutus toimintakatteeseen olisi 225 000 euroa.

Liikuntapalveluiden hankkeiden omavastuut. Ei haeta tiettyjä hankerahoituksia. Vaikutukset ovat hankekohtaisia. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Liikuntapalveluiden avustusten vähentäminen. Huonossa taloudellisessa tilanteessa olevien seurojen toiminta vaikeutuu. Toimenpiteellä on 10 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Sisäuilman kesäsulku. Kaupungin tarjoamat liikuntapalvelut heikkenevät. Tällä on vaikutuksia matkailuun sekä lasten uimakoulutoimintaan. Toimenpiteellä on 45 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus kaupungintasolla. Liikuntapalveluille toimintakate on negatiivinen menetettyinä maksutuottoina. Toimenpiteen vaikutus arvioidaan 75 000 euron toimintakatteen heikentymisenä liikuntapalveluille. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarvioesitystä.

Kirjaston aukioloaikojen supistaminen. Tarjottavan palvelun laajuus ja saavutettavuus heikkenevät. Toimenpiteellä on 10 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kirjaston henkilöstömäärän vähentäminen eläköitymisen myötä. Palvelun laatu heikkenee ja palveluiden tuottaminen vaikeutuu. Toimenpiteellä on 50 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Museopalveluiden supistaminen. Mahdolliset vaikutukset kaupungin vetovoimaan, matkailuun ja Aktiivinen elämyskaupunki -kärkihankkeen toteutukseen näiltä osin. Toimenpiteellä on 10 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Museopalveluiden henkilöstömäärän vähentäminen eläköitymisen myötä. Vaikuttaa asiakaspalvelun laadun heikkenemiseen, aukioloaikoihin ja museokaupan toimintaan. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että museopalveluille asetetaan 50 000 euron toimintakatteen parannustavoite, mutta henkilötöyvuotta ei ensisijaisesti vähennettäisi.

Nuorisopalvelujen toiminnan supistaminen. Ennaltaehkäisevä viikonlopputoiminta vähenee toimenpiteen myötä. Toimenpiteellä on 10 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarviota.

Nuorisopalveluiden henkilöstömäärän vähentäminen eläköitymisen myötä. Ennaltaehkäisevä viikonlopputoiminta vähenee toimenpiteen myötä. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toivoi, että toimenpide poistetaan osana talousarviota.

Hyvinkäsalin maksujen nostaminen. Toimenpiteellä voi olla mahdolliset vaikutukset kysyntään ja sitä kautta kaupungin vetovoimaan. Toimenpiteellä on 50 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kulttuuri- ja hyvinvoinnin palvelualueelle kohdistuu noin 4 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on noin 4 846 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Pidettyjä palkattomia vapaita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarviossa.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualueelle noin 678 846 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Vuoden 2025 aikana laaditaan tapahtumien toimintasuunnitelma tuleville vuosille, jolla edistetään elinvoimaista elämyskaupunkia.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 16 044 euroa.

Hyvinvointiavustusten vähentäminen 50 % lakkauttamisen sijaan. Toimenpiteellä on 53 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan avustusten vähentäminen 50 % lakkauttamisen sijaan. Toimenpiteellä on 3 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Nuorisopalvelujen avustusten vähentäminen 50 % lakkauttamisen sijaan. Toimenpiteellä on 14 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Liikunnan avustusten vähentäminen 20 % 10 000 euron vähennyksen sijaan. Toimenpiteellä on 18 600 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan esityksestä poistettiin toimenpide kulttuuripolun supistaminen osana talousarviota.

Kaupunginjohtajan esitykseen tarkennettiin Kankurin tekonurmikentän toimenpiteitä. Toimenpiteelle arvioidaan 30 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin toimenpide hyvinkään orkesterin tuen vähentäminen 20 % osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 29 700 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin toimenpide Hyvinkään taiteilija seura ry:n tuen vähentäminen 50 % osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 5 450 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin toimenpide kirjaston Hakalan toimipisteestä luopuminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 66 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin lautakunnan seminaarimatkojen kulujen vähennys osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 1 300 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 5 878 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Muutettiin uimalan kesäsulun sisältöä. Uimala pidetään edelleen uimakoulun käytössä. Kaupunkitasoinen eurovaikutus arvioidaan samalla tasolla.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksessä talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan kulttuurin ja hyvinvoinnin palvelualueelle 667 774 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginhallituksen talousarvioesityksen muutokset kaupunginjohtajan esitykseen nähden

Kaupunginhallitus päätti muuttaa hyvinvointiavustusten vähentämisen 50 % muotoon hyvinvointiavustusten vähentäminen 25 %. Toimenpiteellä on muutoksen jälkeen 26 750 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginhallitus päätti poistaa Kankurin tekonurmea ja sen ylläpitoa koskevan toimenpiteen talousarvioesityksestä.

Kaupunginhallitus päätti muuttaa liikuntapalveluiden palvelumaksujen noston 10 %:sta 15 %:iin. Toimenpiteellä on muutoksen jälkeen 225 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginhallitus päätti yhdistää museopalveluita koskevat toimenpiteet yhdeksi uudeksi toimenpiteeksi. Museo- palvelut etsivät tarvittavat toimenpiteet toimintakatteen parantamiseksi 50 000 eurolla.

Kaupunginhallitus päätti muuttaa ensilumen latua koskevan toimenpiteen muotoa. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan ensilumen ladusta tehdään maksullinen. Tällöin toimenpiteen tasapainotusvaikutus kohdistuu liikuntapalveluihin ulkoisten maksutuottojen muodossa. Toimenpiteellä on noin 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginhallitus päätti poistaa toimenpiteen koskien Hakalan kirjaston toimipisteestä luopumista talousarvioesityksestä.

Kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen muutosten jälkeen talousarvioesityksen talouden tasapainottamistoimenpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 660 024 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Usmin parkkialueen asfaltointi, harjoitusjäähallin laatta ja jäädytysputkisto.

Henkilöstösuunnitelma

Talouden tasapainottamistoimet aiheuttavat kahden henkilötövuoden vähenemän kulttuurin ja hyvinvoinnin palvelualueella.

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	73,0	75,0	72,0	-3
Määräaikaiset	14,0	14,0	8,0	-6
Yhteensä	87,0	89,0	80,0	-9

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-275	-283	-271	13
Liikuntapalvelut				
Toimintatunnit	3 950	3 500	3 500	0
Asiakasmäärä	843 272	983 000	958 000	-25 000
€/asiakas	6,8	6,1	6,02	-0,08
Nuorisopalvelut				
Asiakasmäärä	25 674	24 000	24 000	0
€/asiakas	40,9	48,4	46,45	-1,95
0-28 vuotiaat	13 105	13 371	13 318	-53
€/0-28 v	80,0	86,9	83,70	-3,17
Hyvinkääsali				
Toimintatunnit	1 269	1 350	1 350	0
Tilaisuudet	170	210	210	0
Asiakasmäärä	38 087	37 000	37 000	0
Menot, €/asiakas	37,0	32,5	31,01	-1,45
Tulot, €/asiakas	17,1	11,9	13,95	2,09
Museotoiminta				
Asiakasmäärä	24 367	16 000	15 000	-1 000
€/asiakas	41,8	67,4	74,88	7,46
Yleinen kulttuuritoiminta				
Asukasmäärä	46 903	46 685	47 020	
€/asukas	26,4	25,8	21,78	
Tapahtumakävijät	183 000	180 000	120 000	-60 000
€/kävijä	6,8	6,7	8,53	1,84
Kaupunginkirjasto				
Lainausmäärä	635 352	630 000	630 000	0
€/laina	3,8	4,1	4,04	-0,05
Kävijät	257 112	260 000	260 000	0
Aineistomääräraha/ asukas	6,3	7,0	6,49	-0,47

Vuoden 2025 tunnuslukuja

Liikuntapalveluiden
asiakasmäärä

958 000



Nuorisopalveluiden
asiakasmäärä

24 000



Hyvinkääsalin
asiakasmäärä

37 000



Museotoiminnan
kävijämäärä

15 000



Kaupunginkirjaston
kävijämäärä

630 000



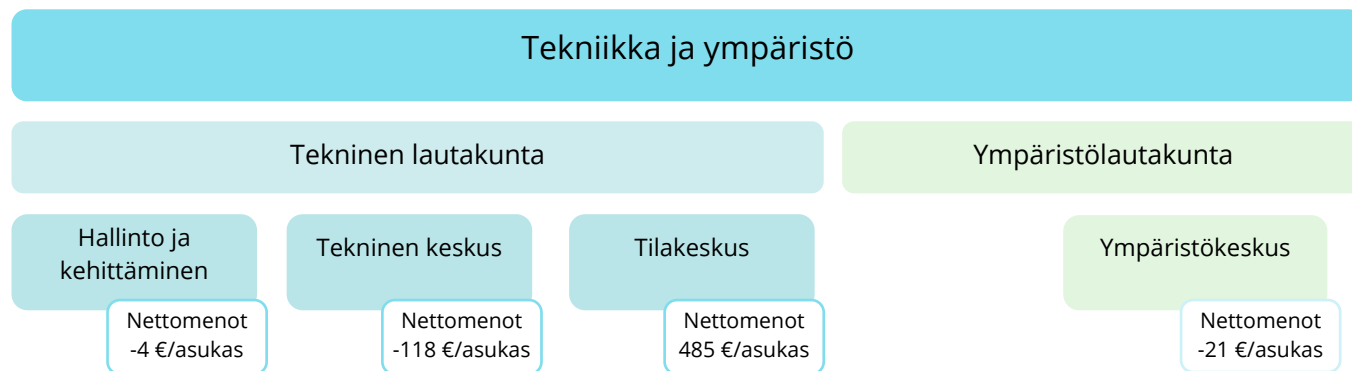


Tekniikka ja ympäristö

Tekninen lautakunta
Hallinto ja kehittäminen
Tekninen keskus
Tilakeskus

Ympäristölautakunta
Ympäristökeskus

Tekniikka ja ympäristö



Toimialan kuvaus

Tekniikan ja ympäristön toimiala käsittää teknisen toimen ja ympäristötoimen. *Teknisen toimen* keskeisenä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää kestäväällä tavalla yhdyskunnan muun toiminnan perustana olevaa infrastruktuuria ja muuta rakennettua ympäristöä. *Ympäristötoimen* keskeisenä tehtävänä on kestäväan kehitykseen sitoutuen turvata terveellinen ja viihtyisä elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asunto-toimen- sekä ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Toimialan päätehtävänä on yhteensovittaa yhdyskunnan infrastruktuuria ja muuta rakennettua ympäristöä sekä luonnonympäristöä siten, että ne tarjoavat kaupunkilaisille toimivan, viihtyisän, virikkeellisen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön sekä toteuttavat kestäväan kehityksen periaatetta.

Tekniikan ja ympäristön toimialan vahvuutena on yhtenäinen palveluorganisaatio, jonka toiminta perustuu kestäväan kehitykseen, asian- ja paikallistuntemukseen sekä toiminnalliseen ja taloudelliseen suorituskykyyn.

Tekniikka ja ympäristö	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	60 420 401	61 569 185	63 750 678	62 843 717	2,1	63 645 655	64 790 287
Valm. omaan käyttöön	1 712 286	2 015 000	1 995 000	1 995 000	-1,0	2 022 930	2 059 343
Toimintakulut	-52 043 837	-53 063 869	-52 131 638	-52 204 743	-1,6	-52 817 946	-53 768 669
Toimintakate	10 088 850	10 520 316	13 614 040	12 633 974	20,1	12 850 640	13 080 961

Tekninen lautakunta

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunginhallituksen asettama ulkoinen toimintakate tekniikan ja ympäristön toimialalle on -24 374 133 euroa. Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan toimintakate tästä on lautakunnan talousarvioesityksessä 14 622 881 euroa ja ulkoinen toimintakate on -23 783 717 euroa. Esitys poikkeaa kaupunginhallituksen asettamasta toimintakatteesta 315 000 euroa.

Talousarviota vuodelle 2025 laaditaan poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa hyvinvointialueuudistuksen ja heikon yhteisöverokertymän aiheuttamat määrärahasäästöt ovat luoneet 2,2 milj. euron tasapainotustarpeen toimialalle.

Aikaisemman talouden tasapainotuksen vuoksi organisaation henkilöstöresursseja on jo aiemmin supistettu. Toimenpiteet onkin kohdistettu muihin keinoihin.

Vuoden 2025 aikana on kuitenkin suunnitteilla merkittäviä investointeja, kuten Hangonsillan uusi koulu ja päiväkotit sekä Hyvinkään monitoimiareena sekä useita infrarakenushankkeita, joista merkittävimpänä Kauppalankadun peruskorjaus.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Toimialalle kohdistetaan palkattomia vapaita säästöyistä 46 000 euroa. Vapaat on jaettu toimialan sisällä suhteessa vuonna 2023 pidettyihin palkattomiin vapaisiin.

Muita teknisen lautakunnan alla tehtäviä merkittäviä tasapainotustoimia ovat hulevesimaksujen käyttöönotto.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan teknisen lautakunnan toimintaan 1 856 380 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 50 031 euroa.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksessä talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan teknisen lautakunnalle 973 083 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	59 471 074	60 547 035	62 773 421	61 866 460	2,2	62 731 820	63 860 003
Myyntituotot	17 741 790	17 490 877	18 740 642	17 826 681	1,9	18 076 255	18 401 627
Maksutuotot	9 208	16 000	40 000	40 000	150,0	40 560	41 290
Tuet ja avustukset	325 393	65 000	55 000	55 000	-15,4	55 000	55 000
Muut toimintatuotot	41 394 683	42 975 158	43 937 779	43 944 779	2,3	44 560 006	45 362 086
Valm. omaan käyttöön	1 694 926	2 015 000	1 995 000	1 995 000	-1,0	2 022 930	2 059 343
Toimintakulut	-49 867 718	-50 980 607	-50 145 540	-50 211 918	-1,5	-50 914 885	-51 831 353
Henkilöstökulut	-13 443 447	-13 876 303	-14 130 167	-14 179 364	2,2	-14 377 875	-14 636 677
Palkat ja palkkiot	-11 161 906	-11 591 667	-11 752 868	-11 752 120	1,4	-11 916 650	-12 131 149
Henkilösivukulut	-2 281 541	-2 284 636	-2 377 299	-2 427 244	6,2	-2 461 225	-2 505 527
Eläkekulut	-1 868 855	-1 974 428	-2 051 158	-2 045 083	3,6	-2 073 714	-2 111 041
Muut henk.sivukulut	-412 686	-310 208	-326 141	-382 161	23,2	-387 511	-394 486
Palvelujen ostot	-15 349 652	-14 289 330	-13 780 829	-13 730 374	-3,9	-13 922 599	-14 173 206
Aineet, tarv. ja tavarat	-7 825 155	-8 684 905	-8 569 837	-8 619 660	-0,8	-8 740 335	-8 897 661
Avustukset	-78 487	-79 500	0	0	-100,0	0	0
Muut toimintakulut	-13 170 977	-14 050 569	-13 664 707	-13 682 520	-2,6	-13 874 075	-14 123 809
Toimintakate	11 298 283	11 581 428	14 622 881	13 649 542	17,9	13 839 866	14 087 993

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto ja kehittäminen

Johto ja kehittäminen

Nettomenot
-3 €/asukas

Talous- ja hallintopalvelut

Nettomenot
-1 €/asukas

Toiminnan kuvaus

Palveluiden tavoitteena on taata hyvä hallinto sekä toimialan palvelualueiden läpinäkyvä, ajantasainen ja mahdollisimman sujuva toiminta sekä asiakaspalvelu kaupungin sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Hallinnon keskeisiä tehtäviä ovat päätöksenteon tuki, asiakaspalvelu, hankintapalvelut, maksuliikenne sekä kaupungin pysäköinninvalvonta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Hallinnon ja kehittämisen palvelualueen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -176 753 euroa ja ulkoinen toimintakate on -165 822 euroa.

Toimialan erilaisia sihteeritehtäviä keskitetään toimialan hallintoon vuonna 2025. Tavoitteena on parantaa työntekijöiden hyvinvointia töiden selkeämmällä organisoinnilla ja paremmalla häiriötilanteiden hallinnalla.

Toiminnan ohjausjärjestelmän käyttöönottoa jatketaan sekä tullaan laatimaan ohjeet sisäiseen auditointiin.

Keväällä 2025 tullaan suorittamaan henkilöstötyytyväisyyskysely. Kyselyssä esiin nousseisiin asioihin laaditaan toimenpideohjelmat, joita toteutetaan loppuvuoden aikana.

Nopon entisen pesulan kunnostuksen varsinaiset kunnostustyöt toteutettiin vuonna 2024. Tämän jälkeen biologisen puhdistuksen tulisi toimia ilman ulkoisia toimenpiteitä maaperässä. Maaperän ja pohjaveden puhdistumista seurataan tiiviillä pohjaveden näytteenotolla. Kunnostuksen lähimmistä tarkkailuputkista otetaan vesinäytteet kolmen kuukauden välein. Leviämän alueelta ja vedenottamolta sekä lähdeojasta otetaan vesinäytteet kuuden kuukauden välein. Leviämää rajaavista tarkkailuputkista otetaan vesinäytteet kerran vuodessa. Näytteenotto on osa kunnostusurakkaa ja urakoitsijan valitsema konsultti toteuttaa sen.

Tulosten perusteella voidaan arvioida puhdistumisen etenemistä ja tarvittaessa täydentää biologista puhdistusta lisäinjektioinneilla.

Pysäköintivalvontajärjestelmän uudistamishanke toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Hyvinkään kaupunki ottaa käyttöön maksullisen pysäköinnin uudelleen vuoden 2025 alusta osana talouden tasapainotustoimia.

Maksullinen pysäköinti toteutetaan muutamilla lippuauto-maateilla, mutta pääasiassa se hoidetaan puhelinsovelluksen kautta, joka mahdollistaa maksamisen mobiilimaksumana. Käyttöönoton yhteydessä voidaan arvioida ja muuttaa myös pysäköintikielkkopaikkojen pysäköintiaikoja.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Kaupunki ottaa osana tasapainottamistoimenpiteitä käyttöön maksullisen pysäköinnin keskustan alueella. Tasapainotustoimenpide poistettiin Teknisen lautakunnan päätöksellä. Toimenpiteen poistaminen heikentää toimintakatetta 285 000 eurolla.

Palvelualue vähentää asiantuntijapalveluiden ostojen määrärahoja, joilla on voitu varautua yllättäviin menoihin. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Hallintoon ja kehittämiseen kohdistuu noin 3 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on noin 1 528 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle noin 21 528 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 2 138 euroa.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 2 381 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin lautakunnan seminaarimatkojen kulujen vähennys osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 3 100 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksessä talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle 27 009 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Henkilöstösuunnitelma

Pääosa toimialan sihteeritehtävistä keskitetään vuonna 2025 hallintoon. Keskitämisen myötä palvelualueen henkilöstömäärä lisääntyy neljällä henkilötyövuodella.

Merkittävät investoinnit

Palvelualueella ei ole investointeja.

Hallinto ja kehittäminen	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	496 903	588 620	582 839	582 839	-1,0	590 999	601 637
Toimintakulut	-553 693	-644 000	-759 592	-756 249	17,4	-766 836	-780 640
Toimintakate	-56 790	-55 380	-176 753	-173 410	213,1	-175 838	-179 003

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	7,0	7,0	11,0	0,0
Määräaikaiset	1,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	8,0	7,0	11,0	0,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-1	-1	-4	-2,6

Tekninen keskus



Toiminnan kuvaus

Teknisen keskuksen tavoitteena on ylläpitää ja hallinnoida kaupungin taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita sekä muita kaupungin yleisiä alueita. Lisäksi Tekninen keskus toteuttaa kaupungin kunnallistekniset investoinnit. Tekniselle keskukselle kuuluu osaltaan myös viranomais- ja lupapalveluita. Tekninen keskus tuottaa myös ateria- ja puhtauspalvelut kaupungin toimialoille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Teknisen keskuksen palvelualueen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -5 563 325 euroa ja ulkoinen toimintakate on -14 917 912 euroa.

Toiminnan painopisteenä on pyrkiä kustannustehokkaasti estämään kaupunki-infran kunnossapitovelan kasvu oikea-aikaisilla infran saneerauksilla ja laadukkaalla kunnossapidolla.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Yksityistieavustusten lopettaminen. Vaikutukset kohdistuvat yksityisteiden varrella asuviin asukkaisiin. Nyt tuettavien yksityisteiden yhteispituus on noin 90 kilometriä. Toimenpiteellä on 80 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Hulevesimaksujen käyttöönotto kaupungin asemakaava-alueella. Hulevesimaksu lisää asumisen kustannuksia. Maksulla katetaan hulevesien hallinnasta aiheutuvia kustannuksia. Toimenpiteellä on 0,9 milj. euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupungin sisäisen postikuljetuksen lopettaminen. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus. Tasapainotustoimenpide poistettiin teknisen lautakunnan päätöksellä. Toimintakateen heikennys katetaan laajentamalla liikuntapaikkojen kunnossapidon tason lasku-toimenpidettä.

Ulkoliikuntakenttien ja -reittien virka-ajan ulkopuolella tapahtuvan kunnossapidon lopettaminen. Toimenpide laskee liikuntapaikkojen kunnossapidon tasoa. Toimenpiteellä on 70 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Viheralueiden kunnossapidon tason laskeminen. Toimenpide heikentää kaupungin viheralueiden viihtyvyyttä. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Ensilumenladun muuttaminen maksulliseksi tai ensilumenladusta luopuminen. Toimenpiteellä joko lisätään hiihtämisen kustannuksia tai heikennetään hiihtomahdollisuuksia. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tekniseen keskukseseen kohdistuu noin 84 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on noin 38 441 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tekniikan ja ympäristön toimialalle oli esitetty talouden tasapainottamistoimeksi hintojen korotus 5 % indeksikorotuksen lisäksi. Toimenpiteestä 14 356 euroa kohdistui tekniselle keskuksen palvelualueelle.

Sisäuimalan kesäsulku. Sisäuimala suljetaan kesäkuukausiksi, mikä vähentää tarvetta puhtauspalveluiden työlle. Toimenpiteellä on 45 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus kaupunkitasolla. Toimenpiteen vaikutukset jakaantuvat kulttuurin ja hyvinvoinnin, teknisen keskuksen ja tilakeskuksen palvelualueille. Toimenpiteellä on teknisen keskuksen palvelualueelle 15 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunkisillan päiväkodin yksityistäminen. Ateria- ja puhtauspalveluiden henkilöstö ei tuota yksityiselle palvelua. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus teknisen keskuksen palvelualueelle.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan teknisen keskuksen palvelualueelle 1 217 797 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 35 591 euroa.

Kaupunginjohtajan esityksessä poistettiin hulevesimaksun käyttöönotto osana talousarvioesitystä.

Muutettiin uimalan kesäsulun sisältöä. Uimala pidetään edelleen uimakoulun käytössä. Kaupunkitasoinen eurovai-
kus arvioidaan samalla tasolla.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousar-
vioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 5 952 euron
toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan esityksessä talou-
den tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan teknisen
keskuksen palvelualueelle 323 749 euron toimintakatetta
parantava vaikutus.

Kaupunginhallituksen talousarvioesityksen muu- tokset kaupunginjohtajan esitykseen nähden

Kaupunginhallitus päätti muuttaa ensilumen latua koske-
van toimenpiteen muotoa. Kaupunginhallituksen päätök-
sen mukaan ensilumen ladusta tehdään maksullinen. Täl-
löin toimenpiteen tasapainotusvaikutus kohdistuu liikunta-
palveluihin ulkoisten maksutuottojen muodossa teknisen
keskuksen ulkoisten menojen säästymisen sijasta.

Tekninen keskus	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	18 279 476	17 628 836	18 779 845	17 865 884	1,3	18 116 006	18 442 094
Valm. omaan käyttöön	965 122	1 100 000	955 000	955 000	-13,2	955 000	955 000
Toimintakulut	-26 437 251	-24 982 907	-25 298 170	-25 353 848	1,5	-25 708 802	-26 171 560
Toimintakate	-7 192 653	-6 254 071	-5 563 325	-6 532 964	4,5	-6 637 795	-6 774 466

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	218,0	228,0	226,0	-2,0
Määräaikaiset	12,0	5,0	3,0	-2,0
Yhteensä	230,0	233,0	229,0	-4,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-155	-134	-118	15,6
Kunnossapidettävät liikenneal- ueet, ha	285	285	286	1,0
Viheralueet, ha	121	121	122	1,0
Päiväkoti- ja koululounaat kpl/vuosi	1 479 358	1 478 279	1 456 499	-21 780,0
Siivottavat neliöt, m2/vuosi	117 738	117 760	120 650	2 890,0

Kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen muutosten jäl-
keen talousarvioesityksen talouden tasapainottamistoi-
menpiteillä arvioidaan olevan palvelualueelle 283 749 eu-
ron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

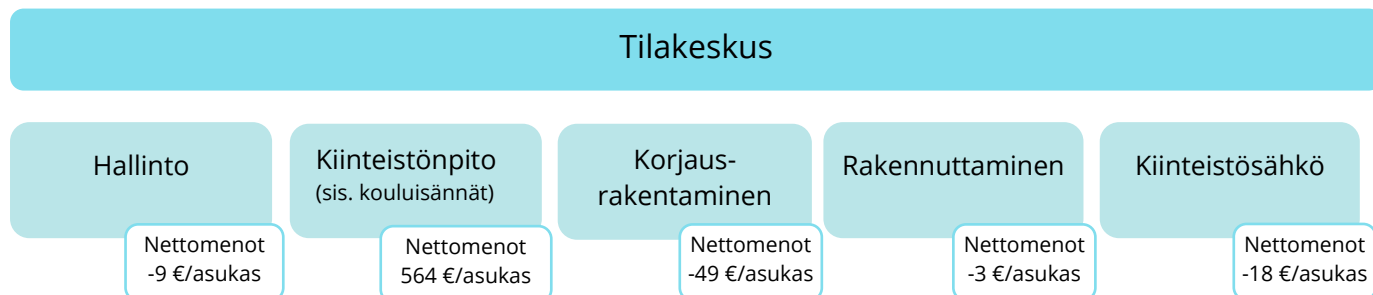
Merkittävimmät investoinnit ovat Läntisen yhdyntien aliku-
lun rakentaminen sekä kunnallistekniikan saneeraukset
Kauppalankatu (välillä Munckinkatu- Urakankatu), Harju-
katu, Oraskatu sekä Teollisuus- ja Varpukatu.

Henkilöstösuunnitelma

Talouden tasapainottamistoimet aiheuttavat neljän henki-
lötyövuoden vähenemän.

Tehtäviä keskitetään vuonna 2025 toimialan hallintoon.
Tällä on yhden henkilötyövuoden vaikutus teknisen kes-
kuksen toimintaan.

Tilakeskus



Toiminnan kuvaus

Tilakeskuksen ydintehtävänä on vastata kaupungin rakennusomaisuudesta ja toimittaa käyttäjille terveelliset, turvalliset, taloudelliset ja tarkoitusta vastaavat tilat.

Tilakeskuksen toiminta jakautuu kolmeen pääosa-alueeseen: omistaminen sekä vuokraustoiminta, rakennuttaminen ja kunnossapito sekä kiinteistönpito. Toiminta pyritään toteuttamaan pääsääntöisesti omana työnä. Isot rakennushankkeet toteuttaa useimmiten ulkopuolinen rakennusliike. Pienemmät hankkeet ja kunnossapito toteutetaan omalla henkilöstöllä mahdollisuuksien mukaan. Kiinteistönpidossa oma henkilöstö hoitaa ydintehtävät ja erityisesti erikoisosaamista vaativia tehtäviä ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta.

Suurimmat tilojen käyttäjä on perusopetus ja päivähoito. Kaupungin ulkopuolisista käyttäjistä suurin on hyvinvointialue. Muita merkittäviä käyttäjiä ovat mm. Hyvinkään lukio sekä liikuntapalvelut.

Tilakeskusta johtaa kiinteistöjohtaja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Tilakeskuksen palvelualueen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on 20 362 959 euroa ja ulkoinen toimintakate on -8 699 983 euroa.

Tilakeskuksen ulkoinen toimintakate on -8,67 milj. euroa. Vuoden 2024 talousarviossa ulkoinen toimintakate oli -9,81 milj. euroa. Kokonaisuudessaan tilakeskuksen ulkoinen toimintakate on 1,14 milj. euroa aiempaa vuotta pienempi.

Vuonna 2025 on tarkoitus käynnistää Hangonsillan alueella monitoimiareenan, pysäköintilaitoksen sekä uuden koulun ja päiväkodin rakentaminen. Samanaikaisesti Paavolatalon rakennustyöt jatkuvat ja Sveitsin uimalan peruskorjauksen hankesuunnittelu käynnistetään.

Merkittävät investointihankkeet käytännössä määrittävät tilakeskuksen toimintaa vuonna 2025. Investointihankkeiden läpiviennin lisäksi ei käynnistetä muita merkittäviä organisaatiota kuormittavia hankkeita.

Tilakeskuksen johtamisessa keskitytään suurten hankkeiden toteutusrauhan ja henkilöstön jaksamisen varmistamiseen.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Kaupunkisillan kunnallisen päiväkodin yksityistäminen. Toimenpiteellä palvelualue saa ulkoisia vuokratuottoja. Toimenpiteellä on 150 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus tilakeskuksen palvelualueelle.

Sääksin leirikeskuksen sulkeminen. Toimenpide poistettiin Teknisen lautakunnan päätöksenä. Toimenpiteen poistaminen heikentää toimintakatetta 20 000 eurolla.

Nopon päiväkodin lakkauttaminen. Toimenpide poistettiin Teknisen lautakunnan päätöksenä. Päätös mukaillee opetuslautakunnan ohjeistusta 24.9.2024. Toimenpiteen poistaminen heikentää toimintakatetta 10 000 eurolla.

Sveitsin lukiorakennuksen osittainen alasajo. Rakennuksen liikuntatilat säilytetään käytössä, kunnes monitoimiareena saadaan käyttöön, jolloin toimenpiteellä ei ole vaikutuksia kuntalaisiin. Toimenpiteellä on 40 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Sandelininkadun pääterveysaseman rakennuksen sulkeminen. Toimenpiteellä ei ole vaikutuksia kuntalaisiin. Toimenpiteellä on 80 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Jussilankatu 6:ssa Paavolan alahovin alasajo. Toimenpiteellä ei ole vaikutuksia kuntalaisiin. Toimenpiteellä on 20 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Hyvinkään yhteiskoulu poistetaan käytöstä. Liikuntatilat poistuvat käytöstä, jolloin liikuntakäyttö lakkaa. Nykyisillään tila on Hyvinkään opiston ja lukion viikoittaisessa käytössä. Toimenpiteellä on 50 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Sisäuimalan kesäsulku. Sisäuimala suljetaan kesäkuukausiksi, jolloin uimalan ylläpitokustannukset ovat alhaisemmat. Kaupungin tarjoamat liikuntapalvelut heikkenevät.

Tällä on vaikutuksia matkailuun sekä lasten uimakoulutoimintaan. Toimenpiteellä on 45 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus kaupunkitasolla. Toimenpiteen vaikutukset jakaantuvat kulttuurin ja hyvinvoinnin, teknisen keskuksen ja tilakeskuksen palvelualueille. Toimenpiteellä on tilakeskuksen palvelualueelle 105 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kiertovartioinnin vähentäminen. Toimenpide voi edesauttaa turvallisuuden lisääntymistä sekä omaisuusvahinkojen kasvua. Toimenpiteellä on 30 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Energiatohokkuuden parantaminen. Energiainvestoinnit sekä kiinteistöissä tehtävä sisälämpötilojen laskeminen lämmityskaudella. Toimenpiteellä ei ole huomattavaa vaikutusta kuntalaisiin. Toimenpiteellä on 59 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Asiantuntijapalveluiden ostojen vähentäminen. Toimenpide heikentää ylläpidon ja rakentamisen vasteaikaa. Toimenpiteellä on 50 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Työntekijöiden pysäköintipaikkojen maksullisuus. Työntekijöille varatuista pysäköintipaikoista tulee maksullisia kaupungin kiinteistöissä. Toimenpiteellä on 30 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Tilakeskukseen kohdistuu noin 7 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on noin 3 056 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan tilakeskuksen palvelualueelle 617 056 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 12 302 euroa.

Lisättiin toimenpide Sääksin leirikeskuksen saunojen avaus yleisölle osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 37 000 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Poistettiin työntekijöiden pysäköintipaikkojen maksullisuus osana talousarvioesitystä.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 8 259 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Muutettiin uimalan kesäsulun sisältöä. Uimala pidetään edelleen uimakoulun käytössä. Kaupunkitasoinen eurovaikutus arvioidaan samalla tasolla.

Kaupunginjohtajan esityksessä kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan tilakeskuksen palvelualueelle 622 315 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Merkittävät investoinnit

Vehkojan koulun opettajanhuoneen peruskorjaus toteutetaan talousarviovuonna. Hankkeen toteutus siirtyi vuodelta 2024. Hangonsillan uuden koulun ja päiväkodin toteutus on tarkoitus alkaa kesällä. Rakennus korvaa Aseman koulun sekä Hangonsillan päiväkodin. Paavolatalon rakennusurakka jatkuu, rakennus on tarkoitus ottaa käyttöön kesällä. Kruununmaan päiväkodin laajennuksen suunnittelu käynnistetään vuoden aikana. Samoin Martin kentän huoltorakennuksen suunnittelu.

Uimalan peruskorjauksen suunnittelun on tarkoitus edetä hankesuunnitteluun vuoden aikana. Polkupyöräpysäköintihankkeen toteutus siirtyi myös vuodelle 2025. Peruskorjauksia ja energiainvestointeja toteutetaan kuten aikaisempina vuosina.

Monitoimihallin ja Hangonsillan pysäköintilaitoksen rakennushankkeet on tarkoitus käynnistää kevään ja kesän aikana.

Hyvinvointialueen käytössä olevien rakennusten osalta ns. Paavolan vanhainkodin rakennuksen peruskorjauksen valmistelu on tarkoitus aloittaa, mikäli hyvinvointialueen kanssa päästään sopimukseen asiasta.

Henkilöstösuunnitelma

Sihteeritehtäviä keskitetään vuonna 2025 toimialan hallintoon. Tällä on kahden henkilötyövuoden vaikutus tilakeskuksen henkilöstöön. Muuten vuodelle 2025 ei ole suunnitteilla merkittäviä uusia rekrytointeja. Päätyvien työsuhteiden tehtävät täytetään tavanomaisesti.

Tilakeskus	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	40 694 695	42 329 579	43 410 737	43 417 737	2,6	44 025 585	44 818 046
Valmistus omaan käyttöön	729 804	915 000	1 040 000	1 040 000	13,7	1 054 560	1 073 542
Toimintakulut	-22 876 773	-25 353 700	-24 087 778	-24 101 821	-4,9	-24 439 246	-24 879 153
Toimintakate	18 547 725	17 890 879	20 362 959	20 355 916	13,8	20 640 899	21 012 435
Poistot	-8 196 486	-8 717 100	-8 987 000	-8 987 000			
Tilikauden ylijäämä	10 351 239	9 173 779	11 375 959	11 368 916			

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	59,0	56,0	65,0	9,0
Määräaikaiset	3,0	1,0	2,0	1,0
Yhteensä	62,0	57,0	67,0	10,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	399	383	433	49,8
Ylläpidettävät neliöt	220 576	220 574	214 518	
Toimintamenot per huoneala, €/hum2	86,59	98,83	95,56	-3,27

Toimintaa kuvaava mittari

Ylläpidettävät neliöt vuonna 2025



Huoneala, hum²

214 518

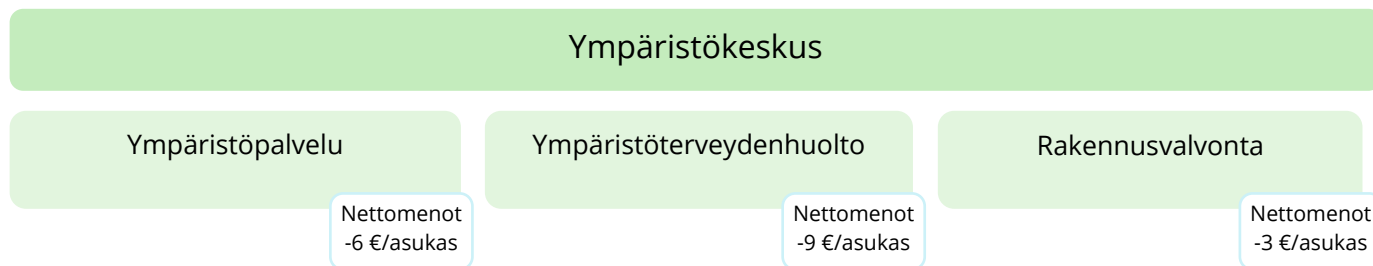
Toimintamenot per huoneala, €/hum²

95,56



Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus



Toiminnan kuvaus

Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asuntotoimen-, ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Ympäristölautakunta, hallinnon tehtävänä on palvelualueen lautakunta ja -hallintopalvelujen tuottaminen sekä ympäristökeskuksen toiminnan johtaminen, kehittäminen, valvonta ja ohjaus kaupungin ja toimialan yhteisten periaatteiden, tulos- ja palvelutavoitteiden mukaisesti.

Ympäristöpalvelu huolehtii ympäristön- ja luonnonsuojelusta sekä niihin liittyvästä tiedotuksesta ja valistuksesta, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojeluhankkeiden toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontaviranomaispalveluista tavoitteena turvata terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on ennaltaehkäisevä ympäristönsuojelutyö. Kestävän kehityksen toimintaa ja kaupunkiorganisaation ympäristönhallintaa koordinoidaan ympäristöpalvelusta.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla valvoa rakentamista ja rakennettua ympäristöä sekä kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonta antaa rakentamisen neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat ja suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset. Rakennusvalvonnalle kuuluvat myös asumiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten asukasvalintojen valvonta sekä korkotukilainat.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Ympäristökeskuksen palvelualueen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -1 008 841 ja ulkoinen toimintakate on -905 417 euroa.

Rakentamislaki tulee asteittain voimaan 1.1.2025 lukien. Uusi laki tuo ilmastonmuutoksen torjunnan kattavasti osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Lain tarkoituksena on sujuvoittaa rakentamista, vauhdittaa kiertotaloutta ja digitalisaatiota ja parantaa rakentamisen laatua. Rakentamislakiin on valmisteltu korjaussarjaa, joka on tarkoitus viedä eduskuntakäsittelyyn syksyn 2024 aikana. Uuteen lakiin liittyy lukuisia asetuksia, jotka voidaan antaa vasta lain tultua voimaan. Käytännön reagointiaika tuleviin muutoksiin tulee jäämään hyvin lyhyeksi, siksi rakentamislain tuomat muutokset on tunnistettu operatiivisena riskinä. Riskienhallinnan työkaluina ovat mm. toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittäminen, lainsäädännön ja toimintaympäristön muutoksien seuraaminen, aktiivinen tiedottaminen, henkilöstön kouluttaminen ja yhteistyöverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen.

Suurin muutos nykyiseen maankäyttö- ja rakentamislakiin on ilmastonmuutoksen hillinnän tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Käytännössä tämä tapahtuu uuden lain nojalla vielä valmistelussa olevilla asetuksilla. Asetukset rakennuksen ilmastaselvityksestä, materiaaliselosteesta ja hiilijalanjäljen raja-arvoista tulevat osaksi Suomen rakentamismääräyskokoelmaa.

Rakentamislaki luo säädöspohjan rakentamiseen liittyvän tiedon digitalisaatiolle. Lain mukaan rakentamislupaa haetaan jatkossa tietomallimuotoisella suunnitelmalla (3D) tai muutoin koneluettavassa muodossa. Muutos tulee olemaan merkittävä nykyiseen toimintamalliin verrattuna ja se vaatii uusien toimintamallien oppimista ja omaksumista rakentamisen kaikilta osapuolilta. Rakennusvalvonnan rooli uuden toimintamallin jalkauttamisessa tulee olla merkittävä. Hyvinkään ja Järvenpään rakennusvalvonnan etuna

on se, että olemme jo vuosien ajan olleet aktiivisesti kehittämässä tietomallipohjaista rakennusvalvontaprosessia.

Rakentamislain korjaussarjan laadinnan yhteydessä erityisesti kunnat toivoivat lausunnoissaan lisää aikaa muutoksiin valmistautumiseen. Rakentamisluvan kolmen kuukauden käsittelyaikatakuun, rakennuksen hiilijalanjälkilaskennan sekä tietomallimuotoisen rakentamisluvan voimaantulo siirtyvät vuodella eteenpäin siten, että niitä vaaditaan 1.1.2026 alkaen.

Rakentamislupiin liittyvät päätökset laaditaan jatkossa sähköiseen ja valtakunnallisesti yhteen toimivaan muotoon ja toimitetaan valmisteilla olevaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Tällä toivotaan olevan myönteinen vaikutus kuntien välisen yhteistyön kehittämiseen ja laajentamiseen rakennusvalvontatyössä.

Uuden lain myötä nykyiset rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnyksestä nostetaan siten, että jatkossa esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin tontin rakennusoikeutta.

Uuden rakentamislain myötä tulee uusittavaksi myös kaupungin rakennusjärjestys ja rakennusvalvontataksa.

Kaikkiaan uudet säädökset tuovat merkittäviä muutoksia rakennusvalvonnan käytännön työhön. Uusien säädösten omaksuminen ja niiden vieminen käytäntöön edellyttää henkilöstön laajaa kouluttamista.

Rakennusvalvonnassa on jätetty yksi rakennustarkastajan virka täyttämättä sekä lisätty kuntien välistä yhteistyötä siten, että LVI-insinöörin työpanoksesta myydään puolet Järvenpään kaupungille.

Ympäristöministeriö on asettamassa pääministeri Orpon hallitusohjelmaan perustuvan rakennusvalvontauudistuksen työryhmän aikavälille 1.10.2024– 31.12.2026. Hallitusohjelman mukaan ”Käynnistetään rakennusvalvontauudistus, jonka tavoitteena on varmistaa, että rakennusvalvontatoimessa on joka puolella Suomea riittävä osaaminen ja palvelutaso sekä mahdollisimman yhtenäiset tulkinnot”. Työryhmän tehtävänä on analysoida erilaisia vaihtoehtoja rakennusvalvonnan järjestämiseksi ja tukea siten rakennusvalvonnan järjestämisestä annettavan hallituksen esityksen virkavalmistelua. Työryhmään on kutsuttu mukaan rakennustarkastusyhdistys RTY:n edustaja. Järvenpään ja Hyvinkään johtava rakennustarkastaja kuuluu RTY:n johtokuntaan, joten pääsemme läheltä seuraamaan työn edistymistä ja samalla vaikuttamaan työryhmän työskentelyyn.

Rakentamislupamaksutulojen toteutumisen riskinä on edelleen jatkuva rakentamisen hiljentyminen maailmanpoliittisen tilanteen takia.

Ympäristöpalvelu- ja ympäristöterveydenhuoltoyksiköitä koskevia vastaavan laajuisia lakimuutoksia ei ole tulossa vuonna 2025. Yksiköt keskittyvät perustehtäviensä ylläpitoon ja edelleen kehittämiseen.

Talouden tasapainottamistoimet ja niiden vaikutukset

Tekniikan ja ympäristön toimialalle oli esitetty talouden tasapainottamistoimeksi hintojen korotus 5 % indeksikorotuksen lisäksi. Toimenpiteestä 25 644 euroa kohdistui ympäristökeskuksen palvelualueelle.

Ympäristölautakunnan osalta eurovaikutus saavutetaan osittain vaihtoehtoisin toimin.

Vaihtoehtoisena toimenä ympäristöpalveluissa lopetetaan toistaiseksi mm. ympäristönsuojelutyötä tekevien yhdistysten avustaminen sekä luonnonhoitotöiden teettäminen. Lautakunta päätti esityksessään jatkaa luonnonuojelutyötä tekevien yhdistysten avustamista. Toimintakatteen heikennys katetaan vähentämällä asiantuntijapalveluiden ostojen määräraahavarausta.

Myös kesäajan harjoittelijoiden rekrytoinnin määrärahoista luovuttiin osana vaihtoehtoisia toimia.

Talousarvio sisältää palkattomien säästövapaiden toimenpiteet. Ympäristökeskukseen kohdistuu noin 6 % toimialan palkattomista vapaista, jolla on noin 2 976 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan ympäristökeskuksen palvelualueelle noin 28 620 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen muutokset lautakuntien esitykseen nähden

Kaupunginjohtajan esityksessä tarkistettiin sivukulut, tarkistus lisäsi palvelualueen kustannuksia 7 599 euroa.

Lisättiin seminaarimatkojen kulujen vähennys osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä on 500 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Lisättiin lomarahavapaiden huomioiminen osaksi talousarvioesitystä. Toimenpiteellä arvioidaan olevan 372 euron toimintakatetta parantava vaikutus.

Kaupunginjohtajan esityksessä kokonaisuudessaan talouden tasapainotustoimenpiteillä arvioidaan olevan ympäristökeskuksen palvelualueelle 29 492 euron toimintakatetta parantava vaikutus

Merkittävät investoinnit

Palvelualueella ei ole investointeja.

Henkilöstösuunnitelma

Ympäristökeskuksessa tulee todennäköisesti yksittäisiä eläköitymisiä vuoden 2025 aikana. Siinä yhteydessä ko. tehtävänkuvia päivitetään tarvittaessa.

Toimistotehtäviä keskitetään vuonna 2025 toimialan hallintoon. Tällä on yhden henkilötyövuoden vaikutus ympäristökeskuksen henkilöstöön.

Vuonna 2024 eläköityneen rakennustarkastajan virka jätetään toistaiseksi täyttämättä.

Ympäristökeskuksessa jatketaan vuonna 2022 käynnistettyjä henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistoimia.

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	LTK2025	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	949 327	1 022 150	977 257	977 257	-4,4	990 939	1 008 775
Myyntituotot	160 301	199 150	216 257	216 257	8,6	219 285	223 232
Maksutuotot	699 651	786 000	761 000	761 000	-3,2	771 654	785 544
Tuet ja avustukset	75 749	30 000	0	0	-100,0	0	0
Muut toimintatuotot	13 624	7 000	0	0	-100,0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	17 360	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-2 176 119	-2 083 262	-1 986 098	-1 992 825	-4,3	-2 020 725	-2 057 098
Henkilöstökulut	-1 527 360	-1 555 472	-1 476 233	-1 483 460	-4,6	-1 504 228	-1 531 305
Palkat ja palkkiot	-1 274 366	-1 300 999	-1 235 759	-1 235 449	-5,0	-1 252 745	-1 275 295
Henkilösivukulut	-252 994	-254 473	-240 474	-248 011	-2,5	-251 483	-256 010
Eläkekulut	-206 193	-219 814	-207 315	-213 665	-2,8	-216 656	-220 556
Muut henkilösivukulut	-46 801	-34 659	-33 159	-34 346	-0,9	-34 827	-35 454
Palvelujen ostot	-361 510	-329 257	-347 021	-346 521	5,2	-351 372	-357 697
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 141	-9 203	-9 159	-9 159	-0,5	-9 287	-9 454
Avustukset	-93 702	-1 000	-1 000	-1 000	0,0	-1 014	-1 032
Muut toimintakulut	-173 406	-188 330	-152 685	-152 685	-18,9	-154 823	-157 609
Toimintakate	-1 209 432	-1 061 112	-1 008 841	-1 015 568	-4,3	-1 029 786	-1 048 322

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Vakinaiset	25,0	25,5	23,5	-2,0
Määräaikaiset	0,0	1,0	0,0	-1,0
Yhteensä	25,0	26,5	23,5	-3,0

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos
Ympäristökeskus				
Nettomenot euroa/asukas	-26	-23	-22	1
Rakennusvalvonta				
Lupapäätökset	258	250	180	-70
Vast.työnjohtajan päätökset	411	400	*)	
Lupapäätösten käsittelyaika vireilletulosta, 2 kk:n tavoiteajassa, %	81	100	100	0
Ympäristöpalvelu				
Valvontatoimenpiteet, kpl	266	320	320	0
Lupapäätösten käsittelyaika kuultamisesta, 4 kk:n tavoiteajassa %	43	100	100	0
Ympäristöterveydenhuolto				
Valvontatarkastukset	552	600	600	0
Eläinpotilaat	1931	1 500	1 500	0
Ilmoitusten ja hakemusten käsittely 2 viikon tavoiteajassa, %	96	95	100	5

*) Vast. työnjohtajapäätökset poistuvat rakentamislain voimaantulua.

Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous
Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto



Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous

Kuntaliiton julkaiseman talousarviosuosituksen mukaan kohderahoitteisten tehtävääalueiden käyttötalous tulee erottaa budjettirahoitteisista tehtävistä. Kohderahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan palvelun tuottajia, jotka rahoittavat toimintansa kokonaan tai osittain korvauksista palvelun tilaajilta. Organisointimuotona voi olla nettoyksikkö, muu taseyksikkö tai liikelaitos.

Seuraavassa on esitetty Tilakeskuksen ja Ateria- ja puhtauspalvelun tehtävääalueet erillisinä. Yksiköt sisältyvät myös ao. toimialojen talousarvioesityksiin. Liikelaitoksena toimivan Hyvinkään Veden talousarvio on esitetty kokonaan erillään kaupungin talousarviosta, koska liikelaitoksen johtokunta päättää itsenäisesti omasta talousarviostaan.

Tilakeskus	TP 2023	TA 2024	TA 2025
TOIMINTATUOTOT	40 694 695	42 329 579	43 417 737
Myyntituotot	1 554 283	1 506 001	1 511 998
Tuet ja avustukset	16 731		
Muut toimintatuotot	39 123 681	40 823 578	41 905 739
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	729 804	915 000	1 040 000
TOIMINTAKULUT	-22 876 774	-25 353 700	-24 101 821
Henkilöstökulut	-2 894 649	-3 381 331	-3 475 595
Palvelujen ostot	-4 951 957	-5 150 541	-4 118 539
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 559 953	-5 338 048	-5 241 731
Muut toimintakulut	-10 470 215	-11 483 780	-11 265 956
TOIMINTAKATE	18 547 725	17 890 879	20 355 916
VUOSIKATE	18 547 725	17 890 879	20 355 916
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 196 486	-8 717 100	-8 987 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 143 268	-8 217 100	-8 487 000
Arvonalentumiset	-53 218	-500 000	-500 000
TILIKAUDEN TULOS	10 351 239	9 173 779	11 368 916

Ateria- ja puhtauspalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025
TOIMINTATUOTOT	9 021 509	9 366 392	9 514 844
Myyntituotot	8 977 564	9 366 392	9 459 844
Tuet ja avustukset	44 058		55 000
Muut toimintatuotot	-113		
TOIMINTAKULUT	-8 979 517	-9 108 583	-9 395 951
Henkilöstökulut	-5 049 627	-5 091 960	-5 296 087
Palvelujen ostot	-1 541 583	-1 516 863	-1 621 038
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 572 394	-1 625 459	-1 604 669
Muut toimintakulut	-815 913	-874 301	-874 157
TOIMINTAKATE	41 993	257 809	118 893

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

Yhteenveto	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
Päätöksenteko			
Kaupunginvaltuusto	N	217	
Tarkastuslautakunta	N	148	
Keskusvaalilautakunta	N	136	
Kaupunginhallitus	N	2 127	
Kaupungin johto	N	647	
Omaisuuksien tuotot	N		2 000
Konsernipalvelut ja hallinto			
Elinvoima	N	13 560	
Henkilöstö	N	4 734	
Talous	N	2 320	
Hallinto	N	3 725	
Sivistystoimi			
Hallinto ja kehittäminen	N	1 375	
Koulutus	N	60 108	
Varhaiskasvatuspalvelut	N	29 701	
Kulttuuri- ja hyvinvointi	N	12 723	
Tekniikka ja ympäristö			
Tekn.hallinto ja kehittäminen	N	173	
Tekninen keskus	N	6 533	
Tilakeskus	N		20 356
Ympäristökeskus	N	1 016	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		121 600
Valtionosuudet	B		14 785
Korkotulot	B		250
Muut rahoitustulot	B		1 642
Korkomenot	B	3 250	
Muut rahoitusmenot	B	90	
Satunnaiset erät	B		
Investointiosa			
Maa- ja vesialueet	B	1 500	3 500
Rakennukset	B	45 820	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	8 370	
Koneet ja kalusto	B	1 165	
Aineettomat hyödykkeet	B	600	
Sijoitukset	B	100	
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennys			54
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			59 600
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		17 200	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Vaikutus maksuvalmiuteen		6 449	
Talousarvion loppusumma		223 787	223 787

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomäärä/-tuloarvio



Hyvinkään vesi
kunnallinen liikelaitos

Hyvinkään Vesi

Kunnallinen liikelaitos

Toimialan kuvaus

Hyvinkään Vesi on Hyvinkään kaupungin liikelaitos, jonka tehtävänä on tuottaa vesihuoltopalveluita laadukkaasti ja tehokkaasti. Jätevedet puhdistetaan Kaltevan jätevedenpuhdistamolla siten, että lupaehdot täyttyvät. Vesijohtoverkoston kunnostaminen ja uuden verkoston rakentaminen sekä pumppaamoiden kunnossapito tehdään kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti tavoitteena vedenjakelun katkottomuus.

Talousvesi tuotetaan Hyvinkäänkylän ja Sveitsin pohjavedenottoilta ja Hikiän tekopohjavesilaitokselta. Tavoitteena vedentuotannossa on riittävästä hyvälaatuisista raakavesistä huolehtiminen sekä terveellinen ja turvallinen talousvesi.

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Liikevaihto	10 203 185	10 116 272	10 477 502	4	10 477 502	10 187 502
Valmistus omaan käyttöön	128 936	162 000	72 000	-56	72 000	72 000
Liiketoiminnan muut tuotot	14 868	8 000	6 000	-25	6 000	6 000
Materiaalit ja palvelut	-3 012 885	-3 338 501	-3 505 103	5	-3 505 103	-3 505 103
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 436 327	-1 625 550	-1 568 000	-4	-1 568 000	-1 568 000
Palvelujen ostot	-1 576 558	-1 712 951	-1 937 103	13	-1 937 103	-1 937 103
Henkilöstökulut	-2 179 034	-2 291 581	-2 461 276	7	-2 459 925	-2 459 925
Palkat ja palkkiot	-1 678 938	-1 779 651	-1 929 574	8	-1 929 574	-1 929 574
Henkilösivukulut	-500 096	-511 930	-531 702	4	-530 351	-530 351
Poistot ja arvonalentumiset	-4 204 044	-4 254 000	-4 827 000	13	-5 063 400	-4 900 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 200 220	-4 254 000	-4 827 000	13	-5 063 400	-4 900 000
Arvonalentumiset, kertal. poistot	-3 824	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-435 284	-538 576	-505 643	-6	-505 643	-505 643
Liikelylijäämä	515 742	-136 386	-743 520	445	-978 569	-1 105 169
Rahoitustuotot ja -kulut	-642 350	-642 350	-642 350	0	-642 350	-642 350
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-642 350	-642 350	-642 350	0	-642 350	-642 350
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä ennen varauksia	-126 608	-778 736	-1 385 870	78	-1 620 919	-1 747 519

RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-126 609	-778 736	-1 385 870	-1 620 919	-1 747 519
Poistot ja arvonalentumiset	4 204 044	4 254 000	4 827 000	5 063 400	4 900 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-642 350	-642 350	-642 350	-642 350	-642 350
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Tulorahoitus yhteensä	3 435 085	2 832 914	2 798 780	2 800 131	2 510 131
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 798 543	-5 210 000	-8 180 000	-7 805 000	-6 585 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	-6 798 543	-5 210 000	-8 180 000	-7 805 000	-6 585 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 363 458	-2 377 086	-5 381 220	-5 004 869	-4 074 869

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Myyntituottojen arvioidaan nousevan vuonna 2025 noin 3,6 %, johtuen Hyvinkään Lämpövoiman lämpövaraston täytöstä ja etäluettavien vesimittareiden määrän lisääntymisestä. Lämpövaraston täytön alkamiseen liittyy vielä epävarmuutta, mutta tämänhetkisen arvion mukaan täyttö olisi alkamassa syksyllä 2025 ja se jatkuu keväälle 2026 asti. Lämpövaraston koko on 400 000 m³ ja täytöstä noin puolet arvioidaan tapahtuvan vuoden 2025 puolella. Muilta osin vedenkäytön arvioidaan pysyvän vuoden 2024 tasolla. Uusien liittyjien määrän arvioidaan pysyvän edelleen pienenä. Veden ja jäteveden käyttömaksuihin ja perusmaksuihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2025.

Materiaalienkustannusten osalta talousarvioesitys on 3,5 % pienempi kuin vuoden 2024 talousarviossa. Materiaalikustannukset näyttävät pienentyneen, koska muutamien tilien kustannuksia on siirretty materiaalikustannuksista palveluiden puolelle. Todellisuudessa materiaalikustannuksia nostavat yleisen hintojen nousun lisäksi Kaltevan jätevedenpuhdistamon jälkikäsitteilylaitoksen käynnistyminen ja siitä johtuva energiankulutuksen kasvu sekä kemikaalikustannusten nousu johtuen uuden hankintasopimuksen voimaantulosta.

Palvelujen osalta talousarviossa on 13,1 % kustannusten nousu. Nousu johtuu pääsääntöisesti uuden asiakastietojärjestelmän ja verkkotietojärjestelmän käyttöönotosta sekä materiaali- ja palvelutilien välillä tehdyistä siirroista.

Henkilöstökuluissa on kasvua 7,4 %, johtuen palkkoihin kesällä 2024 tulleista sopimuskorotuksista. Lisäksi on huomioitu uusien henkilöiden rekrytointeihin liittyvät tehtävänkuvien muutokset.

Suunnitelman mukaiset poistot tulevat kasvamaan vuonna 2025 4,8 milj. euroon. Poistotason huomattava nousu johtuu Kaltevan jätevedenpuhdistamon jälkikäsitteilylaitoksen valmistumisesta ja hankkeen poistojen aktivoitumisesta. Verkostosaneerauksen määrän kasvaessa poistotaso tulee pysymään korkeana koko suunnittelukauden ajan sekä myös jatkossa. Poistojen ja käyttökulujen kasvun takia tilikauden alijäämän arvioidaan olevan 1,4 milj. euroa. Tästä syystä vesimaksujen taso tulee tarkasteltavaksi lähivuosina, jotta varmistetaan myös tulevaisuudessa rahoituksen riittävyys.

Hyvinkään Veden uuden asiakastietojärjestelmän hankintapäätös ja sopimus pyritään tekemään järjestelmätoimittajan kanssa syksyllä 2024. Uuden järjestelmän käyttöönottoprojektin pituudeksi on arvioitu noin puoli vuotta, joten tuotantokäyttö alkanee loppukevästä 2025. Käyttöön saadaan nykyaikaisempi, käytettävyydeltään parempi järjestelmä, joka mahdollistaa asiakkaiden sähköisen asioinnin ja tukee Hyvinkään Veden muita toimintoja.

Hyvinkään Veden uuden verkkotietojärjestelmän hankintapäätös ja sopimus pyritään tekemään järjestelmätoimittajan kanssa syksyllä 2024. Tuotantokäyttöön järjestelmä pyritään saamaan kevään 2025 aikana. Hyvinkään Vedellä nykyisin käytössä oleva verkkokarttajärjestelmä ei tue eikä mahdollista verkoston omaisuudenhallintaa ja verkostosaneerauskohteiden priorisointia.

Vesijohtoverkoston vuotohallintaan liittyen vuonna 2025 aletaan rakentamaan vesijohtoverkoston aluemittausjärjestelmän aluejakosuunnitelman mukaisia mittauspisteitä. Mittauspisteiden rakentamiselle on asetettu 5 mittauspisteen valmistumisen ja mittaus tiedon käyttöön saamisen tavoite. Tämä tarkoittaa, että myös aluemittauksen seuranta- ja raportointijärjestelmän tulee olla käytössä.

Uusiutuvan energian oman tuotannon lisäämiseksi tehdään selvitys aurinkoenergian tuotantopotentiaalista ja käytön mahdollisuuksista jätevedenpuhdistamolla ja vedentuotantolaitoksilla. Selvityksen tarkoituksena on arvioida laitoksen käyttämä sähköteho, jonka perusteella lasketaan sähkön tuottamiseen tarvittava aurinkopaneelien määrä. Selvityksessä kartoitetaan aurinkopaneelien asennukseen sopivat ja tuottamiseen tarvittavat alueet laitoilla.

Merkittävät investoinnit

Hikiän päävesijohdon saneerauksen ensimmäisen osuuden rakentaminen alkaa syksyllä 2025. Kyseessä on laaja hanke, jonka toteutetaan useammassa osassa vuosien 2025–2028 aikana. Koko hankkeen yleissuunnitelmaan perustuva kustannusarvio on 11,5 milj. euroa. Vuodelle 2025 arvioitu määräraha hankkeen osalta on 2,0 milj. euroa. Muita suurempia verkostosaneeraushankkeita ovat Kauppalankatu, Harjukatu sekä Teollisuuskatu. Verkostosaneeraukseen käytettävä määräraha vuonna 2025 on yhteensä noin 5,57 milj. euroa.

Verkostojen uudisrakentamiseen on varattu noin 0,9 milj. euroa, jolla rakennetaan Veikkari 2 ja Kravunlaakson pienet tontit kaava-alueet.

Kaltevan jätevedenpuhdistamolla saneerataan toinen ilmastusaltaista. Hankkeelle on varattu määrärahaa 0,5 milj. euroa. Kustannusarvio tarkentuu, kun hankkeen rakennussuunnitelma valmistuu. Ilmastusaltaan saneerauksen aikana puhdistamon ilmastuskapasiteetista on käytössä vain puolet. Tämä tulee aiheuttamaan muutoksia puhdistamon toimintaan. Muun muassa sako- ja umpikaivolietteiden vastaanottoa joudutaan rajoittamaan.

Vedentuotantolaitoksilla tehdään turvallisuutta parantavia investointeja. Lisäksi tehdään yleissuunnitelma Nopon pohjavesialueelle mahdollisesti rakennettavasta uudesta vedentuotantolaitoksesta.

Hyvinkään Veden investointeihin varattu kokonaismääräraha vuodelle 2025 on 8,2 milj. euroa.

Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2025 aikana eläköityy mahdollisesti 1 henkilö. Eläköitymisten ja muiden henkilöstömuutoksien takia vapau-

tuviin tehtäviin rekrytoidaan uudet henkilöt. Uusia henkilöitä rekrytoitaessa tarkastellaan tehtäväkuvat ja niihin liittyvät mahdolliset muutostarpeet.

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Nettomenot/asukas	11	-3	-16	441	-21	-23
Peruspääoma						
Korollinen	11 075 000	11 075 000	11 075 000	0	11 075 000	11 075 000
Koroton	16 534 830	16 534 830	16 534 830	0	16 534 830	16 534 830
Laskutettu vesi, m ³	2 406 221	2 357 417	2 557 417	8	2 557 417	2 357 417
Laskutettu jätevesi, m ³	2 392 596	2 344 871	2 344 871	0	2 344 871	2 344 871
Vesimaksu, €/m ³	1,45	1,45	1,45	0,00	1,45	1,45
Jätevesimaksu, €/m ³	2,32	2,32	2,32	0,00	2,32	2,32

Henkilöstömäärä	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos	TS2026	TS2027
Vakinaiset	30	33	33	0	33	33
Määräaikaiset	1	5	4	-1	4	4
Yhteensä	31	38	37	-1	37	37

Investoinnit, netto	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Verkoston rakentaminen						
Korvausinvestoinnit	-2 581 946	-2 065 000	-5 570 000	170	-5 990 000	-4 700 000
Uudisrakentaminen	-295 391	-450 000	-1 050 000	133	-600 000	-800 000
Laitosinvestoinnit						
Vesilaitos	-377 238	-675 000	-630 000	-7	-415 000	-435 000
Puhdistamot	-3 510 911	-1 770 000	-740 000	-58	-800 000	-650 000
Irtain omaisuus	-23 546	0	0	0	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	-9 513	-250 000	-190 000	-24	0	0
Yhteensä	-6 798 545	-5 210 000	-8 180 000	57	-7 805 000	-6 585 000

h

Tuloslaskelmaosa
Tuloslaskelma
Verotulot
Valtionosuudet



Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma on koko kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Kaupungin tuloslaskelmaan on yhdistelty kohde-rahoitteisten ja budjettirahoitteisten tehtävien erät, Aterija puhtauspalvelut- sekä Tilakeskus. Koko kaupungista on lisäksi laadittu erillinen tuloslaskelma, johon on yhdistelty edellä mainittujen lisäksi Hyvinkään Vesi -liikelaitos. Yhdistellystä koko kaupungin tuloslaskelmasta esitetään myös ulkoinen tuloslaskelma, jossa on vähennetty kaupungin sisäiset sekä kaupungin ja liikelaitoksen väliset tapahtumat.

Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä. Tuloslaskelman toimintakate kertoo paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Lisäksi verorahoituksella rahoitetaan rahoitusmenoja. Vuosikatteesta käy ilmi paljonko tulo-rahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Tilikauden tulos saadaan vähentämällä vuosikatteesta poistot. Tämän jälkeen esitetään varausten muutos. Näiden jälkeen tuloslaskelma päättyy tilikauden yli- tai alijäämään, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Talousarvion 2025 tuloslaskelma

Vuoden 2025 talousarvio on 0,2 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2024 alijäämäksi on budjetoitu muutetussa talousarviossa 3,8 milj. euroa. Tämän hetken arvion mukaan verorahoitus tulee toteutumaan noin 2 milj. euroa talousarviota parempana, mutta Sandelininkadun tasearvon alaskirjaus heikentää tulosta noin 1,5 milj. euroa. Toiminnan nettomenoissa Sivistystoimen muutetun talousarvion 2024 määrärahat eivät riitä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen menoihin, mutta muista toiminnoista jää määrärahoja käyttämättä.

Talousarvion 2025 toimintatulojen ja -menojen erotuksena muodostuva toimintakate on - 112,8 milj. euroa. Vuoden 2023 tilinpäätökseen nähden toimintakate eli toiminnan nettomenot kasvavat 14,9 milj. euroa. Vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattaessa toiminnan nettomenot kasvavat 7,3 milj. euroa ja aloittavaan talousarvioon nähden 7,7 milj. euroa. Yksittäinen iso kasvua selittävä muutos on TE-uudistus. 1.1.2025 alkaen TE-palvelut siirtyvät kuntien muodostamien työllisyysalueiden hoidettavaksi. Uudistuksen myötä kaupungin valtionosuustulot ja toimintamenot kasvavat noin 7 milj. euroa.

Vuoden 2025 talousarvio pitää sisällään talouden tasapainotustoimenpiteitä, jotka pienentävät toiminnan nettomenoja 2,8 milj. eurolla. Toimenpiteet on eritelty kohdassa "Valtuustoon nähden sitovat taloutta tasapainottavat toimenpiteet".

Vuoden 2025 talousarviossa pysyvien vastaavien luovutustulojen arvioidaan kertyvän 2,0 milj. euroa, mikä on 1,2 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2023 tilinpäätöksessä.

Talousarvion laadintaohjeiden mukaan palvelualueet ovat varanneet henkilöstömenoihin 2,86 prosentin palkankorotusvarauksen verrattuna vuoden 2024 aloittavaan talousarvioon. Euromääräisesti henkilöstömenot ovat 1,2 milj. euroa vuoden 2024 muutettua talousarviota suuremmat. Talousarviossa 2025 henkilömäärä vähenee 10 henkilöllä verrattaessa kuluvaan vuoden talousarvioon. Kaupungin hallituksen talousarvio sisältää 1,2 milj. euron varauksen erilaisiin kaupungista riippumattomiin syihin liittyviin ulkoisiin kustannuksiin ja rakennusten purkukustannuksiin.

Vuoden 2025 talousarviossa verorahoitukseksi on arvioitu 136,4 milj. euroa. Verorahoitus kasvaa muutettuun talousarvioon nähden 11,3 milj. euroa. Kasvusta 8 milj. euroa kohdentuu verotuloihin, pitäen sisällään esityksen veroprosenttien nostosta. Valtionosuudet kasvavat 3,3 milj. euroa. Muutos sisältää kustannusten ja tehtävien tarkistamisia, kuntien järjestämisvastuulle siirtyvien TE-palveluiden rahoituksen sekä hyvinvointialueuudistukseen liittyvän rahoituksen tarkistamisen.

Rahoitustulojen ja -menojen arvioidaan toteutuvan 2,1 milj. euroa negatiivisena, kasvaen muutetusta talousarviosta 0,2 milj. euroa. Ulkoiset rahoitustulot (1,3 milj. euroa) muodostuvat lähinnä osinkotuloista sekä takausprovisioista ja antolainojen korkotuloista. Ulkoisissa rahoitusmenoissa lainojen korkokuluiksi on arvioitu 3,1 milj. euroa ja muikei rahoituskuluiksi 0,2 milj. euroa.

Talousarvion merkittävimmät riskit liittyvät toimintamenojen arvioitua suurempaan kasvuun verorahoitusarvioon. Talousarvioon sisältyviä riskejä on tarkemmin kuvattu talousarviokirjan kappaleessa "Kaupungin talous".

Taloussuunnitelmakauden tuloslaskelma

Suunnitelmavuosien arvioidaan olevan alijäämäisiä. Vuoden 2026 alijäämäksi on arvioitu 1,8 milj. euroa, josta muodostuu 1,6 milj. euroa Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen alijäämästä. Vuonna 2027 kaupungin arvioidaan painuvan 3,5 milj. euroa alijäämäiseksi, kaupunki ja liikelaitos yhteenlaskettuna alijäämäksi arvioidaan muodostuvan 5,2 milj. euroa. Käynnissä olevat ja suunnitelmakaudelle jatkuvat merkittävät investointikohteet lisäävät kaupungin velanottotarvetta ja vaikutus näkyy kasvavana korkokuluina. Myös yleiset talouden näkymät ovat tällä hetkellä varsin sumeat ja tulevien vuosien verorahoitusarvioihin sisältyy tämän vuoksi positiivisia ja negatiivisia riskejä.

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	80 983	77 402	76 090	76 024	77 108	76 463	77 476	79 435
Myyntitulot	20 448	20 894	20 192	20 362	21 918	21 014	21 455	22 320
Maksutulot	6 151	5 302	5 213	5 013	4 985	5 144	5 216	5 310
Tuet ja avustukset	3 003	3 548	2 729	2 729	1 331	1 391	1 397	1 397
Myyntivoitot	8 147	3 164	2 000	2 000	2 000	2 000	2 500	3 500
Muut toimintatulot	43 234	44 493	45 957	45 921	46 874	46 914	46 908	46 908
Valmistus omaan käyttöön	1 522	1 713	2 015	2 015	1 995	1 995	1 995	1 995
Toimintamenot	-363 163	-181 782	-187 353	-187 637	-194 174	-195 345	-198 414	-202 584
Henkilöstökulut	-79 738	-81 747	-83 714	-83 714	-84 027	-84 706	-86 625	-89 297
Palvelujen ostot	-226 994	-41 004	-42 968	-43 159	-46 615	-46 562	-45 897	-46 758
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 949	-10 256	-11 241	-10 991	-11 389	-11 494	-11 676	-11 915
Avustukset	-9 299	-9 779	-8 001	-8 401	-10 169	-10 460	-10 606	-10 797
Vuokrat	-36 457	-37 932	-40 871	-40 774	-41 460	-41 590	-43 031	-43 229
Muut toimintamenot	-726	-1 064	-558	-598	-515	-535	-577	-588
Toimintakate	-280 658	-102 667	-109 247	-109 597	-115 071	-116 887	-118 942	-121 154
Verotulot	240 853	124 574	114 300	113 600	117 700	121 600	126 600	131 200
Valtionosuudet	70 347	21 067	12 516	11 516	13 460	14 785	12 782	11 652
Rahoitustulot ja -menot	589	-176	-1 298	-1 298	-1 698	-1 448	-3 198	-5 098
Korkotulot	62	263	50	50	250	250	50	50
Muut rahoitustulot	2 374	1 808	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642
Korkomenot	-1 826	-2 218	-2 900	-2 900	-3 500	-3 250	-4 800	-6 700
Muut rahoitusmenot	-20	-29	-90	-90	-90	-90	-90	-90
Vuosikate	31 131	42 799	16 271	14 221	14 391	18 050	17 242	16 600
Poistot ja arvonalentumiset	-16 963	-16 112	-17 646	-17 646	-17 073	-17 273	-17 787	-20 900
Tilikauden tulos	14 167	26 687	-1 375	-3 425	-2 682	777	-544	-4 300
Poistoeron lis. (-) / väh. (+)	367	367	367	367	367	367	367	825
Vapaaeht. var. lis. (-) / väh. (+)	-5 000	-15 000						
Rahastojen lis. (-) / väh. (+)								
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 534	12 054	-1 008	-3 058	-2 315	1 144	-177	-3 475

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toim.tulot / toim.menot, %	22,7	43,5	41,7	41,6	40,7	40,2	40,1	40,2
Vuosikate / poistot, %	183,5	265,6	92,2	80,6	84,3	104,5	96,9	79,4
Vuosikate, €/asukas	665	912	349	305	306	384	366	352
Kertynyt yli-/alijäämä	12 743	24 797	23 789	21 739	19 424	22 883	22 706	19 231
Asukasmäärä 31.12.	46 797	46 903	46 686	46 686	47 020	47 020	47 117	47 188

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki + LL	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	91 379	87 620	86 215	86 149	87 591	86 947	87 960	89 629
Myyntitulot	30 808	31 098	30 308	30 478	32 396	31 492	31 933	32 507
Maksutulot	6 151	5 302	5 213	5 013	4 985	5 144	5 216	5 310
Tuet ja avustukset	3 037	3 562	2 735	2 735	1 337	1 397	1 397	1 397
Myyntivoitot	8 147	3 164	2 000	2 000	2 000	2 000	2 500	3 500
Muut toimintatulot	43 236	44 495	45 959	45 923	46 874	46 914	46 914	46 914
Valmistus omaan käyttöön	1 754	1 842	2 177	2 177	2 067	2 067	2 067	2 067
Toimintamenot	-368 488	-187 409	-193 521	-193 805	-200 644	-201 817	-204 884	-209 055
Henkilöstökulut	-81 780	-83 926	-86 006	-86 006	-86 487	-87 167	-89 085	-91 757
Palvelujen ostot	-228 467	-42 581	-44 681	-44 872	-48 552	-48 499	-47 835	-48 696
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 368	-11 693	-12 866	-12 616	-12 957	-13 062	-13 244	-13 483
Avustukset	-9 299	-9 779	-8 001	-8 401	-10 169	-10 460	-10 606	-10 797
Vuokrat	-36 829	-38 376	-41 376	-41 279	-41 930	-42 061	-43 537	-43 734
Muut toimintamenot	-745	-1 055	-591	-631	-549	-569	-577	-588
Toimintakate	-275 355	-97 947	-105 130	-105 480	-110 986	-112 803	-114 857	-117 359
Verotulot	240 853	124 574	114 300	113 600	117 700	121 600	126 600	131 200
Valtionosuudet	70 347	21 067	12 516	11 516	13 460	14 785	12 782	11 652
Rahoitustulot ja -menot	-53	-818	-1 940	-1 940	-2 340	-2 090	-3 840	-5 740
Korkotulot	62	263	50	50	250	250	50	50
Muut rahoitustulot	2 374	1 808	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642	1 642
Korkomenot	-1 826	-2 218	-2 900	-2 900	-3 500	-3 250	-4 800	-6 700
Muut rahoitusmenot	-663	-671	-732	-732	-732	-732	-732	-732
Vuosikate	35 791	46 876	19 746	17 696	17 834	21 492	20 685	19 752
Poistot ja arvonalentumiset	-21 026	-20 316	-21 900	-21 900	-21 900	-22 100	-22 850	-25 800
Tilikauden tulos	14 766	26 561	-2 154	-4 204	-4 066	-608	-2 166	-6 048
Poistoeron lis. (-) / väh. (+)	367	367	367	367	367	367	367	825
Vapaaeht. var. lis. (-) / väh. (+)	-5 000	-15 000						
Rahastojen lis. (-) / väh. (+)								
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 132	11 927	-1 787	-3 837	-3 699	-241	-1 798	-5 223

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toim.tulot / toim.menot, %	25,3	47,7	45,7	45,6	44,7	44,1	43,9	43,9
Vuosikate / poistot, %	170,2	230,7	90,2	80,8	81,4	97,2	90,5	76,6
Vuosikate, €/asukas	765	999	423	379	379	457	439	419
Kertynyt yli-/alijäämä	34 129	46 056	44 270	42 220	38 521	41 978	40 180	34 958
Asukasmäärä 31.12.	46 797	46 903	46 686	46 686	47 020	47 020	47 117	47 188

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki + LL, ulkoinen	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	47 958	41 046	38 102	37 842	37 937	37 096	37 867	39 220
Myyntitulot	14 503	13 899	13 494	13 494	15 190	14 210	14 409	14 668
Maksutulot	6 151	5 302	5 213	5 013	4 985	5 144	5 216	5 310
Tuet ja avustukset	3 037	3 562	2 735	2 735	1 337	1 397	1 397	1 397
Myyntivoitot	8 147	3 164	2 000	2 000	2 000	2 000	2 500	3 000
Muut toimintatulot	16 121	15 119	14 661	14 601	14 426	14 346	14 346	14 846
Valmistus omaan käyttöön	1 754	1 842	2 177	2 177	2 067	2 067	2 067	2 067
Toimintamenot	-325 068	-140 834	-145 409	-145 499	-150 990	-151 966	-154 791	-158 647
Henkilöstökulut	-81 780	-83 926	-86 006	-86 006	-86 487	-87 167	-89 085	-91 757
Palvelujen ostot	-212 368	-25 612	-28 081	-28 102	-31 597	-31 468	-31 909	-32 483
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 158	-11 444	-12 653	-12 403	-12 706	-12 811	-12 990	-13 224
Avustukset	-9 299	-9 779	-8 001	-8 401	-10 169	-10 460	-10 606	-10 797
Muut toimintamenot	-10 463	-10 073	-10 669	-10 588	-10 031	-10 061	-10 202	-10 386
Toimintakate	-275 355	-97 947	-105 130	-105 480	-110 986	-112 803	-114 857	-117 359
Verotulot	240 853	124 574	114 300	113 600	117 700	121 600	126 600	131 200
Valtionosuudet	70 347	21 067	12 516	11 516	13 460	14 785	12 782	11 652
Rahoitustulot ja -menot	-53	-818	-1 940	-1 940	-2 340	-2 090	-3 840	-5 740
Korkotulot	62	263	50	50	250	250	50	50
Muut rahoitustulot	1 732	1 165	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Korkomenot	-1 826	-2 218	-2 900	-2 900	-3 500	-3 250	-4 800	-6 700
Muut rahoitusmenot	-20	-29	-90	-90	-90	-90	-90	-90
Vuosikate	35 791	46 876	19 746	17 696	17 834	21 492	20 685	19 752
Poistot ja arvonalentumiset	-21 026	-20 316	-21 900	-21 900	-21 900	-22 100	-22 850	-25 800
Tilikauden tulos	14 766	26 561	-2 154	-4 204	-4 066	-608	-2 165	-6 048
Poistoeron lis. (-) / väh. (+)	367	367	367	367	367	367	367	825
Vapaaeht. var. lis. (-) / väh. (+)	-5 000	-15 000						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 132	11 927	-1 787	-3 837	-3 699	-241	-1 798	-5 223

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toim.tulot / toim.menot, %	15,3	30,5	27,7	27,5	26,5	25,8	25,8	26,0
Vuosikate / poistot, %	170,2	230,7	90,2	80,8	81,4	97,2	90,5	76,6
Vuosikate, €/asukas	765	999	423	379	379	457	439	419
Kertynyt yli-/alijäämä	34 129	46 056	44 270	42 220	37 161	41 978	40 180	34 958
Asukasmäärä 31.12.	46 797	46 903	46 686	46 686	47 020	47 020	47 117	47 188

Verotulot

Verotulot, 1000 €	TP 2022	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnallisvero	202 345	95 506	88 600	94 800	99 300	103 300
Osuus yhteisöveron tuotosta	23 542	14 507	9 700	8 900	9 400	10 000
Kiinteistövero	14 966	14 562	15 300	17 900	17 900	17 900
Yhteensä	240 853	124 574	113 600	121 600	126 600	131 200

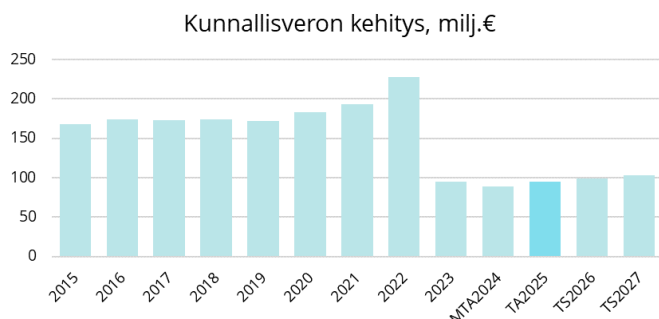
Verotulojen budjetoinnista yleisesti

Kuntalain 111.5:n mukaan valtuusto päättää viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Veroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle marraskuun 17. päivään mennessä seuraavaa varainhoitovuotta varten. Tuloslaskelmaosan verotulossa on budjetoinnina kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Talousarviossa verotulot budjetoidaan Verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaisesti. Talousarviovuoteen kohdistuvia tilityksiä ovat ennakonpidätysten ja ennakonkannon tilitykset kuukausittain, verotusmenettelylain mukaisten verojen tilitykset tilikautta edeltäviltä verovuosilta sekä oikaisutilitykset.

Kunnan tulovero

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu 7,70 tuloveroprosentin mukaan. Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä kunnallisveroprosenttia esitetään nostettavaksi 0,1 prosenttiyksiköllä vuoden 2024 veroprosenttiin nähden. Tuloveroprosentin korotus pienimmällä mahdollisella korotuksella eli 0,1 prosenttiyksiköllä parantaa arvioitua verotuotoa 1,1 milj. euroa.

Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 94,8 milj. euroa. Vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden verotulojen arvioidaan kasvavan 6,2 milj. euroa. Verotettavan tulon arvioidaan kasvavan 7,7 % vuodesta 2024.

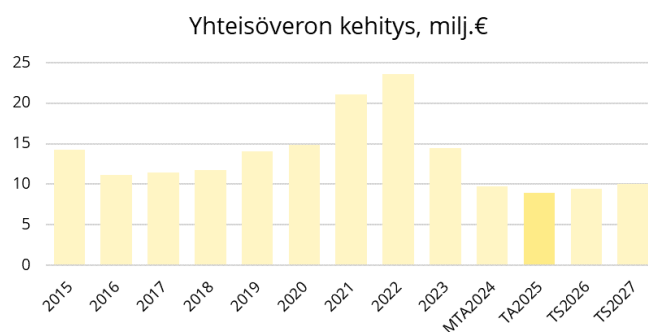


Kunnallisveroprosentti ja -aste	2023	2024	2025
Tulovero-%	7,61	7,60	7,70
Kunnallisveroaste (efektiivinen)	5,93	6,00	6,35
Erotus	1,68	1,60	1,35

Yhteisövero

Yhteisöverotuloarvion mukaan kaupungin osuudeksi jäisi 8,9 milj. euroa vuonna 2025, mikä on 0,8 milj. euroa vuoden 2024 muutettua talousarviota vähemmän. Yhteisöveroarviota pienentää jo pidempään jatkunut yritysten ennako-veroennakoiden lasku.

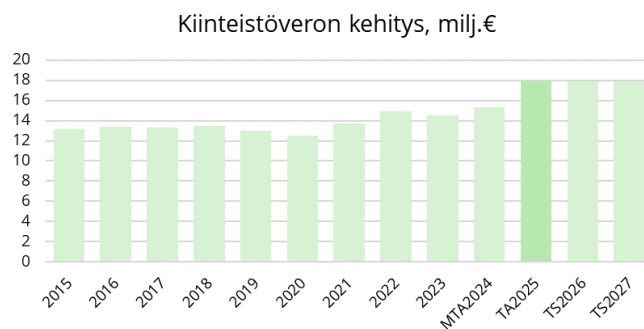
Hyvinvointialueuudistukseen liittyvän lainsäädännön perusteella kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennettiin vuodelle 2023 yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatettiin vastaavasti. Tämän vuoksi yhteisöveron tuotto laski vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna ja jatkossa kunnille tilittävä osuus on aiempaa pienempi.



Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kiinteistöveroprosenttien suuruudet vuosittain etukäteen samalla kun se vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöverolaissa määrätään eri kiinteistölajeittain vaihteluvälit kiinteistöverolle.

Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentteihin esitetään korotuksia. Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 17,9 milj. euroa. Kiinteistöverotuoton arvioidaan kasvavan 2,6 milj. euroa vuoden 2024 muutetusta talousarviosta. Kiinteistöveron tuottoarvion kasvusta noin miljoona euroa tulisi esitetyistä korotuksista. Muilta osin kasvua selittää rakennusten verotusarvoihin vaikuttavan rakennuskustannusindeksin nousu ja suuret rakentamishankkeet.



Kiinteistöveroprosentit	Vaihteluvälit 2024 (KiinteistöveroL)	Hyvinkää 2024	Hyvinkää 2025	Muutos
Yleinen	0,93–2,00	1,30	1,35	3,8 %
Maapohja, yleinen	1,30–2,00	1,30	1,35	3,8 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,41–1,00	0,45	0,50	11,1 %
Muut asuinrakennukset	0,93–2,00	1,05	1,05	
Rakentamattomat rakennuspaikat	3,93–6,00	4,30	4,35	1,2 %
Voimalaitokset	0,00–3,10		3,10	
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00–2,00	0,00	0,00	

Valtionosuudet

Valtionosuudet, 1000 €	TP	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
	2022					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	50 858	16 032	6 693	12 662	10 796	9 766
Veromenetysten kompensatiot	21 308	6 711	6 757	4 020	3 984	3 984
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 819	-1 676	-1 934	-1 897	-1 997	-2 097
Yhteensä	70 347	21 067	11 516	14 785	12 782	11 652
Josta sote-erät yhteensä		5 430	-3 240	-5 294		
Kuntakohtainen muutosrajoihin		1 749	-1 346	-1 346		
Järjestelmämuutoksen tasaus		3 681	721	-96		
Jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirtotarve			-4 238	-4 238		
Määräaikainen lisäys kompensoimaan lisäsiirtotarpeen muutosta			1 624			
Jälkikäteistarkastuksesta johtuva lisäsiirtotarve vuodelta 2023 (1/3) v. 2025–2027				-1 406		
Määräaikaisen vuonna 2024 tehdyn lisäyksen takaisinperintä (1/3) v. 2025–2027				-538		
Valtionosuuden pysyvä lisäys				2 331		
Josta TE-uudistuksen rahoitus				7 023		

Talousarvion rahoitusosan valtionosuudet muodostuvat kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kuntien valtionavut ovat noin 5,6 mrd. euroa vuonna 2025, kasvaen 0,4 mrd. euroa vuodesta 2024. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,7 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset noin 0,5 mrd. euroa ja muut valtionavut noin 0,4 mrd. euroa. Valtionapujen rakenne muuttuu: Laskennalliset valtionosuudet kasvavat TE-uudistuksen seurauksena noin 970 milj. eurolla ja valtionavustukset kunnille laskevat muun muassa valtiontalouden säästöjen seurauksena noin 230 milj. eurolla.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on 3,4 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 3,1 prosenttiyksiköllä 21,92 prosentista 25,02 prosenttiin vuonna 2025. Peruspalvelujen indeksikorotukseen on tehty yhden prosenttiyksikön korotusta vastaava säästö ja näin ollen indeksikorotuksen vaikutus jää 61 milj. euroon.

Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille.

Kuntien tehtävien ja veloitteiden muutokset lisäävät valtionosuutta 4,9 miljoonaa euroa seuraavasti:

- oppimisen tuen uudistamisen kokonaisuus (38,2 milj. euroa)

- kolmen vuosiviikkotunnin lisääminen perusopetukseen (8,6 milj. euroa)
- B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä vuosiviikkotunnilla (5,8 milj. euroa)
- maahanmuuttajaäitien aseman parantaminen (4,9 milj. euroa)
- yksityisen opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nostaminen 100 prosenttiin (4,5 milj. euroa)
- ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen vahvistaminen (0,5 miljoonaa euroa),
- työllisyysmäärärahojen alentaminen kuntien veloitteita vähentämällä (-37,0 milj. euroa)
- kuntien työllistämismuutoksen kumoaminen, 57 vuotta täyttäneet työnhakijat (-18,7 milj. euroa)
- pakolaiskiintiön lasku 500 henkilöön, vaikutukset kotoutumiskoulutukseen (-0,9 milj. euroa)
- paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista luopuminen (-0,4 milj. euroa)
- muut varhaiskasvatuksen raportointi- ja suunnitelma-veloitteiden muutokset (-0,2 milj. euroa)
- esi- ja perusopetuksen asiakirjojen vähentäminen (-0,4 milj. euroa).

Hyvinkään kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2025 arvioidaan 14,8 miljoonaa euroa. Vuodesta 2024 valtionosuudet kasvavat 2,3 miljoonaa euroa. Muutos liittyy pääosin TE-uudistukseen ja hyvinvointialueuudistuksen rahoituksen tarkistukseen.

TE-uudistukseen liittyen Hyvinkään valtionosuusrahoitus kasvaa 7 milj. euroa. Tästä TE-palveluiden osuus on 5 milj. euroa, kotoutumislain mukaisten tehtävämuutosten osuus

0,1 milj. euroa ja työmarkkinatuen rahoitusosuuden kasvu 2,2 milj. euroa.

Osana hyvinvointialueille tehtävää rahoituksen siirtoa kuntien rahoituselementteihin tuli muutosrajoitin ja siirtymätasaus. Muutosrajoittimen lopulliseen suuruuteen vaikutti kustannusten ja verorahoituksen kehittyminen koko maan tasolla. Muutosrajoittimella jäljelle jäävän kunnan tasapainotilan muutoksen suuruus on enintään +/- 60 euroa. Siirtymätasauksella puolestaan porrastetaan tasapainotilan muutos neljälle vuodelle. Lokakuussa 2023 on tehty jälkikäteistarkistus vuoden 2022 kustannuksiin ja tästä seurannut valtionosuuden lisäsiirtotarve 4,2 milj. euroa vähentää Hyvinkään valtionosuuksia vuodesta 2025 lähtien. Lisäsiirtotarve kasvattaa kunnan asukaskohtaista omarahoitussuutusta 90 euroa asukasta kohden eli näkyy kunnan saaman valtionosuusrahoituksen vähenemisenä. Vuoden 2023 osuus lisäsiirtotarpeesta vähennetään kuntien rahoituksesta vuosina 2025–2027, Hyvinkään osalta 1,4 milj. eu-

roa vuodessa. Vuonna 2024 jälkikäteistarkastuksesta huomioitiin 868 570 euroa ja tähän liittyen vuosina 2025–2027 peritään 0,5 milj. euroa vuotta kohden jälkikäteistarkastuksen kompensoinnista.

Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2025 tehdään joulukuun 2024 lopussa. Myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta vuodelle 2025 tehdään päätökset kuluvan vuoden loppuun mennessä. Koska Hyvinkään kaupungin lopullinen valtionosuuksien kokonaismäärä tiedetään vastavuodenvaihteessa, korjataan valtionosuuksien arviota tarvittaessa vuoden 2025 talousarviomuutosten yhteydessä.

Suunnitelmavuosien valtionosuudet ovat alustavia arvioita ja tulevat vielä muuttumaan. Valtiovarainministeriö on valmisteellut valtionosuusuudistusta, jonka piti tulla voimaan vuoden 2026 alusta. Lokakuussa 2024 tiedotettiin aikataulun siirtyneen ja tämänhetkisen tiedon mukaan uudistus tulee voimaan 1.1.2027 alkaen.

Investointiosa
Investointien perustelut
Investointilaskelma 2025-2029



Investointiosa

Investointien perustelut

Investointilaskelmat sisältävät investointisuunnitelmat vuosille 2025–2029. Investointiosassa tehty määräraha-varaus tarkentuu suunnittelun edetessä. Tarkempi suunnittelu tehdään hankesuunnitteluvaiheessa ja lopullinen kustannustaso selviää hankkeen kilpailutuksen jälkeen. Talousarviopäätöksen jälkeen rakennushankkeiden toteuttaminen edellyttää hallintosäännön mukaisesti erillistä päätöstä lopullisen hankesuunnitelman hyväksymi-

sestä. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää 2 000 000 euroa, hankesuunnitelmien hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus, jos arvio on 500 000–2 000 000 euroa. Alle 500 000 euron hankkeista päättää tekninen lautakunta.

Investointimenot (1000 euroa) vuosien 2023–2027 osalta jakautuvat investointiryhmittäin seuraavasti:

Investointimenot, 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Maa- ja vesialueet	-4 100	-3 600	-1 500	-1 500	-1 500
Rakennukset	-4 275	-20 884	-45 820	-55 800	-27 350
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-10 191	-10 870	-8 370	-10 050	-9 600
Koneet ja kalusto	-664	-1 240	-1 165	-1 600	-790
Aineettomat hyödykkeet	-169	-600	-600	-400	-400
Sijoitukset	0	-15 400	-100	-100	-100
Yhteensä	-19 399	-52 594	-57 555	-69 450	-39 740
Hyvinkään vesi	-6 799	-5 210	-8 180	-7 805	-6 585
Yhteensä	-26 197	-57 804	-65 735	-77 255	-46 325

Maanhankintaan on varattu 1,5 milj. euroa vuotta kohden kaikille suunnitelmakauden vuosille. Maanmyyntituloiksi on arvioitu 2,5 milj. euroa vuodelle 2025, 3,0 milj. euroa vuodelle 2026 ja 4,0 milj. euroa vuodelle 2027. Tämän lisäksi on jokaiselle vuodelle 1,0 milj. euroa elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien tuloarviota. Tätä vastaan on vastaavasti kunnallistekniikan investoinneissa samansuuruinen määräraha-varaus.

Talonrakennushankkeisiin on varattu 45,8 milj. euroa vuodelle 2025. Suunnitelmavuosille 2026–2027 on varattu yhteensä 83,2 milj. euroa talonrakennushankkeisiin. Vuonna 2023 aloitetun Paavolatalon rakentaminen saatetaan loppuun vuoden 2025 aikana. Paavolatalon investointihankkeelle on varattu yhteensä 15,5 milj. euroa, jossa on tarkoitus uusia liikuntahalli ja tehdä Jussilan päiväkodille uudet tilat. Hangonsillan alueen uuden koulun ja päiväkodin varsinainen rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2027. Hankkeeseen on varattu 36,0 milj. euroa.

Hyvinkää Areenan investointihankkeeseen on varattu 42,1 milj. euroa. Hankkeessa rakennetaan monitoimiareena ja oppilaitostilat Laurea Ammattikorkeakoululle. Hangonsillan pysäköintilaitokseen on varattu 4,6 milj. euroa vuosille 2024–2026.

Vuonna 2025 jatkuu Vehkojan koulun peruskorjaus, johon on varattu ensi vuodelle 0,9 milj. euroa. Peruskorjausta on tarkoitus jatkaa vuonna 2026–2027, jolloin hankkeeseen on varattu 3,0 milj. euroa. Kruununmaan päiväkodin laajennukseen on varattu 4,5 milj. euroa vuosille 2025–2026.

Uimalan vanhan osan ja ulkoaltaan peruskorjaus on suunniteltu vuosille 2024–2027 ja hankkeeseen on varattu 18,6 milj. euroa. Lisäksi vuosille 2023–2025 on suunniteltu Martin kentän huoltorakennuksen laajennus 0,5 milj. euroa ja Metsäkaltevan lähiliikuntapaikan huoltorakennus 0,7 milj. euroa vuosille 2025–2026. Polkupyöräpysäköintiin on va-

rattu 0,7 milj. euroa vuosille 2024–2025. Muihin rakennusten peruskorjauksiin on varattu 2,4 milj. euroa ja energiainvestointeihin 0,2 milj. euroa vuosittain.

Kunnallistekniikan rakentamiseen on varattu 8,4 milj. euroa vuodelle 2025 ja 19,7 milj. euroa taloussuunnitelma-vuosille 2026–2027. Vuosina 2027 ja 2028 määräraha-varaus on yhteensä 18,7 milj. euroa.

Uudisrakentamisen osuus vuodelle 2025 on 2,2 milj. euroa, josta isoimpia yksittäisiä hankkeita ovat Veikkari II alueen kunnallistekniikan katurakentamisen osuus ja Läntisen yhdystien alikulkukäytävä. Korvausinvestointeihin on varattu 4,9 milj. euroa sekä liikunta- ja ulkoilualueisiin 0,4 milj. euroa. Lisäksi elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien kunnallistekniikkaan on varattu 1,0 milj. euroa. Kunnallistekniikan korvausinvestointien isoimpia yksittäisiä hankkeita ovat Kauppalankatu (Urakankatu–Munckinkatu), Teollisuuskatu sekä Harjukatu ja Kansankatu.

Kunnallistekniikan investointeihin ei sisälly arviota Meriluodon/Urheilukadun sillan ja Urakankadun sillan hankkeista. Hankkeiden toteutus edellyttää valtion kanssa toteuttamis-sopimusta, jossa sovitaan kustannusten jakautumisesta kaupungin ja valtion välillä. Kaupungin maksuosuuden on arvioitu olevan yhteensä 6-9 milj. euroa ja mahdollinen toteutusaika vuosina 2026–2028.”

Koneisiin ja kalustoon on varattu 1,2 milj. euroa vuodelle 2025 ja vuosille 2026–2027 yhteensä 2,4 milj. euroa.

Aineettomissa hyödykkeissä on varattu vuodelle 2025 ICT:n kehittämisinvestointeihin 0,5 milj. euroa ja kaupungintalon (sis. palvelutorin) muutostöihin 0,1 milj. euroa. Muutostyöt aloitetaan loppuvuonna 2024.

Sijoituksissa on vuosittainen 0,1 milj. euron varaus mahdollisia osake-, ym. hankintoja varten.

Investointilaskelma 2025–2029

AINEELLISET HYÖDYKKEET	TPE 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Maa- ja vesialueet						
Maanhankintamenot	-3 600	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Maanmyyntitulot	2 500	2 500	3 000	4 000	5 000	5 000
Elinkeino- ja asuntopoliittiset tontit	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maa- ja vesialueet yhteensä						
Investointimenot	-3600	-1500	-1500	-1500	-1500	-1500
Rahoitusosuudet						
Myyntituotot	3 500	3 500	4 000	5 000	6 000	6 000
Nettomenot	-100	2 000	2 500	3 500	4 500	4 500

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT	brm ² (arvio)	Hanke yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen rakennukset							-10 000	
Vehkojan koulun peruskorjaus		-3 900	-900	-150	-2 850			-195
Hangonsillan alueen uusi koulu ja päiväkoti uudisrakennus	9 229	-36 045	-10 000	-16 000	-9 000	-100	-100	-1 201
Paavolatalo (liikuntahalin uusiminen ja Jussilan päiväkodin uudet tilat)	3 390	-15 497	-8 350					-517
Hyvinkäänkylän koulun peruskorjaus*	4 150	-10 000			-500	-9 500		-333
Metsäkaltevan koulun laajennus*	1 000	-5 000				-250	-4 750	-167
PTS-suunnitelman mukainen päiväkodin peruskorjaus*		-2 500		-200	-2 300			-125
Kruununmaan päiväkodin laajennus (Vehkojan päiväkodin toimintojen siirto) *	800	-4 500	-250	-4 250				-150
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen rakennukset								
Hyvinkää Areena	12 700	-42 100	-20 000	-21 100				-2 105
Uimalan vanhan osan ja ulkoaltaan peruskorjaus*		-18 600	-500	-9 000	-9 000			-930
Martin kentän huoltorakennuksen laajennus*	150	-520	-20	-500				-17
Metsäkaltevan lähiliikuntapaikan huoltorakennus*	150	-650		-50	-600			-22
Omatoimikirjasto*				-50	-500			
Muut rakennukset								
Polkupyöräpysäköinti**		-700	-600					
Hangonsillan pysäköintilaitos	250 ap	-4 600	-2 600	-1 900				
Rakennusten peruskorjaukset ja muutostyöt		-2 400	-2 400	-2 400	-2 500	-2 500	-2 500	-120
Energiainvestoinnit		-200	-200	-200	-100	-100	-100	-10
*Summa tarkentuu hankesuunnitelman yhteydessä								
** Edellyttää varmuutta valtion osallistumisesta hankkeen kustannuksiin								

Rakennukset yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
Investointimenot	-45 820	-55 800	-27 350	-12 450	-17 450	
Rahoitusosuudet						
Myyntituotot						
Nettomenot	-45 820	-55 800	-27 350	-12 450	-17 450	-6 022

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	Hanke yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
Kunnallistekniikan uudisrakentaminen yhteensä	-2 150	-2 150	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-430
	0						
Kunnallistekniikan uudisrakentamisen hankkeet, yli 500 000 euroa		-1 300	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
<i>Veikkari II alueen kunnallistekniikan katurakentamisen osuus</i>	0	-500					
<i>Läntisen yhdystien alikulkukäytävä (sis. puistoväylät)</i>		-700	-100				
<i>Vt 25 Kalevankadun liittymän parantaminen</i>	-2 600	-100	-1 500	-1 000			
<i>Kravunarkunkadun ja Kalevankadun kiertoliittymä</i>			-1 000				
<i>Maantien 1421 (Jokelantie) liittymien parantaminen</i>						-500	
Kunnallistekniikan uudisrakentamisen alle 500 000 euron hankkeet yhteensä	0	-850	-500	-500	-500	-500	
<i>Metsäkaltevan alueiden viimeistelyjä</i>		-200					
<i>Kravunlaakson pienet tontit</i>		-120					
<i>Kaltevantien pyörätien jatko Versotielle</i>		-100					
<i>Hangonsillan alueen viimeistely</i>		-100					
<i>Levähdyspenkkien ja roskisten lisääminen</i>		-130					
<i>Itäisen ohikulkutien ja VT25 liittymän suunnittelu</i>	-100						
<i>Seuraavien vuosien kohteiden suunnittelu</i>		-100					
Kunnallistekniikan korvausinvestoinnit yhteensä	-4 850	-4 850	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	
Kunnallistekniikan korvausrakentamisen hankkeet, yli 500 000 euroa	0	-2 400	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	
<i>Kauppalankatu (Urakankatu - Munckinkatu)</i>		-1 300					
<i>Teollisuuskatu, Varpukatu</i>		-500					
<i>Harjukatu, Kansankatu</i>		-600					
Kunnallistekniikan korvausrakentamisen alle 500 000 euron hankkeet yhteensä	0	-2 450	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	
<i>Katujen pintojen saneeraus</i>		-500					
<i>Hulevesirakenteiden saneeraus tulvariskialueilla</i>		-200					
<i>Katuvalaistuksen saneeraus</i>		-300					
<i>Viheralueiden ja leikkipaikkojen saneeraus</i>		-200					
<i>Kevyenliikenteenväylien pintojen saneeraus</i>		-100					
<i>Reunakivien saneeraus</i>		-80					
<i>Muistomerkkien ja taideteosten saneeraus</i>		-60					
<i>Sirotepintaisten katujen saneeraus</i>		-100					
<i>Siltojen saneeraus</i>		-60					
<i>Melumuurien saneeraus</i>		-50					
<i>Ajoratamerkintöjen ja liikennemerkkien saneeraus (lakimuutos)</i>		-80					
<i>Oraskatu saneeraus, Jyvä- ja Tähtäkatu viimeistely</i>		-330					

	Hanke yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	poistot/v
<i>Katuvalaistuksen saneerauskohteissa</i>		-130					
<i>Seuraavien vuosien saneerauskohteiden suunnittelu</i>		-260					
Elinkeino- ja asuntopoliittiset tontit, kunn.tekniikka	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-200
Liikunta- ja ulkoilualueet							
<i>Ulkoilureitit, pohja ja valaistus ja uimarannat</i>		-100	-100	-150	-150	-150	0
<i>Kytäjän koulun kenttä tekonurmi</i>		-40					0
<i>Kenttien perusparannus</i>		-50	-50	-50	-50	-50	0
<i>Usmin ranta ja sauna</i>			-50				
<i>Usmin parkkipaikan asfaltointi</i>		-100					
<i>Kankurin valaistus</i>		-70					
<i>Ratsastusreitit perustaminen</i>		-10	-150				
<i>Kankurin tekonurmi</i>			-300				
<i>Paavolan kenttä keinonurmi</i>			-400				
<i>Polariksen liikunta-alue</i>				-400			
<i>Keinonurmien uusiminen</i>					-300		
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
Investointimenot		-8 370	-10 050	-9 600	-9 500	-9 200	
Rahoitusosuudet							
Myyntituotot							
Nettomenot		-8 370	-10 050	-9 600	-9 500	-9 200	-630

	Hanke yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
KONEET JA KALUSTO							
Opetuslautakunta:							
Opetuksen ja kasvatuksen kalustohankinnat	-750	-150	-150	-150	-150	-150	-60
Perusopetuksen AV-laitteet		-140	-40				-56
Paavolatalon ensikertainen kalustaminen (päiväkoti, perusopetus ja liikuntatilat)		-160					-64
Hangonsillan uusi koulu ja päiväkoti			-720				
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta:							
Ulkoliikuntalaitteet	-120	-40	-40	-40			0
Kirjaston kalustus, ryhmätilat ja lukusali		-30					
Nuorisohallin joustokaukalo		-200					
Laskettelukeskuksen pumpput			-50				0
Tekninen lautakunta:							
Tekninen keskuksen kalustohankinnat	-2 845	-445	-600	-600	-600	-600	-180
Pienkuorma-auto nosturilla		-100					
Kuorma-auton vaihtolava lautashiekoittimella		-35					
Mittalaite (takymetri)		-35					
Kääntyväsiipinen aura		-30					
Siipikauha		-25					
Pakettiauto		-30					
Höyryrunkon sulatukseen		-35					
Lumilingollinen jäänhoitokone ulkojätien hoitoon		-30					
Yhdistelmäunit (Hakala, Anttila, Martinkaari)		-50					
Siivousrobotit		-25					
Paavolatalon ateria- ja puhtauspalvelun koneet ja tarvikkeet		-50					

	Hanke yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
Koneet ja kalusto yhteensä							
Investointimenot	-2 936	-1 165	-1 600	-790	-750	-750	
Rahoitusosuudet							
Myyntituotot							
Nettomenot	-2 936	-1 165	-1 600	-790	-750	-750	-180
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET							
		2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
ICT-kehittämisinvestoinnit		-500	-400	-400	-400	-400	0
Arvopapereiden hankinta (/myynti)		-100	-100	-100	-100	-100	
Palvelutori ja KT24		-100					
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Hanke yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	poisto/v
Investointimenot		-700	-500	-500	-500	-500	
Rahoitusosuudet							
Myyntituotot							
Nettomenot		-700	-500	-500	-500	-500	-180
INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
		2025	2026	2027	2028	2029	
Investointimenot		-57 555	-69 450	-39 740	-24 700	-29 400	
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	
Myyntituotot		3 500	4 000	5 000	6 000	6 000	
Nettomenot		-54 055	-65 450	-34 740	-18 700	-23 400	

Investointien hankekortit

Vehkojan koulun peruskorjaus

AIKATAULU 1/2024–12/2027

EUROT

1. Investointisumma	3 900 000€
2. Poistot	183 000 €

Hankkeen talousvaikutus syntyy peruskorjauksen investointikustannuksesta. Käyttötaloustaloukskustannuksiin toimenpiteillä ei ole merkitystä.



HANKKEEN LAAJUUS

Vuonna 2025 toteutetaan opettajainhuoneen peruskorjaus ja viemäreiden sukitus. Vuonna 2027 on tarkoitus toteuttaa liikuntasalin peruskorjaus.

HANKKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Kyseessä on tavanomainen elinkaarenaikainen PTS-toimenpide.

Hangonsillan alueen uusi koulu ja päiväkotit uudisrakennus

AIKATAULU 1/2023–6/2027

EUROT

1. Investointisumma	36 500 000 €
2. Poistot	1 201 000 €
3. Käyttötalousvaikutus kiinteistön osalta	675 000 €

Investointisumma ja käyttötalousvaikutus perustuu valtuuston hyväksymään hankesuunnitelmaan.



HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen tämän hetken tilaohjelman laajuus on 8528 brm². Hankkeen käyttäjämäärät ovat perusopetuksen osalta maksimi 450 oppilasta ja 40 henkilökuntaan kuuluvaa. Varhaiskasvatuksen rakenteellinen maksimi paikkamäärä on 196 ja laskennallinen henkilökuntamäärä 38.

HANKKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Rakennus korvaa sisäilmaongelmaisen Aseman koulun sekä Hangonsillan päiväkodin. Lisäksi rakennukseen sijoittuu tällä hetkellä Martinkaaressa sijaitseva ympärivuorokautinen päiväkotit. Hanke on tarkoitus toteuttaa puuhybridirakenteisena.

Paavolatalo

AIKATAULU

1/2023–6/2026

EUROT

1. Investointisumma	15 500 000 €
2. Poistot	517 000 €
3. Käyttötalousvaikutus kiinteistön osalta	250 000 €

Kustannusvaikutukset perustuvat KV 19.6.2023 hyväksymään hankesuunnitelmaan huomioiden päätöksen mukaiset taidemäärärahat sekä myöhemmin hankkeeseen lisätty liikuntasalin katsomo.



HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen tämän hetken laajuus 3390 brm². Perusopetuksen osalta Paavolatalon käyttö kohdentuu pääasiassa liikuntasalin käyttöön liikunnan opetuksessa ja yhteisten tilaisuuksien järjestämisessä. Käyttäjämäärä perusopetuksessa on noin 230 oppilasta ja 30 henkilökunnan edustajaa. Päiväkoti suunnitellaan 6 ryhmälle eli noin 126 lapselle ja noin 27 työntekijälle.

HANKKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Rakennus korvaa sisäilmaongelmaisen Jussilankadun päiväkodin sekä Kapulan päiväkodin tilat. Lisäksi korvataan Paavolan koulun nykyinen liikuntasali suuremmalla. Paavolatalon tilat on suunniteltu siitä näkökulmasta, että rakennusta voidaan käyttää myös aluetta ja laajemmin Hyvinkäätä palvelevassa ilt- ja viikonloppukäytössä. Paavolatalon rakentamisen yhteydessä parannetaan Paavolan koulun piha-alueet viihtyisiksi koulun opetus- ja välituntitoimintaa palveleviksi.

Hyvinkäänkylän koulun peruskorjaus

AIKATAULU

1/2027–12/2028

EUROT

1. Investointisumma	10 000 000 €
2. Poistot	500 000 €

Käyttötalouskustannukset täsmenevät suunnittelun edetessä.

HANKKEEN LAAJUUS

Toteutetaan Hyvinkäänkylän kivi-koulun rakennukselle kokonaisvaltainen peruskorjaus.

HANKKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Kyseessä on tavanomainen elinkaarenaikainen PTS-toimenpide.



Metsäkaltevan koulun laajennus

AIKATAULU

1/2028–12/2028

EUROT

1. Investointisumma	5 000 000 €
2. Poistot	167 000 €

Hankkeen talousvaikutus syntyy laajennuksen investointikustannuksesta. Käyttötaloustalokustannukset täsmentyvät suunnittelun edetessä.

HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen laajuus on 1 000 brm². Vuonna 2028 rakennutetaan Metsäkaltevan koulurakennukseen laajennusosa.

HANKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Koulun kapasiteetti ei tule riittämään tulevaisuuden ennusteiden mukaan. Koulun oppilasmäärää seurataan nykyisen palveluverkkopäätöksen mukaisesti ja tilatarpeeseen otetaan kantaa palveluverkon jatkokehittämisen yhteydessä.



Kruununmaan päiväkodin laajennus

AIKATAULU

1/2026–12/2026

EUROT

1. Investointisumma	4 500 000 €
2. Poistot	150 000 €

Hankkeen talousvaikutus syntyy laajennuksen investointikustannuksesta. Käyttötaloustalokustannuksiin toimenpiteillä ei ole merkitystä.

HANKKEEN LAAJUUS

Vuonna 2026 toteutetaan Kruununmaan päiväkodin laajennus. Hankkeen laajuus on 800 brm².

HANKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Vehkojan päiväkotit puretaan ja toiminnot siirretään Kruununmaan päiväkodin laajennusosaan.



Uimalan vanhan osan ja ulkoaltaan peruskorjaus

AIKATAULU

1/2024–12/2027

EUROT

- | | |
|---------------------|--------------|
| 1. Investointisumma | 18 600 000 € |
| 2. Poistot | 930 000 € |

Hankkeen talousvaikutus syntyy laajennuksen investointikustannuksesta. Käyttötalousvaikutus täsmenee suunnittelun edetessä.



HANKKEEN LAAJUUS

Vuosina 2024–2027 toteutetaan uimalan vanhan osan ja ulkoalueiden peruskorjaus.

HANKEEN VAIHE

- Ideavaihe
 Tarveselvitys
 Hankesuunnittelu
 Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Kyseessä on uimalan vanhan osan peruskorjaus sekä ulkoalueiden peruskorjaus. Hankkeen yhteydessä tehdään käyttäjämuutoksia.

Martin kentän huoltorakennuksen laajennus

AIKATAULU

1/2024–12/2025

EUROT

- | | |
|---------------------|-----------|
| 1. Investointisumma | 500 000 € |
| 2. Poistot | 17 000 € |

Hankkeen talousvaikutus syntyy laajennuksen investointikustannuksesta. Käyttötaloustaloukskustannuksiin toimenpiteillä ei ole merkitystä.



HANKKEEN LAAJUUS

Vuosina 2024–2025 rakennutetaan Martin kentän huoltorakennuksen laajennus.

HANKEEN VAIHE

- Ideavaihe
 Tarveselvitys
 Hankesuunnittelu
 Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Martin kentän huoltorakennusta laajennetaan kentän laajennuksesta aiheutuvan tilan tarpeen kasvun vuoksi.

Metsäkaltevan lähiliikuntapaikan huoltorakennus

AIKATAULU

1/2025–12/2026

EUROT

- | | |
|---------------------|-----------|
| 1. Investointisumma | 500 000 € |
| 2. Poistot | 17 000 € |

Hankkeen talousvaikutus syntyy laajennuksen investointikustannuksesta. Käyttötalouskustannukset täsmentyvät suunnittelun edetessä.

HANKKEEN LAAJUUS

Vuosina 2025–2026 rakennutetaan Metsäkaltevan lähiliikuntapaikalle huoltorakennus.

HANKKEEN VAIHE

- Ideavaihe
 Tarveselvitys
 Hankesuunnittelu
 Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Metsäkaltevan lähiliikuntapaikkaa palvelemaan rakennutetaan huoltorakennus, jossa on määrä säilyttää myös latukonetta.



Polkupyöräpysäköinti

AIKATAULU

1/2026–12/2026

EUROT

- | | |
|---------------------|--------------|
| 1. Investointisumma | 700 000 € |
| 2. Poistot | 23 000 € / v |

Hankkeen talousvaikutus syntyy laajennuksen investointikustannuksesta. Käyttötalousvaikutuksiin toimenpiteillä ei ole merkitystä.

HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen suunnittelu on vielä kesken. Tämän hetken suunnitelmissa on vajaa 300 pyöräpaikkaa. Käyttötalousvaikutukset täsmentyvät.

HANKKEEN VAIHE

- Ideavaihe
 Tarveselvitys
 Hankesuunnittelu
 Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Toteutetaan pyöräpysäköintilaitos yhteistoiminnassa väyläviraston kanssa.



Veikkari II alueen katurakentamisen osuus

AIKATAULU

5/2023–9/2026

EUROT

- | | |
|-------------------------|--------------|
| 1. Investointisumma | 700 000 € |
| 2. Käyttötalousvaikutus | 15 000 € / v |

Käyttötalousvaikutus syntyy rakennettavan tieliittymän ja kadun sekä hulevesiverkoston vuosittaisesta kunnossapidosta.

HANKKEEN LAAJUUS

Teknisen keskuksen osuus hankkeesta:

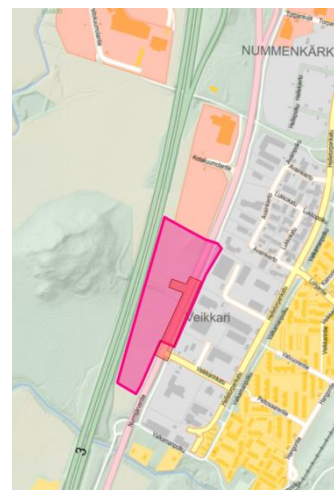
Valtatielle 130 rakennetaan uusi tieliittymä ja siitä lähtevä uusi katu sekä rakennetaan uusi yhteys olemassa olevalle moottoritien ylittävälle sillalle. Lisäksi rakennetaan alueen hulevesiverkosto.

HANKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

VT 3 Liikekiinteistöjen asemakaavan laadinta on käynnissä. Samalla suunnitellaan alueen kunnallistekniikkaa. Alueelle rakennettava tieliittymä, uusi katu ja alueen hulevesijärjestelmä ovat teknisen keskuksen vastuulla. Lisäksi Hyvinkään Vesi rakentaa alueen vesihuoltoverkoston.



Kauppalankadun saneeraus välillä Munckinkatu - Urakankatu

AIKATAULU

04/2023 – 09/2026

EUROT

- | | |
|-------------------------|--------------|
| 1. Investointisumma | 1 800 000 € |
| 2. Käyttötalousvaikutus | 20 000 € / v |

Käyttötalousvaikutus syntyy saneerauksen yhteydessä rakennettavan uuden kevyenliikenteenväylän sekä uuden hulevesiverkoston vuosittaisesta kunnossapidosta.

HANKKEEN LAAJUUS

Kauppalankadun (välillä Munckinkatu – Urakankatu) vesihuoltosaneerauksen yhteydessä tehdään katusaneeraus ja rakennetaan uusi kevyenliikenteenväylä sekä uusi hulevesiverkosto.

HANKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Kauppalankadun vesihuoltosaneerauksen yhteydessä saneerataan ajorata, olemassa oleva kevyenliikenteen väylä ja rakennetaan nykyisen jalkakäytävän tilalle uusi kevyenliikenteenväylä sekä rakennetaan katuosalle uusi hulevesiverkosto.



Läntisen yhdyntien alikulkukäytävä (sis. puistoväylät)

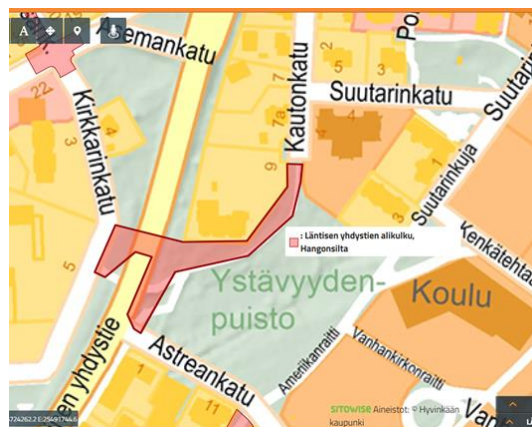
AIKATAULU

06/2024 – 07/2026

EUROT

1. Investointisumma	1 000 000 €
2. Käyttötalousvaikutus	25 000 € / v

Käyttötalousvaikutus syntyy rakennettavan alikulun ja kevyenliikenteen väylien sekä hulevesiverkoston vuosittaisesta puhtaanapidosta ja kunnossapidosta sekä käyttökuluista.



HANKKEEN LAAJUUS

Rakennetaan kevyenliikenteen alikulku Läntisen yhdyntien ali ja kevyenliikenteenväylä Kautonkadulta Kirkkarinkadulle.

HANKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hanke suunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Kautonkadulta Astreankadulle johtava kevyenliikenteenväylä ja sen alla olevat kunnallistekniikan putket ja johdot siirretään pois Hangonsillan alueen uuden koulun ja päiväkodin tontilta uuden kevyenliikenteenväylän alle. Rakennetaan kevyenliikenteen alikulku Läntisen yhdyntien ali ja uusi kevyenliikenteenväylä Kautonkadulta Kirkkarinkadulle.

Hangonsillan monitoimihalli

Aikataulu

10/2024–12/2026

EUROT

1. Investointisumma	45 600 000 €
2. Käyttötalousvaikutus	2 000 000 € sekä oman pääoman kustannus

Hanke on tarkoitus toteuttaa 100 % kaupungin omistaman yhtiön toimesta. Yhtiön tehtävänä on omistaa ja vuokrata monitoimihallin tiloja eri käyttäjille. Kaupunki rahoittaa yhtiötä tarvittavalla oman pääoman sijoituksella ja loppurahoitus hankitaan markkinoilta. Monitoimihallin edellyttämät pysäköintipaikat on tarkoitus toteuttaa rakennettavaan Hangonsillan pysäköintilaitokseen.



HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen laajuus on 12 700 brm².

HANKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hanke suunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Hangonsillan monitoimihalli tuottaa liikuntapalveluita Kipinän lukion, Hyvinkään opiston sekä muiden kaupungin palveluyksiköiden käyttöön. Lisäksi halli tuottaa markkinaehtoisesti liikuntapalveluita urheiluseuroille ja yhdistyksille sekä yksityisille käyttäjille. Tapahtumatoiminnan osalta monitoimihalli toimii alustana erilaisille kansallisille ja kansainvälisille tapahtumille.

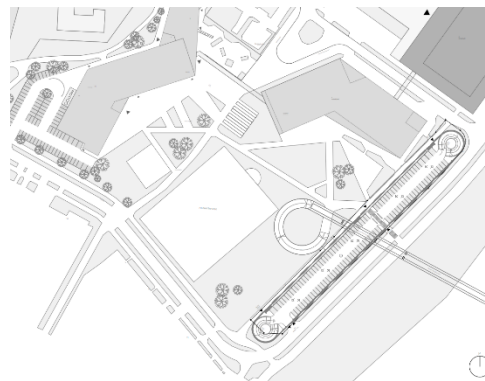
Hangonsillan pysäköintilaitos

AIKATAULU

1/2023–12/2026

EUROT

- | | |
|-------------------------|----------------------------|
| 1. Investointisumma | 4 600 000 € |
| 2. Käyttötalousvaikutus | Toistaiseksi määrittämätön |



Osakeyhtiömuotoisen pysäköintilaitoksen investointikustannus perustuu Hangonsillan alueen pysäköintilaitoksen hankesuunnitelmaan. Hankkeen rakentamiskustannusarvio on 5,6 milj. euroa, rahoituskustannukset ovat arviolta 200 000 euroa. Lisäksi yhtiön rakentamisen aikaisiin hallinnollisiin kustannuksiin tulee varata määrärahat. Yhtiön tehdään oman pääoman sijoitus ja loput rahoitustarpeesta hankitaan markkinoilta. Hangonsillan monitoimihalli suorittaa pysäköintivelvoitteesta kaupungille vapaaksi ostomaksun arviolta 1,6-1,7 milj. euroa, joka on tarkoitus sijoittaa pysäköintiyhtiöön oman pääoman sijoituksena. Yhtiön käyttötalousvaikutus on toistaiseksi avoin. Pysäköimisen kustannukset tulevat kaupungille joko vastikkeiden kautta tai pysäköintimaksuina. Talousvaikutukset täsmentyvät, kun yhtiön toiminta käynnistyy.

HANKKEEN LAAJUUS

221 autopaikkaa.

HANKEEN VAIHE

Ideavaihe Tarveselvitys Hankesuunnittelu Toteutus

LYHYT LUONNEHDINTA

Hangonsillan pysäköintilaitos on tarkoitus toteuttaa kaupungin 100 % omistaman yhtiön toimesta. Yhtiöön sijoitetaan Hangonsillan monitoimihallin asemakaavan mukaiset autopaikat vapaaksiosto -mallilla. Monitoimihallin lisäksi pysäköintilaitos palvelee Kipinä lukion käyttäjiä, alueen asukkaita ja muita kuntalaisia. Pysäköinti laitoksessa on maksullista.

Rahoitusosa
Rahoituslaskelma



Rahoitusosa

Rahoituslaskelma

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Toiminnan ja investointien rahavirta esitetään välisummana. Ylijäämäinen välisumma osoittaa investointien rahoituksen toteutuvan kokonaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma kertoo määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kaupungin maksuvalmiuteen.

Talousarviovuonna 2025 kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on 38 milj. euroa negatiivinen. Kaupungin ja Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä on puolestaan 42,7 milj. euroa negatiivinen. Myös suunnitelmavuosina toiminnan ja investointien rahavirta pysyy negatiivisena. Tähän vaikuttaa investointitarpeiden voimakas kasvu.

Pitkäaikaisten lainojen lainanlyhennysten arvioidaan olevan 17,2 milj. euroa. Investointien ja lainanlyhennysten rahoittamiseksi kaupunki on budjetoinut pitkäaikaisten lainojen lisäystä 59,6 milj. euroa. Vuoden 2025 lainakannan arvioidaan olevan 148,9 milj. euroa, mikä on 3167 euroa asukasta kohden.

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta	31 759	39 574	14 271	12 221	12 391	16 050	14 742	13 100
Vuosikate	42 799	42 799	16 271	14 221	14 391	18 050	17 242	16 600
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjauserät	-11 039	-3 224	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 500	-3 500
Investointien rahavirta	-5 675	-12 186	-47 560	-49 660	-44 800	-54 055	-65 450	-34 740
Investointimenot	-14 957	-20 166	-51 060	-53 160	-48 300	-57 555	-69 450	-39 740
Rahoitusosuudet inv.menoihin	380	768						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 901	7 212	3 500	3 500	3 500	3 500	4 000	5 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	26 084	27 388	-33 289	-37 439	-32 409	-38 005	-50 708	-21 640
Rahoituksen rahavirta	-26 298	-15 986	34 754	34 754	37 754	42 454	54 794	24 684
Antolainauksen muutokset	159	72	54	54	54	54	54	54
Antolainasaamisten lisäys	-2							
Antolainasaamisten väh.	162	72	54	54	54	54	54	54
Lainakannan muutokset	-20 397	-11 004	34 700	34 700	37 700	42 400	54 740	24 630
Pitkäaik. lainojen lisäys			53 000	53 000	59 000	59 600	78 100	55 800
Pitkäaik. lainojen vähennys	-14 969	-17 696	-18 300	-18 300	-21 300	-17 200	-23 360	-31 170
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 428	6 692						
Muut maksuvalm. muutokset	-6 060	-5 054						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-214	11 402	1 465	-2 685	5 345	4 449	4 086	3 044

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Investointien tulorahoitus, %	279,1	204,4	31,9	26,8	29,8	31,4	24,8	41,8
Lainakanta, 1000 € *)	111 921	94 225	128 925	128 925	144 209	148 909	203 649	228 279
Lainat, €/asukas	2 392	2 009	2 762	2 762	3 067	3 167	4 322	4 838
Asukasmäärä 31.12.	46 797	46 903	46 686	46 686	47 020	47 020	47 117	47 188

*) Lainakannassa huomioitu tp-ennuste, jonka mukaan v. 2024 lainakanta kasvaa 22,4 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa.

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki + LL	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta	24 752	43 652	17 746	15 696	15 834	19 492	18 185	16 252
Vuosikate	35 791	46 876	19 746	17 696	17 834	21 492	20 685	19 752
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjauserät	-11 039	-3 224	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 500	-3 500
Investointien rahavirta	-11 129	-18 985	-52 770	-54 870	-52 980	-62 235	-73 255	-41 325
Investointimenot	-20 410	-26 965	-56 270	-58 370	-56 480	-65 735	-77 255	-46 325
Rahoitusosuudet inv.menoihin	380	768						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 901	7 212	3 500	3 500	3 500	3 500	4 000	5 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	13 623	24 667	-35 024	-39 174	-37 146	-42 743	-55 070	-25 073
Rahoituksen rahavirta	-20 745	-15 116	34 754	34 754	37 754	42 454	54 794	24 684
Antolainauksen muutokset	162	72	54	54	54	54	54	54
Antolainasaamisten lisäys								
Antolainasaamisten vähennys	162	72	54	54	54	54	54	54
Lainakannan muutokset	-20 397	-11 004	34 700	34 700	37 700	42 400	54 740	24 630
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			53 000	53 000	59 000	59 600	78 100	55 800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 969	-17 696	-18 300	-18 300	-21 300	-17 200	-23 360	-31 170
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 428	6 692						
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalmiuden muutokset	-510	-4 184						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-7 123	9 551	-270	-4 420	608	-290	-276	-389

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	Alkuper. TA 2024	Muutettu TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Investointien tulorahoitus, %	172,2	169,0	35,1	30,3	31,6	32,7	26,8	42,6
Lainakanta, 1000 €*)	111 921	94 225	128 925	128 925	144 209	148 909	203 649	228 279
Lainat, €/asukas	2 392	2 009	2 762	2 762	3 067	3 167	4 322	4 838
Rahavarat 31.12.**)	27 519	30 380	30 110	25 960	26 567	25 670	25 394	25 005
Asukasmäärä 31.12.	46 797	46 903	46 686	46 686	47 020	47 020	47 117	47 188

*) Lainakannassa huomioitu tp-ennuste, jonka mukaan v. 2024 lainakanta kasvaa 22,4 milj. euroa vähemmän kuin talousarvioissa.

***) TA-vuosien rahavarojen arvioidaan muuttuvan Vaikutus maksuvalmiuteen -erän verran.

h

Hyvinkään kaupunkikonserni
Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet
Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan,
sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet

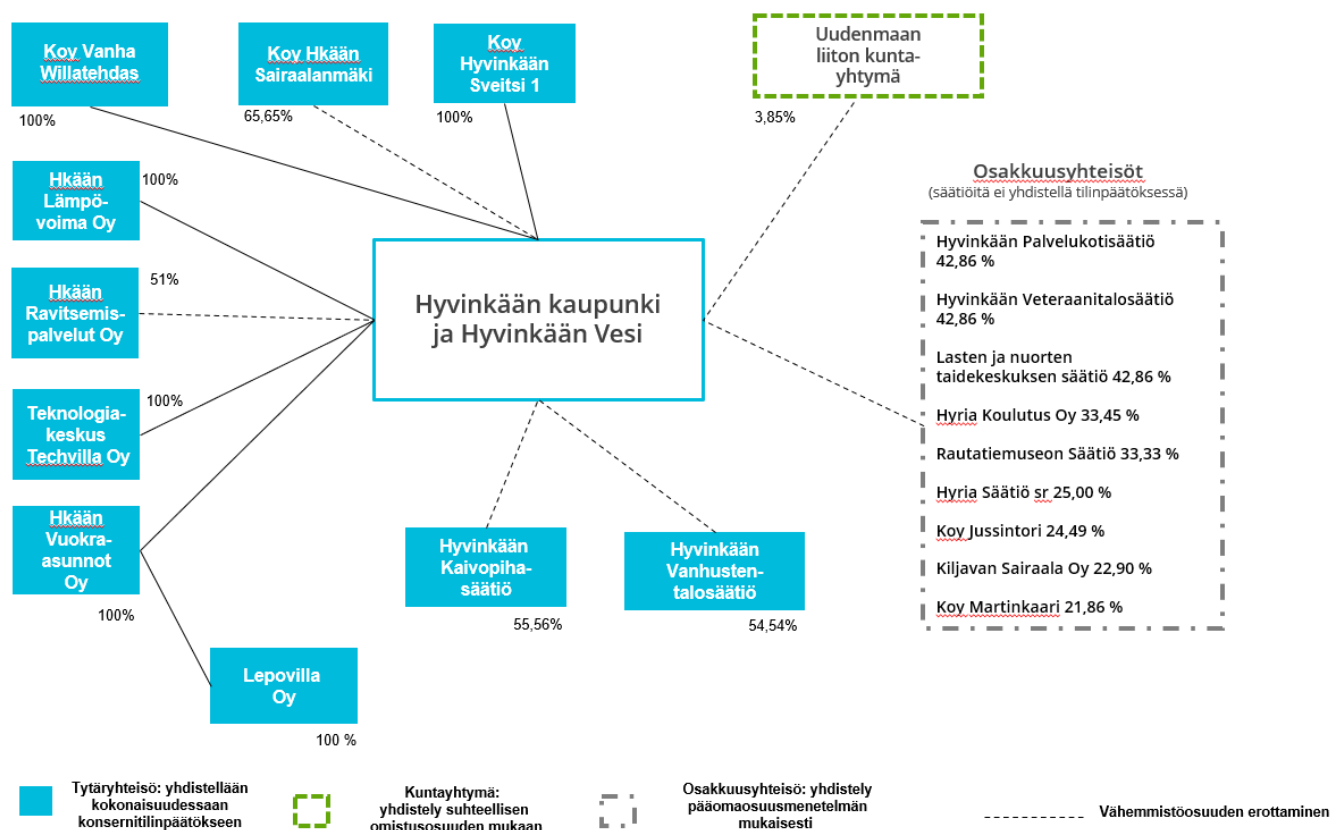


Hyvinkään kaupunkikonserni

Hyvinkään kaupunkikonserni muodostuu yhdeksästä tytäryhteisöstä (> 50 % omistus) ja yhdeksästä osakkuusyhteisöstä (20–50 % omistus) sekä Uudenmaan liiton kuntayhtymästä, joissa kaupunki on jäsenenä. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hyvinkään kaupungin konserniohje tukee kaupunkikonsernin omistajapolitiittista ohjausta, kaupunkistrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa.

Kaupunginvaltuusto asettaa taloudellisesti merkittävillä tytäryhteisöille keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Nämä tytäryhteisöt raportoivat niiden toteutumisesta kahdesti vuodessa: tammi-kesäkuun osavuositarkastuksen sekä koko vuoden tilinpäätöksen yhteydessä. Muut tytäryhteisöt raportoivat omasta toiminnastaan ja taloudestaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinkään kaupunkikonsernin rakenne 2025



Sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus sekä hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen vuonna 2023 on johtanut kaupunkikonsernin rakenteen muuttumiseen viime vuosina. Ns. vapaaehtoiset kuntayhtymät, kuten Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä ovat purkautuneet. Uudenmaan liiton kuntayhtymä on jäänyt kaupunkikonsernin ainoaksi toimintaa harjoittavaksi kuntayhtymäksi.

Osakeyhtiömuotoisten osakkuusyhteisöjen listalta on poistettu vuoden 2024 lopulla purkautuva Villa Park Oy sekä vuoden 2025 alussa selvitystilaan asetettava, ja myöhemmin tuona vuonna purettava YritysVoimala Oy.

Vuodelle 2024 ennakoitu tytäryhteisöjen määrän kasvu kahdella perustettavalla yhteisöllä ei näytä toteutuvan, kun pysäköintilaitos ja monitoimihalli tullaan ilmeisimmin rakentamaan emokaupungin omaan taseeseen.

Tiettyjen sote-kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle jatkuu, ja tähän liittyvä yhtiöittämisvelvoite pannaan täytäntöön siirtymäajan aikana. Omistamisen tarkoituksenmukaisuudesta ja tarpeellisuudesta keskustellaan lisäksi niissä kiinteistöyhtiöissä, joiden omistaminen ei enää perustu kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamiseen.

Pelikirja 2.0:n mukaisten tavoitteiden, periaatteiden ja kärkihankkeiden edistämistä pyritään tukemaan omistajaohjauksella kaikissa kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä. Tämän onnistuminen vaatii hyvää ja toimivaa keskusteluyhteyttä konsernijohdon, ko. yhteisöjen hallitusjäsenten, yhteisökummien sekä kaupungin omien, vastavien toimintojen välillä. Lisäksi omistajaohjausta toteutetaan osakassopimusten ja yhtiökohtaisten yhtiöjärjestyksen määräyksien avulla.

Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet

Hyvinkään Lämpövoima Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinkään Lämpövoima Oy:n tehtävänä on tuottaa ja toimittaa Hyvinkäälle kaukolämpöä kilpailukykyisesti ja ympäristöystävällisesti.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2025	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Tulevaisuuden lämmönhankintastrategian valinta Hyvinkäällä	TAVOITE: Tulevaisuuden lämmönhankintastrategian valinta Hyvinkäällä TOIMENPIDE: Uuden päälämmönlähteen/lähteiden valinta ja siihen liittyvien uusien lämmöntuotantoratkaisujen toteutuksen valmistelu.	Päätös tulevaisuuden lämmönhankintastrategiasta Hyvinkäällä on tehty vuoden 2025 loppuun mennessä. Uuden lämmönhankintastrategian mukaisten investointien valmistelu etenee siten, että ne voidaan käynnistää aikataulun mukaisesti.	Toimitusjohtaja	Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää Tukipilari: Kestävä kehitys
100 %:sti hiilineutraali kaukolämpö Hyvinkäälle	TAVOITE: Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen kohti 100 %:a TOIMENPIDE: Kulomäen lämpövarastohankkeen toteutuksen käynnistäminen.	Lämpövarastohankkeen toteutuksen käynnistäminen (edellytyksenä että hankkeen luvitukselle tai käynnistämiseksi ei ilmene esteitä). Hankkeen toteutus etenee suunnitelman mukaisesti	Toimitusjohtaja	Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää Tukipilari: Kestävä kehitys
Houkutteleva Hyvinkää yrityksille ja asukkaille	TAVOITE: Kaukolämmön hinta pidetään kilpailukykyisenä verrattuna vaihtoehtoisiin lämmitysmuotoihin. TOIMENPIDE: Lämmönhankintakustannusten minimointi, tuotannon optimoinnin kehittäminen ja oman toiminnan tehokkuuden jatkuva parantaminen.	Hyvinkäällä kaukolämmön kokonaishinta on kilpailukykyinen verrattuna vaihtoehtoisiin lämmitysmuotoihin Seuranta Energiategollisuus ry:n tilastoista 1.7. ja 1.1.	Toimitusjohtaja	Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää Tukipilari: Yhteisellä yritysten kanssa

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2025	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Yhtiön vakaa taloudellinen tilanne	<p>TAVOITE: Yhtiö jakaa omistajalleen tilikauden 2024 tuloksen perusteella osinkoa 900 000 euroa omistajan asettaman tavoitteen mukaisesti.</p> <p>TOIMENPIDE: Oman toiminnan jatkuva tehostaminen ja nopea reagointi mahdollisiin ennakoimattomiin energian hinnan muutoksiin.</p>	Maksettu osinko omistajalle vuonna 2025 on yhteensä 900 000 euroa.	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota edullisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja hyvinkäläisille sekä toteuttaa osaltaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2025	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Yhtiön vanhan asuntokannan pitäminen kilpailukykyisenä Hyvinkään asuntomarkkinoilla	Kapulantie 2–4 kiinteistön kahden kerrostalon peruskorjaus.	Vuoden 2025 aikana Kapulantie 2–4 kiinteistön peruskorjaus on käynnistynyt ja toinen kerrostaloista on saatu peruskorjattua.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärjet: Houkutteleva Hyvinkää
Vuokralaispysyvyyteen vaikuttaminen	Säilyttää vuokralaisvaihtuvuus maltillisella 20%:n tasolla. Toimenpiteinä yhtiön vuokralaisille järjestämät tapahtumat, mm. elokuvaillat, pesäpallotapahtumat, sekä asuntojen jatkuva kunnossapito	Yhtiön vuokralaisvaihtuvuus on enintään 20 % vuonna 2025. (vrt. 19,89 % v. 2023).	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Lainsäädännön ja yleisen asuntopoliitiikan muutoksiin reagoiminen	Yhtiön toiminnan sopeuttaminen ARA -lainsäädännön muutoksiin. Tuetun asumisen avustusten laskuun ja korkotukilainoituksen muutosiin liittyvät toimenpiteet.	Yhtiön kiinteistöstrategia on päivitetty ja otettu käyttöön vuonna 2025.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Vuokrausasteen pitäminen korkeana	Mahdollisimman korkea käyttöaste koko yhtiön omistamassa kiinteistökannassa. Vakaan kassavirran varmistaminen vaatii jatkuvaa tyhjien asuntojen markkinointia asuntoesittelyineen.	Yhtiön vuokrausaste on 97,5 % vuonna 2025. Yhtiö toteuttaa vähintäänkin kolme sähköisen markkinoinnin kampanjaa vuonna 2025.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää Tukipilari: Talous

Hyvinkään Villatehdas Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinkään Villatehdas Oy:n tehtävä on jalostaa kiinteistön rakennuskantaa ja tarjota kiinteistön tiloja ja puitteita tapahtumatuotannon järjestämiseen.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2025	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Villatehtaan kesä-tapahtumien määrän kasvattaminen	Tavoite: Kesäkaudella 2025 Villatehtaan sisäpihalla on kaksi uutta yleisötapahtumaa Toimenpide: Tapahtumajärjestäjien kanssa tehtävä aktiivinen yhteistyö, innovointi ja yhteydenpito	Yksi uusi tapahtuma kesäkuussa, toinen uusi tapahtuma heinäkuussa.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää Kärkihanke: Aktiivinen elämyskaupunki
Villatehtaan toiminnan ja tunnettuuden kasvattaminen	Tavoite: Villatehtaan toiminnan esittely ja kaupunkilaisten muistojen kokoaminen Toimenpide: Villatehdas -avoimet ovet -tapahtuma elo-syyskuussa. Konsepti on luotu ja tapahtuma aikataulutettu huhtikuuhun mennessä	Konsepti luotu huhtikuuhun mennessä (kyllä/ei) Tapahtuma järjestetty ja kävijämäärä yli 1 500 henkeä (kyllä/ei)	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Minä, me ja Hyvinkää Pelikirjan kärki: Yhteisellä yritysten kanssa
Kiinteistön ja palvelujen kehittäminen	Vuonna 2023 valmistuneen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen soveltuvien osin. 1) Rakennusten ja palvelun kehittäminen 2) Villatehtaan saavutettavuus	Kiinteistön saavutettavuus pohjoisen suunnalta. Kutomokadun sisäänkäynnin liittymä katualueelle (kyllä / ei) Integroitu varaus- ja lukitusjärjestelmä toteutettu yhteen lyhytaikaiseen vuokrauksessa olevaan tilaan (kyllä / ei)	Hallituksen pj. ja toimitusjohtaja	Kärkihanke: Kehittyvä kaupunkikeskusta
Talous	Yhtiön rahoitusaseman vahvistaminen ja toimistotilojen toiminnallisen käyttöasteen nostaminen.	Toimistohotelli 2:n (rak. nro 111) toiminnallisen käyttöasteen nostaminen 90 % tasolle (lähtötaso 74 %) Vieraan pääoman pienentyminen 1,1 M€ / vuosi. Omavaraisuusasteen nousu yli 30 %:n tasolle (taso 25 – 35 % tyydyttävä, yli 35 % hyvä)	Hallituksen pj. ja toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki – Sitovat tavoitteet vuodelle 2025

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäen tehtävänä on omistaa, hallita ja vuokrata Hyvinkään Sairaalan käyttämiä maa-alueita ja rakennuksia.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2025	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyysindeksin keskiarvo yli 3,0 (maksimi 4,0).	Toimitusjohtaja	Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehävät
Yhtiön rakennusten erinomainen kiinteistömanageraus	Hallinnollisten, taloudellisten ja teknisten tehtävien hoito.	Varmistaa päivittäisten asioiden sujuminen, jota arvioidaan hallituksen kokouksessa. Mittari: hallituksen antama palaute.	Toimitusjohtaja, hallitus	Omistajapolitiikka
Operatiivisen tuloksen taso	Operatiivisen pitkänaikavälin nolla/positiivisen tuloksen saavuttaminen	Operatiivinen pitkänaikavälin tulos positiivinen, siten että hoitovastikkeiden kumulatiivinen ylijäämä on hallinnassa ja vastikkeiden mahdollisimman pieni vaihtelu taloudellisen tilanteen mukainen	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous
B- ja H-rakennuksien sekä pysäköintilaitoksen tekninen ylläpito	Huoltokirjanmukaiset ennakoivat huollot ja tarkistukset sekä mahdolliset käytöstä aiheutuvien vikojen nopea korjaaminen	Huoltokirjan täyttöaste seurantavuoden lopussa 100 %, Kiinteistöhuollon vasteaika alle 2,5 työpäivää.	Toimitusjohtaja	Omistajapolitiikka
Kulutusseuranta	Kulutuksien vertailu vastaavan sairaalarakennuksen arvoihin.	Kulutukset ja hoitokustannukset ovat verrokkiryhmää pienemmät Lämmönkulutus < 101 kWh/brm ² /v; sähkönkulutus < 115 kWh/brm ² /v; vedenkulutus < 4 500 m ³ /v	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous
Takuunalaisten töiden tekeminen, B- ja H-rakennus	Takuunalaisten vikojen ja puutteiden raportointi ja korjaaminen.	Takuuajan vikojen ja puutteiden korjauttaminen pääurakoitsijalla. Tavoitteena jatkuva vikojen ja puutteiden 0-taso	Toimitusjohtaja	Omistajapolitiikka
Turvallisuustoimintojen kehittäminen	Turvallisuuden parantaminen kiinteistöylläpidon toimin	Kiinteistön ylläpitoon liittyviä työtapaturmia eikä lähteltä piti -tilanteita tapahdu. Koy:n vastuulla olevia kyberturvallisuusvaaratilanteita ei esiinny	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Turvallisuus

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2025	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Vastuullisuus ja kestävä kehityksen noudattaminen	Toimivien ja viihtyisien terveydenhuoltoon tarvittavien tilojen tarjoaminen energiatehokkaasti.	99 % ostetusta energiasta on päästötöntä ja oma sähköntuotanto aurinkovoimalalla on 30 % sähkön kokonaiskulutuksesta	Toimitusjohtaja, hallitus	Pelikirjan kärki: Kestävä kehitys

Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernihallinnan perusteet

Riskienhallinta osana johtamisjärjestelmää

Kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmällä luodaan edellytykset toimivalle riskienhallinnalle, sisäiselle valvonnalle ja konsernivalvonnalle sekä niiden tuloksellisuudesta raportoinnille. Johtamisjärjestelmän avulla asetetaan tulos- ja vaikuttavuustavoitteita, ohjataan niiden saavuttamista ja muutosten hallintaa. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan menettelyt integroidaan osaksi johtamisen ja toiminnan prosesseja, rakennetaan sisälle organisaation toimintaprosesseihin. Näin merkittävimmät riskit tunnistetaan, niiden merkitys arvioidaan ja tarvittavat riskiä hallitsevat ratkaisut tehdään päätöksenteon, prosessien hallinnan ja toiminnan organisoinnin yhteydessä.

Sisäisellä valvonnalla edistetään kaupunkikonsernin tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia

Valvontajärjestelmän avulla valvotaan, että lainsäädäntöä, määriteltyjä toimintaperiaatteita ja annettuja ohjeita noudatetaan. Sisäinen valvonta on osa kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää ja sisältää:

- kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunkikonsernin luottamustoimielinten ja johtavien viranhaltijoiden sekä muiden osapuolten toimienpiteet, joilla parannetaan riskienhallintaa ja lisätään tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen todennäköisyyttä
- ne menettely- ja toimintatavat, joilla varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus
- johdon ja hallinnon toimintatavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toimintaprosessien ja riskien arviointiin.

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnalla varmistetaan, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perustana oleva tieto riittävää ja luotettavaa. Lisäksi varmenneetaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, omaisuus ja voimavarat turvataan. Konsernivalvonnasta vastaa hallintosäännössä määritelty konsernijohto. Konserniohjeella ja omistajapoliittisilla linjauksilla tuetaan kaupunkikonsernin omistajapoliittista ohjausta, Pelikirjan (kaupunkistrategia) toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa. Konserniohjeella yhtenäistetään tytäryhteisöjen ohjausta, toimintakulttuuria ja käytäntöjä sekä emon ja tytäryhteisöjen välillä, että tytäryhteisöjen kesken. Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje täydentää kon-

serniohjetta. Sen tarkoituksena on yhtenäistää tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja tehostaa hallitus-työskentelyä.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta

Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tulee olla järjestelmällistä, jäsenneltyä ja ajantasaista ja perustua systemaattiseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Riskienhallinnan avulla parannetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa, raportointia ja lisätään sidosryhmien luottamusta. Sen avulla luodaan luotettava perusta suunnittelulle ja päätöksenteolle. Hyvä johtamis- ja hallintotapa muodostu niiden prosessien ja rakenteiden yhdistelmästä, jota johto käyttää informoidessaan organisaatiota sekä toimeenpannessaan ja seuratessaan toimintoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta:

- on johdon vastuualuetta ja olennainen osa kaikkia prosesseja
- lisää tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä ja tukee ennakoivaa johtamista
- kattaa olennaisimmat kaupunkikonsernin toimintaan ja talouteen liittyvä riskit
- varmistaa, että kaikkialla organisaatiossa noudatetaan kaupunkikonsernia koskevia lainsäädännön vaatimuksia
- auttaa päätöksentekijöitä tekemään tietoisia valintoja ja asettamaan toimintoja tärkeysjärjestykseen.

Riskien hallinnan päämäärä

Riskienhallinnan päämäärä on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta, asukaslähtöisyyttä, vastuullisten toimintatapojen toteutumista ja toiminnan jatkuvuutta ja uudistumista.

Riskienhallinnan tavoitteet	Edellytykset, joiden täytyttävä, jotta päämäärä voidaan saavuttaa	Periaatteet, joiden mukaan riskienhallintaa toteutetaan
Riskienhallinta luo perustan suunnittelulle ja päätöksenteolle. Sillä tuetaan päätöksentekoa kaupunkikonsernille hyväksyttävästä riskitasosta.	Kaupunkikonsernin organisaation ja sen toimintaympäristön ymmärtäminen siten, että käytettävissä on parasta saatavilla olevaa tietoa tavoitteisiin ja toimintaan liittyvistä epävarmuustekijöistä, riskeistä ja uusista mahdollisuuksista.	Strategiaprosessissa, tavoitteiden asettamisessa, päätöksenteossa ja johtamisessa otetaan huomioon sisäiset ja ulkoiset epävarmuustekijät ja niiden käsittelymahdollisuudet.
Riskienhallinnalla lisätään tavoitteiden toteutumisen todennäköisyyttä.	Riskienhallinta ei ole organisaation muista toiminnoista ja prosesseista erillinen toiminto. Riskienhallinta on osa johdon vastuualuetta ja olennainen osa kaikkia prosesseja.	Riskienhallinta on osa kaikkia kaupunkikonsernin prosesseja.
Riskienhallinnalla vähennetään tappioiden määrä mahdollisimman vähäiseksi.	Kaupunkikonsernin riskinottoa suhteessa riskinkantokykyyn seurataan säännöllisesti ja sitä arvioidaan strategia-työskentelyn yhteydessä ja merkittävistä investoinneista päätettäessä.	Määritellyllä ja kuvatulla riskienhallinnan toimintamallilla varmistetaan riskienhallinnan dynaamisuutta, toistettavuutta ja ajantasaista reagointia muutoksiin.
Riskienhallinnalla tuetaan resurssien tehokasta ja vaikuttavaa kohdentamista ja käyttöä.	Käytössä on määritelty ja kuvattu riskienhallinnan toimintamalli sekä riskienhallinnan toimintasuunnitelmat kaikilla kaupunkikonsernin toimialoilla ja yksiköissä osana strategia-prosessia ja talouden sekä jatkuvuussuunnittelua.	Riskienhallinnan avulla jatkuvuuden turvaamiseksi kriittiset toiminnot ja niiden tarvitsemat resurssit varmistetaan. Riskien realisoitumiseen varaudutaan kriisi-, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmien avulla sekä riittävällä vakuutusturvalla. Riskienhallinnan avulla vahinkoriskejä vältetään ja pienennetään.

Riskienhallinnalla tuetaan johtamista, hyvän hallintotavan noudattamista ja toimivaa raportointia.	Riskienhallinta ymmärretään monitasoisena kaupunkistrategiaa tukevana prosessina.	Riskejä arvioitaessa taloudellisten vaikutusten lisäksi arvioidaan vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja organisaation maineeseen.
Riskienhallinnalla tuetaan ulkoistamisen ja kumppanuuksien hallintaa.	Yhdenmukaiset ja tehokkaat menetelmät, joilla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan riskejä ja niiden seurauksia.	Riskienhallinta on osa kaupunkikonsernin sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön arviointia.
Riskienhallinnalla ehkäistään väärinkäytöksiä.	Riskienhallinta on avointa ja kattavaa.	Riskienhallinnan avulla rikosten ja väärinkäytösten mahdollisuudet minimoidaan.

Kattava valvontajärjestelmä

Tavoitteena on, että ohjaus- ja valvontajärjestelmät tuottavat johtaville viranhaltijoille ja luottamustoimieli-mille oikeat ja riittävät tiedot päätöksenteon ja toiminnan arvioinnin pohjaksi. Valvonnan riittävyyden varmistamiseksi johto suunnittelee ja järjestää toiminnot tavalla, joka antaa kohtuullisen varmuuden siitä, että riskit hallitaan tarkoituksenmukaisesti ja organisaation päämäärät ja tavoitteet saavutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Sisäistä valvontaa toteuttavat johto ja koko muu henkilöstö.

Hyvinkään kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden valvonta on järjestetty siten, että sisäinen valvonta sekä ulkoinen (tarkastuslautakunta ja tilintarkastus) ja sisäinen tarkastus yhdessä muiden valvonta- ja varmistustoimintojen (tietoturvan, tietosuojan, turvallisuuden, valmiuden ja jatkuvuuden hallinnan) kanssa muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Sisäiseen valvontaan, riskienhallintaa ja konsernivalvontaan liittyvät keskeiset ohjeet

- kaupunginvaltuuston hyväksymä hallintosääntö, johon on sisällytetty sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja tehtävät ja vastuut
- toimialojen toimintasäännöt
- omistajapoliittiset linjaukset
- hyvä hallinto- ja johtamistapa
- konserniohje
- muu sisäiseen valvontaan liittyvä ohjeistus on koottu Hyvinkään kaupungin intranettiin ja/tai julkaistu kaupungin www-sivuilla

Riskien määrittely ja luokittelu

Riski tarkoittaa epävarmuuden vaikutusta tavoitteiden saavuttamiseen. Vaikutus on poikkeama odotetusta niin myönteisessä kuin kielteisessäkin mielessä. Riskiä kuvatessa viitataan mahdollisiin tapahtumiin, niiden seurauksiin tai niiden yhdistelmiin. Riski ilmaistaan tapahtuman seurausten ja riskin todennäköisyyden yhdistelmänä. Kaupunkikonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallintaan liittyvät vastuut ja velvollisuudet

Kaupunginvaltuusto on hyväksymällä tämän dokumentin päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteet. Hallintosääntöön on kirjattu määräykset sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tehtävistä ja vastuista mukaan lukien tarkastuslautakunnan, sisäisen tarkastuksen ja muiden valvonta- ja varmistustoimintojen tehtävät ja vastuut.

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista koko kaupunkikonsernissa sekä toiminnan järjestämisen tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

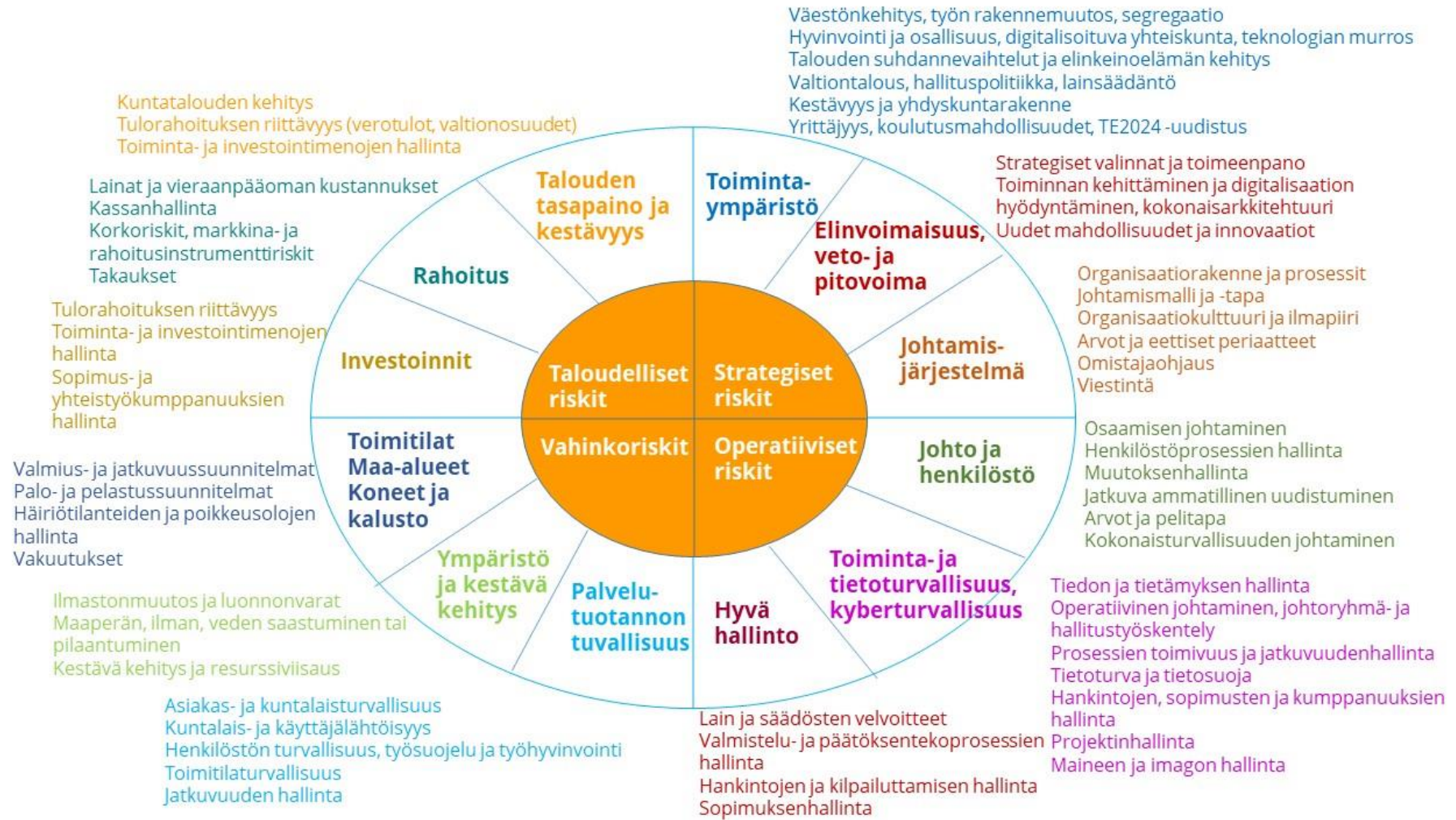
Tilintarkastajien on kuntalain mukaan tarkastettava, ovatko kaupunkikonsernin sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. Tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupunginvaltuusto päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteet sekä ovatko niihin liittyvät tehtävät ja vastuut asianmukaisesti määritelty. Järjestämisen asianmukaisuutta tarkastettaessa kiinnitetään huomiota järjestelmän ja prosessien ohjeistukseen, toimeenpanon systemaattisuuteen, kokonaisvaltaisuuteen, tuloksellisuuteen sekä toimintakertomuksessa annetun raportoinnin riittävyyteen ja kattavuuteen. Tilintarkastaja todentaa, että kaupunginhallitus seuraa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan toimeenpanon tuloksellisuutta.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta. Konserniyhteisöjen ohjeistus on koottu Konserniohjeeseen ja sitä täydentävään Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeeseen.

Luottamushenkilöiltä ja virkamiehiltä edellytetään riittävää sitoutumista sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata sisäiselle valvonnalle, riskienhallinnalle ja konsernivalvonnalle perustan luovan sisäisen toimintaympäristön, organisaatorakenteen ja tehtäväjaon suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Johdolla on kokonaisvaltainen vastuu valvontajärjestelmän toimivuudesta ja tehokkuudesta. Sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan johtamis-tehtävää ja kokonaisuuden toimivuuteen liittyvää vastuuta ei voi delegoida. Sen sijaan valvontaan liittyviä tehtäviä voidaan delegoida.

Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on vastuu omalta osaltaan tukea hyvää sisäistä toimintaympäristöä, olla tietoinen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan merkityksestä omien tehtäviensä ja tavoitteidensa näkökulmasta sekä toteuttaa omaan toimenkuvaan ja tehtäviin kuuluvia valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja.



Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet



Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

Kaupungin hallintosäännön 120 § mukaan aloitteet, jotka merkitsevät uuden määrärahan ottamista talousarvioon tai määrärahan korottamista, valmistellaan seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä. Tullakseen käsitellyksi talousarvion yhteydessä aloite pitää jättää toukokuun loppuun mennessä.

Toukokuun loppuun mennessä ei ole esitetty talousvaikutteisia valtuustoaloitteita, jotka tulisi käsitellä vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.



Liitteet

Kaupunginjohtajan esityksen tarkennukset

.....Talouden tasapainotustoimenpiteet

Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet

Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta

Liitteet

Kaupunginjohtajan esityksen tarkennukset

Alla olevassa laskelmassa on esitetty kaupunginjohtajan talousarvioesityksen sisältämät muutokset lautakuntien talousarvioesitykseen nähden.

Toimielin, palvelualue \ toimenpide (positiivinen luku parantaa tulosta)	Yhteensä	Sivukulujen tarkistus	Muut muutokset	Tasapainotus- toimenpiteiden muutokset
Kaupunki yhteensä	3 725 396	-295 664	3 327 070	693 990
Päätöksenteko	206 819	-2 041	200 000	8 860
Kaupunginvaltuusto	289	-171		460
Tarkastuslautakunta	623	-277		900
Keskusvaalilautakunta	-315	-315		
Kaupunginhallitus	207 231	-269	200 000	7 500
Kaupungin johto	-1 009	-1 009		
Konsernipalvelut ja hallinto	-16 890	-22 403	255 070	-249 557
Elinvoima	-311 658	-10 762	-200 000	-100 896
<i>Elinvoimahankkeet, siirto KH:sta</i>			-200 000	
Henkilöstö	321 024	-4 046	455 070	-130 000
<i>Tasausmaksun tarkistus</i>			455 070	
Talous	-3 220	-3 518		298
Hallinto	-23 036	-4 077		-18 959
Opetuslautakunta	-771 000	-196 195	-280 000	-294 805
Hallinto ja kehittäminen	-6 428	-2 028		-4 400
Koulutus	-572 161	-127 869	-280 000	-164 292
<i>Oppimisen tuen uudistus</i>			-280 000	
Varhaiskasvatuspalvelut	-192 411	-66 298		-126 113
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	-27 116	-16 044	0	-11 072
Kulttuuri- ja hyvinvointi	-27 116	-16 044		-11 072
Tekninen lautakunta	-933 339	-50 031	0	-883 308
Hallinto ja kehittäminen	3 343	-2 138		5 481
Tekninen keskus	-929 639	-35 591		-894 048
Tilakeskus	-7 043	-12 302		5 259
Ympäristölautakunta	-6 727	-7 599	0	872
Ympäristökeskus	-6 727	-7 599		872
Hyvinkään Vesi	-1 351	-1 351		
Rahoitusosa	5 275 000		3 152 000	2 123 000
Kunnallisvero			155 000	1 145 000
Kiinteistövero			1 622 000	978 000
Valtionosuudet			1 325 000	
Korkokulut			250 000	
Poistot			-200 000	

Kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025

Kaupunginhallitukseen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kärkihanketavoitteet

Meidän Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on hyvinvointipäällikkö.

Päämäärä	Vuosituloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Teemme ja kehitämme rohkeasti yhteistyötä kaikkien yhteisöllisyyttä edistävien tahojen, kuten yhdistysten, liikuntaseurojen ja kulttuuritoimijoiden kanssa.	Kartoitetaan nykyiset yhteistyön muodot.	Kartoitus on tehty vuoden loppuun mennessä.	Strategiapäällikkö

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on kaupunkikehitysjohtaja.

Päämäärä	Vuosituloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Markkinoimme aktiivisesti Hyvinkään monipuolisia asuinalueita, asumismahdollisuuksia ja palveluja.	Hyvinkää-brändin rakennustyö jatkuu. Brändityön ytimessä on monimuotoisen asumisen esilletuominen taajamassa ja kylillä. Osana brändin rakentamista tuotamme uusia viestintäsältöjä -ja kampanjoita.	Hyvinkään brändi-imago kirkastuu ja näkyvyys laajenee. Mittareina ovat kaupungin näkyvyyden kasvu ja muiden muassa sosiaalisen median viralisuuslukujen nousu kahteen edelliseen toimintavuoteen nähden. Hyvinkääni-kampanjointi aloitettiin 2024.	Viestintäpäällikkö

Aktiivinen elämiskaupunki

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Olemme houkutteleva ja aktiivinen elämiskaupunki	Laadimme tapahtumien toimintamallin, jonka valmistelussa tunnistamme tapahtumatoimintamme rakenteet, kyvykkyydet ja mahdollisuudet ja teemme tarkoituksenmukaiset linjaukset.	Tapahtumien toimintamalli on laadittu.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaavoituspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Varmistamme keskustan ja palveluiden saavutettavuuden huolehtimalla sujuvasta ja turvallisesta liikkumisesta ja pysäköintimahdollisuuksista kaikille liikennemuodoille.	Keskustan pysäköinnin, pyöräpysäköinnin ja liityntäpysäköinnin kehittäminen Pysäköinnin linjausten mukaisesti.	Keskitetyn pysäköinnin kokonaissuunnitelma on valmis.	Kaavoituspäällikkö Liikenneinsinööri
Luomme edellytykset elävälle ja viihtyisälle kaupunkiympäristölle, monipuoliselle työpaikka- ja asumistarjonnalle ja houkuttelevien investointikohteiden syntyemiselle	Aseman koulun alueen kehittäminen monipuolisena ja laadukkaana kaupunkikeskusta-alueena.	Asemakaavoitus on käynnistetty idea-/laatukilpailun pohjalta.	Kaavoituspäällikkö
Huolehdimme sujuvasta ja turvallisesta liikkumisesta ja pysäköintimahdollisuuksista kaikille liikennemuodoille.	Hangonsillan pysäköintilaitoksen rakentamisen käynnistyminen	Rakentaminen on aloitettu vuonna 2025	Kiinteistöjohtaja

Business Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on elinkeinopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Teemme tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa. Työpaikat ovat kaupunkimme elinvoimaisuuden edellytys.	Valmistelemme Hyvinkään kaupungin elinkeino-ohjelman.	Elinkeino-ohjelma on hyväksytty vuoden loppuun mennessä.	Elinkeinopäällikkö
Työllisyydenhoidon palvelumme ovat entistä tehokkaampia ja vaikuttavampia.	Palvelutoritoiminnan käynnistäminen ja yritys- ja elinkeinoverkoston kytkeminen palveluprosesseihin.	Palvelutoritoiminta on käynnistynyt ja keskeiset henkilö- ja yritysasiakkaiden palveluprosessit on kuvattu palvelutorisuunnitelmassa.	Työllisyyspäällikkö

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Toimintamme on sosiaalisesti oikeudenmukaista.	Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Toiminnallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatiminen vuoden loppuun mennessä.	Hallintojohtaja
Tavoitteenamme on avoin, osallistava ja luotettava valmistelu ja päätöksenteko.	Hyvinkään osallisuusmallin päivittäminen ja henkilöstön kouluttaminen.	Osallisuusmalli on päivitetty ja henkilöstölle on pidetty koulutus vuoden loppuun mennessä.	Hallintojohtaja

Talous

Tukipilarin vastuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Uudistumme ja haemme aktiivisesti uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämisen tueksi.	Uusien taloushallinnon järjestelmien hallittu käyttöönotto	Kaupungin talousprosesseissa ei kirjata olennaisia palvelukatkoksia vuonna 2025. Uudessa järjestelmäkokonaisuudessa toteutetaan vähintään 1 digitalisaatiota edistävä kehitys.	Talousjohtaja

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Tarjoamme kuntalaisille ja asiakkaillemme helppokäyttöisiä, helposti saavutettavissa ja turvallisia palveluita.	Kehitämme ja laajennamme sähköisen asiointin palveluita.	Vähintään 1 uusi palvelu ehyvinkaa.fi -kuntalaisen sähköiseen asiointiportaaliin.	Tietohallintopäällikkö
Uudistumme ja haemme aktiivisesti uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämisen tueksi.	Tekoälyn hyödyntäminen asiakaspalautteiden käsittelyssä.	Tehty selvitys tekoälyn hyödyntämismahdollisuuksista asiakaspalautteiden käsittelyssä.	Tietohallintopäällikkö

Turvallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on turvallisuuspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Kehitämme turvallisuustyötä kokonaisvaltaisesti riskienhallinnan, valmiussuunnittelun ja paikallisen turvallisuustyön näkökulmista	Kriisinjohtamismallin ja valmiussuunnitelman jalkauttaminen toimialojen turvallisuustyössä	Jatkuvuudenhallinnan suunnitelmat integroitu toimialojen käytänteisiin. Toteutetaan 2 valmiusharjoitusta.	Toimialajohtajat Turvallisuuspäällikkö
Kehitämme turvallisuustyötä riskienhallinnan näkökulmasta	Kaupungin riskienhallinnan kokonaisvaltainen malli tehostuu	Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan malli ja riskienhallinnan johtamisrakenne on määritelty.	Hallintojohtaja

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Hyvinvoinnin vahvistaminen	Laajan hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 valmistelu.	Laajan hyvinvointisuunnitelman valmistelu on aloitettu rinnakkain Pelikirjan päivityksen kanssa.	Sivistystoimenjohtaja
Laadukkaat peruspalvelut	Valtion Ryhti-hankkeeseen liittyvän rakennetun ympäristön tietojärjestelmämuudistuksen käynnistäminen.	Hankintapäätös on tehty ja järjestelmämuudistus etenee projektisuunnitelman mukaisesti.	Tonttipäällikkö

Opetuslautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kärkihanketavoitteet

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankkeen vastuhenkilö on koulutusjohtaja.

Päämäärä	Vuositaavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Laadukas perusopetus	Valtakunnallisten kokeiden tulokset ovat koko maan keskiarvon yläpuolella. Tulosten perusteella tunnistetaan kehittämiskohteet.	Valtakunnallisia kokeita on tehty kahdessa oppiaineessa vuoden 2025 aikana ja tulokset ovat koko maan keskiarvon yläpuolella. Kehittämistoimet on tunnistettu.	Koulutusjohtaja
Kouluturvallisuuden parantaminen	Koulujen turvallisuusasioiden parantaminen, jokaiselle koululle suunnitellun kriisiharjoituksen läpivienti kouluilla	Koulujen turvallisuusasioiden läpikäynti, kriisiharjoitukset on tehty kaikilla kouluilla	Koulutusjohtaja
Kiusaamiseen puuttumisen tehostaminen perusopetuksessa	Koulutusta kiusaamisen tunnistamiseen ja puuttumiseen	Kouluterveyskyselyn tulokset kiusaamisen osalta ovat koko maan tuloksia paremmat	Koulutusjohtaja
Päiväkotien turvallisuuden parantaminen	Tavoitteena vähentää tapaturmia ja uhka- ja väkivaltatilanteita päiväkodissa. Toimenpiteenä turvallisuussuunnitelman jalkauttaminen turvallisuusvastaavien avulla. Turvakorttien käyttöönotto jokaisessa päiväkodissa.	Väkivalta- ja uhkatilanteita raportoitu toimintakaudella 23-24 yhteensä 607 kpl. Tavoitteena korkeintaan 500 raportoitua tilannetta vuonna 2025.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Laadukas varhaiskasvatus	Laaditaan epäeettiseen ja -sensitiiviseen kohteluun yhteinen toimintamalli.	Valssikyselyn tuloksissa kohdan "Työyhteisössämme on yhdessä sovittu ja jaettu toimintamalli tilanteisiin, joissa työntekijä toimii lasten kanssa epäeettisesti tai -sensitiivisesti" pistemäärä on vähintään 4,0.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Varhaiskasvatuksen aloituskäytännöt	Tavoitteena yhtenäistää aloituksen käytännöt jokaisessa päiväkodissa ja jokainen perhe kokee itsensä tervetulleeksi päiväkotiin ja tulleensa kuulluksi. Toimenpiteenä yhteinen ohjeistus aloitukseen ja yhteinen koulutus.	Aloitaneista vähintään 90 % on osallistunut tutustumisjaksolle.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Yhteisöllisyyden lisääminen luki-ossa	Viikoittaisten ja vuosittaisten yhteisöllisten tapahtumien ja vapaa-ajan toiminnan lisääminen	Tapahtumien ja osanottajien määrä on suurempi kuin edellisenä lukuvuonna.	Lukion rehtori

		Lukion hyvinvointikyselyn tulokset ovat paremmat kuin 2024.	
--	--	---	--

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtojen selkeyttäminen	Varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöönotto	Kaikki perheet ovat siirtyneet yksityisissä päiväkodeissa palvelusetelin käyttäjiksi 1.8.2025 alkaen.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Yksityisen perhepäivähoidon säilyttäminen tasavertaisena toimintamuotona	Yksityisen hoidon tuen kuntalaisä perhepäivähoitoon	Yksityisen hoidon tuen kuntalaisä päätetty ottaa käyttöön 1.8.2025 alkaen perhepäivähoidossa	Varhaiskasvatuksen johtaja

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kärkihanketavoitteet

Ei kärkihanketavoitteita.

Tukipilaritavoitteet

Ei tukipilaritavoitteita

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	Hyte-toimintamallin kuvaaminen ja kehittäminen. Raportointi kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnalle.	Toimintamalli on kuvattu ja hyvinvoinnin johtaminen on selkiytynyt.	Sivistystoimenjohtaja
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	Tavoitteena kerätä tietoa kuntalaisten näkemyksistä hyvinvoinnin edistämiseksi. Toimenpiteenä on kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualueen kuntalaiskyselyn 2025 toteuttaminen. Raportointi kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnalle.	Tavoiteltu vastaajamäärä on 350 henkilöä.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Tekninen lautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kärkihanketavoitteet

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaupunkikehitysjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Viheralueohjelma	Viheralueohjelman valmistelu kuntalaisia osallistaen	Ohjelma on valmis vuoden 2025 loppuun mennessä.	Tekninen johtaja

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankkeen vastuhenkilö on koulutusjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus ovat Hyvinkään vetovoimatekijöitä.	Hangonsillan uuden koulun ja päiväkodin rakentaminen aloitettu.	Rakentaminen on käynnistynyt	Kiinteistöjohtaja

Tukipilaritavoitteet

Talous

Tukipilarin vastuuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Menomme eivät ylitä tulojamme ja talous on tasapainossa.	Talouden ennustaminen onnistuu ennustetavoitteiden mukaisesti	Talouden vuoden aikana tehdyt ennusteet ovat parantuneet edellisvuoteen nähden.	Johtajat
Investointihankkeiden talouden seuranta	Investointihankkeiden kustannusten ja rahoitustarpeen tarkka seuranta	Investointihankkeiden lopulliset kustannukset eivät ylitä annettuja määrärahoja	Kiinteistöjohtaja Tekninen johtaja
Vesihuoltoverkon korjausvelan vähentäminen	Kauppalankadun vesihuollon saneeraus välillä munkinkatu ja urakankatu	Vesihuoltosaneeraus on tehty	Tekninen johtaja
Korjausvelan vähentäminen	Uimahallin remontin suunnittelu	Suunnittelu on aloitettu vuonna 2025	Kiinteistöjohtaja

Henkilöstö

Tukipilarin vastuuhenkilö on työhyvinvointi- ja työsuojelupäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuuhenkilö
Tapaturmien määrän vähentäminen	Tapaturmien määrän vähentäminen suunnitelmallisesti.	Tapaturmien määrä on pienempi kuin vuonna 2024	Johtajat
Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstötyytyväisyyskyselyssä esiin nousseiden kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen	Toimenpiteiden seuranta	Johtajat

Kestävä kehitys

Tukipilarin vastuhenkilö on ympäristötoimenjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Hulevesien hallinta	Hulevesiverkoston riskikohteiden kartoitus ja priorisointi	Hulevesiverkoston riskikohteiden kartoitus on tehty ja saneeraus on aloitettu	Tekninen johtaja

Turvallisuus

Tukipilarin vastuhenkilö on turvallisuuspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Rakentuvan alueen turvallisuus	Paavolan ja Hangonsillan rakennusten ja alueen asukkaiden turvallisuuden varmistaminen	Rakentamiseen liittyvillä alueilla ei tapahdu tapaturmia.	Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja

Ympäristölautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kärkihanketavoitteet

Ei kärkihanketavoitteita.

Tukipilaritavoitteet

Henkilöstö

Tukipilarin vastuhenkilö on työhyvinvointi- ja työsuojelupäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Huolehdimme työhyvinvoinnin edistämisestä ja ylläpitämisestä pitkäjänteisellä kehittämisellä.	Ympäristökeskuksen henkilöstön työhyvinvoinnin ja pitovoiman vahvistaminen.	Henkilöstön tyytyväisyys on parantunut vuoden 2024 kyselyyn (3,43/5) verrattuna.	Ympäristötoimenjohtaja

Kestävä kehitys

Tukipilarin vastuhenkilö on ympäristötoimenjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Rakennetun ympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tukeminen.	Meluselvityksen ja meluntorjuntaohjelman päivitys	Toteutettu vuoden loppuun mennessä.	Ympäristötoimenjohtaja

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehtävät.	Rakentamislain tuomien muutoksien hallinta.	Tietomallipohjaisen rakennusvalvontaprosessin ottaminen käyttöön vuoden loppuun mennessä.	Johtava rakennustarkastaja
Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehtävät, asiakaslähtöinen toiminnan kehittäminen.	Ympäristöterveydenhuollon palveluiden kehittäminen ja tehostaminen.	Elintarvikealan laitosten valvojien vertaisarviointiin osallistuminen.	Kaupungineläinlääkäri

Hyvinkään Vesi - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025

Tukipilaritavoitteet

Talous

Tukipilarin vastuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Laskuttamattoman veden määrän väheneminen	Vesijohtoverkoston aluemittausjärjestelmän ohjelmiston valinta ja mittakaivojen rakentaminen	Uusia mittakaivoja rakennettu 5 kappaletta ja ohjelmisto toiminnassa	Verkostopäällikkö

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Sähköisen asioinnin palveluiden kehittäminen	Sähköinen ajanvarausjärjestelmä mittarinvaihtoon	Järjestelmä käytössä	Taloussuunnittelija Putkimestari

Henkilöstö

Tukipilarin vastuhenkilö on työhyvinvointi- ja työsuojelupäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Henkilöstön työkyvyn parantaminen / ylläpito	Firstbeat hyvinvointianalyysin tekeminen koko henkilöstölle työkyvyn tason selvittämiseksi. Työkykyä parantavien ja ylläpitävien toimenpiteiden suunnittelu tuloksien pohjalta.	Henkilöstön osallistumisprosentti. Tavoitteena, että 70 % henkilöstöstä osallistuu hyvinvointimittaukseen.	Vesihuoltojohtaja

Kestävä kehitys

Tukipilarin vastuhenkilö on ympäristötoimenjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Uusiutuvan energian oman tuotannon lisääminen	Selvitys aurinkoenergian tuotantopotentiaalista ja käytön mahdollisuuksista jätevedenpuhdistamolla ja vedentuotantolaitoksilla	Selvitys valmis	Käyttöinsinööri Tuotantopäällikkö

Turvallisuus

Tukipilarin vastuhenkilö on turvallisuuspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2025	Vastuhenkilö
Varautumisen tehostaminen	Päivitetyn varautumissuunnitelman jalkautus koko henkilöstölle	Koko henkilöstöä koskeva koulutustilaisuus sekä toimintakortteja käsittelevät tilaisuudet pidetty	Vesihuoltojohtaja

Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta

Erillisenä liitteenä kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen.

HYVINKÄÄ *h*

Hyvinkään kaupunki
PL 86 / Kankurinkatu 4-6
05801 Hyvinkää
p. 019 459 11

